

45^{éves} A RENDÉSZETI FELSŐOKTATÁS

Írta és szerkesztette: Dr. Tóth Nikolett Ágnes

45 ÉVES A RENDÉSZETI FELSŐOKTATÁS

45^{éves} A RENDÉSZETI FELSŐOKTATÁS

Írta és szerkesztette: Dr. Tóth Nikolett Ágnes

DIALÓG CAMPUS KIADÓ ❖ BUDAPEST, 2016

A kiadvány a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001
„A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés”
című projekt keretében került kiadásra.

A kötet a Nemzeti Közszolgálati Egyetem megbízásából jelent meg.

Lektorálta: Dr. Janza Frigyes ny. rendőr vezérőrnagy

© Dialóg Campus Kiadó, 2016

© Szerkesztő, 2016

A fotók forrása: Belügyminisztérium, Országos Rendőr-főkapitányság, Nemzeti Közszolgálati Egyetem

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

MINISTERI SALUTEM

A Nemzeti Közszeroláati Egyetem 2012. évi megalakulása óta a hagyományos rendőrtisztképzés megújult.

A Rendészettudományi Kar és a jogelőd Rendőrtiszti Főiskola az elmúlt évtizedekben elhivatott, felkészült, a szükséges kompetenciákkal felvértezett, magasan képzett tiszteket bocsátott ki.

A kar oktatói állománya kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a hallgatók elsajátítsák a rendészeti szervek tisztjeitől elvárt tudást, a magasabb erkölcsi értékeket, magatartásformákat. A tisztek intézkedési kultúrájának, magas szintű szakmaiságának a kialakításáért, elsajátításáért is az egyetem a felelős.

Idén szeptembertől a rendészeti képzésben részt vevő hallgatók tisztjelölti jogállásban kezdik meg tanulmányaikat. A tisztjelöltekre úgy tekintek, mint a jövő parancsnokaira. Ennek megfelelően az a célkitűzés, hogy a parancsnoklást, a vezetés elveit, tudományát megtanulják, elsajátítsák.

Szükség van az elméleti tudásra. A tudás elengedhetetlen, meg kell tanulni azokat a jogszabályokat, elveket, amelyeket a mindennapok során szükséges alkalmazni, el kell sajátítani a szakmai ismereteket.

A főiskola egykori hallgatójaként és belügyminiszterként elismerésemet fejezem ki a rendészeti felsőoktatásért dolgozók elmúlt negyvenöt éves oktató-, nevelő- és tudományos munkájáért. Tevékenységükhöz további sikereket, erőt és egészséget kívánok.

*Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter*

A RENDÉSZETTUDOMÁNY BEKERÜLT A MAGYAR TUDOMÁNY PANTEONJÁBA

PROF. DR. PATYI ANDRÁS, a Nemzeti Közszerolálati Egyetem rektora

A Nemzeti Közszerolálati Egyetem (NKE) megalakulása óta rektorként felügyeli a rendészeti életpályákra történő felkészítést, az ahhoz kapcsolódó mesterképzéseket, illetve a doktori képzést. Az integráció kihívásairól, a rendészettudomány helyzetéről és az RTK-nak jövőre otthont adó Ludovika Campus fejlesztéséről beszélgettünk Patyi Andrással a rendészeti felsőoktatás 45. évfordulója alkalmából.

Amennyiben a rendőri hivatást választja és nyomozó lesz, a rendészeti felsőoktatásról hallgatóként tapasztalt emlékeit is fel tudná eleveníteni. Érettségi után mégis jogi egyetemre jelentkezett. Miért döntött így?

Valóban volt egy elképzelésem, hogy nyomozó szeretnék lenni, és fontolgattam, hogy a Rendőrtiszti Főiskolára jelentkezem. Nehéz terepen, a gyermekvédelem területén dolgoztak a szüleim. Édesapám helyettesként, majd vezetőként irányított egy gyermekotthont, így a kriminalitásnak az a széle, amely elérhet egy ilyen intézményt, nem volt előttem ismeretlen, de inkább a kifejlett igazságérzetem volt az, ami erre a területre vezetett volna. Jelentkezés előtt azonban lehetőségem adódott, hogy az akkori gyulai városi rendőrkapitánnyal beszélgethessek a rendőri hivatás szépségeiről és nehézségeiről. Kapitányságvezető úr úgy látta, hogy helyesebb, ha előbb jogi végzettséget szerzek, és ha még mindig a bűn világa érdekel, jogászként is felszerelhetek. Az egyetem elvégzését követően azonban más fordulatot vett az életem és a szakmai karrierem, holott évfolyamelsőként és kitüntetéssel végzettként lett volna rá lehetőségem, hogy büntetőjogi pályán helyezkedjek el, de addigra már

kiderült, hogy a büntetőjog, a büntetőeljárás és általában a kriminalitás világa nem nekem való.

A rendészeti felsőoktatás már közel fél évtizede a Nemzeti Közszerolálati Egyetemen folyik. Milyen fontosabb feladatok keletkeztek a Rendőrtiszti Főiskolát is magába foglaló egyetemi integrációt követően?

Az RTF komoly erényekkel, előnyökkel, ugyanakkor hátrányokkal is rendelkezett az egyetemi integráció első időszakában. Az volt a legfontosabb elérendő cél, hogy az egyetemi karrá alakulás során változatlanul képes legyen végrehajtani a rendészeti tisztképzéshez szükséges kiképző, nevelő, oktató és kutató feladatokat. Az egyetemi karrá váláshoz erősíteni kellett a korábban elindított és akkreditált mesterképzést, amely a rendészeti szervek sajátos szolgáltatellátási rendszere alapján csak levelező tagozaton tud működni, és ez hátrányt jelent más intézményekhez képest. Jó alapot jelentett, hogy a Rendőrtiszti Főiskola több tantárggyal foglalkozott magas szinten, amellyel más egyetemek kevésbé, a kriminalisztika, kriminológia ilyen mélységű oktatása máshol nem jellemző. A főiskola integrációja és egyetemi szintre való fejlesztése tulajdonképpen most is zajlik, hiszen ez folyamatos munkát jelent. Az egyetemek fejlesztése egy állandó feladat, folyamatosan változnak a külső elvárások, folyamatosan gyarapodnak az ismeretek. Az oktatók tudása is javulhat, ezáltal a képzés színvonala, összetétele, módszertana és eredményessége fejleszthető.

Ráadásul mi nem egy hagyományos értelemben vett felsőoktatási intézmény vagyunk, hiszen meg kell felelnünk az egyetemekkel szemben támasztott általános elvárásoknak, ezenfelül teljesítenünk kell a hivatásrendi és a közvetlen megrendelői igényeket. A Belügyminisztérium elvárásai alapján gyakorlati szakembereket képzünk, akik egyrészt rendelkeznek egy alapszakos műveltségével és emellett mindazzal a tudással is, amely a tisztté váláshoz szükséges. Az RTF integráció előtti történetéhez egyébként hozzátartozik: 1996-ban törvény rendelte el, hogy a Rendőrtiszti Főiskola elnevezése (a rendőrtisztképzésen akkor már messze túlmutató tevékenysége okán is) Rendvédelmi Főiskolára változzon. Annak ellenére, hogy ez a törvény a felsőoktatási törvényben szereplő intézményi felsorolást is módosította, azt sem a törvényben nem vezették át, sem az intézményben. Tíz év elteltével, a 2005. évi új felsőoktatási törvénnyel aztán hatályon kívül helyezték a rendelkezést.

Huszonkét éves oktatói tapasztalattal rendelkező egyetemi tanárként milyen elvárásai vannak az RTK oktatóival szemben?

Minden oktátónak a legmagasabb színvonalon kell teljesítenie, a felsőoktatási hierarchiában betöltött szerepének megfelelően. Az oktatás során azonban nemcsak

az ismeretanyagot kell leadni, hanem a teljes embert kell formálni, attitűdben, értékek közvetítésében. Ez különösen erősen van jelen az RTK-n, ahol egyszerre képzünk rendvédelmi dolgozót, parancsnokot, értelmiségit és diplomást, aki rendvédelmi tisztként a közszolgálat hasznos tagjává válik.

A Rendészettudományi Doktori Iskola hatalmas mérföldkő az NKE és az RTK életében is. Tudománytörténeti pillanatnak nevezte, amikor a rendészettudomány hivatalosan is elismert tudományággá vált, ezzel bekerült a magyar tudomány panteonjába.

Mindig is ott volt, azonban a rendészettudomány nem szerepelt külön a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) doktori képzésre alapot adó tudományterületeket tartalmazó listáján, annak ellenére, hogy a már akkreditált Hadtudományi Doktori Iskola nyolc alprogramja közül az egyik a rendészettudomány volt, tehát már évek óta jelen volt a doktori képzésben. Nemcsak a modern államiság, hanem egyáltalán bármilyen államiság elképzelhetetlen a belső rend és a közbiztonság garantálása nélkül, így az e tevékenységekre vonatkozó

ismeretek, tudás, fortélyok mondhatni ősidők óta jelen vannak az állammal foglalkozó ismeretanyagokban. Egy modern értelemben vett, önálló rendészettudomány mint tudományág gyökerei az 1800-as évek második felére nyúlnak vissza, amikor rendészetelméleti közlemények, írások jelentek meg, és a tudományterület azóta is folyamatosan gazdagodik.

Sok, a közigazgatás-tudományt kutató tudós foglalkozott a rendészettudománnyal is, csak néhány példát

hadd említsek: Concha Győzőnek *A rendőrség természete és állása a szabad államban* című munkája a mai napig az egyik legmeghatározóbb rendészetelméleti munka. Tomcsányi Móricznak, a főrendiház tagjának, akadémikusnak 1928-ban *Rendészet, közigazgatás, bírói jogvédelem* címmel jelent meg egy meghatározó írása,

amelyben áttekintette a címmel jelzett három terület egymáshoz való viszonyát. A rendészeti tevékenység jogi szempontból legfontosabb mozzanata a mérlegelés, erről Szontágh Vilmos egy egész könyvet írt 1929-ben. A rendészet egyes kérdéseinek tudományos művelése aztán 1990 után újra meglódult, és valóban sokan kapcsolódtak bele ebbe más tudományterületekről is. A rendészettudományt tehát nagyon sokan művelték, ezért volt tudománytörténeti jelentőségű, hogy végül bekerült a magyar tudomány szoborcsarnokába, ahol a doktori képzésre jogot adó területek vannak.

A vonatkozó jogszabályi előírások szerint ugyanakkor doktori képzést egy egyetem azokon a tudományterületeken folytathat, ahol mesterképzés kibocsátására jogot szerzett. Elsőként azt kellett elérnünk, hogy a MAB ismerje el a rendészettudományt a doktori képzés önálló alapjaként. Ezután kellett a doktori iskolát akkreditálni, amelynek során új professzorok érkeztek a karra, akikkel ezt a missziót sikerre vittük. Ekkor csatlakozott a munkához Kerecsi Klára, az MTA doktora, országosan és nemzetközileg is elismert kriminológus, továbbá Pap András László alkotmányjogász, aki a doktori értekezését az alapjogok rendészeti tevékenységben való korlátozása, érvényesülése tárgykörében írta.

Oktatóként Ön is kutatta a rendészettudomány és a közigazgatás-tudomány lehetséges kapcsolatait, a rendészeti kutatásai alapján megírt tudományos műveiből sokat tanulhatunk. Ez a téma mindig is az érdeklődésének a középpontjában állt?

Nem tartom magam rendészettudósnak, közigazgatási jogász vagyok. Ugyanakkor a közigazgatás minden ágát igyekszem átfogni, a közigazgatás jelenségeinek általános jellemzőit próbálom megismerni, elemezni, és a rendészet is a közigazgatás része. Az 1990-es évek közepén kezdtem el foglalkozni rendészeti igazgatással, rendészeti tevékenységgel, akkor lépett hatályba Magyarország első rendőrségi törvénye. Addig sarkalatos törvény nem szabályozta a rendőrség szervezetét, a rendőr intézkedéseinek, kényszerítő eszközeinek alapvető szabályait, az együttműködési szabályokat, a jogorvoslatot a rendőri

intézkedésekkel szemben. Ez a törvény sokat módosult, de a megalkotásától fogva foglalkoztam ezekkel a kérdésekkel oktatóként és kutatóként is. Leginkább a közigazgatás-tudomány oldaláról érdekelt, és így jutottam arra a meggyőződésre, hogy aki a rendészeti tevékenység jogi alapjait nem ismeri, nagyon keveset tud a közigazgatásról. A rendészet ugyanis a legrégebbi közigazgatási tevékenység. Hosszú ideig a közigazgatás egészét rendészetnek nevezték. Később azok a funkciók, amelyek a közigazgatásban a társadalom jólétéről való gondoskodásra alakultak ki, egy darabig jóléti rendészet elnevezést kaptak, a közrenddel, közbiztonsággal foglalkozó tevékenységet pedig elkezdték közbiztonsági rendészetnek nevezni.

Komolyabban akkor kezdtem el a rendészettel foglalkozni, amikor a korábbi Alkotmány kommentárja készült. A rendészetre, rendvédelemre, illetve a fegyveres erőkre vonatkozó részeket én dolgoztam föl, próbáltam értelmezni a rendelkezéseket, amelyek az Alkotmányban szétszórva, több helyen voltak megtalálhatók. Alaptörvényünk ma már egy helyre koncentrálna ezeket a rendelkezéseket.

A Katasztrófavédelmi Intézet (KVI) egyidős az NKE-vel. Hallgatóik a Rendvédelmi Tagozat részeként tisztjelölti jogállásban tanulnak az RTK-n. Dr. Janza Frigyes, a Fenntartói Testület ügyvivője azt nyilatkozta: késznek kell lenni arra, hogy a KVI önálló karrá is alakulhat a jövőben.

Az önálló karközi intézetté szervezés egyik oka az volt az NKE megalakulásakor, hogy a képzések egy része

a Rendőrtiszti Főiskolán, a mesterképzés a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen zajlott, a doktori képzésnek pedig a ZMNE katonai és hadtudományi doktori iskolája adott otthont.

Az elmúlt négy és fél évben az intézet rengeteget tett le az asztalra, az OKF és a Belügyminisztérium támogatása mellett az egyik legjobb oktató-kutató műhelyünk lett, végzettjeinek száma a Hadtudományi Karéval vetekszik. Nem tudhatjuk, hogy milyen feladatokat és lehetőségeket hoz a jövő. A KVI akár az RTK-ba is integrálódhat vagy önálló karrá is válhat.

„Az oktatás során azonban nemcsak az ismeretanyagot kell leadni, hanem a teljes embert kell formálni, attitűdben, értékek közvetítésében. Ez különösen erősen van jelen az RTK-n, ahol egyszerre képzünk rendvédelmi dolgozót, parancsnokot, értelmiségit és diplomást, aki rendvédelmi tisztként a közszolgálat hasznos tagjává válik.”

Épületünk története is megelevenedik a könyvben. Nemsokára azonban költözünk, a Ludovika Campuson épül az új oktatási épület, valamint a sportközpont is, ahol nemcsak a hagyományos sportágak gyakorlására, hanem lovaglásra, lökiképzésre is lesz lehetőség. Egyik rendezvényünkön elmondta, hogy van egy álma: mikor kinéz a főépület ablakából, katonák, rendőrök és civil hallgatók sétálnak a campuson. Ez most megvalósulni látszik.

Már javában épül az RTK kollégiuma, speciális képzési, oktatási épülete, a lőtér és a sportközpont. Emellett jó ütemben halad az oktatási épület kivitelezése, ahol az RTK tanszéki irodái is helyet kapnak majd, és a hallgatói együtt fognak tanulni a civil karok hallgatóival. Nagy szükség van az egyetem egységes közszolgálati attitűdjének a fejlesztésére, ennek pedig elengedhetetlen feltétele az, hogy minden karunk közel legyen egymáshoz. Ekkor tudnak egymásra hatni tudósok, tanszékek, oktatók, kultúrák, értékek, ekkor beszélhetünk igazán közös egyetemről. Mindezt jó lenne a jövő évtől „a főépület ablakából látni”.

SZÁMOMRA A BECSÜLETESSÉG A LEGFONTOSABB ÉRTÉK

DR. JANZA FRIGYES ny. rendőr vezérőrnagy, címzetes egyetemi tanár, a Fenntartói Testület ügyvivője

Még soha nem adott nagyobb lélegzetű interjút, most azonban kivételt tett. Életútjáról, szakmai múltjáról, a jövőről, a terveiről, a Fenntartói Testületben betöltött szerepéről beszélgettünk. Számos érdekes története van, annyi, hogy egy egész könyvet is meg lehetne vele tölteni. Dr. Janza Frigyes éppen negyvenöt éve kezdte a belügyi pályáját, pontosan akkor, amikor megalkult a Rendőrtiszti Főiskola.

Ügyvivőként melyek a legfontosabb elvégzendő feladatok?

Az első és legfontosabb a Fenntartói Testület (FT) ötödik éve kialakított közös munkaprogramjának a töretlen továbbvitele. Az ügyvivői szerepkör nem jogosítja fel az embert arra, hogy a tagok nélkül döntést hozzon. Ez a funkció a megtiszteltetés ellenére sok munkát is jelent, ezért döntöttünk úgy már az FT megalakulásakor, hogy ne évente, hanem hathavonta cserélődjön az ügyvivő személye. A tagok fontos állami beosztásokat betöltő személyek, ezért őket ilyen többletfeladattal csak rövid, féléves határidőre illik terhelni. Ebben a ciklusban fontos feladatnak tekintem, hogy a megújuló 3 éves rektori felhatalmazás mellé az intézményfejlesztési koncepciót is megerősítsük. Ehhez szükséges mihamarabb bemutatni a fenntartó tárcák szándékait, hogy az egyetem szenátusa és a rektori vezetés előkészíthesse az újabb rektori ciklus fejlesztési elképzeléseit. Elengedhetetlen a nemzetközi képzés kari szinten történő kibővítési folyamatának a menedzselése, valamint az államtudományi képzés színvonalas bevezetése. Nem nézünk nehéz időszak elé, hiszen a kormányzati szándékok és elvárások világosak, mindenki alkotó folyamatnak tekinti a munkát, a tagok kellő felkészültséggel, ötletekkel, javaslatokkal készülnek az FT üléseire.

Kevesen tudják, hogy állatorvos végzettsége van. Ez hogyan kapcsolódott a belügyi, rendészeti pályához?

1971-ben kinevezett polgári alkalmazottként, állatorvosként kezdtem meg a munkámat a Belügyminisztérium Kutyavezető-képző Iskolájában. Az ötödéves hallgatók közül választottak ki erre a feladatra az egyetemen, melyet

annak ellenére örömmel vállaltam, hogy nekem akkor már szerződése volt a Herceghalmi Kutatóintézettel, kutatóorvos szerettem volna lenni. 1974-re Közép-Európa legjobban felszerelt állatkórháza kezdte meg itt a működését. Első pillanattól kezdve oktattam, a feladatrendszerem szerves része ma is a tanítás, valamint a tankönyv- és jegyzetírás. A Belügyminisztérium Tudományszervezési Osztályának hetvenes évek közepén történő felállítását követően az osztály instruktora is lettem.

Eszébe jutott-e vezérőrnagy úrnak az évek során, hogy milyen élete lett volna kutatóorvosként?

Nagyon jól megjegyeztem, amit a nagymamám tanított nekem: nem lehet egyszerre akarni mindent, döntení kell. Ez akkor egy döntési helyzet volt. Szerencsés fordulat, hogy ez a tevékenység, amelyet végeztem, nem zárta ki a kutatásokat. Az 1970-es évek inkább a felkészülést jelentették a későbbi valódi kutatói munkára, hiszen a semmiből kellett egy jól működő rendszert felépíteni. 1980-tól számos érzékeny kutatást végeztem, amelyek eredményei minősített adatok. A nyílt kutatási eredményekkel egyetemi pályázatokon többször díjazottak voltunk.

Hivatásos szolgálati jogviszonya mikor kezdődött?

Szakbeosztásban voltam, és az volt a feladatom, hogy a szakmai szempontokat érvényesítsem, valamint harmóniát teremtsék a hivatásrendbeli értékekkel. Később megüresedett az igazgatói állás, így az állomány kifejezett kérésére 1983. május 1-jétől megbízott parancsnok lettem, majd hivatásos állományba kerültem. Még polgári alkalmazottként részt vettem egy vezetőképző programban olyan központi kezdeményezésre, amelynek alapján a tehetséges fiatalokat iskolázták be. Időközben elvégeztem az igazgatásszervező vezetői szakirányú továbbképzési szakot, ezt nagyon kevesen tudják rólam. Tisztán akartam látni az államigazgatás rendszerében is. Majd következett a Rendőrtiszti Főiskola bünyügyi átképzője – hat hónapos nappali képzés keretében – és a filozófiai tanulmányok. A képzés során a legmodernebb filozófiai irányzatokat is megismertem. A BM nem támogatta a pszichológiai tanulmányokat, így ezt autodidakta módon tanultam meg.

A rendészeti oktatásban betöltött szerepe a mai napig meghatározó. Ez hogyan kapcsolódott a parancsnoki tevékenységéhez?

Az 1970-es években nemcsak az állatok kiképzésével, hanem a rendőrképzés ügyeivel is elkezdtem foglalkozni. Az akkori kutyaiskola az összes többi iskolával egy vezetés alatt működött. Minden parancsnoki értekezlet az emberek képzéséről szólt. Közben szabadon jártam Nyugaton, és kapcsolatot építettem ki a nyugat-európai szervek különböző oktatási szerveivel. Az ENSZ bécsi székhelyű kábítószer-ügynökségével napi kapcsolatban álltam. Közben folyamatosan oktattam, és részt vettem a tudományszervezés ellenőrzésében is.

1979-ben már egyes iskolák felügyelőjeként instruktori tevékenységet is végeztem. A zászlósképzés és a tartalékos tisztképzés felügyeletét is elláttam. Részt vettem a korábbi belügyi végzettségek megfeleltetési folyamatában, az akkori közoktatási szakképzési rendszer alá történő integrálásában. 1998-ban Létrehoztuk a BM Oktatási Főosztályt, majd Főigazgatóságot, a Nemzetközi Oktatási Központot, amely magába foglalta az ILEA-t, a KERA-t. Létrejött a BM Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság néven működő szervezet. Az összes képző intézmény ehhez a szervezethez tartozott. Később világgossá vált, hogy a rendészettudományt meg kell alapozni felsőoktatási területként, akadémiai diszciplínaként, szervezeti értelemben is. Mivel mindez civil ág nélkül nem működött, ezért 2004-ben létrehoztuk a Magyar Rendészettudományi Társaságot. Ennek alakulása óta a főtikára vagyok.

Mi volt a legérdekesebb, legizgalmasabb története ennek az időszaknak?

A korábbi évtizedeken keresztül zajló kiképzési rendszert a kutatócsoportommal – teljes módszerváltással – új alapokra helyeztük. A pavlovi reflextanról etológiai, azaz viselkedéstani alapra helyeztük a hangsúlyt. Fiatal, ambíciózus kiképzők voltak ebben a segítségünkre, olyanok, akik el akarták és el is tudták érni ezt. Többéves munka gyümölcseként megnyertük a honi bajnokságot, majd a szolgálati kábítószer-kereső kutyák, valamint a szolgál-

lati robbanóanyag-kereső kutyák Európa-bajnokságát is. Ennek hatására a világ számos pontján megjelent a tan-könyvünk a kábítószer-ellenes kiképzésről.

2000 novemberében állították fel a Magyar Köztársaság Nemzeti Lovas Díszegységét, melynek létrehozása vezér-őrnagy úr nevéhez fűződik.

Ez valóban így van. A legszorosabb felügyeletem és irányításom alatt zajlott minden, a lovak beszerzésétől kezdve, az egyenruhák, felszerelések legyártásán át a kiképzésig mindent villámgyorsan kellett megoldani. Ugyanis azt a feladatot kaptam 2000 decemberében, hogy március

15-én, a nemzeti ünnepen a díszelgést megszervezzem. A 37 fős díszelgő alegység végül ott volt a Kossuth Lajos téren. Az előző napon még a tiszai gátakon az árvízi munkákban vettünk részt. Körbeöntött minket a Tisza, és csak helikopterrel

tudtak kimenekíteni, hogy másnap részt tudjunk venni az ünnepségen. Később a köztársasági elnök csapatzászlót adományozott a díszegységnek, amelyet én vehettem át.

Hogyan látja a rendészeti oktatás jelenlegi helyzetét és jövőképét?

A rendészeti oktatás kérdése szorosan összefügg a közszolgálati életpályamoddal kidolgozásával kapcsolatos belügyminisztériumi feladatokkal. Egy életpályamoddalnak meghatározó része a kiválasztási, a képzési és továbbképzési rendszer. Ebben az értelemben van egy közös közszolgálati része a rendészeti képzésnek, más oldalról a rendészeti életpálya felső szintjei által jelzett tapasztalatok meghatározóak és visszaható erejűek az alsóbb szintű képzési rendszereinkre, a szakképzésre, a hatósági képzésre és a továbbképzésre is. A közigazgatási és a rendészeti rendszerek összehangolása korábban már megtörtént, mindkét rendszer eredményesen teljesít.

2014-ben Magyarországra került az EU-országok rendőrtovábbképzését szervező, azt részben irányító ügynökség, a CEPOL. Az egyetemünk velük együttmű-

ködve hozzájárult egy európai rendészeti mesterképzés bevezetéséhez.

Egy ilyen különleges képességekkel rendelkező, nagy munkabírási vezetőt mi erősít, tölt fel energiával?

A hobbim az olvasás. Nagy kedvenceim a jogfilozófiai munkák. Közel 4000 kötetes saját könyvtárral büszkélkedhetek. A jogi műveltség karbantartására az ügyvédként praktizáló feleségem „kötelez”. A művészetek pártolására a lányom napi szinten kényszerít, a szervezéstudományi, közgazdasági ismereteim karbantartására a fiam kész-

pa- és világbajnok fia tartja életben. A történelem szeretete végigkísérte az egész eddigi életemet. A szűk családommal Magyarország minden történelmi vidékét, a Felvidéket és Erdélyt is bejártuk. A történelem alapos

megismerésére én ösztönöztem őket, ugyanis mindig előre megtervezett úti célunk volt. Ezért előre meghatároztam, hogy kinek miből kell felkészülnie, ki lesz az aktuális idegenvezető.

Mit tart a legfontosabb eredménynek az életútja során?

Számomra a szervezetek mögött meghúzódó tartalmak jelentenek sokat. Mindig is az emberi törekvéseket, az emberi-szakmai kényszerek harmonikus megoldását helyeztem előtérbe, és a beosztott állomány képességének kibontakoztatására törekedtem. Ha visszatekintek a pályámra, mindig tehetséges emberek jelennek meg előttem, nem pedig szervezetek. Számos tehetséges embert felmentettem a képességeiket alig igénybe vevő beosztásukból, hogy megtalálhassák a számukra megfelelő területet, amelyen végül mindenki sikeressé vált.

Vezérőrnagy úrról köztudomású, hogy fontosnak tartja a rendészet etikáját.

Amikor kérdés fogalmazódik meg bennem e tárgykörben, arra Arisztotelész *Nikomakhoszi etikája* azonnal

„A rendőrtiszti képzés legfontosabb feladata – a színvonalas szakmai felkészítésen túl – a »szolgálat« szó valódi tartalmának életvezetési elvként történő rögzítése.”

megadja a választ. Az élet minden területén fontos az etika, de a hatósági tevékenység különösen érzékeny terület. Számos esetben kevés a szakmai megalapozottság, mert egy döntésnek nemcsak szakszerűnek, de etikusnak is kell lennie. Meggyőződésem az is, hogy a fegyveres szervek hivatásrendi értékeit védeni kell. Fontos, hogy maga a hivatásrend is törekedjen önmaga korszerűsítésére, modernizációjára, és legyen befogadó a társadalmi kritikákkal szemben.

Mi a szívégye, megvalósításra váró legfontosabb feladata a szakmai életútjában?

El kell érünk, hogy az ország egyik legjobb felsőoktatási intézményeként tekintsenek a Nemzeti Közszerológati Egyetemre. Ehhez mindenekelőtt szigorú minőségi követelmény támasztására és a humán felkészültség növelésére van szükség.

Mit tanácsol a jövő rendőrtisztjeinek, a közszolgáltatásban dolgozóknak?

Az egykori nagy primadonna, Honthy Hanna által énekelt sorokat tudom felidézni: „Az illem és jó modor a fő, engem nem ront meg az idő.” Ezt az édesapámtól tanult életbölcsséggel egészíteném ki: „Édes fiam, miről lehet megismerni a művelt embert? Nincsen mások terhére, és tud vigyázni az egészségére.” A tisztség bizalmát a társadalomtól hitelbe kapjuk. Azt meg kell szolgálnunk.

Vezérőrnagy urat mely tulajdonság tudja meggyőzni mások értékéről?

Számomra a legfontosabb érték a becsületesség. Együttműködésre vagyunk rendelve, el kell, hogy ismerjük a hibáinkat, ugyanis csak együtt tudjuk kijavítani azokat. A megbízhatóság, a szavak és a tettek egysége tud engem meggyőzni egy ember értékéről. Mindenki számára segítséget kell nyújtani, hogy ki tudja bontakoztatni a rejtett tehetségét is. A becsületesség mellett a megbízhatóság is alapvető érték számomra, és fontosnak tartom, hogy egy értelmes ember ne azonosuljon az átlaggal, legyen innovatív. Egy okos munkaerőnek ugyanis a társadalommal szembeni kötelessége jobbá tenni a világot. Ami

a közszolgáltatásban különösen érdekes és fontos, hogy ha valakit feladattal bíznak meg, kövesse végig annak a történetét. Az ügyintézési határidők a felére csökkenének az ügyek megfelelő nyomon követésével. Érezzük kötelességünknek a figyelemmel kísérésüket! Miután édesapám is tevékenykedett parancsnokként, ezért megkérdeztem évtizedekkel ezelőtt, hogy mi az alapvető feladata egy parancsnoknak. Azt a választ adta, hogy a legfontosabb dolog rákényszeríteni az embereket arra, hogy azzal foglalkozzanak, ami a dolguk. A rendőrtisztzi képzés legfontosabb feladata – a színvonalas szakmai felkészítésen túl – a „szolgáltat” szó valódi tartalmának életvezetési elvként történő rögzítése. Nem véletlenül lett egyetemünk jelmondata „A Haza szolgáltatában”. Ez nem szlogen, hanem maga a valódi tartalom.

Hogyan tudná összegezni a rendészeti felsőoktatás 45 évét?

Mivel én is 1971-ben kezdtem a belügyi pályámat, az elejétől nyomon kísérhettem a képzés és az iskola fejlődését. Társadalmi munkában részt vettem az építési, bővítési munkálatokban is. Pár köbméter sóder erejéig tehát magamnak érezhetem magát az épületet is. Miként azonban az egri vár hős védőitől tudjuk, nem a falak ereje a legfontosabb, hanem az azt védő – a mi esetünkben azt működtető – akaratok tisztasága és ereje. Ezért az a legfontosabb feladatunk, hogy az egykori főiskola által létrehozott szellemet megőrizve és megújítva, az elért egyetemi rangot megbecsülve munkálkodjunk a XXI. század kihívásainak megfelelni tudó leendő tisztek oktatásán és nevelésén.

Visszatekintve az elmúlt 45 évre, hihetetlen élmény számomra, hogy az alakulástól kezdve mostanáig hozzátehettem a magam kis tégláit az építményhez, részt vehettem arculatának formálásában, segíthettem a rendészeti felsőoktatás töretlen fejlődését. Az a fokozódó társadalmi megbecsülés, amit a rendvédelmi szervek kivívtak maguknak, szorosan kapcsolódik a rendészeti felsőoktatásban diplomát szerzett tisztek helytállásához. Ezt a helytállást és megbecsülést érzem az elmúlt 45 év legnagyobb eredményének.

A KAR 45 ÉVES TÖRTÉNETE

A JOGELŐD RENDŐRAKADÉMIA

Az 1867-es kiegyezést követően a dualizmusban jött létre és erősödött meg a polgári értelemben vett magyar rendvédelem, valamint a nemzeti rendvédelmi struktúra, amely a térség rendvédelmi hagyományain kívül nyugat-európai tapasztalatokon alapult. A modern rendőrtisztképzés kialakulásának kezdete is erre az időszakra tehető. A dualizmusban a Magyar Királyi Rendőrség tiszti karával szemben a közigazgatási tisztviselők képzését követelményét támasztották, mivel a rendőrtiszteket is közigazgatási tisztviselőknek tekintették. A rendőrtiszti állás betöltéséhez többnyire a közigazgatásban eltöltött gyakorlati időt is előírtak. A rendőrkapitányi hivatás gyakorlásához a jogtudorság és a huzamos, mintegy 10 éves közigazgatási gyakorlat is hozzátartozott.

A rendőrtiszti kar esetében a legfőbb gondot abban látták, hogy az államtudományi államvizsga nem készítette fel a leendő rendőrtiszteket hivatásuk teljesítésére, ezért olyan tanfolyam és szakvizsga bevezetését sürgették, amely speciális rendőri ismereteket nyújt. Egyre jobban erősödött az igény a tiszti kar képzésére.

Az 1873-ban állami kézbe adott fővárosi rendőrség személyi összetétele, az állomány képzettsége messze a kívánalmak alatt maradt. Ezen az állapoton sokat javított egyrészt a rendőrtörvény néven ismertté vált 1881. évi XX. törvénycikk, másrészt a rendőrség gyökeres megreformálását elkezdő új főkapitány, Török János, aki könyörtelen szigorral és következetességgel hajtotta végre a korrumpálódottak, valamint a szakmailag felkészületlenek eltávolítását a rendőrség soraiból. Mindent megtett annak érdekében, hogy a végzett jogászok

közül minél többen kérjék felvételüket a fogalmazói karba. Azt is előírta, hogy csak olyan ember vehető fel az őrszemélyzet tagjai közé, aki a katonaságnál altiszti rangot nyert, valamint életbe léptette azt az intézkedést is, mellyel kikötötte, hogy a próbaidős rendőr csupán a sikeres rendőrvizsga után véglegesíthető. 1885-ben detektívtanfolyamot hívott életre, melyet szakvizsga zárt. A tanfolyamokon a hazai mellett a külföldi tapasztalatokat és ismereteket is oktatták.

A dualizmus végére a fővárosi rendőrségen belül felkészültségben és színvonalában is a megfelelőhöz közeli személyi összetétel alakult ki, ami lehetőséget teremtett a továbbképzések megszervezésére is. A téli hónapokban rendszerint kéthetenként tartottak bünygyi értekezleteket és gyakorlati megtekintéseket. A jogvégzett rendőr díjnokok viszonylagos rendszerességgel szakmai előadásokon vehettek részt. A külföldről érkező szakemberek megállapították, hogy a bécsi és a budapesti rendőrtisztviselők felülmúlják európai társaikat.

Az ország vidéki rendőrtisztjei számára szaktanfolyamot szerveztek, hogy a főváros és a vidék rendőrtiszti karának szellemét egységes színvonalra hozzák. A sikereken felbuzdulva a 41.500/1913. XIII. sz. belügyminiszteri rendelet alapján oktató tiszteket és altiszteket képző szaktanfolyamokat állítottak fel. A tiszti tanfolyam tanárai a belügyminisztérium, a budapesti főkapitányság tisztviselői közül és a gyakorlati szakemberek köréből ke-

rültek ki; az altiszteket pedig a budapesti rendőrszemélyzet kipróbált oktató tisztjei és altisztjei képezték ki.

Az első világháború kitörése miatt 1914 és 1920 között szünetelt a rendőri szakoktatás. A trianoni békedekrétum nyomán területben, emberanyagban, gazdasági potenciálban jelentősen meggyengült országot és annak rendőrségét is újra kellett építeni és szervezni. Első lépésként, még a békeszerződés aláírása előtt az 5047/1919. ME sz. rendelettel államosították a rendőrséget, és ezzel létrehozták a magyar állami rendőrséget, majd 1920-ban megkezdték a rendőri szakoktatás teljes körű kiépítését. A rendőri szakoktatás rendszere szervesen kapcsolódott az állami köz- és felsőoktatáshoz, de a katonai, valamint a csendőrségi képzéshez is, ami az azonos szintek közötti átjárhatóság megvalósításának, így a mobilitásnak is egyik biztosítékává vált. A rendszerben való gondolkodás és az ennek szellemében funkcionáló oktatási struktúra sok más tényezővel együtt garantálta az oktatás és a követelménytasztás kellő színvonalát is.

A rendőri, illetve a rendészeti feladatokat ellátók szakoktatását egyrészt a magyar királyi rendőrség országos szaktanfolyamain, másrészt az őrségi személyzet tanosztályánál, illetve az oktató- és tartalékosztálynál rendszeresített tanfolyamokon, harmadrészt az egyéb speciális alap- és továbbképző tanfolyamokon bonyolították le.

A rendőrségen belül a detektívek külön testületet alkottak, és számukra kötelező lett az érettségi. A próbaidős detektíveknek néhány hónapos tanfolyamon kellett részt venniük, ahol a fegyverismerettől kezdve a büntetőeljárás és a jogi ismereteken keresztül az elsősegélynyújtásig sokoldalú és komplex ismereteket kaptak. A felügyelői kar (a mai gyakorlatban a közrendvédelmi tiszteknek felel meg) számára rendőrtisztviselői tiszti tanfolyam működött. A tanfolyamra az ideiglenes minősítésű rendőrfelügyelő gyakornokok kerültek egyévi próbaszolgálat után. A képzettségi előfeltétele az érettségi volt. A felvételi vizsgán a jelöltek általános ismereteit mérték fel.

A rendőrségi tisztikar elitjét a fogalmazók alkották. Képzésük a közigazgatási tisztviselők felkészítésének

egyik része volt. E rendszert 1929-ben vezették be, majd 1933-ban tökéletesítették. A lényege az volt, hogy a jogi-államtudományi diplomát csak kiindulási alapnak tekintették. A IX. fizetési osztálytól felfelé a közszolgálatban eltöltött három év után közigazgatási vizsgát kellett tenni.

A különböző állománycsoportok számára a fő cél az általános műveltség megszerzése volt. Emellett azonban fokozatosan erősítették a rendőri szakismeretek oktatását. Igyekeztek kialakítani és elválasztani a rendészeti ismeretekre vonatkozó képzést más szakterületektől. Megfelelő színvonalú szakismeret és állami végzettség nélkül e testületbe nem lehetett bekerülni, illetve előre lépni.

1945–1948

A Magyar Állami Rendőrség szakképzéséről kiadott 147.332/1945. IV. 12. BM. számú belügyminiszteri rendelettel kezdetét vette a centralizált, hosszabb időre (5 évre) tervezett oktatásirányítás és oktatásszervezés. A rendelet bevezette az előkészítő tanfolyamok rendszerét. A tájékoztató tiszti tanfolyam egységesen 4 hétig tartott, amelyet vizsga követett. Ennek az volt a célja, hogy a gyakorló rendőrök szakszerű képzettséget szerezzenek. Ezt követően a résztvevők visszamentek szolgálati helyükre, ahol felkészültek a tiszti előkészítő tanfolyamra.

Az előkészítő tanfolyam a hatósági szolgálatot és az őrségi szolgálatot ellátóknak három hónapos, míg a nyomozó szolgálatot teljesítőknak két hónapos volt, amelyet tiszti vizsga zárt. A nyomozóknál ez a vizsga a „detektív szakvizsgával” volt egyenértékű. A tanfolyamok idején a hallgatók szigorú katonai rendben, kaszárnyai körülmények között éltek. E módszer az iskolarendszerű tisztképzésre is jellemző volt, egészen az 1970-es évek elejéig.

1946-ban megszüntették az egységes oktatási rendszert jelentő tájékoztató és előkészítő tanfolyamokat, és megalakult a Szaktanulmányi Felügyelőség,

amelynek a távlati kiképzési terv kidolgozása volt a feladata. 1947-ben hat hónapos rendőrtiszti tanfolyam indult, melynek oktatási tapasztalatait felhasználták a Rendőrákadémia szervezésében és a tantárgyak kialakításában is.

A belügyminiszter 198.900/1947. sz. rendelete alapján a létesítendő Rendőrákadémia keretében létrehozták az Egyéves Tiszti Iskolát. A maga nemében páratlan és Közép-Kelet-Európában egyedülálló rendőrtanintézet 1948. február elsején nyitotta meg kapuit. A falai között folyó pedagógiai munkát minőségi alapokra kívánták helyezni, és a rendőri szolgálat minden ágában való felhasználását tűzték ki célul. A jelentkezés feltételei eltértek a mai előírásoktól: a testmagasságot 170 cm-ben határozták meg, a jelentkezők felső korhatárát 32 évben jelölték meg, az alapfokú rendőri szaktudás biztosítása érdekében csak olyanok jelentkezhettek, akik próbarendőri, járőrvezetői, őrsparancsnoki, nyomozó-tiszthelyettesi vagy folyamrendészeti tanfolyamot végeztek vagy éppen ilyen tanfolyamra járnak. Az volt a jellemző, hogy a rendőrtisztek polgári egyetemeken és főiskolákon egészítették ki tudásukat. A tanfolyamok és a Rendőrákadémia kis létszámmal működtek, ezért megszervezték a centenáriumi tiszti alapvizsgát, amelyre a hallgatók önállóan készültek fel. A magánúton való tanulást az oktatótiszti hálózat koordinálta, színterei a kapitányságokon és őrsőkön működő tanulókörök voltak. A tiszti rendfokozatba történő kinevezéshez a rendőrtiszti alapvizsga, illetve a tiszti minősítő vizsga letételét követelték meg. A Rendőrákadémiát 1949. október 5-én megszüntették.

1949–1953

Politikai, gazdasági és más okok miatt nagyon sok tiszti és tiszthelyettes hagyta el a rendőri pályát. A nagy fluktuáció hatására növekedett a kiképzetlen állomány létszáma, így ennek ellensúlyozására visszatértek a rövidített idejű tanfolyamok szervezéséhez.

A magyar Államrendőrség Államvédelmi Osztályát átszervezték a Belügyminisztérium Államvédelmi Ható-

ságává, és a rendőrség szervezetét is átalakították. Indokolttá vált az államvédelmi és a rendőrtisztek képzését is elkülöníteni egymástól. A Rendőrákadémia helyébe a Rendőrtisztképző Iskola lépett, az ÁVH-nál dolgozók speciális képzését pedig az 1950 szeptemberében indult Dzserszinszkij Államvédelmi Szakiskola látta el.

A Rendőrtisztképző Iskolát 1949. augusztus 2-án hozták létre, de az oktatást csak 1950-ben kezdték meg. Ez bünygyi, közrendvédelmi és igazgatásrendészeti szakokon folyt, de a szakmai szervek igényei szerint más szakirányú oktatást is vállaltak. A hallgatók tanulmányaikat kötelékben végezték, a századok 100 főből, a szakaszok 33-34 hallgatóból álltak, és minden szakaszba 3 raj tartozott. Az iskolába a hallgatók parancsnoki javaslat alapján kerültek be, felvételi vizsga nem volt.

1953–1956

Az általános műveltség bővítése került az oktatás középpontjába. Hosszabbak lettek a tanfolyamok, erősödött a gyakorlati oktatás, egyre inkább alkalmazták az akkoriban korszerű oktatástechnikai eszközöket.

A Rendőrtisztképző Iskola keretében kezdte meg működését az 1956-ig működő Rendőrtiszti Továbbképző Iskola is, mely többnyire a vezető beosztású, törzstiszti, tiszti vagy egyéb tanfolyamokat végzett hallgatók továbbképzését látta el. 1953 után a Rendőrtisztképző Iskola fokozatosan a közrendvédelmi képzésre szakosodott, aminek az lett a következménye, hogy egyre nagyobb lett az igény a bünygyi szolgálat ellátására differenciáltan felkészített nyomozótisztek képzésére. Ezért 1953 nyarán létrehozták a Korvin Ottó Bünygyi Szakiskolát. Ide elsősorban a frissen érettségizett, tanulásra alkalmas fiatalokat vették fel. Az oktatás középpontjában a gyakorlati felkészítés állt. A szakiskolának hiányossága volt, hogy a képzés specializáltsága miatt a hallgatók nem ismerték meg a rendőri munka más tevékenységeit. Az iskolával szembeni ellenérzések és politikai okok miatt a másfél éves működés után a szakiskolát 1954-ben bezárták.

1957–1971

Az 1956-os forradalomban és szabadságharcban vállalt szerepük, illetve „a szocializmus ügyének elárulása” és egyéb indokok alapján a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány hatalomra jutását követően ismételtlen számos rendőrtiszt kényszerült elhagyni vagy önként feladni hivatását.

A kommunista párt konszolidációja és a Belügyminisztérium újjászervezése után, 1957 novemberében kezdte meg munkáját a BM Dzserszinszkij Tisztképző Iskola. Az intézményben állambiztonsági, bünyügyi és közrendvédelmi szakokon nappali és levelező tagozaton folyt az oktatás. Ez az iskola az 1956-ban megszűnt Rendőrtisztképző Iskola utódjának, illetve a Honvédelmi Tanács 3/116/59. számú határozatával létrehozott Rendőrtiszt Akadémia elődjének tekinthető.

A BM Rendőrtiszt Akadémia megalakításával olyan rendőrtisztképző iskola jött létre, amely a szakmai ismeretek átadása mellett biztosította a rendőri munkához szükséges jogi és közgazdasági felkészültséget is, és emelte a tiszti állomány általános műveltségi színvonalát. A képzés kétéves nappali tagozatos, illetve hároméves levelező tagozatos oktatás keretében folyt. Az akadémia tantervét a művelődési miniszterrel egyetértésben a belügyminiszter állapította meg. A továbbtanulás lehetősége is megvolt, ugyanis a Rendőrtiszt Akadémián megszerzett oklevelet az érettségi bizonyítvánnyal egyenértékűnek kellett tekinteni. Erre azért volt szükség, mert az akadémiára felvételt nyert hallgatók között az érettségizettek aránya nem haladta meg az 50%-ot.

1960. január elsejétől hat hónapos, 1961-től pedig egyéves akadémiai előkészítő tanfolyamot szerveztek azzal a céllal, hogy az érettségivel nem rendelkező pályázók részére közismereti tantárgyakat oktassanak. Akik sikeresen teljesítették a felvételi vizsgát, előtoborzáson vettek részt Fóton és Csopakon. Ez hasonló volt a mai alapkiképzéshez: a hallgatók alaki foglalkozásokon, harciasaton és lökiképzésen vettek részt.

Az akadémián szakosított képzés folyt általános politikai nyomozói, bünyügyi nyomozói, közrendvédelmi,

közlekedési, anyagi-pénzügyi (levelező tagozaton) és büntetés-végrehajtási szakokon.

A rendőrtisztképzés gyorsítására 1964 őszétől hároméves, megyei, decentralizált levelező tagozatokat hoztak létre. Ez hasonlított a központi levelező oktatáshoz, azonban a foglalkozásokat a főkapitányságok személyzeti osztályai, valamint kiképzési csoportjai, illetve a Rendőrtiszt Akadémia tanulmányi osztálya szervezte. 1967-ben újra átdolgozták a tantervi utasítást, amelyhez irányelveket adott ki a BM Tanulmányi és Kiképzési Csoportfőnökség. Az akadémián folytatott képzés eredményeként a végzett hallgatók többsége szakszerűbben, fegyelmezetten, eredményesen dolgozott.

A Rendőrtiszt Akadémia mellett a Magyar Néphadsereg Egyesített Tiszti Iskolán 1960-ban létrejött a BM Akadémia Határőr és Karhatalmi Tagozata, amely 1967-ben beolvadt a Kossuth Lajos Katonai Főiskolába mint BM Határőr és Karhatalmi Tanszék.

A RENDŐRTISZTI FŐISKOLA MEGALAPÍTÁSA

A bünyözés struktúrájának megváltozása, az elkövetési módszerek gyors fejlődése és a visszaeső bünyözők aktívabbá válása a bünyülőző szervek stratégiájának sürzős megváltoztatását tette szükségessé. Emellett a Belügyminisztériumnak is folyamatosan gyarapodtak a feladatai, így a rendőrtisztek képzésének felsőfokú, főiskolai szintre emelése szükségsszerű lépés volt. A Rendőrtiszt Akadémia és az Idegennyelvi Főiskola jogutódjaként létrejött a Rendőrtiszt Főiskola. Az MSZMP KB 1969. november 29-i határozatának megfelelően a belügyminiszter döntést hozott a főiskola létrehozásáról, a tisztképzés színvonalának emeléséről és a belügyi tudományos munka központi szervezéséről, irányításáról. Dr. Györök Ferenc rendőrezredes vezetésével megalakult az előkészítő bizottság. Ennek feladata volt a főiskola szervezetére, elhelyezésére és tantárgyi struktúrájára vonatkozó elképzelések ki-munkálása, bevonva a BM illetékes szakterületeinek vezetőit, valamint a Művelődéssügyi Minisztérium (MM)

és az Igazságügyi Minisztérium érintett részlegeit. A BM Tanulmányi és Képzési Csoportfőnökség, valamint az MM Egyetemi és Főiskolai Főosztályának segítségével jelentősen hozzájárult a főiskolai rendőrtisztképzés el-fogadtatásához.

A Rendőrtiszt Főiskolát az Elnöki Tanács 1970. évi 39. számú törvényerejű rendelete alapította. A rendelet a főiskola feladatául a belügyminiszter által meghatározott tiszti, köztisztviselői és közalkalmazotti munkakörök betöltésére alkalmas, magas szakmai képzettségű rendőrtisztek felkészítését, valamint az Igazságügyi Minisztérium büntetés-végrehajtási tiszti állományának utánpótlás-biztosítását jelölte meg. A főiskola alapvető feladatait, működésének fő elveit a 4/1971 (X. 19.) BM. rendelet és a 010/1971. BM. számú parancs határozták meg. Ezek alapján 1971. szeptember elsején kezdte meg működését az intézmény. A rendeletben és a parancsban intézkedtek a parancsnok kinevezéséről, a szervezeti és működési szabályzatról, a jogi és igazgatási jellegű tárgyakat oktató

főiskolai tanárok, tanszékvezetők és helyettesek, valamint szakcsoportvezetők kinevezéséről, továbbá a főiskolai szakokról, a felvétel rendjéről, a tanulmányi és vizsgaszabályzatról, valamint azon tárgyak vizsgakövetelményeiről, amelyeket a tudományegyetemek állam- és jogtudományi karain oktatnak. A főiskola tanulmányi és vizsgaszabályzatát a 165/1971. (MK 22.) MM sz. utasításnak megfelelő külön szabályzat tartalmazta, mely szerint a hallgatók a tanulmányaik befejezése után államvizsgát tesznek és oklevelet kapnak. A főiskolán szerzett oklevél – a képesítés általános fokozata szempontjából – más főiskolán szerzett oklevéllel egyenértékű.

A képzés hároméves nappali és négyéves levelező tagozaton folyt. A levelező képzés 1975-ben a belügyminiszter 022/1973. számú utasítására kezdődött meg. Az intézmény felügyeletét a belügyminiszter látta el.

A főiskolai képzés

Az intézmény a fennállásának 40 éve alatt (elődintézményéhez, a RAK-hoz hasonlóan, amely utolsó évfolyamát 1974. december 7-én bocsátotta ki, és ezzel párhuzamosan természetesen már a főiskolai képzés is működött) mindig és kizárólagosan a rendvédelmi szervek felsőfokú állami és szakmai végzettséget igénylő utánpótlása képzésének szolgálatában állt. Korábban belügyminiszteri jóváhagyással, majd 1999-től kezdődően – a magyar felsőoktatásban megtalálható főiskolai, illetve egyetemi szintű szakokkal megegyezően, kormányrendeletben meghatározott módon – a rendvédelmi felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiben rögzítetteknek megfelelően folyt a képzés. Az 55/1999. évi kormányrendeletben a korábbi főiskolai szakok a gazdaságvédelmi, majd később a katasztrófavédelmi szakokkal bővültek. A gazdaságvédelmi szakon a képzés levelező tagozatos munkarendben 2000-től, a nappali tagozaton 2001-től valósult meg. 2004-ben vált teljessé a rendvédelmi szervek számára folyó képzések palettája a katasztrófavédelmi szak indításával. A biztonsági terület képzése 2006-tól már a civil biztonsági szférára is kiterjed.

Alap- és mesterképzés

2002-ben a főiskola – a felsőoktatási törvényben előírt előtti évvel – átalakult a tanulmányok kreditrendszerű nyilvántartására. A 2006/2007. tanévtől pedig az eddigi lineáris felsőoktatási képzési struktúra helyett – a bolognai folyamat következményeként – a főiskola alapképzési struktúrája megváltozott. A főiskola meghirdette a bünyügyi igazgatási szakot három (bünyügyi, gazdaságvédelmi, pénzügynyomozói) szakiránnyal, a rendészeti igazgatási szakot nyolc (biztonsági, büntetés-végrehajtási, határrendészeti, igazgatásrendészeti, katasztrófavédelmi, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, vám- és jövedéki igazgatási) szakiránnyal. A levelező tagozatos munkarendben meghirdetett biztonsági szakirányon 2009-től választható az információbiztonsági specifikáció, továbbá a katasztrófavédelmi szakirány (ugyancsak a levelező tagozatos munkarendre felvettek számára) tűzvédelmi specifikációval gazdagodott.

Több évtizedes törekvés vált valóra a 2008/2009. tanévben először induló rendészeti vezető mesterszak meghirdetésével. 2010-ben már 27 fő vehette át okleveles mesterszakos oklevelét.

2004 és 2010 között négy szakirányú továbbképzési szak keretében több mint háromszázan szereztek oklevelet a főiskolán. Az RTK jelenleg a VTKI öt különböző szakirányú továbbképzési szakját gondozza: kriminalisztikai szakértő, rendészeti-gazdasági, szakokleveles magánnyomozó, rendvédelmi szóvivő, rendészeti szakújságíró. A biztonsági szervező mesterszak létesítéséhez pedig a kar engedéllyel rendelkezik.

Szakképzés

Az iskolarendszerű képzésen túl kisebb-nagyobb megszakításokkal 20 éves múltra tekint vissza a rendőrség állományában dolgozók számára szervezett rendőrszervező szakképzés. Az 1995-ben indult „belső képzés” ma már az Országos Képzési Jegy-

zékben regisztrált szakma. Zárt beiskolázású képzés, amely 2008-ban jelentős átalakuláson ment át, jelenleg az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola gondozza.

Jelentkezés és felvétel a Rendőrtiszti Főiskola alapképzési szakjaira

Az 1970-es években teljes mértékben „zárt beiskolázású” volt az intézmény. Elsősorban a rendőrség hivatásos tiszthelyettesi állományának biztosított továbbtanulási lehetőséget. A beiskolázás az akkori káderpolitikai elképzelések (mai elnevezéssel nevezve: pályáiv) szerint, az állományilletékes parancsnok kezdeményezésére a Belügyminisztériumon keresztül zajlott.

Az 1980-as évek végétől kezdődően a Rendőrtiszti Főiskola felvételi eljárásának rendje – hasonlóan a magyar felsőoktatás valamennyi intézményéhez – kormányrendeletben előírtaknak megfelelően történik.

Az eljárás általános rendjétől eltérő követelményeket – a felsőoktatási törvény felhatalmazása alapján – az intézményt fenntartó miniszter határozza meg. Ezeket a követelményeket minden évben a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban hirdetik ki. Így a miniszter határozza meg a szakok, szakirányok felvételi keretszámait és a jelentkezés különös feltételeit. A főiskola esetében különös feltételnek tekintendő az, hogy az intézménybe jelentkező polgári pályázóknak pályaalakmassági vizsgálatokon kell részt venniük. Ez a vizsgálat három területre terjed ki: egészségi, pszichológiai és fizikai-kondicionális. A szakok, szakirányok felvételi ponthatárát elérők közül azok a pályázók nyerhetnek felvételt, akik ezen vizsgálatok elvárásainak megfelelnek. Felvételi ponthatár alatt, illetve nem alkalmas minősítéssel a főiskolára senki sem vehető fel.

Ugyancsak sajátos feltételnek tekinthető az, hogy – a rendvédelmi pálya jellegéből fakadóan – az intézménybe jelentkező polgári pályázókkal szemben fokozottabb erkölcsi követelményeket támasztanak, amelyek a rendvédelmi szerveknél szolgálatot teljesítő hivatásos, közalkalmazott, illetve köztisztviselői munkakörben

dolgozókkal szembeni elvárásokból fakadnak. Ezért a jelentkezők (a velük közös háztartásban élőkkel együtt) tanulmányaik megkezdése előtt – tudtukkal és hozzájárulásukkal – biztonsági ellenőrzésen esnek át. Akik ehhez az ellenőrzéshez nem járulnak hozzá, illetve az ellenőrzés számukra elmarasztaló eredménnyel végződik, nem nyerhetnek felvételt a főiskolára. A pályázóknak arról is nyilatkozniuk kell, hogy végzésüket követően az ország bármely részén vállalják a szolgálatteljesítést.

További különös feltétel, hogy a nappali tagozatra felvett hallgatók tanulmányaik megkezdése előtt több hetes kötelező alapkiképzésen vesznek részt. Az alapkiképzés általában augusztus közepén kezdődik.

A fenntartó miniszter sajátos feltételként határozza meg azt is, hogy a különböző munkarendben (nappali, levelező) folyó képzések közül melyek azok a szakirányok, amelyekre csak a rendvédelmi szerveknél hivatásos állományviszonnyal rendelkezők jelentkezhetnek. Ezek az úgynevezett „zárt pályás” szakirányok. Az intézményben a levelező tagozatos munkarendű képzésben mindegyik rendvédelmi szerv számára folytatott képzés ilyennek minősül, így erre a tagozatra polgári pályázók jelentkezését nem fogadja a főiskola.

A bolognai folyamat

Gyorsan változó világunk és a globalizáció a magyar felsőoktatást is komoly kihívások elé állította az elmúlt két évtizedben. Sőt, e kérdésről nem is beszélhetünk múlt időben. Az oktatás iránt megnövekedett a társadalmi igény, megváltozott a gazdaság, fokozódtak a munkaadók elvárásai is: a tudás a versenyképesség alapjává vált. Ezekre válaszul Európa számos országában reformfolyamatok indultak meg az 1990-es években. E reformtörekvéseknek szabott közös irányt 1999-ben a Bolognai Nyilatkozat, melyet 29 ország, köztük hazánk képviselője írt alá. A nyilatkozat célul tűzte ki, hogy aláírói 2010-re egy egységes Európai Felsőoktatási Térséget hoznak létre, és összehangolják, összehasonlíthatóvá teszik felsőoktatási rendszereiket.

A Bolognai Nyilatkozat nem nemzetközi jogi szerződés, hanem az aláírók önkéntes kötelezettségvállalása. A bolognai folyamatban jelenleg 45 ország vesz részt, köztük mind a 28 EU-tagállam. Bár a nemzeti oktatáspolitikákra az Európai Uniónak nincs közvetlen befolyása, az Európai Bizottság mégis egyre aktívabban vesz részt a folyamatban, mert hozzájárul a versenyképes, tudásalapú európai gazdaság kialakításához és a munkaerő szabad mozgásának biztosításához. Az Európai Unió oktatáspolitikája tehát bátorítja és ösztönzi a nemzetközi képzési rendszerek közeledését, mert ez biztosítja, hogy a közösségi állampolgárok bármelyik tagállamban akadálytalanul továbbtanulhassanak, illetve munkavállalóként kamatoztathassák megszerzett ismereteiket, szakképzettségüket. A bolognai gondolat Európában és ezen belül Magyarországon is az elmúlt időszak legnagyobb ívű felsőoktatási modernizációs folyamatát indította el. A felsőoktatási reform fő eleme a többciklusú képzési rendszerre történő átállás volt.

A bolognai folyamatból adódó kötelezettségek értelmében 2006-tól (felmenő rendszerben) a rendészeti területén korszerű – lineáris és többciklusú – felsőoktatási intézmény jött létre. Az alapképzésben, vagyis az EU-kompatibilis rendészeti felsőoktatás első képzési főciklusában felsőoktatási alapfokozatot (*BA*) és felsőfokú rendészeti szakképzettséget lehet szerezni. Az elsőre épülő második képzési főciklus mesterfokozatot (*MA*) és az azt igazoló rendészeti mesteroklevelet eredményez. A bolognai folyamatban a korábbi, a bűnügyi nyomozó, a gazdaságvédelmi nyomozó és a pénzügyi nyomozó szakok a *Bűnügyi igazgatási szak* szakirányaivá váltak, ugyanígy a *Rendészeti igazgatási szakon* a korábbi büntetés-végrehajtási, a határrendészeti, az igazgatásrendészeti, a katasztrófavédelmi, a közlekedésrendészeti, a közrendvédelmi és a vámigazgatási szakok váltak szakirányokká. Az alapszakokon megszerezhető képesítések a következők: bűnügyi igazgatási szervező, rendészeti igazgatási szervező, feltüntetve a választott szakirány is. A megszerzett BA-képesítés birtokában a végzettek hivatásos tisztként, köztisztviselőként vagy közalkalmazottként kezdenek meg szolgálatukat a rendészeti szer-

veknél, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnál vagy a magánbiztonsági szférában, illetve folytathatják tanulmányaikat a kar saját mesterszakán vagy az együttműködő egyetemek megfelelő mesterszakjain.

A Rendőrtiszti Főiskolán 2008 szeptemberében indult el a rendészeti vezető mesterképzési szak. A megszerezhető képesítés: okleveles rendészeti vezető. Az MA-képesítés birtokában a végzettek elkezdhetik, folytathatják szakmai munkájukat a rendészeti szerveknél vagy a magánbiztonsági szférában. A Katasztrófavédelmi Intézet felügyelete alatt 2013-tól elindult a katasztrófavédelem alapszak és 2016-tól a katasztrófavédelem mesterszak. 2014-től négy különböző specializáción tanulhatnak a hallgatók: csapat-szolgálati, elemző-értékelő, rendészetelméleti és szervezett bűnözés elleni. A kriminalisztika mesterszak indításához a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) már hozzájárulását adta.

2016-ban megkezdte működését az egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolája, az egyetlen, amely rendészeti irányú képzést biztosít a doktoranduszhallgatók számára hazánkban. Vezetőjének az Egyetemi Doktori Tanács Prof. Dr. Kerecsi Klárát választotta meg.

A Rendészettudományi Doktori Iskola (RDI) célja a rendészettudományok tudományágban a tudományos (PhD) fokozat elnyerésére pályázó doktoranduszok és egyéni felkészülők képzésének, felkészülésének tervezése, szervezése, vezetése és végrehajtása. A doktori képzést az egyetem a karaival, az intézeteivel, az oktatási szervezeti egységeivel szoros együttműködésben végzi, illetve a képzési és kutatási feladatok minőségi teljesítése érdekében a szükséges mértékben bevonja más, hazai és külföldi egyetemek, kutatóintézetek, közigazgatási szervek tudományos fokozattal rendelkező kutatóit is. Az RDI többféle képzési formát kínál, így a hallgatóknak lehetőségük van teljes idejű (nappali

ösztöndíjas vagy önköltséges), részidejű (levelező önköltséges), illetve egyéni képzésben (önköltséges) részt venni. Amennyiben a hallgató a doktori programban meghatározottakat sikeresen teljesíti, úgy számára a rendészettudományban tudományos fokozatként a nemzetközi ekvivalencia feltételeknek megfelelő doktori fokozatot ítél oda az NKE. Ennek elnevezése: rendészettudományok doktori (PhD) fokozat.

A RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR ÉPÜLETE

A Rendészettudományi Kar jelenlegi campusát 1927-ben építették és szentelték fel az Isteni Szeretet Leányai Kongregáció számára. A nővérek a háború alatti időket a rendházban töltötték, egészen az 1950-es kitelepítésig. Az egykori kápolnában, az RTK dísz-

termében az álmennyezet fölött ma is megtalálhatóak az eredeti freskók. A rendházat tervező építésznek, Kiss Józsefnek olyan épületet kellett alkotnia, hogy a templom a világi hívők részéről is mindenkor látogatható legyen, de fontos szempont volt az is, hogy a rendház lakott részei elzártak maradjanak. A Széchenyi-hegy tetején egy erdős-sziklás, meredek területen kellett alkalmas, védett helyet kiválasztani, ahonnan a kilátás is gyönyörű. Az épületnek 72 lakószobája, egy nagy gyűlésterme és két étterme volt.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem megalakulása, 2012. január 1.

„Az Országgyűlés olyan egyetemet alapít, amely az eljövendő generációk számára a haza szolgálatának, védel-

Kiss: Provinzialhaus, Budapest

Gesamtansicht, Vorderseite

mének, szeretetének és a közjó iránti elkötelezettségnek emblemikus intézménye, a közszolgálat akadémiaja lesz.” (Idézet az Országgyűlés 2011. márciusi ülésének expozéjából)

Az Országgyűlés 2011. március 16-i döntése nyomán a Nemzeti Közszolgálati Egyetem 2012. január 1-jétől a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE), a Rendőrtiszti Főiskola (RTF) és a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közigazgatás-tudományi Kar (BCE KIK) integrációjával jött létre.

A 2015. február 1-jén létrehozott Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar a 2012. január 1-jén megalakult Nemzeti Közszolgálati Egyetem legfiatalabb kara, amelynek rendeltetése a közigazgatási szervek diplomáciai és egyéb nemzetközi feladatainak ellátásához szükséges

utánpótlás biztosítása, a külképviseleti és európai uniós intézményekben dolgozó szakemberek felsőfokú képzése, valamint a szakirányú át- és továbbképzésükben való közreműködés. A kar a közszolgálat különböző hivatásrendjeihez igazodó szakokkal, szakirányokkal rendelkezik, melyek biztosítják az egyes hivatásrendekhez kapcsolódó speciális ismeretek átadását.

Ennek megfelelően a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar kutatásokat folytat, illetve szervez különösen a közigazgatás-tudomány, a biztonságpolitika, a védelempolitika, a hadtudomány és rendészettudomány nemzetközi vonatkozásaiban, továbbá a nemzetközi kapcsolatok, a nemzetközi jogtudomány, az európai tanulmányok, az uniós jog, a külügyi és külgazdasági, valamint a nemzetközi közszolgálati kapcsolatok, a diplomáciatörténet és a modern diplomáciai ismeretek témájában.

A Nemzeti Közszerolálati Egyetem célkitűzései már 2011-ben is a következők voltak – a magas szintű alap- és mesterképzések nyújtásán túl:

- a közös közszolgalati értékrend (ethosz) közvetítése és erősítése,
- az állam működésének tágabb összefüggéseit átfogó alapoó modul kialakítása,
- a hallgatók számára szélesebb képzési paletta nyújtása a karok közötti áthallgatás és átoztatás lehetőségeivel,
- a tanszékek és intézetek együttműködésével új képzésfejlesztési lehetőségek kiaknázása,
- új államtudományi doktori programok létrehozása (a közigazgatási és a rendészeti területen ma nincs doktori képzés),
- a nemzetközi tanulmányi lehetőségek bővítése,
- az állami külszerolat utánpótlási képzésének (diplomáciai képzés) beindítása,
- összehangolt továbbképzési és vezetőképzési rendszer kialakítása a közszolgalatban,
- a közszolgalati életpályák közötti átlépés (mobilitás) képzési támogatása (azaz átképzési programokkal biztosítani, hogy a volt hivatásosok a közigazgatásban folytathassák közszolgalati pályájukat),
- az állam újjaszervezésének és a közigazgatás fejlesztésének magas szintű képzési és kutatási intézményévé válása,
- a közszolgalati képzési és kutatási erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodás.

Ünnepélyes keretek között, a Parlament Felsőházi termében alakult meg a Nemzeti Közszerolálati Egyetem. Az eseményen beszédet mondott Orbán Viktor, ahol kiemelte: „Ha valaki visszatekint az időben, azt láthatja, hogy a magyar egyetemek alapítása gyakran válságokhoz kötődik.” A miniszterelnök az egyetem alapító ünnepségén elmondott beszédében hangsúlyozta, olyan fiatalokat akarnak képezni, akik képesek biztonságossá tenni Magyarországot, akik élethivatásuknak tekintik a közszolgalatát.

Az új egyetemen a katonai, rendészeti és civil képzést egyesítik. Patyi András, a Nemzeti Közszerolálati Egyetem rektora úgy fogalmazott, az összevonás úgy történt meg, hogy a karok belső integritása nem sérült. Hozzátette: a jövőben nemcsak a tudásbázis egységesítésére van szükség, hanem a tudásanyag radikális bővítésére is azért, hogy az egyetem biztos háttere lehessen az államnak. Beszéde végén nyomatékosította: biztos abban, hogy az egyetem segítségével megteremthető a jó közigazgatás és vele a jó állam. A válság háttéréről szólva rámutatott, hogy a problémák nagy része a magyar állam gyengeségéből fakad. A közérdek a magánérdekek mögé szorult, az összefogás helyett széthúzás, önzés, kapzsiság, spekulációs szélhámosság uralta el az életünket, és valljuk be – fűzte hozzá –, sok esetben az állam működését is.

Orbán Viktor hangsúlyozta: a mai gondok eltörpülnek ugyan elődeinké mellett, de az európai válság ma is arra késztet bennünket, hogy megerősítsük a magyar államot. Ennek következményeivel szembesítenek minket az euróválság és Magyarország gondjai is – szögezte le. Elmondta, közös cél, hogy egy korszerű államot építsenek, biztos alapot nyújtva a polgároknak.

A kormányfő hangsúlyozta, a XXI. század versenyében olyan államra van szükség, amely képes érvényesíteni Magyarország érdekeit a nagyvilágban, képes segítséget nyújtani polgárainak és szélesre tárja a kaput a nemzet tehetségei előtt. A szemünk előtt egy olyan állam lebeg, amely erős, méltányos és tisztelendő, mert a közérdeket rendeli a magánérdek elé. Történelmi jelentőségűnek nevezte azt a lépést, hogy a közszolgalat legfontosabb területeire mostantól egységes egyetemi rendszerben képeznek embereket. Az, hogy új egyetemet alapítunk, mutatja, hogy van jövőnk, végre újra bízunk magunkban, és lesz erőnk kilábalni a nehézségekből – zárta beszédét a miniszterelnök. Az ünnepség keretében Kövér László, az Országgyűlés elnöke átadta a Nemzeti Közszerolálati Egyetem alapító nyilatkozatát, Navracsics Tibor, Hende Csaba és Pintér Sándor miniszterek pedig az egyetemi jelképeket adták át Patyi András rektornak.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Fenntartói Testületének működése

2016 végéig Dr. Janza Frigyes ny. rendőr vezérőrnagy, a Belügyminisztérium megbízottja vezeti a Nemzeti Közsolgálati Egyetem (NKE) Fenntartói Testületét (FT). Janza Frigyes az FT megalakulása óta vesz részt a testület munkájában, amelyet több alkalommal is vezetett már az elmúlt években.

A Fenntartói Testület működéséről még a 2011. évi CXXXII. törvény rendelkezett, amely kimondta, hogy a Nemzeti Közsolgálati Egyetem fenntartói jogait az FT útján a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, az igazságügyért felelős miniszter, a honvédelemért felelős miniszter és a rendészetért felelős miniszter közösen gyakorolják. Az ügyvivőt félévenkénti váltásban adják a fenntartók, az év végéig tartó időszakban ezt a jogot a Belügyminisztérium gyakorolja.

Az FT fontos szerepet játszik az NKE életét meghatározó dokumentumok elfogadásában és jóváhagyásában, így például kiadja, illetve módosítja az intézmény

alapító okiratát, elfogadja annak intézményfejlesztési tervét. Emellett jóváhagyja a Szenátus döntéseit olyan kérdésekben, mint például az NKE szervezeti és működési szabályzata, képzési és kutatási programja, költségvetése, valamint fejlesztési elképzelései. De az FT kezdeményezheti a rektor megbízását vagy felmentését, valamint a testület határozza meg a vezetői illetményeket is. Az FT dönt az NKE-re felvehető hallgatói létszám szakonkénti megosztásáról, ellenőrzi az egyetem működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét, valamint az intézmény gazdálkodását.

A fenntartó minisztériumok az elmúlt 5 évben több tagot is delegáltak a Fenntartói Testületbe. Ez alól egyedül a Belügyminisztérium kivétel, amelyet mindig Dr. Janza Frigyes képviselt. Az FT jelenlegi tagjai: Dr. Janza Frigyes (BM), Dr. Földváry Gábor (HM), Dr. Molnár Zoltán (IM), Dr. Vidoven Árpád (Miniszterelnökség) és állandó meghívottként, tanácskozási joggal részt vesz az üléseken Dr. Balogh Csaba, a Külgazdasági és Külügyminisztérium közigazgatási államtitkára is.

VISSZAEMLEKEZÉS A RENDŐRTISZTI FŐISKOLA PARANCSNOKAIRA, AKIK MÁR NINCSENEK KÖZÖTTÜNK

DR. GYÖRÖK FERENC
(1928–2006)

Élete a Fejér megyei Alcsúton kezdődött, szakmai pályája pedig a katonai belső biztonsági szolgálatnál. A Magyar Néphadsereg győri alakulatánál 1949-ben választották ki a szűrő-kutató toborzók, és rövid kiképzés után, 21 évesen a katonai belső biztonsági szolgálat alosztályvezető-helyettese lett. 1957 őszén vizsgáló a Gyorskocsi utcában, majd rendőrkapitány a Székesfehérvári Járási Rendőrkapitányságon. Ezt követően négy évig tanult a moszkvai Belügyi Egyetemen. 1962-ben tért haza, és az éppen megalakult bűnügyi csoportfőnökségen a bűnügyi osztály vezetője lett, a csoportfőnökké avansált Rudas György helyébe lépve.

Györök Ferencet, amint elméleti munkáiból kiderül, elsősorban a kriminalitás egy sajátos és életkor-specifikus szelete, a gyermek- és fiatalkori bűnözés érdekelte. Éppen egy ilyen témájú, nagy lélegzetű tanulmányára figyelt fel az akkor budapesti rendőrfőkapitány, Sós György, és hamarosan munkatársának kérte fel. Így lett a főkapitány bűnügyi I. helyettese, ezt a posztot nevezik ma bűnügyi igazgatónak. Budapest bűnügyi rendőrségének szakmai irányítása feltételezte és megkövetelte a vezetéstudományban való jártasságot is, amit később a Rendőrtiszti Főiskolán kamatoztathatott, ugyanis ezt a tantárgyat oktatta. Kedvelt szakterületét továbbra is megkülönböztetett figyelemmel övezte: rendszeresen részt vett a BRFK Fiatalkorú- és Gyermekvédelmi Osztály galéri-felszámoló műveleteiben, szá-

mos publikációja született a rendőrségi gyermekvédelem két nagyjával, Szmecana Józseffel és Mészáros Józseffel közösen. A Belügyminisztérium vezetése 1970 elején döntötte el, hogy az addigi rendőrtisztképzést főiskolai szintre emeli, mert a kor követelményeivel a tisztképzésben is lépést kellett tartani. Györök Ferencre esett a választás, hogy az új intézményt – a Rendőrtisztképző Akadémia, a méltán népszerű RAK értékeit megőrizve – megszervezze és beindítsa.

Györök Ferenc nevéhez kötődik a rendészeti képzés legizgalmasabb és legígéretesebb kísérlete az 1980-as évek elején, az általa szorgalmazott ún. komplex oktatás: egy bűnözési formáció vagy jelenség körülményeinek egyetlen modul keretében különféle szempontokból, multidiszciplináris igényekkel.

DR. BELOVAI ILLÉS
(1937–2011)

A közgazdasági technikumot 1955-ben fejezte be. A végzést követően Mindszent községi tanácsában kezdett el dolgozni, 1956 végéig.

1958-ban szakított a civil pályával – eredeti foglalkozása könyvelő és statisztikus volt –, és 1960-ig a hároméves fegyvernemi tiszti iskolában (Egyesített Tiszti Iskola) határőr növendék lett. A Belügyminisztériumban 1960-ban kezdte meg a szolgálatot: a határőrség állományában szakaszpáncsnok lett. 1962–63-ig a bajai Tisztesiskolában

szintén szakaszsparancsnok volt, azt követően 1964 és 1969 között őrsparancsnok-helyettesként, majd az őrsparancsnok politikai helyetteseként szolgált a Kovácsstanyai Őrsön. 1969–1970-ben őrsparancsnok volt. 1970-ben főtisztvi vizsgát tett, és ugyanebben az évben a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia (ZMKA) határőr tagozatán lett hallgató, ahol 1973-ban szerzett diplomát. Később elvégezte a Kossuth Lajos Katonai Főiskola (KLKF) másoddiplomás pedagógiai szakát, levelező tagozaton. 1973-ban került a ZMKA-ra, ahol 1982-ig főtanárként oktatott. 1979-ben részt vett a ZMKA hadművelési tanfolyamán, majd 1980-ban elvégezte a Marximus–Leninizmus Esti Egyetem (MLEE) filozófia szakosító képzését. Két évvel később a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Határőr Tanszékének tanszékvezetője lett, 1984-ig.

1983-ban a hadtudományok kandidátusa lett. 1984–1986-ig a BM Tudományszervezési Osztály osztályvezetője volt. 1985-ben határőr ezredessé léptették elő, majd egy évvel később rendőr ezredes lett, és a Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka. 1988-ban a Rendőrtiszti Főiskola főiskolai tanára lett, ahol nyugállományba helyezéskéig, 1990-ig látta el a parancsnoki teendőket.

**KRATOCHWILL
FERENC
(1933–1993)**

A budapesti Eötvös József Gimnáziumban érettségizett. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karát 1956-ban kitüntetéses oklevéllel fejezte be. Ezt követően a Budapesti Fővárosi Bíróságon, majd a Pesti Központi Kerületi Bíróságon volt fogalmazó, 1960-ban nevezték ki tanácsvezető bírónak. 1962-től

az ELTE Állam- és Jogtudomány Kar Büntető Eljárásjogi Tanszékének oktatója lett. 1972-ben a büntető eljárásjogból kandidátusi fokozatot szerzett.

Alapító vezetője, első dékánja lett a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának. Egyetemi docens volt, amikor az oktatásügyi miniszter 1980-ban miniszteri biztossá nevezte ki a miskolci jogászképzés megszervezésére. 1980. március 1-én kezdte meg a szervezőmunkát, majd 1981. szeptember 1-én mint a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Állam- és Jogtudományi Intézetének igazgatója köszöntötte az első miskolci évfolyamra felvett hallgatókat. Az intézet 1983. szeptember 1-i karrá alakulásával Kratochwill Ferenc lett a miskolci Állam- és Jogtudományi Kar első dékánja. Ezt a tisztséget mindössze egy éven keresztül töltötte be, mert a művelődési miniszter 1984-ben a minisztérium Felsőoktatási Főosztályára kinevezte főosztályvezető-helyettesnek. 1986-tól az ELTE Büntető Eljárásjogi Tanszékének vezetője volt.

Kratochwill Ferenc a Rendőrtiszti Főiskola alapításának kezdeteitől oktatott a főiskolán, majd 1990-től 1993-ban bekövetkezett haláláig, három éven át az intézmény főigazgatója volt. Igényesség, ügyszeretet és kompromisszumkészség jellemezte munkáját. A főigazgatói évek alatt tervei között szerepelt a büntetőeljárás-jog tantárgyainak integrált oktatása. A jogász- és a rendőrképzésben szerzett évtizedes tapasztalatai meggyőzték arról, hogy a felderítés és a nyomozás az egységesen felfogott előkészítő eljárás egymástól elválaszthatatlan részei, amelyeket ennek megfelelően kellene kutatni. Még 1990 elején szakértője volt annak a parlamenti bizottságnak, amelynek kezdeményezésére megszületett a különleges titkosszolgálati eszközök alkalmazásának első törvénybe foglalt szabályozása. Számára nem volt kérdés: a jövő jogállami megoldása az lehet, hogy a felderítés bizalmas szakasza a büntetőeljárás kódex keretei között kapja meg a maga normatív alapjait.

Kratochwill Ferenc emlékére és tiszteletére a hálás utókor díjat és érmet nevezett el, amelyeket évente a pedagógusnap alkalmával a legjobb hallgatók, oktatók és dolgozók, illetve együttműködő partnerek kaphatnak meg.

„A gyakorlatorientált képzés a jövő tisztképzésének a záloga”

DR. DÁNOS VALÉR
ny. rendőr vezérőrnagy,
parancsnok 1994–1995

Több mint tíz esztendeje munkálkodik egy kompetenciaalapú, moduláris képzési rendszer kialakításán, a Belügyminisztérium személyügyi helyettes államtitkárának irányítása alatt álló, önálló belügyi szervként működő BM Vezetőképzési, Továbbképzési és Tudományszervezési Főosztály vezetője.

1977-ben kitüntetéssel végzett a Rendőrtiszti Főiskolán, amelynek első számú vezetője is volt. Az MTA állam- és jogtudományi kandidátusa, 2014 óta a Nemzeti Közsolgálati Egyetem magántanára. Dr. Dános Valér hisz az emberi értelemben és érzelemben, az értékteremtés mindenhatóságában, az önmegvalósításban, a tisztességben és a közösségi alkotóerőben.

gában, az önmegvalósításban, a tisztességben és a közösségi alkotóerőben.

1977-ben kitüntetéssel végzett a Rendőrtiszti Főiskolán, majd oktatója is volt az intézménynek. Hogyan él az emlékeiben annak az időszaknak a parancsnoka?

Győrök tábornok úr olyan vezető volt, aki közvetlenül szeretett feladatokat adni beosztottainak, a szolgálati út egyszerűsítésével, így meglehetősen közvetlen kapcsolat alakult ki közöttünk. Vezetőként nagymértékben támaszkodott Dénes Sándor kollégámra és rám. Akkoriban sokszor megterhelőnek éreztem ezt, ugyanis minden nap új ötletekkel, reformokkal állt elő. Kifejezetten innovatív gondolkodású reformista vezető volt. Rengeteget tanultam tőle. Állandóan az újat kereste, soha nem elégedett meg azzal, amit elért. Minden reggel korán bent volt az irodában, késő estig dolgozott, sokszor hétfőig is adott utasításokat telefonon. Óriási munkabírása volt. Legnagyobb reformjának, újításának a komplex oktatási rendszer bevezetését tartom, ő már akkor egyfajta kompetenciaalapú képzésre gondolt, de persze akkor még másként neveztük. Ennek a komplex, többoldalú megközelítésű képzésnek az alapjait ő honosította meg. Fontosnak tartotta, hogy a tanárok a gyakorlati tapasztalataikat is beépítsék az oktatásba. Gyakorlatorientált képzést kívánt megvalósítani, ami akkor óriási fordulat volt, ahhoz képest, ahogyan a főiskola egy kis jogi egyetemhez hasonlóan működött még a kezdetek kezdetén. Csak a legnagyobb tisztelet és megbecsülés hangján tudok Győrök Ferencről beszélni.

Kratochwill Ferencről is vannak emlékeim, bár közvetlenül nem dolgoztunk együtt. Hihetetlen szervezőkészséggel rendelkezett, ezt a tulajdonságát vezetőtudománnyal, szervezőtudománnyal foglalkozó szakemberként ma már jóval többre értékelem, mint akkoriban. A miskolci jogi kar alapításában elévülhetetlen érdemeket szerzett, valószínűleg ezért is eshetett rá a minisztérium választása annak idején. Elkezdte meghonosítani a főiskolán a civil szemléletet, a civil gondolkodást, nyitottá kívánta tenni a képzési rendszert, sokkal szélesebb kapcsolatot alakított ki a civil egyetemekkel, az önkormányzatokkal, a társadalmi és állami szervezetekkel. Tudós kollégák voltak a tanácsadói. Később egyébként én is létrehoztam ennek mintájára egy hasonló tanácsadó grémiumot egyetemi oktatókból és tudományos kutatókból. Írt egy anyagot arról, hogy hogyan képzel el a jövő Rendőrtiszti Főiskoláját, amely a mai kifejezésekkel nem képezhető le teljesen, de egyértelműen következik a sorokból, hogy paradigmaváltást szeretett volna megvalósítani a hazai rendészeti felsőoktatásban. Nagyon humánus ember volt, tiszteltük a kiemelkedő oktatási és tudományos múltja, eredményei miatt is. Nem véletlenül volt az első dolgom, amikor átvettem a főiskola vezetését, hogy emléktáblát állítsak neki. Nemcsak a diákoknak, hanem a tanári karnak is óriási példát mutatott emberségből, az oktatásban és a kutatásban egyaránt.

Nem volt mindig egyértelmű, hogy a rendőri pályát választja.

Érettségi után felvételt nyertem a Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karára, ahonnan két év után a dékán saját kérésére elbocsátott. A matematikát nagyon szerettem, általános iskolás és középiskolás koromban is versenyekre jártam. Középiskolai tanulmányaim alatt azt hittem, hogy a műszaki pálya is döntően a matematikára épül. Azonban az egyetemi tanulmányaim során számtalan műszaki rajzot kellett készítenünk, és nekem óriási problémát jelentett a szabvány betűk írása. A rajzolással bár nem volt sok gondom, a nem megfelelő feliratozás miatt gyakran visszakaptam tanáraimtól

a rajzokat. Két évet abszolváltam, az alapszigorlatokat sikeresen letettem. Ekkor jelentkeztem a rendőrségre, ahol bűnügyi nyomozó lettem, majd beiskoláztak a főiskolára, ahol 1977-ben végeztem. Akkoriban a káderfejlesztési terv elnevezésű személyzeti utánpótlási rendszer működött, amely alapján a főiskola elvégzését követően az I. kerületi Rendőrkapitányságon bűnügyi vezetői beosztás várt rám. A budapesti rendőrfőkapitány-helyettes nagy örömmel fogadott, megkérdeztem tőle, hogy volna-e lehetőségem a jogi egyetem elvégzésére, de azt a választ kaptam, hogy nekik nem jogászokra, hanem jó bűnügyesekre van szükségük. Néhány nap múlva Györök Ferenc vezérőrnagy, a főiskola parancsnoka felkért, hogy dolgozzak tanársegédként az intézményben. Mindez váratlanul ért, ugyanis korábban ezen nem gondolkodtam, de nagy örömmel elvállaltam. Parancsnok úr hozzátette még, hogy van egy nagy „probléma”, ugyanis szeptemberben el kell kezdenem a jogi egyetemet. A nagy álmom, hogy jogász legyek, így valósult meg, majd elkezdődött az oktatói karrierem.

1990-ig kriminológiát és büntetőjogot tanított a Rendőrtiszti Főiskolán.

Györök parancsnok, amint arról már szó volt, egy komplex oktatást álmódott meg, negligálva a kis jogi egyetemi szemléletet. Egy-egy bűncselekménycsoportnak megvizsgáltuk a büntetőjogi, a kriminológiai és a kriminalisztikai vetületét is, esetenként az operatív és a titkosszolgálati vonatkozását is. Egy-egy tanár egy ilyen komplex területért volt felelős, én többek között a vagyon- és a gazdaság elleni bűncselekményekkel foglalkoztam. Nagyon szép időszak volt az életemben az oktatás, imádom a katedrát azóta is.

Kutatási területe a szervezett bűnözés és az alternatív rendészet.

1984-ben Magyarországon megemelkedett a lengyel vendégmunkások által elkövetett hengerzár-töréses lakótelepi betöréses lopások száma. Az akkori budapesti főkapitány-helyettes megkért, hogy vizsgáljam meg, hogyan alakul Magyarországon ez a tendencia, erre föl

lehet-e építeni egy bűnüldözési, kriminalisztikai stratégiát. Ebben a módszerben az elkövetők komoly szervezethez tartoztak. Györök Feri bácsi megkért, hogy vizsgáljam meg a téma tudományos összefüggéseit is. A tudományos diákköri tevékenységem kapcsán találkoztam már korábban Dr. Szabó András akadémikus úrral, aki szintén felfigyelt erre a jelenségre, és azt mondta nekem: „Fiam, ebben a kutatásodban benne van egy kandidátusi értekezés témája.” Erre tekintettel Györök parancsnok az MTA Jogtudományi Intézetébe vezényelt, és egy tudományos csoport is elkezdett a témával foglalkozni a főiskolán Sárkány István vezetésével. Közben megkezdtem a felkészülést a hároméves kandidátusi tanulmányaimra. Végül 1988-ban benyújtottam a kandidátusi dolgozatomat az Akadémiára, amit nem fogadtak be, mert „a megközelítés tudománytalan, a szocialista kriminológiával ellentétes álláspontra helyezkedik a jelölt”. Én ugyanis be akartam bizonyítani, hogy a szervezett bűnözés megjelenésével állunk szemben, míg a szocialista kriminológia azon az állásponton volt, hogy elhalófélben van a bűnözés. 1990 januárjában aztán újra benyújtottam a „tudománytalan” dolgozatomat, és májusban sikeresen meg is védtem azt.

A mai napig tanít felsőoktatási intézményekben kriminológiát, gazdasági jogot, gazdaságvédelmet, gazdaságvédelmi menedzsmentet.

Igen, bár a szervezett bűnözés területén folytatott kutatási tevékenységem indított el a tudományos pályán, ennek révén vált ismertté a nevem. Györök parancsnok úr engedélyével 1988-tól kezdve részt vettem a Belügyminisztérium Közigazgatás-fejlesztési Programirodájának a munkájában. A gazdasági reform, majd a piacgazdaság elemeinek megjelenése már eleve jelezte, hogy itt előbb-utóbb egyfajta rendszerváltás is be fog következni, amelyre a közigazgatásnak is fel kell készülnie. Így a programirodának egyik fő feladata ennek a közigazgatási reformnak az előkészítése volt.

„A humánpolitikában áttörő jelenség lesz, ha a magyar közigazgatás áttér a munkaköralapú rendszerre.”

Közben 1989-ben Pintér Sándor, az akkori Pest megyei rendőrfőkapitány-helyettes elcsábított a főiskoláról. Értékelő-elemző munkára kért fel, amelynek során a főkapitányságon meghonosítottam egyfajta stratégiai gondolkodásmódot. Egy ellenőrzési és értékelő-elemző alosztályt kezdtem el vezetni, amelynek eredményeként a gyakorlati munka kellőképpen „megfertőzött”, és aminek a későbbiekben óriási szerepe lett a szakmai munkámban. A rendszerváltást követően a BM Oktatási, Tudományos és Nemzetközi Osztály főosztályvezető-helyetteseként eltöltött időszak egy teljesen új szemléletet adott nekem. Az oktatás miniszteriális, igazgatási feladataihoz Verebélyi Imre segítségével kerültem közel, aki a kandidátusi értekezésem elkészítése után azt mondta nekem, hogy ilyen gondolkodó em-

berekre van szükség az új Belügyminisztériumban. Mellette megismerhettem a miniszteriális feladatrendszer lényegét, a belügyi szervekkel szemben támasztott

követelményeket, elvárásokat. Majd a Rendészeti Kutatóintézetben dolgoztam, feladatomban az alkalmazott kutatások vezetése, szervezése volt. Itt olyan ismeretekre tehettem szert a kutatómódszertant illetően, amit csak és kizárólag ilyenfajta munkakörben lehet alaposan elsajátítani. Talán ez a néhány év alapozta meg azt a későbbi szemléletemet, amely az innovációs tevékenységem tudományos megközelítésének igényét alakította ki bennem.

1994-ben a Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka lett. Milyen időszak volt ez az RTF életében?

1994-ben sajnálatos esemény következett be, Kratochwill Feri bácsi elhalálozott. Ekkor a belügyminiszter úr több tudományos fokozattal és oktatói múlttal rendelkező rendőri vezetőtől pályázatot kért be a főiskola vezetésére. E pályázatok elbírálását követően a főiskola vezetésére engem választottak ki. Nagy örömmel és lelkesedéssel kezdtem neki a feladatnak. A napi 12-14 órás munka már nem volt számomra idegen. Egy gyökeresen

új szemléletet vázoltam fel a stratégiai jellegű pályázatomban, aminek megvalósítása eleinte ellenállásba ütközött a tanári kar részéről. Álláspontom szerint még mindig túl sok volt az elméleti képzés, és a legnagyobb dilemma számomra is az volt abban az időszakban, hogy generalista vagy specialista képzés folyjon a Rendőrtiszti Főiskolán. Én egyértelműen a kettő ötvözete mellett foglaltam állást. Az volt a szándékom, hogy a négyéves képzésre áttérve egy olyan moduláris oktatást valósítsunk meg, amely az abszolút praxisorientált oktatásban realizálódik. Tehát egy olyan gyakorlatorientált képzésben gondolkodtam, amelynek ugyan az elmélet és a generalista képzés is a részét képezi, de elsősorban a praxisra, a valós életre történő képzésre fókuszál. Én komolyan hittem az értelmiségi létre történő felkészítés és a praxisorientált képzés egymás mellettiségének lehetőségében. Azt kértem a rendvédelmi szervek személyügyi szakembereitől: a harmadik év végén mondják meg azt, hogy a végzős hallgatók hová fognak kerülni a főiskolai tanulmányaik befejezését követően. A negyedik évben ennek megfelelően a bűnügyi szakirány hallgatója alapvetően bűnügyi ismereteket tanult volna, a közrendvédelmisek a saját szakterületük ismereteit tanulmányozták volna és így tovább. Azokra a munkakörökre akartam felkészíteni a hallgatókat, ahová később kerülnek. Az új tantervet egy empirikus oktatás-módszertani kutatással kívántuk megalapozni. Maga a kutatás egy éven keresztül folyt, amelynek során munkakörelemzéseket végeztünk, alapos időmérleget készítettünk, felmértük, milyen elméleti és gyakorlati ismeretekre van szükség egy-egy tiszt munkakörében. Az interjúalanyok a szakmai vezetők mellett maguk a főiskolát végzett, kisebb-nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező tisztek voltak. Azt kutattuk, hogy milyen szakismeretekre, képességekre, tulajdonságokra van szükség az egyes munkakörökben. Ebben a segítségünkre az ország akkori legelismertebb oktatáskutatói vállalkozása volt. Ha a mai kifejezésekkel kellene leírnom a kutatás eredményét, azt mondanám, hogy már akkor egy kompetenciaalapú, moduláris képzési rendszert dolgoztunk ki. Tehát az akkoriban jellemző, általam

spekulatív tantervelméletnek nevezett koncepció helyébe a kompetenciaalapú tantervelméletet helyeztük. Azóta is hálás vagyok a kollégáknak az elvégzett óriási munkájukért, mert ez alapozta meg a későbbi, vezetőképzéssel kapcsolatos munkám szellemiségét.

Az egyik oktatókat értékelő portálon a hallgatói rendkívül pozitívan értékelték. Milyen oktató Dános Valér?

Egész oktatói pályámon az értelmiségi létre és a gyakorlati életre való felkészítést tartottam és tartom ma is a legfontosabbnak. Korinek Lászlótól tanultam meg egy nagyon fontos oktatásmódszertani szemléletet. Ennek lényege leegyszerűsítve az, hogy minden egyes témát először egy gyakorlati probléma felvetésével kell indítani, majd erre kell felfűzni azt az elméleti alapozást, amely közvetíti azokat a tudáselemeket, amelyek elvezetnek a probléma gyakorlati megoldásához. Visszaemlékezve egyetemi tanulmányaimra, Király Tibor professzor is hasonló módszert követett, aki például szeptember elsején egyetlenegy bűncselekményt mondott el, és erre fűzte fel az egész féléves oktatás anyagát. Ennek eredményként olyan gyakorlatban is hasznosítható „mintatár” állt elő, amely komplex módon mutatta be a nyomozás folyamatát. Én is mindig ennek a gyakorlatias szemléletnek megfelelően igyekeztem tanítani.

Oktatóként soha nem arra voltam kíváncsi, hogy a diák mit nem tud, hanem arra, mi az, amit tud, mi az, amit elsajátított az anyagból. Nem is fordult elő az oktatói pályafutásom során, hogy valaki visszaadott volna egy tételt vagy leblokkolt volna. A mostani munkámban is a gyakorlati felkészítést tartom a legfontosabbnak.

Jelenleg a BM Vezetőképzési, Továbbképzési és Tudományszervezési Főosztály vezetőjeként tevékenykedik. A jogelőd intézményeket is ön vezette. A kiválasztási rendszer és az arra épülő vezetőképzés iránt nemzetközileg is nagy az érdeklődés.

Abban az időszakban, amikor befejeztem a főiskolai parancsnoki munkámat, volt egy nagy hiátus a magyar rendvédelmi képzés rendszerében: maga a vezetőkép-

zés. Az ORFK-n létrejött egy rendőrségi vezetőképző intézet, amelynek vezetésére Pintér Sándor akkori országos főkapitány engem kért fel. Kezdetben hat, majd tizenkét fővel kezdhettük meg a tevékenységünket. Amint már említettem, a főiskolán elvégzett empirikus kutatásaim alapozták meg a vezetőképzési rendszer felépítését. Jól emlékszem, hogy még amikor a főiskolán elkészítettük a komplex képzési anyagot (tanterv, tanmenet, tematika, tananyag), és elküldtük a rendvédelmi szervezetek véleményezésére, az országos rendőr-főkapitányság vezetése magával a célkitűzéssel, vagyis azzal, hogy gyakorlatorientált, kompetenciaalapú képzésre van szükség, egyetértett. Felmentésem miatt azonban sajnálatos módon nem vezették be az új képzési rendszert.

Én tehát már 1995-ben, a nyugati szakirodalomból megismertem a kompetenciaalapú tantervemléletet, amely Magyarországon akkor még gyakorlatilag ismeretlen fogalom volt, hiszen mindenütt a jól beváltnak vélt ismeretalapú tantervemlélet virágzott. Így amikor véget ért a főiskolai vezetői munkám, ezt a kompetenciaalapú szemléletet vihettem tovább magammal a Rendőrségi Vezetőképző Intézetbe. Az ORFK vezetése, egyetértve ezzel a megközelítéssel, messzemenőig támogatta az erre épülő vezetőképzési rendszer kimunkálását. Kisebb visszaesést követően 1998-ban új lendületet kapott a rendészeti vezetőképzés hazánkban. Mint ismeretes, Pintér Sándor lett a belügyminiszter, aki az előbb említett vezetőképzési rendszer kiépítésével nem csupán egyetértett, hanem kifejezetten szorgalmazta is. Az előzményekre építve rendkívül rövid idő alatt kidolgoztuk és bevezettük a rendőrségen a kompetenciaalapú vezetőképzés új rendszerét. Miniszter úr eközben megismertetett egy multinacionális vállalat külföldről akkor hazatért humánpolitikai szakemberével, aki jelezte miniszter úrnak, hogy a jelenlegi magyar rendszer jobb, fejlettebb, modernebb, mint amilyen a nyugati struktúrák

*„Szakmai meggyőződéssel
vallom, hogy az alapképzéseknek
ez az egyetlen jövője.”*

többsége. Ennek talán az is magyarázata, hogy vélhetően Európában, de Magyarországon bizonyosan egyedülállóan, a rendvédelmi ágazatban készült el először az ágazat teljes kompetenciaterképe, amely két-három nagyon alapos empirikus kutatás eredményeként valamennyi rendvédelmi szervre és valamennyi beosztásra kiterjedt. Erre már nagyon egyszerű feladat volt felépíteni a vezetőképzés új, kompetenciaalapú, moduláris rendszerét. Később a vezető kiválasztás rendszerét ob-

jektív alapokra helyezve szerveztük meg; a rendvédelmi szervektől független, minisztériumi apparátus lett felelős e feladat ellátásáért. Ennek felépítéséhez vezetői támoga-

tásra, tíz-tizenöt évnyi tapasztalatra és komoly anyagi forrásra volt szükség. Mi mindezt megkaptuk, és mára kialakult az a részletes és alapos kiválasztási rendszer, amely a vezetői utánpótlási adatbank kialakítását is megalapozta. Nem csupán hazai berkekben, hanem nemzetközileg is nagy az érdeklődés a rendszerünk iránt. Többen a helyszínen is tanulmányozták már a kiválasztás és a vezetőképzés gyakorlatát, valamint személyes közreműködésünket is kérték a saját rendszerük kialakításához.

Megújult a vezetőképzési rendszer is. A KSZF szakemberei a jelenlegi vezetőképzési struktúrát az elmúlt 15 év alatt folyamatosan fejlesztették. Mit tudhatunk az egységes vezetőképzés, továbbképzés rendszeréről? Ha jól tudom, 2016-ban a KÖFOP-programok megalapozása, a munkaköralapú rendszerre való átállás és a kormányzati személyi döntéstámogató rendszer kimunkálása lesz a legfőbb feladat.

A rendészeti továbbképzési rendszer nem rendelkezik olyan előzményekkel, mint a vezetőképzésünk. Ennek ellenére napjainkban már több ezer továbbképzési program szerepel a továbbképzési programjegyzéken, amit központilag kezelünk, és ami közel 60 000 hivatásos állományút érint. A továbbképzés finanszírozását

egy sajátosan felépülő központi normatíva biztosítja, amit kizárólag a képzésre fordíthatunk. Véleményem szerint nagyon jól működik a rendszer, a képzési jegyzékbe csak azok a szakmai programok kerülhetnek be, amelyek az adott szervezet szempontjából valóban fontosak. Kizárólag az objektív minősítő testület, a Belügyi Továbbképzési Kollégium jóváhagyása után vehető fel a jegyzékbe egy-egy továbbképzési program. Vezetőképzésünket nap mint nap kénytelenek vagyunk megújítani, a változó körülményekhez igazítani. Bár csupán nyolc „saját” trénerrel dolgozunk együtt, de ezt a létszámot úgy szeretnénk a későbbiekben bővíteni a megnövekedett szükségletek miatt, hogy úgynevezett belső trénerképzés keretében felkészítünk arra kiválasztott kollégákat is. Ezáltal az összes rendvédelmi szerv növekvő továbbképzési igényét is folyamatosan ki tudjuk majd elégíteni.

Hogyan változik a rendszer 2016. szeptember 1-től?

A minisztérium vezetésével folytatott együttes gondolkodás után miniszter úr azt a döntést hozta, hogy változatlan feladatrendszerrel, változatlan működési szisztémával, helyszínnel a főigazgatóság főosztályként működik tovább. Ez az átalakulás a szakmai működésünkben semmilyen változást nem jelent majd, minden folytatódik tovább, és remélhetőleg a rendvédelmi szervek semmilyen változást nem fognak érezni a közös munkánk során.

A KSZF és a Nemzeti Közszerológati Egyetem munkatársai szoros együttműködést valósítanak meg a tisztképzés, a tudományos munkák és a Rendészettudományi Doktori Iskola kapcsán.

Tanáremberként és kutatóként az utánpótlásra egyre nagyobb figyelmet fordítok. A közvetlen munkatársaimat is arra buzdítom, hogy szerezzenek tudományos fokozatot. Például létrehoztunk egy olyan támogatási alapot, amellyel a tehetséges, elkötelezett doktoranduszokat kívánjuk támogatni. A támogatási alaphoz

beérkező pályázatokat objektív alapon, az NKE-vel közösen egy testület bírálja el. Az alaphoz elsősorban a 35 év alatti pályázókat támogatjuk, mivel a pályakezdőknél a jövedelmi szintek is általában alacsonyabbak, kedvezőtlenebbek. Nem szeretnénk, ha a tehetségesek anyagi problémáik miatt vesznének el.

Az NKE-vel a kapcsolatunk egyre szorosabbá válik. Trénerünk elsősorban a Rendészettudományi Karral dolgoznak, de az Államtudományi és Közigazgatási Karral is nagyon jó az együttműködés, kölcsönösen támogatjuk egymást, a továbbképzésben is.

Hogyan képzeli el a jövő tisztképzését?

A humánpolitikában áttörő jelenség lesz, ha a magyar közigazgatás áttér a munkaköralapú rendszerre. Tulajdonképpen mi ezt szeretnénk volna megvalósítani már 1994–1995-ben is: a leendő munkaköröknek megfelelően akartunk felkészíteni mindenkit a főiskolán. Szakmai meggyőződéssel vallom, hogy az alapképzéseknek ez az egyetlen jövője. Ennek nincs más alternatívája. A versenyképesség ezt az új szemléletet követeli meg: a napi gyakorlatot kell az alapképzés középpontjába helyezni, és minden további ismeret a továbbképzés keretében sajátítható el, az új munkakör elvárt kompetenciáinak megfelelően. A „tudásgyártás” folyamatában az algoritmus egyes elemeinek kiépítésére tehát csak akkor kerülhet sor, amikor arra valójában szükség van. Nem csupán a materiális terméket, hanem a tudást sem szabad feleslegesen raktárra gyártani. A képzések, fejlesztések hatékonysága csak így biztosítható, a képzés iránt megnyilvánuló kvantitatív és kvalitatív szükséglet a jövőben már csak így elégíthető ki. Ez a kompetenciaalapú, moduláris képzés lényege. Egy olyan új, munkaköralapú rendszer előkészítését kell megkezdeni, amely az alapképzés, a továbbképzés és a vezetőképzés rendszerében is gyökeres változást eredményez. Ehhez azonban sajátos szemléletváltásra, mi több, paradigmaváltásra van szükség!

„Szellemi függetlenséget jelent számomra az ügyvédi hivatás”

DR. FAZEKAS ATTILA
rendőr dandártábornok, parancsnok
1996–1997

1995-től egy évig irányította a Rendőrtiszti Főiskolát. Húsz évet szolgált rendőrként. Ő vezette a főiskola első, intézményi akkreditációra való felkészítését. Az intézmény egykori parancsnoka jelenleg ügyvédként dolgozik, és sokra értékeli azt a szellemi függetlenséget, amely az ügyvédi munka során megadatik.

A jogi diploma megszerzését követően lett rendőr.

Ügyésznek készültem, de a Jászberényi Ügyészségen eltöltött szakmai gyakorlatom mindent megváltoztatott. Megtapasztaltam, hogy ott aktából dolgoznak, az embereket nem látják, így számomra sokkal vonzóbb lett a nyomozók munkája. Rendkívüli módon élveztem, gyors karriert futottam be, érdekelt a hivatásom. Életellenes ügyekkel kezdtem, majd gazdasági ügyek vizsgálatával foglalkoztam egészen a vezetői megbízatásomig.

1980-tól teljesített szolgálatot a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőrkapitányságon, majd 1985-ben beiskolázták a Rendőrtiszti Főiskola átképző tagozatára. Hat hónapos bentlakásos képzésre jártam Győrök tábornok úr parancsnoksága idején, akire igen pozitívan emlékszem vissza, az életét jelentette a Rendőrtiszti Főiskola.

A büntetőjog évtizedek óta meghatározza az életét. Ez volt a kedvenc tantárgya is a főiskolán, az egyetemen?

A történelem szeretete vezetett el a jogi egyetemre, az akkori történelemtanárom férje ügyvéd volt. A polgári jogot nem szerettem, az évek múlásával azonban a büntetőjog, a büntető eljárásjog kezdett el igazán érdekelni.

A Büntetőjogi Tanszéken, a Kriminológiai és Kriminálmetodikai Szakcsoportban másfél évig oktatott az RTF-en. Szerette az oktatói munkát?

Nem állt igazán közel hozzám. Az átképző elvégzését követően az egyik tanárom, a Vezetélméleti Tanszék vezetője szeretne volna, ha a tanszékén oktatok. Győrök tábornok úr azonban azt tanácsolta, hogy addig másik tantárgyat válasszak, amíg nem szerzek vezetői gyakorlatot. Így kerültem Dénes Sándor szakcsoportjába, akit nagyon megszerettem, haláláig jó emberi kapcsolatban voltunk, később parancsnokként a helyettesem is volt. Azért kezdtem el tanítani, mert gimnazistaként közel állt hozzám Németh Lászlónak az a pedagógusélménye, ami akkor bennem is munkált, azonban másfél év alatt megtapasztaltam, hogy semmi olyat nem érzek a katedrán, mint amiről ő írt. Bennem az elhivatottság érzete nem született meg, a gyakorlati élet, a bűnügyi helyszínek és a nyomozás sokkal jobban érdekelt.

Egy időben visszatért a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályára. Hogyan képzelhetjük el az akkori vizsgálói munkát?

A vizsgálati osztályt vezethettem, ami egy nyomozó számára a szakma csúcsát jelenti. A vizsgáló feladata volt – akkor is, ma is – minden az elkövető elfogásától a büntetőeljárási jog szerinti bizonyításig. Szép időszak volt, nagyon izgalmas, a mai napig ügyvédként is hasznát veszem, hogy a bizonyítás elméletéhez készségszinten értettem.

A rendszerváltás lehetővé tette a szakvizsgát. Gazdasági ügyeket vizsgálóként szerettem volna közgazdász diplomát szerezni, de azt mondta az akkori személyzeti vezetőm, hogy elég a Népszabadságból tájékozódni, a leírtak alapján a gazdasági folyamatokat elemezni ahhoz, hogy jó vizsgáló legyek. Az egy másik világ volt.

Megyei rendőrfőkapitány lett 1991-ben. Alapvető feladatának tartotta a nyomozások eredményességének elősegítését célzó bizonyítás feltételrendszerének bővítését, a bűnügyi technikának a kor színvonalára való emelését.

Számomra a törvényesség és a bizonyítás elméletének a Kertész Imre által vázolt összefüggései rendkívül fontosak voltak. Olyan világban éltünk a nyolcvanas évek végén, ahol a vizsgálati osztályokon a törvényesség szem előtt tartása mellett kiemelkedő munka folyt. Az volt az igény, hogy ne csak a személyi bizonyítékokból táplálkozzon a vád. Akkor 35 éves voltam, a rendszerváltás után azt gondoltam, hogy enyém a világ. Mindeközben a központi kutatóintézetben az ujj- és tenyérnyom-azonosítást kezdték el kutatni, a jó szakmai és elméleti színvonalon tevékenykedő bűnügyi technikus gárdá-

mat pedig mindez nagyon érdekelte. Pintér úr országos rendőrfőkapitányként engedélyezte a munkát. A világon először nálunk történt meg a helyszínen rögzített tenyérnyom-töredékből az elkövető azonosítása, végül ezt a rendszert az FBI is megvásárolta! A magyar rendőrség több száz darabot vásárolt belőle a migránsválság kezelésére, így segítette egymást a múlt és a jelen.

1995 év végén lett az RTF parancsnoka. A főiskola első, intézményi akkreditációra való felkészítését Ön vezette.

1996-ban kezdtük meg ezt a munkát. A legnagyobb problémát az jelentette, hogy nem rendelkezünk megfelelő számú képesített oktatóval.

A mai napig büszke vagyok arra, hogy Bócz Endre és Irk Ferenc – Györgyi Kálmán, az akkori legfőbb ügyész segítő közreműködésével – nálunk taníthatott. Szabó Dénes, a Montreali Egyetem kriminológiai tan-székének a vezetője pedig vendégtanárként adott elő a főiskolán. Ragyogó kollégáim voltak, Finszter Gézát, aki a tudományos helyettesem is volt, nagyon szerettem, a mai napig tisztелеm és becsülöm. Dénes Sándor mindent tudott a főiskoláról, általános helyettesemként nagyon jó szervező volt. Az életemben azonban rövid, múló jelenség volt a parancsnokság, rögtön a megbízás letelte után leszereltem.

Mindkettő hivatást jelent az Ön számára?

Egyértelműen igen. Rendőrként sem volt soha kikapcsolva a telefonom, ezután sem lesz. Még ma is gyakran kimegyek a helyszínekre, és azt teszem, ami most a dolgom. Sokra becsülöm azt a szellemi függetlenséget, ami az ügyvédi munka során megadatik.

„Megtaláltam az élethivatásomat”

PROF. DR. BLASKÓ BÉLA
rendőr vezérőrnagy, főigazgató 1997–2005

35 éve oktatja a büntetőjogot a Rendészettudományi Karon és a jogelőd Rendőrtiszti Főiskolán, ahol főigazgatóként, oktatási dékánhelyettesként, tanszék- és intézetvezetőként is tevékenykedett. A hallgatói tehetséggondozást mindig is fontosnak tartotta, a kezdeményezésére jött létre a Szent György Szakkollégium az intézményben. Kiemelkedő oktatói munkája elismeréseként 2015-ben a Rendészettudományi Kar kiváló oktatója lett, az új büntetőeljárási törvény megalkotásában is tevékenyen részt vesz. A hallgatókkal, a rendőrökkel és a tanárokkal szemben támasztott elvárásait is megosztotta a Bonum Publicum olvasóival, és elmondta azt is, hogy milyennek látja magát egy évtized múlva.

Hogyan lesz egy repülőgépész-technikusból rendőr?

Az Eötvös Loránd Gépipari Technikum légiközlekedés-gépészeti szakán szereztem technikus oklevelet, itt is érettségiztem. A repülőgépész-technikusi képesítő vizsga

letétele után az osztályunk három munkahelyen kezdett el dolgozni: a tököli repülőgépgyárban, a tököli repülőtérén állomásozó szovjet vadászrepülő ezred magyarországi javítóbázisán; a budaörsi repülőtérén, amely a mezőgazdasági repülés honi központja volt; valamint a MALÉV-nél, ahová én is kerültem. A kötelező két év sorkatonai szolgálatból az itt dolgozó fiataloknak csupán három hónapot kellett letölteniük. Három hónap után felmondással megszüntettem a munkaviszonyomat, ugyanis azt az ígéretet, amit nekünk, ott kezdő fiataloknak tettek – nevezetesen, hogy kiküldenek az akkor hazánkba érkező TU–134/A típusú repülőgép féléves kijevi „típustanfolymára” – nem teljesítették. Itthon maradtam, és nem sokkal később bevonultam két évre sorkatonának.

Mikor leszereltem, megnősültem, és először a SZIM Esztergáregygyárában, majd az ÉLGÉP-nél gépésztchnikusként dolgoztam. 1972-ben megjelent egy újsághirdetés, hogy a BRFK rendőr tiszthelyetteseket keres felvételre 2800 forint kezdő fizetéssel. Öt éven belül lakáshoz juthattam, és továbbtanulási lehetőséget biztosítottak. Nagyjából annyit tudtam a rendőrségről, mint egy átlagember. Vagyis kerüljük el messzire, mert nem sok jó származhat abból, ha a rendőrséggel kapcsolatba kerül valaki. Végül is győzött a „hivatástudatom”, melynek kialakulásában a döntő szerepet akkor még a magas fizetés és a lakáshoz jutás belátható időn belüli ígérete játszotta. Természetesen a rendőri hivatásról alkotott képem, a rendőri hivatáshoz való kötődésem idővel jelentős változáson ment át. Kereken 40 évet töltöttem a rendőrség hivatásos állományában, talán ez is érzékelteti, hogy azon szerencsés emberek közé tartozom, akik megtalálták élethivatásukat.

16 éves korától megközelítőleg hány alkalommal vezetett repülőgépet?

Idén, 2016-ban lesz ötven éve, hogy repülőgépet vezetek. Rövidebb megszakításokkal ugyan, de mindig a repülés,

a repülőtér közelében éltem az életemet. Kezdetben motor nélküli (vitorlázó) repülőgépekkel repültem, majd később motoros gépekkel. Elég sok fel- és leszállásom volt, a pontos adatokhoz elő kellene vennem a repülésnaplóimat, illetve a log book-okat, és akkor tudnám kiszámolni.

A repülőgép vezetése mennyi időt tölt ki az életében?

Elégge ügyelnem kell arra, hogy se a családi, baráti, se a munkaköri kötelezettségeimet ne hanyagoljam el. A repülés a kedvenc szabadidős elfoglaltságom, szeretnék minél több időt a repülőtéren tölteni. „Szerencsére” az időjárás sokszor nem megfelelő, és így talán annyira nem bánkódom, hogy nem repülhetek.

Magánpilótaként végzi ezt a tevékenységet. Ez mit jelent egészen pontosan?

A rendszerváltást követően a repülésben is sok minden megváltozott. A korábbi szakszolgálati engedélyeket részben megfeleltették, részben új szabályoknak kellett megfelelni. Jelenleg PPL licencem van. Ez azt jelenti, hogy kereskedelmi repülést nem folytathatok, azonban utassal repülhetek. Örömmel tölt el, hogy a baráti, ismerősi, munkatársi körömből nagyon sok emberrel szállhattam fel, és remélem, még sokakkal és sokáig élvezhetem a kismotoros repülés nyújtotta örömeit.

Több mint három évtizede, egészen pontosan 35 éve oktatja a büntetőjogot. Az oktatási módszerek sokat változtak az idők folyamán?

Magamon is észreveszem, hogy igen, de különösen a fiatal büntetőjogász generáción látom, hogy van változás. Jelentős mértékben változtak az oktatás technikai feltételei és az oktatók attitűdje is, igazodva az újabb és újabb beérkező fiatalok életszemléletéhez, világlátásához. Az itt végző tiszteknek be kell illeszkedniük egy sajátos szervezeti kultúrába, és ezt a középiskolában nem sajátíthatják el. Érthető módon a civil felsőoktatástól eltérő oktatási módszereknek – persze a kor színvonalának megfelelően – továbbra is helye van a karunkon.

Jelenlegi társadalmi és szakmai megbízásaim mellett a legkedvesebb szakmai tevékenységemnek is hódolhatok. Ez pedig röviden: a korszerű, állandóan megújuló, új és újabb tudományos eredményekkel bővülő, gyakorlatorientált ismeretátadás az ifjabb, felnövekvő, utánunk következő generációknak. 1988-ban kaptam első vezetői megbízásomat, az RTF akkori büntetőjog szakcsoportjának vezetőjévé neveztek ki. Az említett, vezetőként eltöltött évtizedeim során alapvetően mindvégig két, igen egyszerű gondolathoz igyekeztem igazodni, ezeket szem előtt tartva irányítani. Az egyik a tanítómesterem, Bodgál Zoltán tanár úrnak a kinevezésemet követő gratulációja alkalmával elhangzott intése volt. Ez pedig így hangzott: „Soha ne felejtsd el: bármilyen vezető posztot töltesz be, te csak egy eltávozáson lévő oktató vagy!” Az eltávozásról tehát tavaly visszatértem, és beálltam ismét a sorba, ugyanúgy, mint amikor 1981-ben tanársegédként megkezdtem oktatói munkámat. A másik szerint: „Amikor felfelé halad veled a lift, köszönj mindenkinek, mert majd lefele is velük találkozol!”

Talán az előbbieik miatt is büszke lehetek arra, hogy a Kari Tanács titkos szavazása alapján 2015-ben elnyertem a *Kar Kiváló Oktatója* címet, ezzel jogot szerezve arra, hogy 2016-ban induljak a másik három kar kiváló oktatói címet szerzett kollégájával együtt az NKE-n évente egy alkalommal, csak egy főnek adható *Az Egyetem Kiváló Oktatója* kitüntető címért. Az NKE mintegy öt éves történetében első alkalommal ez év májusában az NKE Szenátusának titkos szavazással meghozott döntése alapján *Az Egyetem Kiváló Oktatója* címet adományozták nekem.

Mi a kutatási területe? Miért ezt a témát választotta?

A büntetőjogi bűnösség, illetve a nemi erkölcs elleni bűncselekmények kérdésköre foglalkoztat a leginkább. Mondhatnám, hogy így adódott. Amikor a büntetőjogi szakcsoportba kerültem, láttam, hogy ki mivel foglalkozik, és olyan területen kezdtem el kutatni, amivel más akkor nem foglalkozott. Az idő előre haladtával azért más büntetőjogi, sőt újabban a rendészettudomány körébe tartozó kérdések iránt is érdeklődést tanúsítok.

A hallgatók elismerése mindig is fontos volt az Ön számára?

Egyértelműen igen a válaszom. Ezzel valószínűleg nem vagyok egyedül. Talán akkor kell a pályát elhagyni, amikor ez már nem fontos egy oktató számára.

Amikor a hallgatója voltam, a gyakorlati példáit nagyon szerettük. A mai napig fontosnak tartja a gyakorlatorientált oktatást?

Igen. A mi végzőseinknek nincs „próbaidejük”. Rögtön az élet kellős közepébe csöppennek. Sokan azt gondolják, hogy könnyű a jogászoknak, mert majd a szakvizsga után lehetnek ügyvédek, bírók, ügyészek. A végzett orvos sem operál azonnal. A mi végzőseink pedig rögtön „operálni” fognak. Csak úgy tudnak helytállni, ha a képzés a lehető leggyakorlatiasabb. Ezzel együtt meg kell kapniuk azt a lehetőséget, hogy azonnal ne dobják őket a mély vízbe.

Mit tudna elmondani az RTK hallgatóiról?

A karra való jelentkezési adatokból látható, hogy van „merítési bázisunk”. A bekerülő hallgatók jó középiskolai eredményekkel érkeznek. Többségük bírja a kemény kiképzést, és eleget is tesznek tanulmányi kötelezettségeiknek. A kart elhagyó fiatalok remélhetőleg rátalálnak majd a hozzájuk illő élethivatásra. Azokra a hallgatóinkra, akik nálunk végeznek, joggal lehetünk büszkéek.

Milyen a jó tanár?

A hallgató a jó tanártól mindig kérdezhet. Még akkor is, ha ő nem tudja azonnal megadni a kérdésre a választ.

Mit tanácsol az oktatóinknak?

A mi pályánk nem túlfizetett, de így is tartogat sok szépet és számos nehézséget. Mikor valamiért elkeserednek, az előbbire koncentrálnak, és soha ne adják fel.

A hallgatói tehetséggondozást mindig is fontosnak tartotta.

Büszkeséggel tölt el, hogy én kezdeményeztem a Szent György Szakkollégium megalapítását, amelynek ma

is elnöke vagyok. A tehetséggondozásnak sok formája létezik. Ide tartozik a TDK-ra felkészülés során végzett hallgatói tevékenység, de az is, hogy az átlagnál többet tenni akaró hallgatók megtalálhassák annak lehetőségét, hogy az elképzeléseiket valóra váltsák.

Az új büntetőeljárási törvény megalkotásában tevékenyen részt vesz. Milyen elfoglaltsággal jár ez a munka?

2014 őszén kaptam felkérést Trócsányi miniszter úrtól arra, hogy a kodifikációs munkában részt vegyek. Heti rendszerességgel ülésezik szakbizottságunk a minisztériumban, ahol igyekszünk eleget tenni a kormányzati elvárások alapján meghatározott határidőknek. A munka során úgynevezett problématerképek készültek, melyeket az üléseken vitattunk meg. Amíg nem alakult ki a bizottság tagjai között az egyetértés, soha nem léptünk tovább. Úgy vélem, hogy komoly szakmai viták kereszttüzében születhet meg a hazai büntetőeljárást az elkövetkezendő évtizedekben meghatározó jogszabály.

Az egyenruha viselését mindig is fontosnak tartotta az RTK-n és a jogelőd RTF-en is.

Ennek egyszerű oka van. A hallgatók formaruhában kötelesek részt venni a foglalkozásokon. Az egyenruházott oktatói állomány is tekintse kötelességének, hogy egyenruhában tartsa a foglalkozást, ezzel egyúttal követésre alkalmas mintát nyújtva a fiataloknak. Felháborítónak és egyúttal komoly fegyelemsértésnek tartanám, ha kellő indok hiányában a hivatásos oktató civil ruhában tartaná az órát a hallgatók számára.

Mit jelent az Ön számára a rendőri hivatás?

Nekem a rendőri hivatás életpályát adott, megtaláltam benne mindent: örömet és persze bánatot is egyaránt. Ma az az általános nézet, hogy nyolc-tíz évenként fontos megújulni. Ebben a kérdésben konzervatív vagyok. Szerencsésnek tartom azt az embert, így magamat is, akinek nem kell a foglalkozását váltogatnia, hanem élethivatás-szerűen végezheti a tevékenységét.

Milyen a jó rendőr?

Úgy viselkedik, ahogyan a szolgálati szabályzat előírja. Legyen meg a fizikai erőnléte, állóképessége, mert ezek nélkül az elméletileg legfelkészültebb rendőr sem állhatja meg a helyét sokáig. A mai viszonyok között elengedhetetlennek tartom, hogy olyan empatiszikus készséggel bírjon, ami a legitim erőszak alkalmazásának privilégiumával felruházott, hatósági jogosultságokat érvényesítő rendőrt a polgárok nézőpontjából emberré teszi.

Mire a legbüszkébb a pályája során?

Arra – és ebben a csillagok kedvező állásának vagy egyszerűen csak a szerencsének is jelentős szerepe volt –, hogy a karon, illetve jogelőd intézményénél a legalacsonyabb beosztástól a legmagasabbig is eljuthattam, és valamennyire sikerült megismernem és jobbra tennem hazánk egyetlen rendvédelmi felsőoktatási intézményét.

Hogyan emlékszik vissza az RTF volt parancsnokaira?

1997-re teljesen egyértelművé vált, hogy amennyiben az RTF továbbra is a magyar felsőoktatás része kíván maradni, úgy az akkor már a rendszerváltozás elveihez kötődő szabályozást nyújtó, egyébként már több éve hatályos felsőoktatási törvény előírásainak megfelelően kell az intézmény élére vezetőt kinevezni. Az RTF-re korábban nem a felsőoktatásban akkor már elvárható pályázattal és választással, hanem direkt kinevezéssel kerültek a vezetők, illetve parancsnokok. 1990-ben a rendszerváltozás utáni első vezetőt, a boldogult emlékü Kratochwill Ferenc tanár urat – civil ember lévén – főigazgatónak nevezték ki. Ő korán elhunyt, és az őt követő hivatásos vezetők – tábornokként – főiskolai parancsnoki kinevezést nyertek. Dános tábornok úr „ízléstelen” és szerintem (szakmai szempontból) máig teljesen indokolatlan leváltását követően az egyik megyei főkapitányság vezetőjét nevezték ki parancsnoknak. Úgy Kratochwill tanár úr, mint Dános

tábornok úr jelentős tudományos háttérrel rendelkezve, tudományos fokozattal bírva kaptak vezetői, parancsnoki kinevezést. A soron következő parancsnok – a magyar felsőoktatásban szokatlan módon – nem rendelkezett tudományos fokozattal. Három parancsnokhelyettessel irányította az intézményt. A négy felsővezetőből Finszter tanár úr mint tudományos parancsnokhelyettes, én mint a főiskola parancsnokának oktatási helyettese tevékenykedtem. Az RTF akkreditáció előtt állt, és eléggé komoly problémákkal küszködünk, főként a „fokozatos” oktatók számát tekintve. 1996-ra már éles kontraszt mutatkozott az ebben az évben a ZMKA-ból egyébként teljesen megérdemelten egyetemi rangra emelt ZMNE és az RTF között. Nem kívánom eltúlozni a dolgot, de vélhetően a BM vezetése is észlelhette, hogy lépni kell, és tovább nem odázható el az intézmény rangjának megfelelő, tudományos fokozattal bíró vezető megválasztása.

Őn vezette a második leghosszabb ideig az RTF-et.

1997-ben – a rendszerváltozás óta először – pályázatot írtak ki az RTF főigazgatói álláshelyének, nem pedig parancsnoki posztjának a betöltésére. Négy – szakmailag egyébként rendben lévő – pályázat közül az RTF Tanácsa az én pályázatomat fogadta el, meggyőző többségű titkos szavazással, bár nem én voltam a kieszemelt utód. De hát a demokratikus, titkos szavazás már csak ilyen... Mintegy három-hónapnyi gondolkodási idő után terjesztett fel kinevezésre a belügyminiszter a miniszterelnökhöz. E három hónap alatt megbízott főigazgatóként

tevékenykedtem. Miután elődömet – a pályázati eredmények 1997. május 28-i kihirdetését követően – többet nem láttam, az intézmény vezetését tőle formálisan nem volt módomban átvenni, így fordult elő, hogy 1997 nyarán a kibocsátón az előjáró belügyminisztert már én kísértem a felsorakozott díszsázlóalj előtt az Oroszlános udvarban megrendezett kibocsátón.

„Úgy vélem, hogy komoly szakmai viták keresztüztüzésében születhet meg a hazai büntetőeljárást az elkövetkezendő évtizedekben meghatározó jogszabály.”

Miután pont nyolc évig voltam az RTF főigazgatója, nekem nyolc kibocsátón kellett volna közreműködnöm, de nem bánom, hogy elődöm jóvoltából kilenc alkalommal kísérhettem előjáróinkat, köztük több alkalommal Pintér Sándor belügyminiszter urat és Orbán Viktor miniszterelnök urat.

Komoly erőfeszítéseket kellett tehát tennünk a sikeres akkreditáció elérése érdekében. Máig örömmel tölt el, ha erre a „hősi” időszakra gondolok. A korábbi parancsnokkal együtt vagy rövid időn belül más meghatározó vezetők is vették a kalapjukat. Volt, aki „barátságosan” azzal biztatott, hogy legfeljebb hat hónap után úgyis megbukok. Nem így történt. Az RTF oktató törzsalománya – néhány kivételtől eltekintve, akikre ugyancsak hálával gondolok – mellém állt. Ugyancsak igen sokat köszönhetek és örök hálával tartozom az RTF-en akkor helyetteseimként mellém álló Sárkány, Virányi, Lőrincz tábornok uraknak, de Finszter professzor úrnak, valamint Németh Zsolt ezredes úrnak is, hogy élére állhattam egy olyan, előre hozott, mégis sikeresnek bizonyult intézményi akkreditációnak, mely eredményeként az RTF 1999-re – dokumentáltan is – elfoglalhatta az öt megillető helyet a magyar felsőoktatási intézmények családjában. Nélkülük és a kollégák jelentős részének önzetlen, sokszor komoly, erőt próbáló, kiváló szakmai munkája nélkül nem ment volna.

Hogyan élte meg az egyetemmé válást?

Az NKE megalakulását megelőzően, 2011 tavaszától tagja voltam az egyetem Ideiglenes Szenátusának, majd 2012-től a mai napi tagja vagyok a Szenátusnak. Az NKE 2012. január 1-i indulását megelőzően a három jogelőd intézmény munkatársaiból alakult bizottságokban folyt az előkészület a gördülékeny átállás biztosítására, ahol a Máté professzor úr által irányított Tudományos Bizottságban vehettem részt, komoly tapasztalatokkal gyarapodva. Erre szükségem is volt, hiszen nyolc év után, 2005 nyarán adtam át az RTF fő-

igazgató székét Sárkány professzor úrnak. 2012-ig ugyan tanszékvezetőként tevékenykedtem, de 7 év kihagyás után ismét magasabb vezetői szintre lépve vállaltam megbízást az RTK oktatási dékánhelyetteseként, továbbá a Bünyügyi Tudományok Intézetének vezetőjeként, megmaradva ugyanakkor a Büntetőjogi Tanszék vezetőjének. Vezetői megbízásaim – a felsőoktatásban vezetői poszt betöltésére engedélyezett 65. életévem betöltésével – megszűntek. 27 évi felsőoktatási, különböző szinteken betöltött vezetői megbízásaim után – mint egyetemi tanárnak – a törvény 70. életévem betöltéséig engedi, hogy egyetemünkön teljes idejű munkavállalóként, egyszerűbben: közalkalmazott professzorként oktassak. Nyugodt szívvel adtam át több mint két évtizeden át vezetett tanszékem irányítását utódomnak, a jelentős szakmai és tudományos reputációval rendelkező Polt Péter úrnak, aki ugyanannak a büntetőjogi iskolának a kiváló művelője, melyben magam is nevelkedtem. Nem lenne teljes a kép, ha nem említeném meg, hogy a debreceni tanszéken vezetőként eltöltött egy évtized után annak a kollégámnak, Madai Sándor docens úrnak adhattam át az irányítást, akit tanársegédként én választottam magam mellé, és aki mára már a fiatal, feltörekvő büntetőjogász generáció egyik ismert és elismert tagjává válva műveli a büntetőjog elméletét.

Zenekarban is játszott, ha jól tudom. Milyen hangszeren?

Zongorán és gitáron játszva szórakoztattam a nagyerdeműt az életem azon korszakában, amikor derékig érő haját viseltem. Tagja voltam a hosszú évekig működő tábornoki kórusnak is.

Hogyan látja magát tíz év múlva?

Harminc kilogrammal könnyebbnek. Fiatalokkal ülök majd egy szép Cessnában, olvasgatom a Büntető törvénykönyv legújabb módosítását, és ha kérdésük van, még tudok rá válaszolni.

„Csak az az oktató követelhet, aki ad is a hallgatóknak”

PROF. DR. SÁRKÁNY ISTVÁN
rendőr vezérőrnagy, főigazgató,
majd rektor és dékán, 2005–2012

A Nemzeti Közszerolálati Egyetem professor emeritusa, egyetemi tanár, a rendészeti felsőoktatás emblematikus oktatója 1973 óta. Jogászként került a Belügyminisztérium állományába, majd szakvizsgázott és tudományos fokozatot szerzett. Mindig is nagy hangsúlyt fektetett az intézményben oktató doktoranduszok motiválására. A Rendőrtiszti Főiskola főigazgatójaként, később rektoraként, majd a Rendészettudományi Kar dékánjaként is vezette az intézményt. Irodájában máig őrzí a Farkasvölgyi úti objektumról még Györök Ferenc parancsnoklása idején készített makettét.

Először lett jogász, majd a Belügyminisztérium állományába került.

Az egyetem elvégzését követően felvételt nyertem egy ügyvédi munkaközösségbe. Mégis úgy döntöttem, hogy a BRFK-ra megyek dolgozni, ahol gazdasági ügyekkel

kezdtém el foglalkozni. A családomban nem volt rendőr, az édesapám bíró volt, később ügyész lett.

A rendészeti felsőoktatásban 43 éve vesz részt, majdnem a főiskola megalakulásától.

Emlékszem arra a pillanatra, amikor 1973 januárjában megszörrent a telefon az irodámban. Láttam a készüléken, hogy belügyi hívás érkezett: Györök Ferenc, a korábbi főkapitány-helyettes, majd főiskola-parancsnok volt a vonal másik végén. Megkérdezte tőlem, hogy volna-e kedvem a vizsgálói munka helyett a tanári pályát választani. Bevallom, legezgette a hiúságomat a megtsíztelő felajánlás, ami érdekes kihívásnak is tűnt, hiszen egy teljesen új intézmény munkájába kapcsolódhattam be. Így kezdődött el minden 1973 nyarán, ami a mai napig meghatározó az életemben.

Kérem, meséljen a kezdetekről!

Az akkori és a mai felsőoktatási intézményeket nem egyszerű összehasonlítani. Egy párthatározat, majd egy ennek alapján kiadott belügyminiszteri parancs elégséges volt a főiskola létrehozásához. A jogelőd Rendőrtiszti Akadémiából egy új intézmény alakult meg 1971-ben, felsőoktatási előzmény nélkül.

Az oktatók kiválasztása milyen szempontrendszer alapján történt meg akkoriban?

Akkor fel sem merült az, hogy az oktatóknak fokozattal kell rendelkeznie. Amikor létrejött a főiskola, egyetlen felső vezetőnek sem volt tudományos fokozata, de a tanszékvezetők közül is csak egynek. Főként gyakorlati szakemberek oktattak nálunk, valamint az akadémia volt oktatói. A lényegét, a tartalmat az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának vagy más jogi karnak néhány neves oktatója, illetve az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI) néhány munkatársa biztosította.

Az előmenetel mi alapján volt biztosítható?

A meghatározó a főiskolán eltöltött évek száma és a főiskolai vezetés bizalma volt. Publikálással kapcsolatos előírás nem létezett, az akkori *Belügyi Szemlébe* kezdőként „betörni” nem volt könnyű. Amikor 1987-ben megszereztem a kandidátusi fokozatot, a miniszterhelyettéstől egy gratuláló levelet és a *Tudományért* emlékplakettet kaptam. A fokozatszerzés nem intézményi elvárás, hanem egyéni kezdeményezés függvénye volt, ami ennek megfelelően rendkívülinek, kurióznak számított.

Milyen vezető volt Györök Ferenc, a főiskola első parancsnoka?

Meghatározó, emblematikus vezető volt. Óriási szerepe volt abban, hogy létrejött a főiskola. A tantervi programok kidolgozása is az ő irányításával valósult meg, minden dokumentumot ő jegyzett. Éjjel-nappal dolgozott. Ezt természetesnek vette, és ezt várta el másoktól is. Számára olyan fogalom, mint a munkaidő vége, nem létezett. A késő délután kiadott feladatot reggelre kérte. Ha valaki méltatlankodott, azt kérdezte: „Mit csinálsz éjjel 2-kor?” Nagy munkabírási vezető volt, az életét jelentette a főiskola, ahol a legszebb éveit töltötte. Az intézmény léte a személyétől elválaszthatatlan volt. Az „új épületek” az 1970-es évek végén az ő regnálása alatt készültek el. Az irodámban a mai napig őrzöm azt a makettet, mely az objektum kicsinyített mása. 15 éven át volt a főiskola parancsnoka, 1986-os nyugállományba vonulásáig. A határőr Belovai Illés váltotta, akinek négy vezetői éve alatt jelentős átalakulás nem történt. Kratochwill Ferenc reményteljes főigazgatói működésének tragikus, korai halála vetett véget. Blaskó Béla volt az első olyan intézményvezető, aki választás útján nyerte el tisztségét. Előtte mindenkit kineveztek.

Tanszékvezető, főigazgató-helyettes, főigazgató, majd rektor lett. Megjárta a lépcsőfokokat.

A lépcső legalsó fokáról indultam beosztásban, oktatói és rendfokozatban egyaránt. Akkoriban tanárok, főtanárok,

kiemelt főtanárok tanítottak. Nem lehet összehasonlítani a mai oktatást a régivel. A tanterveket és a tantárgyakat sem. Alapvetően két kulcstanszék és az általuk gondozott tantárgyak voltak a meghatározóak: a marxizmus–leninizmus, illetve az állambiztonsági. Bár hangoztatták, de nem volt nagy jelentősége a gyakorlatorientált képzésnek sem. A minisztérium létrehozta az intézményt, de szakmailag nem irányította. A rendszerváltozást követően mindez megváltozott. Az említett két tanszék megszűnt, s 2011 után a főiskola is átalakult. Az átmenet időszakában még három hónapon át én voltam a kari dékán. Megjegyzem, hogy az egyetemmé alakulás gondolata már 2010 előtt is felvetődött, de figyelemmel a jogszabályi háttérre, a főiskolából önálló egyetemi lét megvalósítása nem volt reálisan teljesíthető elvárás. A 2012-ben bekövetkezett változást a tisztképzés szempontjából óriási lehetőségnek tartom, hiszen az NKE a rendészeti felsőoktatás létrehozásához stabil garanciát biztosít.

Büntetőjogi és kriminológiai témákban kutatott.

Milyen kérdések foglalkoztatták?

Az első húsz évem alatt főként büntetőjoggal foglalkoztam, de részt vettem – jegyzetíróként is – a büntetőeljárás jog oktatásában is. Időközben elkezdtem publikálni. Sokat foglalkoztam az akkori büntetési rendszerünkkel, idegen, kakukktojásnak számító szigorított őrizet nevű intézkedéssel, s talán volt némi szerepem abban, hogy mint a jogállamisággal összeegyeztethetlent, ezt utóbb hatályon kívül helyezték. Kandidátusi értekezésemnek is ez volt a témája.

Egy publikációt már csak a technika vívmányai miatt is egyszerűbb megírni ma, mint akkoriban.

Ez így van. Az írógépes korszakban nehéz volt a szöveget menet közben korrigálni. A gömbfejes írógép megjelenése abban az időszakban „csúcshatás” számított, mert gyorsabban lehetett vele dolgozni.

„Intézményünkben a fegyelemnek és a nevelésnek más, civil intézményekhez képest kiemelkedő a jelentősége.”

Hogyan éli meg a mai felgyorsult világot? Könnyebb volt kutatni, írni, mert több idő volt?

Akkoriban minden más volt. Nem volt óránorma és publikálás. Ez és minden más folyamatosan alakult ki. Sokkal több oktató volt a főiskolán, mint ma. A törzsállomány a mainak több mint kétszerese lehetett.

Melyik volt a legszebb időszaka a főiskolai létének?

A kezdeti időszak nagyon mozgalmas volt. A kilencvenes évektől kezdődően különböző vezetői pozíciókat töltöttem be, ami nagy kihívást jelentett. A legnehezebb időszak azonban 2005 közepétől kezdődött, mert összekapcsolódott a gazdasági önállóság megőrzéséért folytatott napi küzdelmekkel.

Civil egyetemeken is volt vendégoktató.

Mintegy tíz főiskolán és egyetemen oktattam. Szinte a teljes tábornoki kart tanítottam életem során. Ma már csak a karon oktatók kriminológiát.

Írt az időskor viktimológiájáról, a Ludovika Szabadegyetemen is tartott a témáról előadást.

Az idő múlásával ez a téma egyre inkább aktuálissá válik. Magyarország problémája Európában nem egyedülálló. Egy öregedő társadalomban élünk. Bár a bűnözés nagyobb része nem az időskorúakat érinti, a probléma mégis – a szubjektív biztonságérzet romlása miatt – jelentős. Két korcsoport az igazán veszélyeztetett. A gyermek- és fiatalkorúak az idő múlásával mind jobban képesek gondoskodni saját védelmükről, míg az idősek esetén ez fordítottan igaz.

Miről ír most?

Több tanulmányban foglalkoztam már a terrorizmussal. Most a terror gyakorlatának konstans és mobil elemeit összegeztem az elmúlt fél évszázad tükrében. Jó témát, ami érdeklődést vált ki, nem könnyű találni.

Monográfiát írt Erőszak a bűnözésben címmel.

A szerzőtársam sajnos a múlt év végén meghalt. A *Belügyi Szemle* idei májusi számában egy hasonló elemzést végeztem, melyben az elmúlt 15 év tapasztalatait összegeztem.

Azt vizsgáltam, hogy a korábban tett megállapítások ma mennyire helytállóak. Sajnos ez a téma örökzöld marad.

Részt vett a Révai Új Lexikon bűnügyi tudományok területével foglalkozó szócikktárának megalkotásában is.

Szakszerkesztőként működtem közre, néhány főiskolán dolgozó kollégával együtt. Ugyanabban a formátumban jelent meg, mint hajdani híres elődje, a *Révai Nagy Lexikona*. Rendkívül aprólékos munka volt.

Mindig is nagy hangsúlyt fektetett az intézményben oktató doktoranduszok motiválására, hogy minél előbb fokozatot szerezzenek.

Ők jelentik a jövőt. Kiemelkedő a jelentősége annak, hogy az utóbbi évek során számuk látványosan gyarapodott. Egyre többen érzik a tudomány iránti elköteleződés fontosságát.

Tehetséghálózat is működött az RTF-en.

Igen. Erre mindig odafigyeltünk, s a lehetőségek keretei között a tehetséges hallgatókat támogattuk. Megjegyzem, hogy az Oktatási Minisztériumban is működött tehetségszolgáltató fórum. Itt a Belügyminisztérium képviselőjét éveken át én láttam el. Jelenlétem biztosította a rendészeti szakközépiskoláknak a különböző pályázatokon való részvétel lehetőségét.

Mi a jó oktató ismérve?

Intézményünkben a fegyelemnek és a nevelésnek más, civil intézményekhez képest kiemelkedő a jelentősége. Itt a szigor, a számonkérés elengedhetetlen. De csak az az oktató követelhet, aki ad is a hallgatónak. A hallgatót nem lehet becsapni! Azonnal képes lemérni az oktató felkészültségét.

Hogyan telnek napjai? Milyen tervei vannak?

Mérsékeltlen lehetnek a jövőre nézve terveim. Szeretem a környéket, ahol lakom, sokat sétálok. A hajnali kelés eltűnt az életemből. Úgy gondolom, akkor kell a legnagyobb teljesítményt nyújtani, amikor erre az ember igazán képes. Az oktatás az agyamat állandó mozgásban tartja. Most már a kutatásnak is szabadon hódolhatok akkor, amikor csak kedvem tartja.

„A rendészeti képzés a közszolgálatiáság egyik fontos pillére”

PROF. DR. RUZSONYI PÉTER
büntetés-végrehajtási dandártábornok,
dékán, 2012–2015

Dékáni megbízatása 2015. május 31-én járt le a Rendészettudományi Karon. A három év legnagyobb eredményeiről, a rendészeti életpályáról, a jövőről, a börtönök világáról, a terveiről, a családjáról és a megoldásra váró feladatokról beszélgettünk. Megismerve az életútját, nem kérdéses, miért kapott Tauffer Emil-díjat, amely a legmagasabb büntetés-végrehajtási szakmai elismerés Magyarországon.

Hogyan került kapcsolatba a börtönök világával?

Főiskolás koromban kezdtem el foglalkozni a deviáns fiatalokkal: klubot vezettem nehéz helyzetbe került tizenévesek számára. Ez adta a szakdolgozatom témáját, mindig is ifjúságvédelemmel akartam foglalkozni. 1983-ban az OTDK-n az egyik bírálónak nagyon tetszett a dolgozatom, és ő ajánlott a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságán dolgozó barátjának, ahonnan a börtönbe vezetett az út, annak ellenére, hogy az egyen-

ruha a katonaság után nem vonzott; a börtön idegen, misztikus hely volt számomra. Nevelőként kezdtem el dolgozni. A Budapesti Fegyház és Börtönben töltött egy év alatt az előzetestől a fegyházas elítéltekig minden fokozatban eltöltöttem néhány hónapot, megtapasztaltam, hogyan kell foglalkozni a rabokkal.

Milyen nevelési módszereket alkalmazott?

A csoportos foglalkozásnál olyan témákkal dolgoztam, amelyek feldolgozása során megnyíltak az emberek. Másik kedvenc területem a sportfoglalkozás volt. Egy csapatjáték során a legkönnyebb megismerni a másikat. Az egyéni foglalkozáson a fogvatartottakat hellyel kínáltam, ami azelőtt soha nem fordult elő velük a büntetés-végrehajtási intézetben. Mindig is hittem a sport erejében, az őszinte emberi kapcsolatokban.

Nehezen nyílnak meg a fogvatartottak?

Aki csak a hatalmat, az egyenruhát látja, nem nyílik meg. Úgy kell partnerként kezelni őket, hogy érezzék, nem vagyunk egyenlők. Ha emberként bánunk velük, őszintén megnyilatkoznak, de ez egy hosszú folyamat eredménye, melynek során az irántuk tanúsított figyelemért cserébe rendkívül hálásak.

Milyen az élet a büntetés-végrehajtási intézetek falai között?

Nyomasztó, hiszen rácsok, folyosók, elektromos ajtók vannak, ahová bezárják az embert. A világon 181 börtönben voltam, a tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy nincs jó börtön. Láttam olyat, ami tetőnapozóval, fűtött medencével felszerelt – és dzsungelben, sivatagban lévő is. A börtön fő funkciója a szabadságelvönás, és ez nem lehet vidám dolog. Valahol rossznak kell lennie, de nem gonosznak, megnyomorítósnak, inkább korlátozósnak.

Mi a véleménye a luxusbörtönökről?

Inkább aranykalitkának nevezném, mely ugyanúgy elvonja a szabadságot, ugyanakkor a fogvatartottak benti élettere, mozgástere, tárgyi felszereltsége lélegzetelállító. Ausztráliában minden egyes elítélt kisgyermekes anyuka kap egy családi házat és három – pszichológus által kiválasztott – segítőt. Ott az az alapelv, hogy a kisgyermek, aki nem követett el bűncselekményt, nem érezheti, hogy börtönben van. A személyi állomány nem hord egyenruhát, más a mentalitás, a megközelítés. Amíg a gyermek állami intézményben tanul, minden vakációt az állam költségén az anyukával tölthet. Anyagi forrásokat szentelnek arra, hogy a gyerek ne sérüljön. Számomra nem a körülményektől volt luxus, hanem azért volt szimpatikus ez a megoldás, amit közvetített. Texasban egy női börtönben fát vágnak, autópályákon, katonai bázisokon takarítanak, fizikai kihívásokkal is szembe kell nézniük. Ebben azt tartom „luxusnak”, hogy sok időt fordítanak rájuk, rengeteg támogatást és segítséget kapnak, és minimális a visszaesés. A társadalom tűrőképessége, támogatottsága a meghatározó a luxus kérdéskörében.

A luxusbörtönöknek lenne létjogosultsága Magyarországon?

Elutasítaná a társadalom. A fogvatartottak jelentős részese sem kezelné a helyén.

Említette, hogy 181 börtönben tett látogatást. Mi volt a legmegrázóbb élménye?

Volt olyan börtön, ahol az ültetvényeken dolgoztak a fogvatartottak, néhányan fadoronggal tartottak rendet a társaik között, gyenge higiéniai körülmények között élték a mindennapokat. A bambuszból készült kunyhóknak nem volt ajtaja, ablaka, az eső becsett, embertelen körülmények uralkodtak ott.

A nevelői munkakör ellátása a börtönökben milyen kvalitásokat igényel?

Nyitottságot, együttműködési készséget, beleérző képességet, melyek a pedagógusok fontos jellemzői. A börtön-

ben az az eredmény, ha nem jön vissza a fogvatartott a szabadulását követően. Sajnos ebben kudarcok sorozatával szembesülünk, hiszen csak olyan emberekkel találkozunk, akik visszaesők. Hiányoznak a pozitív visszajelzések, amelyek mindenkit megerősítenek a munka során.

Az RTK-n is szükség van jó pedagógusokra?

Az oktatási intézmény specialitásából adódóan itt is nagy szükség van jó pedagógusokra. A rendészeti szakemberek az állampolgárral testközelben dolgoznak, és általában akkor találkoznak vele, ha gondjuk van, feszültek, elkeseredettek. A munkára felkészítésük akkor hiteles, ha az oktató példakép is tud lenni.

Melyik börtöntípus a leghatékonyabb? Az elretentő vagy a személyiségformáló?

Bizonyos személyiségjegyekkel rendelkező fogvatartottak esetében az elretentő lehet a célravezető. Számukra az igazi érv a fizikai erő. Ugyanakkor, ha tartós változást akarunk elérni, az elképzelhetetlen személyiségformálás nélkül. Az eredményt nem feltétlenül a visszaesés számadatával tanácsos mérni, ez egy egyszerű mutató. Ha nincs támogató közeg, ahová szabadul, lakhatás, munka, család hiányában hatalmas pofont kap a világtól. A katonás rezsim és a támogató környezet közötti egyensúly a célravezető a jövőben.

Melyik a világ legkisebb és a legnagyobb börtöne?

A legkisebb Dél-Afrikában van, ma már múzeum. Ez egy apartheidellenes fekete politikus számára épített egyszemélyes börtön. A legnagyobb, amelyet ismerek, 14 ezer fős börtönváros Manilában, ahol a falakon belül önszervező életet élnek a fogvatartottak. Saját boltjaik, templomuk van. Az egyik épületben 1100 halálraítélt volt. Három órrel, pisztollyal felfegyverkezve engedtek be minket, itt éreztem félelmet életemben először. Egy forgatócsoport tagjaként interjút készítettünk velük, a megrendítő az volt, hogy a reménybe vetett reménytelenség érződött a szavaikból.

Egyéves nevelői munkakör betöltése után kutatói munkába kezdett a büntetés-végrehatásnál.

Megerősödött bennem az a hit, hogy börtönkörülmények között is érhet el eredményt a nevelés.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának a sajtószóvivője volt. Hogyan emlékszik erre az időszakra?

Olyan kapcsolatot alakítottam ki a sajtóval, ami a kölcsönös tiszteleten alapult. Izgalmas szakasza volt az élettemnek, nagyon élveztem.

Neveléstudományi területen szerzett PhD-fokozatot. Mi volt a konkrét témája?

A személyiségformálás lehetősége fiatalkorúak körében zárt intézeti viszonyok között, majd elkezdtem foglalkozni a büntetés-végrehajtási nevelési eljárások nemzetközi elemzésével is.

Milyen megoldásra váró kérdések maradtak még Önben?

Sok olyan eljárást láttam külföldön, ami itthon is bevezethető és vélhetően eredményes lenne. A fogvatartottal meg kell találni a közös nevezőt. Ha nincs benne szándék a tanulásra, segíteni kell abban, hogy ez kialakuljon, együttműködésének, teljesítményének a függvénye legyen az, hogyan éli a mindennapjait a börtönben.

Mikor várható az életében a tudomány területén a következő nagy lépcsőfok?

Az akadémiai doktori eljárást szeretném elindítani. Ez a következő hároméves tervemnek a része.

Ez az oka annak, hogy nem nyújtott be újra pályázatot a dékáni beosztás betöltésére?

Részben. Határozott időre szólt a megbízásom, lélekben erre a három évre készültem. Nehezen viseltem, hogy keveset tudtam tanítani. Itt az ideje a váltásnak, a megújulásnak, és szeretnék mosolygós apuka is maradni.

Mikor került az NKE jogelőd intézményébe?

1999-ben, tanszékvezetőként.

Hogyan tudná összegezni a dékáni munkakör ellátásával kapcsolatos eredményeket?

Az volt a hitvallásom, hogy egy szakmailag és emberileg is magas szintű csapattal dolgozzak együtt, ez megvalósult. Ahogyan a Kriminálisztikai és a Magatartástudományi Intézet is, valamint a Doktori Iskola létesítése iránti kérelmet benyújtottuk a MAB-hoz.

Mit tart a legnagyobb eredménynek?

A napokban befejeződött szenátusi választásnál a karon a legtöbb jelölést kaptam, és újraválasztottak. Megbíznak bennem a munkatársaim, ez egy pozitív visszajelzés számomra.

Milyen képességek szükségeltetnek a dékáni munkakör ellátásához?

Hitelesség, megbízhatóság, együttműködési képesség.

Milyen megoldásra váró feladatok maradtak az RTK-n?

A Kriminálisztikai és a Magatartástudományi Intézet hitelességét kell majd megteremteni. Fontos, hogy minél többen szerezzenek tudományos fokozatot.

Milyen érzésekkel adta át a székét a következő dékánnak?

Megnyugtató számomra az, hogy olyan ember vette át a stafétabotot, aki a kar hasznára fog válni. Nem aggódom az RTK jövője miatt, mert úgy érzem, hogy az általam elkezdett folyamatokat továbbviszi majd, ugyanakkor számos új fejlesztést is bevezet.

Milyen szerepet tölt be az NKE életében az RTK?

Nagyon speciális kara. A rendészeti képzés a közszolgálatosság egyik fontos pillére.

Gödöllőn átvehette az OTDK-stafétabotot, hiszen jövőre az RTK rendezi majd a Had- és Rendészet-

tudományi Szekció versenyét. Mit jelent ez majd az egyetem és a kar számára?

Bizonyítási lehetőség, hiszen egyetemi karként még nem rendeztünk OTDK-t. Meg tudjuk majd mutatni saját értékeinket, melyek segítségével az egyetem számára is kivívjuk az elismerést.

Hogyan látja a rendészeti oktatás jelenét és jövőjét?

A megrendelőink elismernek bennünket, és komoly elvárásokat is támasztanak. A 22 éves végzett hallgatóink középvezetői feladatokat fognak ellátni, náluk idősebb embereket fognak irányítani és számos állampolgári problémával szembesülnek majd, amelyek során gyakorlati készségeket is ki kell alakítaniuk.

Mire a legbüszkébb a pályája során?

Én vagyok az első és egyelőre egyetlen egyetemi tanár a büntetés-végrehajtás területén.

Mit jelent az Ön számára a rendészeti életpálya?

Hivatást. Több mint harminc éve dolgozom a büntetés-végrehajtás állományában. A habilitációm során írta az egyik bírálóm, hogy „jól figyeltem és jól figyeltek rám”. Nem tudnék más hivatást elképzelni magamnak.

Mit tanácsol a végzős hallgatóknak?

Az igazi életük a tisztavetés napjától kezdődik. Meg kell tanulniuk hitelesnek lenni, felelősen dönteni és kiállni az elhatározásuk mellett. Találjanak olyan szabadidős tevékenységet, amelyben kiteljesedhetnek.

Ez lehet szerelem, sport, művészet, az a fontos, hogy feltöltődjenek.

Önt mi tölti fel energiával?

A családom, az utazás, a hajózás, a természet, a síelés és a bűvárkodás.

Egyfajta értékválság tapasztalható a világban. Önt mi tudja meggyőzni mások értékéről?

Hitelesség, emberség, segítőkészség.

Nagy büszkeségei a lányai. Kérem, meséljen róluk!

21 és 27 évesek, a mai napig könnyeznek, ha úgy érzik, hogy méltánytalanság éri őket, és nagyon tudnak örülni az elért eredményeiknek, melyekért keményen megdolgoznak. A világról azonosan gondolkodunk.

Feleségével, Kriston Andreával könyveket írt egy speciális, nőknek szóló tornáról.

Az intim torna módszer kizárólag a feleségem szellemi terméke. Én csak az írásban, a könyvvé formálásban segitettem neki. Ma már egyedül írja új könyveit, és be kell ismernem, hogy ezek már sokkal jobbak...

Eszébe jutott az évek során, hogyan alakult volna az élete a „börtön falai között”?

A börtönben erőteljes a hierarchia, a vezető minden ott dolgozó emberért felelős, az irányítás határozottan kézivezérelt. A felsőoktatás sokkal nagyobb önállóságot kíván meg és biztosít egyszerre. Ez lényegesen közelebb áll a személyiségemhez. Jól döntöttem, hogy a tanítást választottam!

KARUNK VEZETÉSE

DR. HAUTZINGER ZOLTÁN
Oktatási dékánhelyettes

DR. HABIL BODA JÓZSEF
vezérőrnagy
Dékán

DR. NAGY JUDIT
r. ezredes PhD
Tudományos és nemzetközi
dékánhelyettes

DR. HEGEDÜS JUDIT
Dékáni hivatalvezető

DR. SZEDRES LÁSZLÓ
ny. ezredes
Gazdasági igazgató

**DR. JUR. VERHÓCZKI
JÁNOS** r. ezredes
Tanulmányi osztályvezető

KARUNK PROFESSZORAI

BALLÁNÉ FÜSZTER ERZSÉBET

BLASKÓ BÉLA

FINSZTER GÉZA

FŐRIZS SÁNDOR

IRK FERENC

KEREZSI KLÁRA

KOZÁRY ANDREA

PAP ANDRÁS LÁSZLÓ

RUZSONYI PÉTER

SALLAI JÁNOS

SÁRKÁNY ISTVÁN

INTERJÚK A RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR JELENLEGI VEZETŐIVEL

„Szakmaiság, szerénység és szorgalom”

DR. HABIL. BODA JÓZSEF
nemzetbiztonsági vezérőrnagy, dékán

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar dékánja 2015. június 1-jétől. Pályája során tizenkilenc évig dolgozott felderítőként és ugyanennyi ideig rendőri vezetőként, majd öt évig nemzetbiztonsági felsővezetőként. 27 tudományos társaság és egyesület tagja, vezetője volt. A dékánként eltöltött egy év eredményeiről, pályája kezdetéről, kutatásairól, nemzetközi tapasztalatairól, célokról, értékekről beszélgetünk.

Megismerve az életútját, nem kérdés, hogy miért kapott szakmai, tudományos és tudományszervező tevékenységéért 46 elismerést az Aranykoszorús I. osztályú ejtőernyős tiszt kitüntetéstől a köztársasági elnök által adomá-

nyozott Magyar Köztársasági Érdemrend tiszti keresztjéig. Meséljen, kérem, a kezdetekről!

Egy tízgyermekes család elsőszülöttjeként az általános iskola elvégzése után – azért, hogy ne jelentsen a családomnak komoly költséget a gimnáziumi tanulmányom – ipari tanuló lettem. Járműlakatos szakmát szereztem, és két évig a szakmámban dolgoztam, közben a dolgozók esti iskolájában leérettségiztem. Ejtőernyősnek még ipari tanulóként jelentkeztem. 1968-ban találtunk egy felhívást az egyik osztálytársammal, amelynek hatására kipróbáltuk az ejtőernyőzést, s ez végül meghatározta a későbbi pályámat.

Ezek szerint először alakult ki az ejtőernyőzés, majd a felderítés iránti szenvedélye.

1969. május 2-án hajtottam végre életem első ejtőernyős ugrását, ekkor tizenhat éves voltam. Igazából először kalandvágyból ugrottam. Aztán megtudtam, hogy ezt hivatásszerűen is lehet végezni, ezért tizenkilenc éves koromban jelentkeztem a Kossuth Lajos Katonai Főiskola (KLKF) felderítő szakára. Ekkor már több mint kétszáz ugráson voltam túl. Szolnokra kerültem vizsgálódni, oda, ahol felnőttem, és öt évig mélységi felderítő csoportparancsnokként dolgoztam. Csaknem húsz évig ez volt a munkám, a hivatásom. 1995. október 4-én teljesítettem az ezredik ugrásomat, jelenleg 1034 ugráson vagyok túl.

Mit tudhatunk a mélységi felderítésről?

Ma kommandósoknak, különleges erőknél nevezzük őket. A Varsói Szerződés tagállamaiban volt elterjedt

ez a kifejezés, de Nyugaton is voltak hasonló alakulatok. Olyan különlegesen kiképzett katonák voltak ők, akik az ellenség háta mögött diverziós és felderítő tevékenységet végeztek. A felderítés mellett feladatuk volt – hasonlóan a mostani különleges erőkhöz – az ellenség vezetőinek a likvidálása, foglyul ejtése, rakéták, atomeszközök stb. megtámadása, fölrobbantása.

Ez a tevékenység folyamatos kiképzéssel párosult?

A katona élete akkor is és ma is erről szólt, szól, ha éppen nem folytat missziós tevékenységet. Állandó fizikai, elméleti kiképzés szükséges a szolgálat során.

Hány év alatt válhat valaki igazán jó felderítő tisztté?

Az iskolai képzés során négy év alatt megfelelő felkészítést kaptunk. Mindent megtanultunk, amit egy felderítő tisztnek tudnia kell. Tanári diplomát is szereztünk, amit rendkívül fontosnak tartok, ugyanis a sorkatonákat nem csupán kiképezni kellett, hanem nevelni is. Csoportparancsnokként mindennap a katonákkal foglalkoztunk, képeztük, irányítottuk őket.

Parancsnoki végzettséget is szerzett a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián (ZMKA). Milyen ismereteket sajátított itt el?

Magasabb szintű parancsnoki képzésben részesültünk, amely egyúttal egyetemi végzettséget, képzettséget adott. Megtanultuk, hogyan irányíthatunk nem csupán száz, hanem akár kétezer embert is, ennek elméleti és gyakorlati vezetési elveit is elsajátítottuk. Megismertük, hogyan működnek az alegységek és a több településen elhelyezett, akár több ezer fős katonai szervezetek. A szervezeti kultúra, a szervezeti sajátosságok és a vezetői ismeretek elsajátítása volt a legfőbb cél a képzés során, hogy a parancsnoki elvárás közvetítése egyértelműen megvalósuljon a szinteken. A ZMKA-n nagy hangsúlyt fektettek a nyelvi képzésre. Mi, felderítők angolul vagy németül tanulhattunk. Itt kezdtem el az angol nyelv elsajátítását, ami szintén meghatározó jelentőségű lépés volt a későbbi rendőri missziós tevékenységemben. Ebben az időben kezdtem meg tudományos pályámat is, hiszen fontos-

nak tartottam a megszerzett ismeretek és tapasztalatok feldolgozását, továbbadását a parancsnokok és a törzs kiképzése során. Tanítottam és publikáltam.

Mi jellemzi a jó vezetőt, a jó parancsnokot?

A példamutatás. A vezetői képzéseken sok hasznos ismerettel gazdagodtunk. Aki ezeket a magáévá tudta tenni, jó vezető lett belőle. Fontos alapelvnek tartom, hogy anynyi tiszteletet adjunk meg mindenkinek, mint amennyit másoktól elvárunk. Egy jó vezetőnek megfelelő tudással, intelligenciával és a kulturális különbségek ismeretével is rendelkeznie kell. Kiemelten fontosnak tartom a vezetők részére az idegen nyelvek és a szakmai ismeretek elsajátítását is. Tapasztalatom szerint ahhoz, hogy egy szervezet sikeres legyen, be kell vonni az állományt a döntéshozatal megelőző parancsnoki munkába. Ki kell kérni a véleményüket, és csak utána lehet megalapozott döntést hozni a körülmények figyelembevételével. Együttműködésre van szükség, szövetségeseket kell keresni, lehetőség szerint befolyásos szövetségeseket, akiknek a segítségével a kitűzött célok megvalósíthatók.

Egyetemi doktori fokozatot A mélységi felderítés fejlődése, szerepe az új védelmi alapelvekben című tanulmányával szerzett. Milyen megállapításokra jutott?

Ez volt az első doktori disszertációm. Akkor már több rendőri missziós tevékenységen túl voltam, és láttam, hogyan működnek a különleges alakulatok a Varsói Szerződésen kívül is, milyen nemzetközi tevékenységben vesznek részt. Ezeket az ismereteket vettem számba, a mélységi felderítés során szerzett tapasztalataimmal együtt. Fölállítottam egy elképzelést, hogyan kellene ennek a jövőben működnie. A jelenlegi Különleges Műveleti Zászlóalj feladatait részben már előrevetítettem. Majd 2007-ben megvédtem a rendőri békefenntartásról szóló disszertációm, amelyben a rendőri missziók során tapasztaltakat gyűjtöttem össze. A mai napig egyébként a különleges műveletek érdekelnek leginkább. Éppen ebben a témában adtam le a napokban egy könyvfejezetet a *Különleges katonák* című kötetbe.

Az ötéves nemzetközi tapasztalata során mi volt a legmeghatározóbb élménye?

Kambodzsában 14 hónapot, Mozambikban egy évet, Grúziában 15 hónapot, Boszniában másfél évet töltöttem. Bár a szerencse is a mi oldalunkon volt, mégis a legnagyobb sikernek azt tartom, hogy sikerült élve hazahozni mindenkit mindenhol. Szakmai feladatként pedig azt, hogy megtettünk az adott ország rendőrségért, polgáraiért mindent, ami az erőnkől és tudásunkból telt. Az első misszióra kevés időm volt felkészülni, hiszen kilenc nappal az indulás előtt neveztek ki. A többire viszont már saját magam választhattam ki és készíthettem fel az állományt. Mindvégig megpróbáltam gondoskodni róluk, és igyekeztem példát mutatni számukra.

Miért fontosak a nemzetközi békefenntartás és polgári válságkezelés területén szerezhető tapasztalatok?

Azt gondolom, hogy ma már alapvető követelmény a rendőri vezetők számára egy vagy több idegen nyelv ismerete és a nemzetközi tapasztalat. Minden rendvédelmi szerv vezetőjének legalább egyszer részt kellene vennie – mielőtt magasabb beosztásba kinevezik – nemzetközi tapasztalatszerzésben, legyen ez békefenntartó misszió vagy összekötő tiszt feladat. Fontosnak tartom, hogy a magyar rendőrség azáltal is európai szintűvé váljon, hogy idegen nyelveket beszélő, nemzetközi tapasztalatokkal felvértezett vezetők szolgálnak benne. Jelentős az előrelépés ebben, ugyanis rendőri vezetőink több mint egyharmada már megfelel ennek az elvárásnak.

A CEPOL alapítójaként tartják számon hazánkban.

A CEPOL megalakulásakor az uniós tagállamok léphettek be a tagok közé. Magyarországot tagjelöltként, megfigyelőként küldték ki erre az eseményre. A Belügy-

minisztérium úgy döntött, hogy a Nemzetközi Oktatási Központ vezetőjeként megfigyelőként, majd 2004-től teljes jogú tagként képviseljem Magyarországot, egészen 2010-ig. Ez közel tíz éven át tartó időszak volt az életemben. A szervezet rendőri vezetők továbbképzésével foglalkozott már abban az időben is. Tanfolyamokat szerveztünk, jelöltük és felkészítettük a rendőri vezetőket ezekre a speciális szakmai ismereteket közvetítő, angol nyelvű tanfolyamokra.

Nemzetbiztonsági felsővezetői múltja mit adott Önnek?

Egy egészen más világot ismertem meg, teljesen más működési elvekkel, mint amit katonaként vagy egy nyílt rendőri munkában tapasztaltam. Sokkal több a bizalmas információ, az állomány védelmére biztonsági szempontból is jobban oda kell figyelni. A nyilvánosság kizárásával folyik ez a típusú tevékenység.

Ismerve az életpályáját, köztudomású, hogy mindvégig tanult és tanított.

Ez valóban így van. A hivatalos kötelező tanfolyamok elvégzése után is mindig szerettem volna egyre töb-

bet tudni, jobb vezetővé válni. A szakszolgálatához kerülve jelentkeztem egy NATO-hírszerzői tanfolyamra. Úgy vélem, ahhoz, hogy valaki hiteles vezető legyen, az adott szakmában is el kell mélyülni. Folyamatos tanulásra ösztönzött az a célom is, hogy tudományos fokozatot szerezsek, habilitáljak, s ez olvasással, kutatással, tanulással, tudományos tevékenységgel jár.

Ahhoz, hogy valaki szinten tudja tartani magát, és hatékonyan el tudjon vezetni egy szervezetet, naprakésznek kell lenni, nem elég csupán a híradásokból értesülni a világ dolgairól.

Terroristaellenes túsztárgyaló és lövészkutatói tanfolyamon is részt vett.

„Olyan rendőrtiszteket szeretnék a végzőkor látni, akik ezzel a hagyományörzéssel »megfertőzve«, de korszerű rendvédelmi ismeretekkel felvértezve lépnek majd ki az intézmény kapuján.”

Ez volt az első nemzetközi tanfolyamom 1991-ben. Amint átkerültem a rendőrséghez, egy hónapon át, több mint húsz társammal együtt voltam kint az Amerikai Egyesült Államokban ezen a képzésen. A módszereik nem, de a technikájuk, az eszközeik, felszereléseik jelentősen jobbak voltak. Így volt ez 1996-ban Boszniában is, ahol a helyi különleges rendőri egység műveleteket hajtott végre a NATO engedélye nélkül. Ezt a jelen lévő NATO-csapatokkal együtt meg kellett akadályoznunk. A helyi NATO-központban volt az operatív törzs, ahová engem is meghívtak. Ott kivetítőn, műholdról láthattuk, mikor és mennyi gépjárművel hagyja el a különleges rendőri alakulat a laktanyát. Ez akkor olyan technikai különbség volt, amit mi Magyarországon el sem tudtunk volna képzelni.

Hat esztendőn keresztül mint az ORFK RKSZ parancsnokhelyettese szervezte és irányította az állomány különleges műveletekre történő felkészítését és a különleges rendőri műveletek végrehajtását.

Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Szívesen csináltam, nagyon jól felkészült kollégáim voltak, rendkívül motivált hivatásos állománnyal dolgoztam. Alapvető feladatunk ott kezdődött, ahol az átlagrendőr munkája véget ér. Mi a veszélyes és fegyveres bűnözők elfogását végeztük. 1996-ban a szakmai követelménynek való megfelelés érdekében elvégeztem a Rendőrtiszti Főiskola bűnügyi átképzési szakát is.

Hogyan vette át a Rendészettudományi Kar irányítását? Milyen gondolatok fogalmazódtak meg Önben?

Fontosnak tartom, hogy ha valaki rendelkezik vezetői-szakmai tapasztalattal, azt átadja a fiataloknak. Korábban, amikor az egyetem megalakult, tanítottam itt, egy bűnügyi szakirányú szakasz szemináriumait vezettem, és nagyon jó benyomást tettek rám a hallgatók a lelkesedésükkel, a tudásszomjukkal. Szeretném, ha a rendvédelmi szervek bel- és külföldi elismertségét kivívó karként működne ez az intézmény, amelyben néhány oktató nyugdíjazása miatt egy új generációt

szándékozom kinevelni, így ők lesznek az utódaink. Azt is szeretném elérni, hogy az egyetem és a Belügyminisztérium vezetése egyfajta erőforrásként, tudásbázisként tekintsen ránk.

Biztosítani kell a hallgatók számára a hagyományok tiszteletén keresztül a legkorszerűbb rendészettudományi, szakmai és információs technológiai ismereteket – hangsúlyozta a dékáni beiktatáson.

Feladat- és teljesítményorientált vezetést kíván megvalósítani a három év során, amelynek része egy hatékony tervezési és belső ellenőrzési, felügyeleti rendszer. Mi valósult meg belőle eddig?

Elindítottuk ezt a folyamatot, amelyben a Rendészetelméleti és Történeti Tanszék is a segítségemre lesz. Kezdeményezzük egy hagyományörző egyesület létrehozását is, amelynek a leendő tagjait ellátjuk majd a rendőrök által a két világháború között viselt régi egyenruhával. Hamarosan létrejön a Rendészettörténeti Emlékhely a Ludovikán, ahol a megemlékezéseinket tartjuk majd. Kiállítást is tervezünk a rendészeti felsőoktatás 45. évfordulójára. Ennek része az is, hogy a rendvédelmi szervek történetének hagyományörzésével foglalkozó szervezetekkel együttműködünk a jövőben. A korszerű informatikai eszközök az új oktatási épületben, a Ludovikán állnak majd a rendelkezésünkre.

Mi a legfőbb megvalósítandó célja az RTK-n?

Olyan rendőrtiszteket szeretnék a végzéskor látni, akik ezzel a hagyományörzéssel „megfertőzve”, de korszerű rendvédelmi ismeretekkel felvértezve lépnek majd ki az intézmény kapuján. Legyen meg a lojalitásuk a szervezet iránt, és készüljenek fel azokra a feladatokra, amelyeket a rendőri vezetés elvár tőlük. Az oktatóktól pedig példamutatást várok. Fontosnak tartom, hogy megjelenésükben, szakmaiságukban is élen járjanak, követelményeik világosak legyenek. Két új intézet alakult a közelmúltban, a Kriminálisztikai és a Rendészeti Magatartástudományi Intézet. Azon fáradozom, hogy nemzetközi hírűvé váljanak. Ezért hazai és nemzetközi

szinten is elismert szakértőket szeretnék bevonni a munkába, hogy átadhassák mindazt a tudást, amellyel rendelkeznek.

Milyen elvek szerint élte az életét?

Katonaként megtanultam fegyelmezetten élni, ugyanakkor mindig megvolt az önálló véleményem. A társaim és az idősebbek tiszteletét mindig is előtérbe helyeztem.

Mi tudja meggyőzni mások értékéről?

Az elkötelezettség, az elhivatottság egy adott terület iránt. Ha látom, hogy valaki tényleg őszintén hisz valamiben, és azért tenni is akar: ez az, ami számomra értéket jelent. A tudás, a lelkiismeretesség, a pontosság és a tisztesség mindig meggyőz mások értékéről. Mindig is olyan emberekre néztem fel, akik erkölcsileg és szakmailag is többek voltak az átlagnál, elismertek voltak az adott szakterületen.

Kitől tanult a legtöbbet élete során?

Az edesapámtól és az eddigi vezetőimtől, valamint a katonai főiskolai osztályfőnökömtől. Pintér Sándor belügyminiszter ösztönzésére kezdtem el a missziós tevékenységet, tőle is rengeteget tanultam.

Mi volt a legveszélyesebb pillanat az életében?

Mozambikban történt, ahol egy régióparancsnokságot vezettem. A dél-afrikai határon is voltak állomásaink, ellenőriztük a rendőrséget. Erről az útról visszatérőben egy négy-öt főből álló rablóbanda próbált megállítani és kirabolni, amikor egy szavannás terület lejtőjén ereszkedtem le az ENSZ-gépkocsival. Először lőtték az utat előttem, majd az autót. Ekkor már elég komoly felkészültséggel rendelkeztem, és eldöntöttem, hogy nem állok meg. Lelassítottam, jelezve, hogy meg fogok állni. A dolog azért is volt bonyolult, mert a feleségem is velem volt – éppen a szabadságát töltötte Mozambikban –, és az ő élete is veszélyben forgott. Mondtam neki, hogy a motorblokk mögé bújjon le. Mikor a lövöldöző elé értem, beletapostam a gázba, de nem akartam elütni, ezért elkormányoztam a gépkocsit mellette, és megpróbáltunk

elmenekülni. Nagy szerencsénk volt, mert a lövedékek nem találtak el bennünket, csak a gépkocsit. Annak a kerekét viszont kilőtték, ezért lassulni kezdett. A rablók elindultak utánunk, de közben szemből megjelent néhány áruszállító kamion, így eltűntek a bozótban. Másnap a helyi rendőrökkel elfogtuk a bűnözőket.

Mire a legbüszkébb a pályája során?

A volt sorkatonáim és a missziós rendőr kollégáim a mai napig, negyven év elteltével is megismernek, keresnek, ezt elismerésnek tartom. Amikor megjelent egy, az életpályámat összefoglaló írás, számos elismerő e-mailt kaptam tőlük.

Mennyi ideje marad sportra, ejtőernyőzésre, barátokra? Egyáltalán mi tölti fel energiával?

Hetente kétszer-háromszor egy órát futok. Az ember ennek során kiizzadja az összes mérget a szervezetéből. Nagyon szeretek olvasni is, erre hétvégeként van némi időm. A szabadidőm nagy részét a családommal töltöm, a feleségemmel, de próbálok időt szakítani a gyermekeimre és a négy unokámra is.

A Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetségének mennyi ideig volt az elnöke?

Tizenkét évig, tavaly adtam át az elnöki tisztséget Boldizsár Gábor dékán úrnak, és a Tanácsadó Testület elnöke lettem. A szervezet alapvetően az ejtőernyős hagyományok ápolásával foglalkozik. Megírtuk a katonai, a polgári ejtőernyőzés és a mélységi felderítés történetét, továbbá ejtőernyős versenyeket, veterántalálkozókat is szervezünk. Korábban csak ejtőernyősök lehettek tagok, most már bárki, aki elfogadja az alapszabályt.

Mit tanácsol a jövő rendvédelmi dolgozóinak?

Azt, hogy folyamatosan tanuljanak, képezzék magukat és legyenek kitartóak. Valószínűleg nem egyedül vagyok így, de úgy érzem, hogy a céljaim eléréséhez háromszor annyit kellett tennem, mint másoknak. Máig azt gondolom, hogy megérte. Jellemezze az életüket a példamutás, a szakmaiság, a szerénység és a szorgalom!

„A szakmai alázat egy tudományos kutatásban elengedhetetlen”

DR. NAGY JUDIT
rendőr ezredes,
tudományos és nemzetközi dékánhelyettes

14 éve a rendészeti felsőoktatás meghatározó oktatója. Tudományos és nemzetközi dékánhelyettesként elsődleges célja az oktatók és a hallgatók munkájának, egyéni fejlődésének támogatása minden olyan eszközzel, amely a rendelkezésére áll. Vezetőként igyekszik megtalálni a család és a munkája közötti megfelelő egyensúlyt, mellyel minden egyes nőtársa számára példaként szolgál.

Hogyan lesz egy biológia–kémia szakos tanárból rendőr?

1996-ban fejeztem be az ELTE Természettudományi Karán a biológia–kémia tanári szakot, eredetileg ugyanis orvosbiológus szerettem volna lenni, de már akkor eltökélt szándékom volt a jogi egyetem elvégzése is. Tanítani nem akartam elmenni gimnáziumba, ezért hónapokon keresz-

tül állásinterjúkra jártam. Édesapám, Nagy Károly nyugdíjas rendőr ezredes, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság közbiztonsági helyettese segítségével kerültem a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságra nemzetközi referensi munkakörbe, és időközben elvégeztem Pécsen a jogi egyetemet. Később több éven keresztül sajtószóvivői feladatokat is elláttam, így bepillantást nyerhettem a média világába. A jogi diploma megszerzése után, 2002-ben kerültem a Rendőrtisztai Főiskolára Prof. Dr. Blaskó Béla vezérőrnagy úr tanszékére mint büntetőjogi oktató. Édesapám, húgom és sógorom is hivatásos rendőrtiszt, édesanyám pedig civilként dolgozott a Ráckevei Rendőrkapitányságon, így nem állt tőlem messze a rendőri pálya.

Tudományos kutatómunkát folytatott a Magyar Tudományos Akadémia Központi Orvosi Kutatóintézetében (KOKI).

A szakdolgozatomat *A vazopresszin hormon szerepe a patkányok agresszivitásában és szexuális viselkedésében* címmel írtam meg. Érdekeség, hogy 1995-ben egy évfolyamtársammal kerestük meg a KOKI-ban Haller József fiatal kutatót, aki elvállalta a konzulensi szerepet, és bevont minket az akkori kutatási projektjébe. Eltelt közel két évtized, majd Haller József professzor úr idén csatlakozott karunkhoz intézetvezetőként, és nagyon büszke vagyok, hogy valamikor az ő tanítványa lehettem. Talán az egyik legfontosabb, amit megtanultam tőle a tárgyi ismeretek mellett, az a szakmai alázat és elhivatottság, ami a tudományos kutatásban elengedhetetlen.

Orvosi biokémiát tanított angol nyelven kor-repetálás, felkészítés keretében a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen és a felvételiző külföldi diákoknak is.

Mint a legtöbb egyetemista, én is kerestem a munkalehetőségeket, hogy kevésbé terheljem a szüleimet.

Egy egyetemi tanárom készítette fel erre az angol nyelvű oktatásra, amelynek keretében segítettem felkészülni például görög, izraeli orvos-, fogorvostan-hallgatóknak a biokémia alapjaiból a vizsgára vagy a felvételire. Sok munkámba került, de ezáltal kinyílt számomra a világ. Akkor még nem volt lehetőségünk ERASMUS-programokban részt venni, külföldi hallgatókkal találkozni, ám így az angol nyelv gyakorlása mellett megismerkedhettem más kultúrákkal is.

Rendőrszervező szakképesítést szerzett. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Édesapám javaslatára végeztem el ezt a képzést, melyre szakmai szempontból volt nagy szükségem. Egyrésztől nagyon hasznos volt számomra, mivel civilként rendőri szakmai tárgyakkal és a hivatáskultúra alapvető értékeivel ismerkedhettem meg. Szerencsére jó csoportban tanulhattam, és még jókat is buliztunk órák után. Néhány évvel később érdekes érzés volt azokkal együtt oktatni az RTF-en, akik akkor a tanáraink voltak. Másrészt kifejezetten nehéz volt az az egy év. Akkor jártam párhuzamosan a jogi karra, valamint végeztem el egy médiakezelési tanfolyamot. A vizsgaidőszakban minden nap több vizsgám is volt.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Hivatalában is dolgozott. A rendőr-főkapitányság médiakapcsolatainak a kezelésében vett részt.

A nemzetközi referensi feladataim mellett, melyet már akkor is nagyon szerettem, Dr. Komáromi István rendőr dandártábornok, főkapitány, a későbbi férjem segítségével kezdtem meg a sajtószóvivői munkámat. Nagyon sok támogatást kaptam tőle. Szerettem azt a dinamikus, nyüzsgő munkát, bár magánéletem szinte nem lehetett mellette. Akkor nekem már volt szolgálati mobiltelefonom, így gyakran kellett otthagynom egy színházi előadást, ugrasztottak ki éjszaka az ágyból, mert a helyszínre

kellett mennem. Szerettem a fiatal nyomozó kollégákkal és a média képviselőivel együtt dolgozni. Bizalomra és felelősségtudatra épülő, korrektségre tanító időszak volt az, melynek során nagyon sokat fejlődtem szakmailag, személyiségemben is, és az önbizalmam is sokat erősödött.

14 éve vesz részt oktatóként a rendészeti felsőoktatásban.

Akkor veszem észre, hogy milyen régóta állok a pulpituson, amikor valamely rendőri szervhez telefonálva már vezetői, középvezetői beosztásban találom a korábbi hallgatóim. Későbbi férjemnek nagy szerepe volt abban, hogy az RTF-re kerülhettem oktatóként, amiért nagyon hálás vagyok neki. Ő javasolta, hogy frissen végzett több diplomás jogászként és pedagógusként a két képzettséget a rendészeti felsőoktatásban hasznosítsam. Az akkori

főigazgatónak, Prof. Dr. Blaskó Béla tábornok úrnak is nagyon sokat köszönhetek az oktatói életem megindításában nyújtott támogatásáért. 2002. augusztus 20-án léptem át a főiskola kapuját, és szeptember 3-án már tanteremben álltam – igazi mélyvíz volt.

A büntetőjog tanítása után, a kislányom születését követően nemzetközi jogot kezdtem el oktatni, melyhez később az európai uniós ismeretek, a nemzetközi rendészeti együttműködés és szabálysértési jog kapcsolódott. A magyar nyelvű oktatás mellett 2008 óta angol nyelvű oktatásban is intenzíven részt veszek.

A hallgatói állományt hogyan tudná jellemezni az elmúlt 14 évet tükrében?

Mint minden felsőoktatási intézményben, itt is többféle hallgató van. Vannak kevésbé motiváltak, vannak szárnyalók. Mindkettőért érdemes tanítani, a legjobb visszajelzés egy tanár számára az ő sikerük. Fiatal főhadnagy oktatóként szinte velem egykorúak voltak a hallgatók, ma már szoktam mondani, hogy az édesanyjuk lehetnék, és a rendfokozat is alakítja a hallgatói hozzáállást, fegyelmet. Nagyon sokat tanultam én is a hallgatóktól az elmúlt

„Megpróbálom a habitusomból fakadó dinamizmussal, lendülettel, lelkesedéssel tovább építeni a kar tudományos és nemzetközi reputációját.”

évek során, és a mai napig feltölt egy tantermi óra, a hallgatói érdeklődés.

Hogyan emlékszik vissza a parancsnokaira?

Szerencsésnek mondhatom magam, mert a rendőri, oktatói pályafutásom során végig emberileg és szakmailag is kiváló parancsnokokat ismerhettem meg, elleshettem tőlük valamit a vezetési stílusukból. A PMRFK-n a mai napig dicsérik édesapámat és Komáromi Istvánt, és példaként emlegetik az akkori időszakot. Oktatóként az RTF-n is mindig támogató, szakmailag építő, motiváló, jó hangulatú légkörben dolgoztam Blaskó Béla, Sárkány István és Ruzsonyi Péter tábornok urak időszakában, és emellett oktatóként jelentős segítséget, bátorítást kaptam a parancsnokhelyettesektől is, Virányi Gergely, Fórizs Sándor és Németh Zsolt uraktól.

2011-ben a Belügyminisztérium által delegált tagja volt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Fenntartói Testület Hivatalának. Munkájával segítette az egyetemé válás folyamatát.

Akkor még talán nem is éreztem annak a feladatnak a súlyát, hiszen olyan gyorsan történt minden, gyors, felfokozott munkatempóban dolgoztunk. Nekem oktatóként, friss PhD-sként nehéz volt az oktatásszervezés, -igazgatás légkörét, tempóját megszokni. Ma már nagyon büszke vagyok arra a féléves időszakra, megtiszteltetés volt számomra, hogy abban a csapatban dolgozhattam, azoktól az általam nagyon tisztelt kiváló szakemberektől tanulhattam. Hihetetlen, hogy eltelt 5 év, és jó érzés az NKE sikereit látni, építeni azóta is.

Tanszékvezető lett, két éve pedig tudományos és nemzetközi dékánhelyettes.

Nagy kihívás és egyben megtiszteltetés volt a kar vezetői gárdájába lépni. Félttem a feladattól, de szerencsére nagy támogatást kaptam a családomtól és munkatársaimtól egyaránt. Emellett páratlanul szerencsésnek mondhatom magam, hiszen korábbi és jelenlegi vezetőm, Ruzsonyi Péter és Boda József dékán urak emberileg és szakmailag is példát mutatnak nekem. Támogatásuk, következetességük biztos háttérét jelentti a munkámnak, csak ilyen légkörben lehet alkotni és gondolkodni. Dékánhelyettesként és tanszékvezetőként elsődleges célom az oktató kollégáim és a hallgatók munkájának, egyéni fejlődésének segítése minden olyan eszközzel, amely a rendelkezésemre áll. Nyitott vagyok minden kezdeményezésre, és ha szükséges, harcolok a kar érdekében. Nagyon szeretem ezt a munkát, és még számos tervem, ötletem van a jövőre nézve, melyhez hihetetlenül jó kollegális háttérrel rendelkezem. Megpróbálom a habitusomból fakadó dinamizmussal, lendülettel, lelkesedéssel tovább építeni a kar tudományos és nemzetközi reputációját.

Marad ideje a kutatásra?

Ez talán most a legérzékenyebb kérdés az egyéni fejlődésem szempontjából. A napi vezetői munka, protokoll- és tantermi órák, nemzetközi programok mellett, kisgyermekes anyaként nem könnyű megfelelni ennek az elvárásnak. Érzem az egyre erősödő belső szakmai igényt a tudományos előrelépésre, szeretném a habilitációt két éven belül megszerezni. Emellett egyre erősebben vágyom a családi, szerető légkörre. A gyerekekkel és szerettemmel töltött idő értékét egyre jobban becsülöm. Sokszor azt érzem: jó lenne, ha a nap nem csak 24 órából állna. Meg kell találni az egyensúlyt, és talán női vezetőként ez egy kicsit nehezebb.

„A rendészeti felsőoktatás funkciója az eltelt évtizedekben nem változott”

DR. HAUZINGER ZOLTÁN
tanszékvezető egyetemi docens,
oktatási dékánhelyettes

20 éve kitüntetéssel végzett a Rendőrtiszti Főiskolán, éppen ennyi ideje vesz részt az oktatói munkában is. Mindig is nagy büszkeséggel tekintett a határőr múltjára. A Bevándorlási és Állampolgársági Tanszék, valamint a Kriminálisztikai Intézet vezetőjeként, oktatási dékánhelyettesként sokat tesz az intézmény jövőjéért. Számos emléke fűződik a főiskolához.

Korábban hallgatóként is rendszeresen megfordult a Farkasvölgyi úton. Hogyan emlékszik vissza ezekre az évekre?

A rendészeti felsőoktatás negyvenötödik éve számomra a huszadik évfordulót jelenti: ugyanis pontosan két évtizede szereztem oklevelet a Rendőrtiszti Főiskolán. Bevallom, szívesen emlékszem vissza ezekre az évekre. Önmagában már a helyszín is megdobogtatta az ember szívét. Emlékszem, milyen volt hallgatóként, az alap-

kiképzés első napjaiban esténként kísértálni a kisfüves pálya szélére, és letekintetni a városra. Innen néztük aztán a tűzijátékot vagy az Üllői úti stadion fényeit, s közben hallgattuk a körkapcsolást, örültünk a Ferencváros győzelmének, amelyet akkor Nyilasi Tibor edzett, és amelyben Détári Lajos, ifjabb Albert Flórián vagy Lipcsei Péter játszott.

A főiskolás éveket meghatározzák az évfolyamtársak és az iskolatársak is. Az én évfolyamom volt az első, amely – igaz, még csak kisegítőként, de – már tanúja lehetett a Várban, az Oroszlános udvarban megtartott első tiszttavatásnak. Ekkor avatták fel például rendőrtisztként Schobert Norbertet. A felmenő évfolyamokkal együtt számos, később felelősségteljes vezetői beosztást betöltő iskolatársam is volt, akik közül azonban most csak az egyik barátomra, a néhai Fülöp Valterre emlékeznék. Valterrel közösen nyertük meg az egyetemek és főiskolák budapesti bajnokságát kispályás labdarúgásban. A foci miatt bejártuk fél Magyarországot, és nagyon sok kellemes, közös emléket szereztünk. Közösen még arra is volt alkalmunk, hogy a főiskolai napokon fociban megmérkőzzünk az Újpest Bajnokságotok Európa-kupáján győztes férfi vízilabdacsapatával. Így a pályán nézhettünk farkaszemet Vincze Balázssal vagy Dala Tamással. Benedek Tibor is tagja volt a világverő pólócsapatnak, de sajnos a meccsre nem tudott eljönni. Magát a mérkőzést egyébként Gundel Takács Gábor kommentálta, aki a bordásfalon ülve beszélte végig a mi győzelmünkkel véget ért mérkőzést. Ennek hang- és képanyagát a mai napig őrzöm, és szívemengető érzés felidézni a több mint két évtizede megtörtént pillanatokat.

Az akkori főiskolás évek oktatási rendszere némileg eltért a jelenlegi egyetemi tanrendtől. Ennek egyik oka volt, hogy akkor még létezett a kötelező sorkatonai szolgálat, illetve nappali tagozatra nemcsak a gimnáziumból

frissen kikerült fiatalok, hanem többéves rendőri tapasztalattal rendelkező kollégák is jelentkeztek. Az előbbi kör számára a főiskolás éveket a kötelező sorkatonai szolgálat alapozta meg. Jómagam 1992-ben, a gimnáziumi érettségit követően a határrendészeti szakra nyertem felvételt a főiskolára, és emiatt úgynevezett előfelvételiként egy évre rögtön be is soroztak katonának. A középiskolát követően tanulmányaimat így nem közvetlenül a főiskolán kezdtem meg, hanem határőr sorkatonaként Körmenten, az ottani kiképző és továbbképző intézetben. Ez az egy év nemcsak a kötelező sorkatonai szolgálat letöltését, a végeláthatatlan alaki foglalkozásokat, a 98 méter hosszú folyosó felmosását, fókázását vagy az őrseget jelentő bakterszolgálatot foglalta magában, hanem a rendészeti munka megismerését, a fegyveres szervhez kötődő szolgálati ismeretek, gyakorlatok és technikák elsajátítását is. Ez a nulladik évfolyam – lényegében a főiskola sajátos előszobájaként – lehetőséget teremtett arra, hogy az általunk választott szervezet kultúrájával, hierarchizált világával megismerkedjünk, nem utolsósorban elvégezzük a tiszthelyettesi iskolát, és ezáltal szakmát is szerezzünk. 1993-ban tehát úgy léptem át a Rendőrtiszti Főiskola kapuját, hogy hivatásos határőr tiszthelyettesként már bárhol az országban tudtak volna alkalmazni.

Milyen volt a kapcsolata oktatóival, parancsnokaival?

Főiskolás tanulmányaimat természetesen nagyban meghatározták oktatóim, parancsnokaim is. Az általam választott szak tanszékvezetője Virányi Gergely volt, aki később főiskolai tanárként hosszú évekig a Rendőrtiszti Főiskola általános főigazgató-helyettese, egy rövid ideig a Nemzeti Közszerológiai Egyetem oktatási rektorhelyettese is volt. Egykori oktatóim közül Varga János jelenleg is a Határrendészeti Tanszéken dolgozik, míg Verhóczki János napjainkban a Tanulmányi Osztály vezetőjeként közeli munkatársam. A határőr oktatókon kívül szívesen emlékszem vissza Blaskó Bélára, akinek a büntetőjogi tudása előtt az egész évfolyamunk meghajolt, Sárkány Istvánra, aki számunkra a kriminológia legfontosabb tudnivalóit adta elő, de rajtuk kívül

szemináriumvezetőm volt későbbi kollégáim közül Csernyikné Póth Ágnes, Valcsicsák Imre, Balláné Gál Hajnalka. Hallgatóként ismertem meg Juhász Zoltánt is, akinek gyermekéveim fociedzője, a szintén itt tanító Szűcs János mutatott be. Közös fájdalomunk volt, mikor „Jani bá” 1995-ben elhunyt.

Hallgatói pályafutásom alatt mindösszesen három kinevezett és egy megbízott vezetője volt az intézménynek. Kratochwill Ferenc főigazgatót sajnos nem ismerhettem meg, mivel abban az évben halt meg, amikor megkezdtem tanulmányaimat az intézményben. Vele kapcsolatos egyetlen emlékem, hogy hallgatói díszegyenruhában vettem részt a temetésén. Főiskolai éveim második parancsnoka, szintén főigazgatóként, Dános Valér volt, akivel már volt kapcsolatom, mivel én voltam a Főiskola Hallgatói Tanácsának határőr összekötője, és egy-két hallgatói fórumon magam is részt vehettem. Arra is szívesen emlékszem, hogy az ő idejében vették be a teljesítményorientált ösztöndíjat, és mivel nem voltam rossz tanuló, ez az intézkedés számomra anyagi előnyökkel is járt. Dános Valért Fazekas Attila korábbi megyei rendőrfőkapitány követte a főigazgatói székekben. Vele sok kapcsolatom azért nem volt, mert végzősként már a záróvizsgákra és az első tiszti beosztásra készültem. Hallgatóként ugyanakkor többet találkoztunk a három főigazgatót összekötő örök helyettesessel, Dénes Sándorral, aki az egyes főigazgató nélküli időszakban a parancsnoki feladatokat is ellátta. Mind a mai napig emlékszem, egyes főiskolai napokon milyen fáradhatatlan szervezői munkát végzett Dénes ezredes, illetve mennyire figyelemmel volt arra, hogy az őket érintő döntésekbe a hallgatók is beleszólhassanak. Sajnos, már jó ideje ő sincs köztünk...

A tanulás és a sport mellett jutott idő kiegészítő ismeretek megszerzésére is?

Ahogy napjainkban a Rendészettudományi Karon, úgy korábban a Rendőrtiszti Főiskolán is élénk hallgatói tudományos élet folyt. Az intézményi tudományos diákköri konferencián például a határrendészeti tagozatban minden alkalommal közel tíz pályamunka versenyzett

egymással. Én kétszer, egyszer egy pszichológiai témájú, második alkalommal pedig egy napjainkban is aktuális témával, a migráció és a járványügy összefüggéseit kutató témával indultam. Ez utóbbi munka – köszönhetően az elég körültekintő, számos határőr és epidemiológiai szakemberrel, vezetővel folytatott kutatómunkámnak – jóval eredményesebb volt. Már pótolhatatlan mulasztásom, hogy a későbbi országos tudományos diákköri konferencián – tisztí beosztásomból adódó feladataim miatt – akkor már nem vállaltam a részvételt, holott az indulás jogát kivívtam magamnak.

Hogyan alakult a pályafutása a főiskolai oklevél megszerzése után?

1996-ban kitüntetéses oklevéllel végeztem. Jó tanulmányi eredményeimnek köszönhetően én voltam az első hallgató, akinek a Határőrség országos parancsnoka tanulmányi vándordíjat adományozott. Tisztté már engem is a Várban avattak. Örök emlék számomra, hogy az eseményt követő banketten koccinthattam és beszélgethettem Göncz Árpád akkor köztársasági elnökkel. Az erről készült fénykép – amelyen több tisztársammal, tanszékvezetőmmel és osztályfőnökömmel, Szücs Jánossal együtt szereplünk – mostani irodámban is központi helyen látható.

Tanulmányi eredményességemnek köszönhetően megválaszthattam, hogy hol teljesítem első tisztí beosztásomat.

Bár budapesti születésű vagyok, életem addigi jelentős részét vidéken töltöttem. Ért bennem a gondolat, hogy pályafutásomat ne a fővárosban, hanem vidéken kezdjem meg. Így kerültem Sopronba, ahol az ottani határőr (később rendészeti) szakközépiskolának voltam tanára, később csoportvezetője. Minthogy a szolgálati beosztásom megengedte, és ezt akkori parancsnokom, Szabó-Kocsis János ezredes és a Határőrség szervezési

főigazgatója, Bakondi György tábornok úr is támogatta, elkezdhettem jogi egyetemi tanulmányaimat a pécsi jogi karon.

Ez a lépés életem egyik sorsfordító döntése lett, mivel Pécssett később nemcsak jogi diplomát szereztem, hanem letelepedtem, családot alapítottam. A váltást megkönnyítette, hogy a Határőrségnek Pécssett is volt igazgatósága, ahol beosztást tudtak felajánlani. Itt kezdetben, 2000 márciusától gazdasági és közbeszerzési kérdésekkel kellett foglalkoznom, majd 2002-ben az adatvédelmi alosztály vezetője lettem, 2004-ben pedig az idegenrendészeti osztály vezetését vettem át. Kötődésem a migrációhoz erre az időpontra datálódik, amely szerencsésen tudott összefonódni a határőr tudományos élet pécsi ápolásával.

A rendészettudományon belül meglehetősen ismert a pécsi határőr műhely tudományos szervező tevékenysége. Hogyan kapcsolódott ez a karrierjéhez?

2000-ben megalakult a Magyar Hadtudományi Társaság Pécsi Szakcsoportja, amely 2001 óta, immár másfél évtizede szervezi – hagyományosan Szent László Napja tiszteletére – a minden évben más témát körüljáró rendészettudományi konferenciáját. Talán a pécsi határőr kezdeményezésnek, illetve az egyes konferenciák tudományos értékeit megőrkítő *Pécsi Határőr Tudományos Közleményeknek* is volt némi szerepe abban, hogy létre-

jött 2004-ben a Magyar Rendészettudományi Társaság. Ennek tanúbizonysága, hogy az MRTT Határrendészeti Tagozata – amelynek alapító titkára voltam – pont Pécssett alakult meg. Maga a tagozat azóta is erőssége a Rendészettudományi Társaságnak, amelynek jelenlegi befogadó intézménye a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszéke. A pécsi László-napi rendezvény azóta országos ismertségnek

„Az intézmény célja az volt, most is az, hogy minél felkészültebb, napjaink társadalmi konfliktusaira a lehető leghatékonyabban, de a vonatkozó jogszabályok szerint reagálni képes rendőr-, pénzügyőr- vagy büntetés-végrehajtási tiszteket képezzen.”

örvend. E fejlődésben nagy szerepe volt és van Zámbo Péternek, a „pécsi határőr műhely” vezetőjének, illetve Gaál Gyulának, aki nemcsak szervezőként, hanem az említett periodika társszerkesztőjeként is közreműködik. Ez idáig mindösszesen tizenhat kiadványa jelent meg a *Pécsi Határőr Tudományos Közleményeknek*, illetve Gaál Gyulával közösen három további kiadványt is szerkesztettünk. Ezek mindegyik példánya hasznosítható mindazok számára, akik komolyabb érdeklődést mutatnak a rendszertudomány valamelyik ága iránt. A bűnügyi rendszertől a vezetésméleten keresztül egészen a migrációval kapcsolatos rendszeti lehetőségekig számos cikk gazdagíthatja az érdeklődő olvasó ismereteit.

Hivatásos határőri és rendőri szakmai feladatai mellett egyetemi oktató is volt.

Határőr hivatásom mellett párhuzamosan, az egyetem elvégzését követően az oktatói és kutatói munkával is megismerkedtem. Tremmel Flórián, Fenyvesi Csaba és Herke Csongor támogatásával kezdetben levelező tagozatos doktoranduszként, majd részmunkaidős adjunktusként dolgoztam a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Büntető Eljárásjogi és Kriminalisztikai Tanszékén. Az itt szerzett tapasztalataim nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy később a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán, korábbi alma materemben dolgozhassak.

A tanszéken elsősorban büntető eljárásjogi és kriminalisztikai tárgyú előadásokat tartottam. Előbbi körben nagyon hamar elkezdtem érdeklődni a katonákra vonatkozó büntetőjogi kérdések iránt, ebben a témában védtem meg 2010-ben PhD-disszertációm a pécsi állam- és jogtudományi iskolában. A bűnügyi nyomozás tudományán belül pedig elsősorban az elméleti kriminalisztikával foglalkozom, de – vélhetően határőr és rendőr múltam miatt – érdeklődésem kiterjed a lőfegyverekkel és a robbanóanyagokkal elkövetett bűncselekmények nyomozására is.

Hogyan lett ezek után a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának dékánhelyettese?

Bár a Rendőrtiszti Főiskolán szereztem oklevelet, rendőrtisztté mégis úgy váltam, hogy Magyarország schengeni tagságával egy időben a Határőrséget a rendőrség szervezet rendszerébe integrálták. E változással ugyanakkor a Határőrségnél megszerzett szakmai tapasztalataim nem vesztek el, mivel a rendőrségnél is a külföldiek beutazásával és tartózkodásával összefüggő ügyekkel foglalkoztam. Idegenrendészként dolgoztam, emellett pedig büntető eljárásjogi oktatóként tanítottam a pécsi jogi karon. E kettős funkcióra is figyelemmel keresett meg a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója, Végh Zsuzsanna, hogy vállalam el az újonnan létesített migrációs szakirány és ezzel együtt a Bevándorlási és Állampolgársági Tanszék vezetését. E megítésselő kérés elfogadásával elmondhattam magamról, hogy 2012-ben én voltam Magyarország legfiatalabb egyetemének első, újonnan felállított tanszékének a vezetője. A dékánhelyettesi tisztség betöltésére pedig három év elteltével Boda József dékán úr kért fel. Ezzel két évtized elteltével lényegében annak az intézménynek lettem a vezetője, ahol a középiskolából kikerülve tanultam, folytattam tudományos diákköri tevékenységet, róttam nap mint nap a futópályát vagy alakítottam napestig, készülve az aktuális díszszemlére vagy éppen a tisztavatásra.

És még a Kriminalisztikai Intézet vezetőjeként is tevékenykedik.

Valóban. Ahogy korábban említettem, a pécsi jogi karon kezdtem el a kriminalisztikával foglalkozni. Ezért is kért fel engem a kar korábbi vezetése, Ruzsonyi Péter és Blaskó Béla, hogy vállalam magamra a kriminalisztikai mesterképzési szak létesítésével és igazgatásával, valamint a Kriminalisztikai Intézet felállításával kapcsolatos feladatokat. Ezt nagy örömmel vállaltam, és jó érzéssel látom, hogy munkám nem volt hiábavaló. Ma már négy tanszék működésével létezik az intézet, és a mesterképzési szak létesítését is támogatja a Magyar Akkreditációs Bizottság. Most már csak az hiányzik, hogy a közeljövőben a Rendészettudományi Doktori Iskolában megszülessen az első kriminalisztikai témájú doktori disszertáció. Bízom benne, hogy erre sem kell sokat várni...

Miben hasonlít és miben tér el az akkori rendészeti felsőoktatás a jelenlegitől?

A rendészeti felsőoktatás funkciója az eltelt évtizedekben nem változott. Az intézmény célja akkor is az volt, most is az, hogy minél felkészültebb, napjaink társadalmi konfliktusaira a lehető leghatékonyabban, de a vonatkozó jogszabályok szerint reagálni képes rendőr-, pénzügyőr- vagy büntetés-végrehajtási tiszteket képezzen. Mindkét időszakban fontos volt, hogy a leendő végzős hallgatók a szakmai képességek elsajátítása mellett alkalmasak legyenek a lehető legrugalmasabban beilleszkedni fogadó intézményünkbe, illetve elméleti ismereteiket a gyakorlatban is alkalmazni tudják. Visszatérő vitának tűnik az is, hogy a felsőoktatásban az elméleti képzésre vagy a gyakorlatias oktatásra kell-e nagyobb hangsúlyt helyezni. Úgy vélem, egy egyetemi oktatás annyira gyakorlatias nem tud lenni, amennyire azt az egyes szervek vezetői kívánatosnak tartanák. Egy jó praxis ugyanis nem alakítható ki kellő elméleti alapok megléte nélkül. Amíg egy szakiskolában főleg az egyes tevékenységek begyakorlata állhat a középpontban, addig egy magasabb szintű képzés centrumában olyan tudásra is szükség van, amely egyfelől szélesíti az egyén látókörét, aki ezáltal műveltebbé, nem utolsósorban intelligensebbé válhat, másfelől olyan képességekre is szert tehet, amelyek segíthetik abban, hogy a gyakorlatban nem megszokott, úgynevezett atipikus esetekre is reagálni tudjon.

Szintén ismétlően felmerülő kérdés az is, hogy az egyes szakirányok milyen mértékben részesüljenek általános, illetve szakismeretekben. Valószínűleg e téren sem lehet mindenki számára megfelelő megoldást találni. Egy szakmai vezető joggal várja el, hogy az adott szakterületet teljes mértékben ismerő személyek kerüljenek ki az iskolapadból. Az élet és főleg a szolgálati érdek ezt azonban rendszeresen felülírhatja. Nem ritka az eset, hogy rövid idő elteltével nyomozóból idegenrendész lesz, igazgatásrendészből pedig vizsgáló, hogy valamilyen rendkívüli helyzetből eredően a bűnügyi állománynak közrendvédelmi feladatot kell ellátnia. Sőt, az is életszerű lehet, hogy rendőrből tűzoltó lesz,

a büntetés-végrehajtási tiszt pedig otthagyja a börtönt, hogy az idegenrendészeti fogdán teljesítsen szolgálatot. Mindezekre figyelemmel a képzés során törekedni kell arra is, hogy más szakirányokra, hivatásrendekre is legyen rálátásuk a hallgatóknak.

Ebből ered a két korszak képzései közötti különbségként az, hogy az egyes szakirányok a korábbi évtizedekhez képest jobban közelítenek egymáshoz. Eleve, az egyetemi közös modul révén a hallgatók nemcsak a rendészeti tárgyakkal ismerkednek meg, hanem az államtudomány jegyében hadtudományi és közigazgatástudományi fogalmakkal is, de a karon a belügyi almodul révén minden rendészeti képzésben részesülő hallgató azonos ismeretanyag elsajátításával kezdi meg tanulmányait. Emellett a rendészettudományi alapképzés portfóliója kiegészült a migrációs és a magánbiztonsági szakirányos hallgatókkal, azaz már nemcsak rendőrtisztek képzése folyik az intézményben, hanem jól képzett szakemberek biztosíthatók a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, illetve a privát biztonsági szektor számára is. Markáns különbség, hogy az akkori főiskolai képzés helyébe ma már egyetemi oktatás lépett. Az eltelt öt évben jelentős mértékben bővült a tudományos fokozatot szerzett oktatók száma, illetve sok olyan oktató – ideértve magamat is – dolgozik a rendészeti felsőoktatásért, akik oktató és kutatói tapasztalataikat más intézményekben szerezték meg, de ismeretük jelentős mértékben kötődik a rendészethez, annak valamelyik határterületéhez.

Szintén jelentős eltérésnek mondható, hogy hosszú éveken keresztül a rendészeti tisztképzés csak alapszakhoz kötődött. Napjainkban már a rendészeti vezető mesterképzési szakon is lehet diplomát szerezni, illetve – ahogy korábban már említettem – a kriminalisztikai mesterképzési szakkal ez a kínálat is bővül.

Dékánhelyettesként hogyan látja a rendészeti felsőoktatás jövőjét?

A rendészeti felsőoktatás előtt megjelenő követelmények szorosan összefüggnek a rendészeti feladatok téren felmerülő újabb és újabb kihívásokkal. Az oktatás

terén ez a bűnüldözés, illetve a migráció oldaláról jelent napjainkban aktuális tennivalókat. Jó példa, hogy hamarosan jelentkezni lehet a kriminalisztikai mesterszakra, de azt is ide sorolom, hogy a külföldiek jogi szabályozása és az idegenrendészet nemcsak a migrációs vagy a határrendészeti szakirányba tartozó hallgatók számára jelent kötelező tananyagot, hanem minden bűnügyi és rendészeti alapképzési szak hallgatója számára. További teendőink vannak ugyanakkor a kiberbűnözés tananyagba építésében, emellett folyamatosan figyelemmel kell kísérni a rendészeti munkában megjelenő informatikai

rendszereket és egyéb innovatív kezdeményezéseket, amelyek oktatásba emelése elengedhetetlen.

A Rendészettudományi Kar és a rendészeti felsőoktatás fejlesztése során továbbá az egyetemi fejlesztési törekvésekkel is összhangban kell lennünk. E téren erős alapelveként jelentkezik a nemzetköziesítés igénye, valamint az együttműködés szélesítése. Ezek mind olyan követelmények, amelyek teljesülése olyan pályán tarthatja a rendészeti felsőoktatást, amelyre az elkövetkezendő negyvenöt év után is remélhetőleg büszkén tekinthetünk vissza.

INTERJÚK A BELÜGYMINISZTERIUM ÉS A RENDVÉDELMI SZERVEK JELENLEGI ÉS EGYKORI VEZETŐIVEL

„A rendre az egész országnak szüksége van.”

DR. PINTÉR SÁNDOR
belügyminiszter

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészet-tudományi Kar jogelőd intézményében, a Rendőrtiszti Főiskolán végzett 38 évvel ezelőtt Magyarország belügyminisztere, Pintér Sándor, az egyetemet fenntartó négy minisztérium egyikeként vezetője. 1970-ben lépte át a Belügyminisztérium kapuját, 44 évvel ezelőtt lett rendőr. A kötet olvasóival megosztotta, hogy milyen elvek szerint végzi munkáját, megfogalmazta elvárásait a leendő rendvédelmi dolgozókkal szemben, s azt is elmondta, hogy a tisztjelöltekre úgy tekint, mint a jövő parancsnokaira.

Egy országos felmérés szerint az emberek a legjobban a Magyar Tudományos Akadémiában bíznak, második helyen a rendőrségben. A rendszerváltás óta nem volt ilyen elfogadottsága a rendőrségnek.

A szakszervezeteknek, az érdekképviselői szervezeteknek 2010-ben, amikor ismét miniszter lettem, az volt a kérése, hogy adjam vissza a rendőrség tekintélyét. Akkor egyértelműsítettem: a szervezet tekintélyét csak a rendőrök tudják kivívni a munkájukkal, azzal, hogy a törvények betartásával és betartatásával rendet, biztonságot nyújtanak az országban. Az elért eredmény a parancsnokok és az állomány munkáját dicséri.

Azt nyilatkozta nemrégiben, hogy minden társadalom életében az egyik legfontosabb érték a rend. Mit jelent az Ön számára ez a fogalom?

A közösen megalkotott és elfogadott törvények, erkölcsi, társadalmi, együttélési szabályok betartását. Amennyiben nincs rend a társadalomban, akkor fejlődés sincs, anarchia alakul ki, a társadalom szétesik. A minden napok rendjére az egész országnak szüksége van. Az erkölcsi szabályokat és a törvényeket be kell tartani és be kell tartatni. Ez vonatkozik mindenkire: a lakosságra, a rendőrökre egyaránt. Rendet csak törvényesen lehet fenntartani.

A rendőrség jelentős átalakuláson ment át: intézkedési kultúraváltás, az állampolgárokkal való közvetlen kapcsolat, párbeszéd... Vélhetően nem tekinthető lezártnak ez a folyamat.

A rendőrség nem szigetelődhet el a lakosságtól, folyamatos kapcsolattartásra van szükség a polgármesterrel, az iskolaigazgatókkal, az egyházi méltóságokkal és – ha lehetőség van rá – minden egyes lakossal. Az első intézkedéseim egyike volt, hogy az üres körzeti megbízotti helyeket feltöltöttük, ezzel biztosítva a közvetlen kapcsolatot a lakosság és a helyben szolgáló kollégák között. Ugyanezt a célt szolgálták a Készenléti Rendőrség úngördülő akciói. A polgárőrség munkája is fontos számunkra, hiszen tagjai az állampolgárok közül kerülnek ki. Nagyon fontos információs bázisaink abban, hogy a lakosság problémáit megismerjük. Az együttműködés eredménye, hogy gyakrabban, nagyobb erővel tudunk egy problémára összpontosítani.

Milyen elvárásai vannak a leendő rendvédelmi dolgozókkal szemben?

Legyen hivatástudatuk, legyenek elkötelezettek, és minden erejükkel törekedjenek mások problémájának a megértésére és megoldására. A hivatástudat belülről jön, lehet fejleszteni, de alapjaiban kialakítani szinte lehetetlen. A tudás is elengedhetetlen, meg kell tanulni azokat a jogszabályokat, amelyeket a mindennapok során szükséges alkalmazni, el kell sajátítani a szakmai ismereteket. Elhivatottsággal, szakmai, jogi tudással, empátiával eredményesek, sikeresek lesznek egész életük során.

Miniszter úr a tanulást, a folyamatos képzést mindig is fontosnak tartotta. Élethosszig tartó tanulásra van szüksége a rendvédelmi dolgozóknak is?

Aki a társadalomtudományok iránt elkötelezett és a mindennapok társadalmában él, nem teheti meg, hogy csupán a korábban szerzett tudását hasznosítsa élete végéig, hiszen a társadalom folyamatosan változik. Ennek a folyamatnak mi, rendvédelmi dolgozók is a részesei vagyunk. Ezek a társadalmi változások

megjelennek a hétköznapiakban. Az utcán alkalmazni kell minden jogszabályt, a hatályba lépésének a pillanatától. Egy rendőrnek tisztában kell lennie azzal is, hogy a cselekmény elkövetésekor milyen törvény volt hatályban, hiszen minden esetben annak megfelelően kell eljárnia.

A technika rohamléptékkal, beláthatatlan gyorsasággal fejlődik. Ha nem követjük a változásokat, olyan előnyre teszünk szert azok, akik a törvényeket meg akarják sérteni, amelyet nem engedhetünk meg magunknak, ha eredményesen akarunk dolgozni.

A pályaválasztás előtt álló fiataloknak mit tanácsolna? Miért dolgozzanak a rendvédelmi szervezetek kötelékében?

A jelentkezőknek megfelelő önismerettel és olyan empátiás készséggel, elhivatottsággal kell rendelkezniük, melyek segítségével mások gondjait, problémáit megismerhetik. Fontosnak tartom, hogy a pályázó átgondolja, él-e benne a tanulás iránti vágy és az, hogy ez egy életen át kitartson, hiszen hivatást, szolgálatot választ. Amennyiben rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal, képességekkel, akkor jelentkezzen, viszont ha bármelyiknek híján van, nézzon más szakma után!

Rendszerszintű problémákat oldott meg az új életpályamodell, mely hosszú karrierívet lefedően biztosítja az előmenetelt, a magasabb beosztásba lépés lehetőségét, kitágítja a karrierlehetőséget. Egyszerűsíti és sokkal átláthatóbbá teszi az illetményrendszert, összehangolja a szervezeti elvárásokat az egyén életpályájával. Miniszter úr három szóban fogalmazta meg az előmenetel lényegét: tudás, teljesítmény és tapasztalat.

A kidolgozott életpályamodell több lábon áll. Kialakítása során az állomány véleményére is kíváncsi volt a Belügyminisztérium. Megkérdeztük a rendőri állományt, mit tartanak a legfontosabbnak, milyen irányban kezdjük el az életpályamodell kidolgozását. A kollégák igényeit teljesítettük, elsőként az előmeneteli rendszert és a fizetést rendeztük.

A többlépcsős bérfejlesztés már megkezdődött.

Rendszerszinten 2019-ig ötven százalékos bérfejlesztés valósul meg. Harminc százalékot kapnak, akik alaptevékenységet, ténylegesen a szerv törvényben meghatározott feladatait látják el. A huszonöt százalékos illetményemelés a funkcionális feladatot ellátóknak garantált, a vezetők esetében tizenöt százalékos ez a mérték. Ezt követően évente kerül sor ötszázalékos emelésre 2019-ig.

A horizontális előmenetel új elem a hivatásos állomány életében: nemcsak parancsnoki úton lehet elindulni a fejlődésben, hanem ugyanabban a beosztásban egyre magasabb szint érhető el. Mindehhez tapasztalat és szaktudás szükséges.

Az új életpálya az NKE Rendészettudományi Karon dolgozókat is érinti. Megjelent a rendészeti oktatói pálya beláthatósága, pályáíve, mely valamennyi, képzésben részt vevő, hivatásos állományú tagot érint. Rendszerszinten az oktatói és a kiképző állománynak az elismertsége nagyobb lett, feltételezhetően azért, mert a képzés, a tudás alapeleme az új rendszernek.

Aki a rendőröket oktatja, tisztában kell lennie azzal, melyek azok az elvárások, amelyekkel képes együtt gondolkodni a kiképzendő állománnyal. Szükség van az elméleti tudásra, elengedhetetlenül fontos, hogy az a későbbiekben, a szolgálat során biztos talajt adjon a rendőrnek. A hallgatók intézkedési kultúrájának, szakmaiságának a kialakításáért, elsajátíttatásáért is az egyetem a felelős. Állománygyűlésen időközönként a teljes oktatói karral megosztom a tapasztalatainkat, hogy az általuk oktatottak mennyire állják meg a helyüket a hétköznapi munkájuk során.

Miniszter úr az etikai kódex, a viselkedési szabályok, a korrupció elleni fellépés szabályainak oktatását, az oktatók és hallgatók szakmai gyakorlatának teljesítését fontosnak tartja a Rendészettudományi Karon is. Nem kérdés, miért elvárása Önnek az, hogy a ren-

dészeti képzésben részt vevő hallgatók intézkedési fegyelmének, pontosságának kialakítására törekedjenek az oktatók, rendészeti kiképzők, gyakorlati oktatók, hiszen a hivatásra nevelünk a Rendészettudományi Karon.

A legfontosabb az intézkedési fegyelem, az intézkedési kultúra, kulturáltság kialakítása. Az állampolgárnak is tisztában kell lennie azzal, hogy cselekedetére milyen választ fog adni a rendőr. Amikor a rendőri intézkedés alá vont személy esetleg fizikai támadásba kezd, minden rendőrnek szakszerűen, de

határozottan el kell tudnia azt háráítani. Ezért nemcsak a szellem képzésére kell törekedni, hanem a megfelelő fizikai erőnlét elérésére és megtartására is. Az egyetemi oktatás megkezdése előtt az alapkiképzés arra is szolgál, hogy még a képzés megkezdése előtt nyilvánvalóvá váljon, ki nem bírja a fizikai megterhelést. A kulturált intézkedés feltétele a rendőr pedáns, az előírásnak és a szabálynak megfelelő öltözete, megjelenése is, amelynek olyannak kell lennie, hogy az az állampolgárban tiszteletet parancsoljon. Kértem az oktatóktól, hogy a megfelelő alak megjelenésre is helyezzenek hangsúlyt.

A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyát szabályozó törvény önálló, a hivatásos szolgálati viszonyhoz közelítő, de annak nem minősülő jogviszonyként határozza meg a tisztjelölti jogviszonyt, melynek elsődleges tartalma, a szolgálat lényege elsősorban a tiszti pályára való felkészülés, a tanulás, másodsorban a törvényben meghatározott szolgálati feladatok teljesítése. Mi a szabályozás legfőbb célja?

A tisztjelöltekre úgy tekintek, mint a jövő parancsnokaira. Ennek megfelelően a célkitűzés az, hogy a parancsnoklást, a vezetés elveit, tudományát megtanulják, elsajátítsák.

Az Oktatási Hivatal által nyilvántartásba vett Rendészettudományi Doktori Iskola fontos mérföldkő

a Nemzeti Közszeroláti Egyetem és a Rendészet-tudományi Kar életében. A Belügyi Tudományos Tanács a doktori iskolák és hallgatóik munkájának gyakorlati támogatása érdekében kilenc állam- és jogtudományi doktori iskolával együttműködési megállapodást írt alá. Ennek keretében külső doktorandusz gyakornoki rendszerben tudományos kutatásra lesz lehetőség a belügyi szerveknél. Ez a tény is ékes bizonyítéka annak, hogy a Belügyminisztérium támogatja a kutatók munkáját.

Az ORFK Tudományos Tanácsának egykoron, fiatal tisztkoromban a titkára voltam. Meggyőződésem: a tudomány eredményei nélkül nem jutunk előre. Saját kutatásokra szükség van, de meg kell ismerni a világ más területein dolgozó kollégák eredményeit is. Ha ezt nem tesszük, elmaradunk a fejlettebb társadalomaktól. A tudás egyik alapja a tudományos kutatás. A rendvédelmi szervek a doktoranduszképzést mindig kiemelten kezelték. Több PhD-fokozattal rendelkező hivatásos állományú tag is szolgált és szolgál a Belügyminisztérium, az ORFK állományában. Megnyugtató számomra, hogy a jövőben a Nemzeti Közszeroláti Egyetemen valósulhat meg a rendészet-tudomány iránt érdeklődő doktoranduszok képzése.

A Budapesti Műszaki Egyetem vasútgépész szakán tanult. Hogyan vált mégis rendőrré?

Bűnügyi nyomozó szerettem volna lenni. Vörös diplomával végeztem a Rendőrtiszti Főiskolán, majd az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán diplomáztam. Az érdeklődési körömmnek megfelelően találtam meg az életpályám, amely a hivatásommá vált.

Milyen emlékei vannak a Rendőrtiszti Főiskolás éveiről?

Fiatalok és sikeresek voltunk. Jó érzéssel gondolok vissza erre az időszakra.

A pályája a Belügyminisztériumban kezdődött.

Polgári alkalmazottként szolgáltam, gépkocsivezető voltam. 1970. december 13-án léptem be a Belügyminisztérium Mérleg utcai kapuján. 1972. szeptember 1-jén lettem rendőr, majd 1973 januárjában nyomozó, 1975-ben kezdtem el a Rendőrtiszti Főiskolán a tanulmányaimat. 1978-ban az Országos Rendőr-főkapitányságra kerültem, ahol 1985-ig dolgoztam. 1985-től 1988-ig a Budai Rendőrkapitányság bűnügyi vezetője voltam. 1988–1989-ig vizsgálati osztályvezetőként szolgáltam, aztán a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság közbiztonsági főkapitány-helyettese, majd budapesti rendőrfőkapitány, röviddel később országos rendőrfőkapitány lettem.

Ezek szerint a kitartás fontos szerepet játszott az életében. Ezt üzeni a hallgatóinknak is?

Soha nem szabad elfelejteniük azt, hogy mindenért kitartóan kell dolgoznunk!

„A hallgatók intézkedési kultúrájának, szakmaiságának a kialakításáért, elsajátíttatásáért is az egyetem a felelős.”

Budapest rendőrfőkapitányaként, országos rendőrfőkapitányként és belügyminiszterként milyen alapelveket, vezetői elveket követett? Ezek változtak idővel?

Tudás nélkül megfelelő színvonalú munkát végezni lehetetlen. Nagyon sokat kell tanulni nemcsak az iskolapadban, hanem a hétköznapiak során is, akár a tapasztalt kollégáktól. Az egyik legfontosabb értéknek a szavahihetőséget tartom. Aki engem ismer, pontosan tudja, hogy ha valamiben megállapodom, kétség sem férhet ahhoz, hogy azt be fogom tartani. A kollégáim ezért is bíztak és bíznak bennem. A munkatársaimra beosztottként, parancsnokként és magasabb vezetőként is mindig odafigyeltem. Gyakran gondolok Széchenyi István szavaira: „Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen.”

Mire a legbüszkébb a pályája során?

Arra, hogy elismert bűnügyi nyomozó voltam.

Ha jól tudom, a sport mindig is fontos szerepet töltött be az életében. Mire tanította meg, miért fontos Önnek?

Ahhoz, hogy valaki jó szellemi teljesítményt nyújtson, segít a megfelelő fizikai állapot, amely határozottságot és gyors reagáló képességet biztosít. Magammal szemben alapvető elvárás, hogy mindig karban tartsam magam. Szeretek sportolni, sokféle sportot űztem: voltam könnyűbúvár, műveltem önvédelmi sportokat, gyermekkoromban a labdarúgás is a kedvenceim közé tartozott. Az elmúlt években heti két-három alkalommal a hajnali órákban teniszezem.

Magyarország belügyminiszterét milyen érzések töltik el a tisztavatón, a Budai Várban?

Büszkeséggel tölt el, hogy tehetséges fiatalok, remek emberek tesznek esküt. Bízom benne, hogy még jobb teljesítménnyel büszkélkedhetnek majd, mint amelyet mi nyújtottunk.

Rendkívüli év volt a tavalyi, soha nem látott mértékű migrációs nyomás érte el Magyarországot. Minisz-

ter úr azt nyilatkozta, hogy a migránsok tervezett európai szétosztásának tétje a nemzeti szuverenitás, az identitástudat megtartása...

A kötelező szétosztás a Lisszaboni Szerződés megkérdőjelezése. Azt gondoljuk, hogy ez senki számára nem tehető kötelezővé az Európai Unióban. Egy országnak a szuverenitását az biztosítja, hogy el tudja dönteni, kik legyenek az állampolgárai, kiket enged be nemzeti határain. Ezt alapkérdésnek tekintem.

Európa országainak érintettsége miatt a korábban elrendelt 3-as (közepes) terrorfokozat fenntartása vált indokolttá, a figyelem, a már bevezetett intézkedések folyamatos magas szinten tartása továbbra is elengedhetetlen az ország biztonsága érdekében. Magyarország biztonságban érezhetjük magunkat?

Azért dolgozunk valamennyien, hogy Magyarországon rend legyen, hogy mindenki biztonságban érezze magát – függetlenül attól, hogy magyar állampolgár vagy más nemzet polgára.

„A rendszerváltás óta nem volt ilyen elfogadottsága a rendőrségnek”

PAPP KÁROLY
rendőr altábornagy,
országos rendőrfőkapitány

Jelentős támogatást nyújtott az egyetemre vezényelt hivatásos oktatói állomány létszámának növeléséhez, melynek eredményeként a Rendészettudományi Karon két új intézet kezdhetette meg működését a 2015/2016-os tanévben. Kezdeményezője a rendészeti képzés szervezeti, tartalmi és jogi keretei megújításának, valamint a négyéves rendőrtiszti képzés kialakításának. A Nemzeti Közzolgálati Egyetemre fordított ki-tüntető figyelméért és folyamatos támogatásá-ért az Egyetem Díszpolgára címet érdemelte ki. Az országos rendőrfőkapitánnyal a parancsnoki feladatokról, a rendőri munkáról, eredmények-ről, oktatásról, kutatásról beszélgettünk.

Kérem, meséljen a kezdetekről! Középiskolásként mi motiválta, hogy a Kossuth Lajos Katonai Főiskolára jelentkezzen?

Családi indíttatásra jelentkeztem, hiszen rendőr család-ból származom. Édesapám volt rendőr, a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon dolgozott közlekedésrendészeti alosztályvezetőként. A rendőrségnél szerettem volna kez-deni, de az akkori szabályok szerint két évig sorkatonai szolgálatot kellett volna teljesíteni. Mivel a Határőrség is a Belügyminisztériumhoz tartozott, ezért a katonai főiskola határőr szakát választottam. Arra gondoltam, hogy lesz majd lehetőségem átkerülni a rendőrséghez, ami 1990-ben be is következett. Hét évig szolgáltam a Határőrségnél.

BM határőr–általános iskolai tanári szakos végzett-sége is van. A pedagógiai elveket és módszereket tudta érvényesíteni a pályája során?

Határőr parancsnoki szakon tanultam, ugyanakkor tanári diplomát is kaptunk. Nemcsak a szakmára ké-szítettek fel, a vezetői-parancsnoki munkához nagyon jól hasznosíthatóak voltak a pszichológiai, pedagógiai, nevelésméleti ismeretek, amelyeket a mai napig alkal-mazok a munkám során. A módszerek és elvek végig-kísérték a több mint három évtizedes pályafutásomat, stabil alapokat adtak számomra, amelyekre mindig is tudtam építeni.

Határőrtisztként szerzett tapasztalatait, ismereteit a jelenleg kialakult tömeges illegális migrációs hely-zetben tudta-e, tudja-e kamatoztatni?

Teljes körűen, hiszen az alapvetések nem változtak, csak a kifejezések. Azok a szolgálati formák, bevetési metodikák, amelyeket akkor tanultam, ugyanúgy al-kalmazhatók.

2012. július 16-tól a rendőrség átszervezéséért felelt, majd az országos rendőrfőkapitány általános helyet-tese lett. Úgy vélem, az ebben az időszakban szerzett

tapasztalatok egyértelműsítették Önben, hogy országos rendőrfőkapitányi kinevezését követően milyen irányok mentén vezeti tovább a testületet.

Az első nagyobb átszervezési feladatom 2007 második felében volt, amikor a Rendészeti Biztonsági Szolgálatból újra Készenléti Rendőrséget kellett felállítani, felépíteni. Egy nagyobb átszervezést hajtottam végre 2008-ban is, amelynek keretei között Szombathelyen, Győrben, Nyírbátorban és Miskolcon bevetési osztályt állítottunk fel. 2010-ben – az országos rendőrfőkapitány rendészeti helyetteseként – felelős vezetője voltam 4100 fő beiskolázásának és felvételének, ami a kormány akkori döntése alapján létszámfejlesztést biztosított a rendőrség számára. Az új közfoglalkoztatási rendszer kialakításában is részt vettem a Belügyminisztériumban, ahogyan helyettes államtitkárként a rendőrség átszervezésének az előkészítésében is. Majd 2012. július 16-án miniszteri biztos lettem az ORFK-n.

Azóta több mint három év telt el. Melyek a legfontosabb eredmények?

Intézkedési kultúráváltás következett be a rendőrségen, ami szemléletváltást is eredményezett. Hangsúlyos elemként határoztam meg a párbeszéd kezdeményezését az állampolgárokkal, a civil szervezetekkel, az oktatási intézményekkel, az egyházakkal, mindenkivel, aki tenni akar annak érdekében, hogy a saját mikrokörzetében a közrend és a közbiztonság jobb legyen. Elvárom, hogy a rendőr magatartása legyen segítő, támogató és együttműködő. A rendőri tevékenységet a társadalom és az életviszonyok változásához szükséges igazítani. Mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy az országnak van rendőrsége, nem pedig a rendőrségnek van országa. Magyarország polgárai, az állampolgárok elvárásokat fogalmaznak meg a rendőrökkel szemben. Nekünk az a kötelességünk, hogy a jogszabályi környezet adta lehetőségek közepette ezeknek az elvárásoknak megfeleljünk. Azok a köszönőlevelek, amelyek érkeznek hozzánk,

egyre jobban igazolják az erőfeszítéseinket. Az állomány tevékenységét megköszönik a polgárok, ez ösztönzőleg hat, motivál. A visszacsatolás rendkívül fontos.

Hogyan ítélik meg az állampolgárok a rendőri munkát?

Az önkormányzatokat, az oktatási intézményeket rendszeresen megkérdezzük, hogy a rendőri munkát milyennek ítélik meg, a szakmai feladatok mennyire vannak összhangban az elvárásokkal. Az ország közrendje, közbiztonsága ugyanis a települések közrendjéből, közbiztonságából épül fel. A visszajelzések segítségével tudjuk meghatározni a szakmai irányainkat. Ha jól

végezzük a dolgunkat, az állampolgárok elvárásai, az objektív biztonságérzet elkezd egymáshoz közelíteni, és ez már komoly eredményt jelent. Az illegális bevándorlás során a rendőrség példásan helytállt. Európában különböző rendőrszakmai fórumok során minden rendőri vezető elismerően szólt arról a tevékenységről, amelyet végeztünk. Egy független felmérés keretében megkérdezték az állampolgároktól, hogy hogyan ítélik meg az illegális bevándorlással kapcsolatos rendőri munkát. A rendőrségbe vetett bizalom egy százas skálán 78 pontos volt. A rendszerváltás óta nem volt ilyen magas bizalmi indexe a rendőrségnek! Nagyra értékelem azt, hogy a törvényes, szakszerű munka mellett a rendőreink nagyon humánusan hajtották végre feladataikat, holott ez komoly erőfeszítést és nagyon fegyelmezett munkát igényelt tőlük. Összefogásra, összehangolásra, fegyelmezettségre volt szükség, hogy a kép a rendőrségről olyan legyen, mint amit ez a felmérés is tükrözött.

Szóba hozta az önkormányzatokat, a kistépeléseket és a szubjektív biztonságérzetet. 1800 lelkes abauji településről származom. Azt tapasztaltam, hogy a rendszeres közterületi jelenlétnek visszatartó ereje van. A 24 órás utcai rendőri jelenlét program is ezt szolgálta. Továbbra is ez a törekvése a testületnek?

Nagyon markáns eleme maradt továbbra is a rendőri szolgáltatnak. Az állampolgárok döntő többsége az egyenruhás rendőri tevékenységen, megjelenésen keresztül ítéli meg a munkánkat. Ha kiegyensúlyozottak a közbiztonsági viszonyok, a bűnügyi szolgálati ágra is kevesebb teher hárul. Amikor ezt a programot elkezdjük – az önkormányzatokkal együttműködve –, a tapasztalatok alapján a rendőrkapitányok döntöttek, döntik el, hogy hol szükséges a 24 órás jelenlét. A program fontos eleme, hogy rendszeresen kapcsolatot tartunk az önkormányzatokkal, így kapunk és adunk információt. Megtudjuk, melyek azok a problémák, amelyek a településen élőket foglalkoztatják és rendőri eszközökkel szükséges kezelni. Fontosnak tartom, hogy kezdeményezők legyünk, ezért is hoztuk létre a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórumokat, ahol félévente átbeszéljük egy-egy körzet gondját, közösen alkotunk rá programot, együttműködünk annak a végrehajtásában, majd közösen értékeljük. A sikereknek örülünk, a kudarokat közösen viseljük, és együtt tűzzük ki az elérendő célokat.

Szülőfalumban nemrégén modernizált körzeti megbízotti irodát, valamint újonnan kialakított kistérségi térfigyelő rendszert adtak át a Belügyminisztérium támogatásával. Milyen hatékonysággal működnek ezek a rendszerek az országban?

Nagyon hatékonyan segíti a bűnüldözést, a bűnmegelőző tevékenységet, a bűnfelderítést. A kormány külön forrást biztosított az önkormányzatok számára, a BM vezetése nagyon jó döntést hozott, hogy csak a minőségben megfelelő kamerarendszerek kialakítását támogatta, amelyek korlátozott látási viszonyok között is megfelelő képminőséget tudnak garantálni a felderítés érdekében, ha a jogsértő cselekmény bekövetkezik. Különös figyelmet fordítottunk az elmúlt öt évben arra is, hogy a körzeti megbízotti hálózatot továbbfejlesszük, amely

„Közös a feladat, közös a cél, hogy minél felkészültebb rendőrtisztek szolgálhassák Magyarországot polgárait.”

az egyik legfontosabb kapocs a lakosság és a rendőrség között, ahogyan a közterületi járőrszolgálat is. Közel 97%-os a körzeti megbízotti beosztások feltöltöttsége! Fontos a munkát úgy alakítani, hogy a szolgálatuk 75%-át a közterületen töltsék, beszélgessenek az emberekkel, ismerjék meg a gondolataikat. Nem titok, hogy mikor tartunk ellenőrzést, hiszen mi nem a polgárok ellen, hanem a polgárokért vagyunk. Minden kisebb településen vannak olyan emberek, személyek, családok, csoportok, amelyek problémát okoznak, akik nem tartják be az együttélés szabályait, bűnöző életmódot folytatnak. Ezeken a településeken fontosnak tartom a sokkal hatékonyabb bűnfelderítő és bűnüldöző munkát, amelynek keretében az említett személyeket jogszerűen büntetőeljárás alá vonjuk és kiemeljük a kö-

zösségből. Az elmúlt években, amikor egy-egy csoport, személy büntetőeljárás alá vonása megtörtént, sok esetben írtak levelet az állampolgárok, hogy a településükön a viszonyok megváltoztak, a lakosság szín-

te fellelegzett. Az önkormányzatok mellett másik nagy stratégiai szövetségesünk a polgárőrség. Ez a szervezet is részt vesz ennek a programnak a lebonyolításában, végrehajtásában. Azokon a településeken, ahol megvalósult az összefogás az önkormányzatok, a rendőrség és a polgárőrség között, megfelelő közbiztonsági viszonyokat tudunk teremteni.

Az új életpályamodell bevezetése mit jelentett az állomány számára?

A személyi állomány nagyon várta már az új szolgálati törvényt. Fontosnak tartották az illetményemelést, az illetmény rendezését. Július elsejével átlagosan harminc százalékos béremelés történt, 2019-ig évenként további átlagos öt-öt százalékos illetményemelés jön. A lakáshoz jutási feltételek átalakítása, a biztosítási rendszer kialakítása folyamatban van. Az illetmény rendezése javítani fogja a szervezet megtartó erejét. Kedvező a fogadtatása a teljesítményjuttatásnak is.

A Rendőrtiszti Főiskola egyetemi karrá alakulása során milyen változásokat tapasztalt?

Annak, hogy a rendőrtisztképzés egyetemi karként működhet, nagyon örültem. A mesterképzés továbblépési lehetőséget biztosít a rendőrtisztek számára. Elkötelezett híve vagyok annak, hogy elkezdjük az elmélet és a gyakorlat arányának átalakítását, az oktatók tapasztalatait figyelembe véve, amelyhez minden segítséget megad az ORFK a jövőben is. Azokat a kéréseket is igyekszünk teljesíteni, amik az egyetem részéről érkeznek. Azt vallom, hogy élethosszig tartó képzés szükséges, amíg valaki rendőrként szolgál. A befogadási ünnepséget is azért vezettem be a végzős hallgatók számára 2013-ban, hogy ünnepélyes keretek között tapasztalják meg: a rendőrség vezetése várja őket, számít a munkájukra, és azt szeretné, ha jól éreznék magukat a testületben.

Elégedett a Rendészettudományi Karon folyó oktatással? Milyen tapasztalatai vannak a végzettjeink felkészültségével kapcsolatban?

Teljes mértékben elégedett vagyok. Az ORFK a jövőben is minden segítséget megad ahhoz, hogy továbbra is színvonalas legyen az oktatás. Óriási fogadóbázisunk van, melynek segítségével a hallgatók megismerkedhetnek a rendőri tevékenységgel: mindazt, amit elméleti szinten már megtanultak, megtapasztalhatják a gyakorlatban. Közös a feladat, közös a cél, hogy minél felkészültebb rendőrtisztek szolgálhassák Magyarország polgárait.

Az ORFK jelentős támogatást nyújtott az egyetemre vezényelt hivatásos oktatói állomány létszámának növeléséhez, melynek eredményeként a Rendészettudományi Karon két új intézet kezdhetette meg működését: a Kriminálisztikai és a Rendészeti Magatartástudományi. Milyen elvárásai vannak az intézetekkel szemben?

Támogattam mindkét intézet felállítását és működtetését. Nélkülözhetetlennek tartom a speciális ismeretek oktatását. Azt várom, hogy itt is magas színvonalú, professzionális képzés valósuljon meg.

Az egyetem felkérésére oktatási tevékenységet is folytatott, a hallgatók és az oktatók számára számos előadást tartott a rendőrséget érintő szakmai kérdésekről. Mit jelent az Ön számára az oktatás?

Mindig örömmel találkozom a hallgatókkal. Sok helyen szolgáltam, nem tipikus rendőri pályám van... A tapasztalatok, melyeket szereztem, hasznosak lehetnek a diákok számára. És fontosnak tartom azt is, hogy az országos rendőrfőkapitány soha ne felejtse el, hogy honnan érkezett, milyen beosztásokat töltött be.

Ön mindig is szívesen fogadta a kutatók kezdeményezését, javaslatát egy-egy szakmai probléma megoldásában. Ez a mai napig így van?

A tudomány képviselői megalapozottan, elmélyülten, objektíven tudnak bizonyos kérdéseket megítélni. Nálunk a rendszerben a legfontosabb az ember. Az emberrel való foglalkozás, az emberről való gondoskodás elengedhetetlen. Adok, egyben számítok a Rendőrség Tudományos Tanácsának és a Belügyi Tudományos Tanácsnak a véleményére, hiszen a rendőrség felső szakmai vezetésének a tevékenységét is támogatják.

Milyen ismeretek elsajátítását tartja elengedhetetlenek egy rendőrtiszt esetében?

A jogi, szakmai, kriminalisztikai ismeretek professzionális elsajátítását, melyek az egyes szolgálati ágak gyakorlásához szükségesek. Nem szabad ugyanakkor csak egy szolgálati ágra specializálódni. Egyetlen rendőrtisztképző intézményünk az RTK, fontos, hogy itt minél magasabb szintű vezetői képzést kapjanak a leendő tisztek, mert nem tudhatjuk, hogy a végzett tiszt mikor lesz egy alosztály vezetője, rendőrőrs parancsnoka vagy osztályvezető. Akkor már nem csupán a saját munkájáért felel majd, hanem a beosztottjaiért is, ami komoly felelősséggel jár.

Évente egy felemelő ünnepséggel, a tisztavatással válnak rendőrtisztte a hallgatóink. Az életem egyik legmeghatározóbb része, hogy ennek a testületnek a tagja lehetek. A Várban minden évben ez újra

tudatosul bennem. Az országos rendőrfőkapitány mit érez, amikor látja a jövő rendvédelmi dolgozóit, ahogy esküre emelik a kezüket?

Augusztus 20-án a katonák tisztavatásán is ezt érzem, és 1990 óta a rendőrtisztekén is. 1983. augusztus 20-án személyemben egy határőr főhadnagyot avattak a Kossuth téren, ez a pillanat minden alkalommal felidéződik bennem. Az avatás egy soha nem múló élményt jelent az egyenruhások számára, ezek nagyon fontos érzések.

Mire lehet büszke manapság egy rendőr?

Arra a teljesítményre, amit a magyar rendőrség az elmúlt években nyújtott.

Milyen a jó vezető? Milyen alapelveket követett vezetőként élete során?

Legyen emberséges, következetes, szabálykövető, fegyelmezett, kérje számon a feladatok végrehajtását. Legyen érzékeny az állomány problémáira, de azzal, hogy követelek valakitől, egyúttal megtisztielem a munkatársaimat; azt sugározom feléjük: biztos vagyok abban, hogy a feladatot a követelményeknek megfelelően végre tudják hajtani.

Mit tanácsol a jövő rendvédelmi dolgozóinak?

Tanuljanak jól, igyekezzenek minden ismeretet elsajátítani, amelyeket az egyetem a képzés során biztosít

számukra. Képezzék magukat, ha végeznek, soha ne hagyják abba a tanulást és a képzést, mert aki megáll, lemarad, és nem tud majd sikeres rendőri pályát befutni.

Önt mi tudja meggyőzni mások értékéről?

Szolgálni az embereket, szolgálni a társadalmat nehéz, ugyanakkor felemelő érzés. Minden emberben, a kollégáimban is mindig a pozitív értékeket keresem. A vezetői munkám során a munkatársaimat szigorúsággal, következetességgel, fegyelemmel igyekeztem hozzásegíteni ahhoz, hogy a lehető legtöbb pozitív értéket, a legjobb teljesítményt hozzák ki magukból.

Van-e, volt-e példaképe?

Az édesapám, aki nagyon sikeres rendőr volt. A volt kollégái a mai napig tisztelettel emlékeznek rá. Pályám során a vezetőimre mindig nagy figyelemmel tekintettem. Mindig nagyon figyeltem arra, hogy a nálam magasabb vezetők hogyan irányítanak, ennek során sokat tanultam tőlük.

Mire a legbüszkébb a pályája során?

Azokra a munkatársaimra, akikkel együtt szolgálhattam a határőrségnél és a rendőrségnél. Valamennyi rendőri szervre és határőrségi szervre büszkeséggel gondolok, az ő teljesítményük nagymértékben hozzásegített ahhoz, hogy országos rendőrfőkapitány lehettem.

„A börtön veszélyes üzem, ahol a biztonságot garantálni kell”

CSÓTI ANDRÁS
büntetés-végrehajtási altábornagy,
a büntetés-végrehajtás országos
parancsnoka

Csóti András a fogvatartottak foglalkoztatásáról, elhelyezési körülményeiről, a börtönök telítettségéről osztotta meg gondolatait, majd parancsnoki elveit is kifejtette. Szerinte a biztos tudás ehhez a szakmához is elengedhetetlenül szükséges.

Hogyan és mikor került kapcsolatba a börtönök világával?

Teljesen véletlenül. Életvédelmi nyomozó szerettem volna lenni, ám a tisztavetés előtt vált nyilvánvalóvá, hogy a BRFK akkori vezetője tiszti létszámstopot rendelt el. A büntetés-végrehajtás állományából jöttek hozzánk toborozni, egy alezredes beszélt nekünk a bv. szépségeiről. Nem sokkal később már Állampusztán dolgoztam nevelőként, 1977. szeptember elsején léptem át a börtön küszöbét, azóta ennél a testületnél szolgállok.

Ön milyen toborzó gondolatokat tudna megfogalmazni?

Aki nálunk szolgál, emberi sorsokat képes befolyásolni, ugyanis mi emberekkel foglalkozunk. A börtön nagyon érdekes világ, itt minden megtörténhet. Születnek és meghalnak, házasságok kötődnek, megkeresztelkednek, tanulnak és dolgoznak, újra félresiklik az életük, de sokan fel tudnak állni, így a nagy célt, amelyet reintegrációként fogalmazunk meg, teljesíteni tudjuk. Nem tárgya, hanem alanya van a munkánknak.

Nevelői beosztásban dolgozott. Milyen emlékei vannak erről az időszakról?

A hetvenes évek végén, a legjobb pillanatban kerültem a magyar büntetés-végrehajtás szervezetébe. Ekkor az alapvető elgondolás az volt, hogy meg kell újítani a tiszti állományt. Kiváló csapatba, nevelő közösségbe kerültem, az Állampusztai Szigorított Börtönben az elítéltek öntevékeny szervezeteit alakítottuk meg. Csofálatosan teltek az évek, összetartóak voltunk és nagy eredményeket is sikerült elérnünk.

A nevelési elvek hogyan változtak az évek során?

A pályám kezdetén az átnevelés volt a kulcsszó, egyéni és csoportos foglalkozásokat tartottunk, elsődlegesen a közösségi nevelés eszközeivel. A munkánkkal sikerült személyiségváltozást elérnünk, a szabadulás után a fogvatartottak a társadalom becsületes tagjává váltak. Az elvek folyamatosan finomodtak, most már reintegrálni szeretnénk. A szabadságvesztés-büntetés letöltésének ideje alatt olyan kompetenciákat, készségeket kell erősítenünk, amelyek a szabad életben valós lehetőségeket teremthetnek, ezért is helyezzük a hangsúlyt az oktatásra, a képzésre, a munkára mint a legfontosabb felnőtt élettevékenységekre. A legkorszerűbb elveknek megfelelően terápiás foglalkozásokat is tartunk.

A fogvatartottak hány százaléka tanul és végez valamilyen munkát?

Egy fogalom alatt, a foglalkoztatás alatt kezeljük a kérdést, mert mindkettőt egyformán fontosnak tartjuk. A foglalkoztatási rátánk 87 százalékos, ami Európában az egyik legjobb mutató. Kétezer fő folytat tanulmányokat, a többiek folyamatosan nagyüzemi termelőmunkát végeznek. A két dolgot össze is tudjuk kapcsolni, ugyanis született egy döntés a belső ellátásról. Ha mi meg tudunk termelni valamit, akkor az a legjobb, ha azt magunk használjuk föl, és a piacon értékesítjük is. Építettünk például egy pékséget. Amikor az alapkövet leraktuk, beiskoláztuk a péktanulókat. Mire a pékség felépült, a frissen végzett pékek elkezdtek az üzemet működtetni. Azóta szakmaképzés folyik, vannak péktanulóink, egyrészt az elméleti ismeretek mellett a büntetés leltése alatt gyakorlati ismereteket szereznek, másrészt megtanulják a szakmát. Előfordult, hogy az időközben szabadult fogvatartott visszajött, és már szabad polgárként levizsgázott ezekből az ismeretekből, mert fontosnak tartja, hogy legyen szakmája. Amit a pékségben előállítunk, annak a 20 százalékát a civil piacon értékesítjük. Amikor az emberek fölveszik a fehér köpenyt és a fejükre a hajhálót, megszűnnek elítélteknek lenni. Terméket állítanak elő, fontos munkát végeznek. Lekötik az energiájukat, keresményük is van, és föl tudják használni ezeket az ismereteket szabadulásuk után.

Áldozatkészen, szakszerűen, törvényesen, fegyelmezetten, mindent összevetve kiválóan végezte a munkáját a büntetés-végrehajtás tavalay – hangzott el a tavalayi évértékelőn. Ön hogyan értékeli az elmúlt évet?

A testület a tavalayi évben is hozta azt a teljesítményt, amit elvárok. Így történt az előző évben is, akkor Tasnádi államtitkár úr csillagos ötösre értékelte a bv. munkáját, akkor, amikor én 83%-ot adtam, hiszen önmagunkkal

szemben még kritikusabbak vagyunk mindig. Fontosnak tartom, hogy hatályba lépett a törvényünk, a személyi állomány képzése, felkészítése terén is jelentősen tudtunk előre lépni. Az új életpályamodell gondoskodik az állománymegtartó képesség erősítéséről, jól alakul a korfánk, az állomány sokkal képzettebb lett.

A migrációs válságból következő rendkívüli feladatok nehezzé tették az elmúlt hónapokat a Bv. számára.

Hogyan élték, élik meg ezt az időszakot? Azt tapasztalhattuk, hogy példa nélküli együttműködés alakult ki a rendészeti szervek között.

A migrációs feladatok kezelésében nagy szerepünk volt. Bizalomról nyújt tanúbizonyságot a bv. iránt az a tény, hogy Magyarország kormánya szervezetünket képesnek

tartotta arra, hogy ezeket a feladatokat végre tudjuk hajtani. Testületileg, csapatként ennek a feladatnak eleget tettünk. A legnagyobb adósságunk azonban a túlszűfolttság felszámolása. A férőhelybővítési programot az elkövetkezendő

két évben szeretnénk megvalósítani. Ez a szervezet képes a feladatait végrehajtani. Úgy szoktam fogalmazni: kedvező szelek fújnak a bv. felé, persze „ameddig nem tudjuk, hogy melyik kikötőbe akarunk elérni, addig nem lehet jó szelünk”. Úgy gondolom, hogy ismerjük a kikötőt, tudjuk, hogy milyen irányba tartunk évek óta, ezeket a kedvező szeleket be tudjuk fogni a vitorlánkba, elsődlegesen azért, mert a legfontosabb alkotóelemünk a személyzet, akik részt vesznek a napi munkavégzésben.

A túlszűfolttság évek óta a legnagyobb problémájuk. Hány százalékos a börtönök telítettsége?

130-131% között változik a telítettség, kihasználtság, túlszűfolttsági mutatónk. Ahhoz, hogy a szakmai protokolloknak megfelelő támogató környezet, mozgástér, élettér álljon a fogvatartottak rendelkezésére, ezen változtatni szükséges. Egy szervezetnek a szabálykövető magatartásra kell megtanítani az embereket. A személyzet

hosszú évek, évtizedek óta a 140 százalékos telítettség mellett is biztonságosan, a szakmai munkát egyre inkább emelkedő színvonalon hajtotta végre. A kormány az új férőhelyek létesítéséhez szükséges beruházási kiadásokat, működési költségeket és a személyi állományt is biztosítja mindehhez. Ha ez rendben lesz, akkor kizárólagosan a szakmai feladatokra tudunk majd fókuszálni. Mindez 2019-re megvalósul, az elmúlt időben már közel 900 új férőhelyet adtunk át.

Milyen az élet a büntetés-végrehajtási intézetek falai között? Egy átlagember hogyan képzelheti el az elhelyezési körülményeket?

A börtön jellemzője, hogy sok ember él kis helyen, ezért szükséges – miután minden élettevékenység ebben az egy szűk térben zajlik le –, hogy rendszerben gondolkodjunk, melynek működési elve nem lehet más, mint a rend. Minden tevékenységet szabályozni kell annak érdekében, hogy a normális működést garantálni tudjuk. Vannak zárkáink és lakóhelyeink, az egyik állandóan speciális ajtóval zárt, a másik nyitva van. Egy-, három-, öt- és tízszemélyes zárkáink, valamint lakóhelyiségünk van. Mi tudjuk azt, hogy kit kivel lehet, nem lehet, hová kell beosztani, kinek milyen programot kell felajánlani annak érdekében, hogy ez a rendszer működőképes legyen.

Nemrégiben azt nyilatkozta, hogy a börtön veszélyes üzem, ahol a biztonságot garantálni kell. Hogyan tudják biztosítani a rendet?

A börtön valóban egy veszélyes üzem, jogerős ítélettel kerülnek hozzánk az emberek, ezért a rend biztosítja azt, hogy ebben a veszélyes üzemben, a szűk térben a szabályok betartásával működünk. A jogszabályok ismerete, a törvényesség betartása, a szakmai protokollok alapján ebben a veszélyes üzemben egy nyugodt, biztonságos munkavégzés zajlik.

Mennyi fogvatartottról gondoskodnak jelenleg?

17 800 és 18 000 között mozog másfél éve a fogvatartotti létszám, ennyien vannak az őrizetünkben.

Előzetes letartóztatást foganatosítunk, a kiszabott szabadságvesztés-büntetést hajtjuk végre. Magyar sajátosság, hogy az elsődleges besorolást a bíróság végzi el a fokozatok megállapításával, melyek fegyház, börtön, fogház. A másodlagos klasszifikációval osztjuk szét ezt a létszámot – a rendelkezésre álló férőhelyek, a munkalehetőségek, a lakóhely szerinti elhelyezés, az egyéni szükségletek alapján.

Minden demokratikus jogállamban alapvető követelmény, hogy a személyi szabadság elvonásával járó jogkövetkezmények a legmagasabb jogszabályi szinten jelenjenek meg. Az új büntetés-végrehajtási törvénnyel kapcsolatban melyek a tapasztalatai?

Ez az új törvény, amely vélhetően évtizedekre határozza majd meg a szakmai munkát, annak a „kikötőnek” az irányába mutat, ahová szeretnénk eljutni. Személyes büszkeséggel tölt el, hogy a kodifikáció során a Belügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium egyenrangú partnerként viszonyult a szervezethez, és részt tudtunk venni a törvény megalkotásában. Elkészültek a végrehajtási rendeletek, a belső normák is. A hatálybalépés működési zavart nem okozott, a személyi állomány valamennyi tagja oktatáson és vizsgán is részt vett. Ez minden alapot megad arra, hogy egyértelműen szabályozza a munkánkat.

A bv. személyi állományának létszáma 250-nel bővült az előző évhez képest, és ha jól tudom, ez a tendencia folytatódik. A létszámbővítés milyen feladatokra a beiskolázásra alapfokon és felsőfokon?

A költségvetés biztosította az új feladatok elvégzéséhez a szükséges forrásokat, és megfelelő személyi állományt is kaptunk. A képzési rendszerünket is meg kell erősíteni. Az úgynevezett bevezető oktatás régen négy hét volt, majd 14, 15 hét, most pedig moduláris képzési rendszert vezettünk be. A belső továbbképzési rendszerünk is megújult. A jogelőd Rendőrtiszti Főiskolához az indulás második évében csatlakoztunk, a megfelelő tisztai utánpótlás képzéséről már a Rendészettudományi Kar gondoskodik.

Az RTK-n tanuló leendő bv. tiszteknek mire kell felkészülniük? Mire kell, hogy felkészítse őket a Rendészettudományi Karon folyó képzés?

Egy leendő tisztnak legyen tartása, biztos elméleti tudása, stabil értékrendje, szolgálatban és szolgálaton kívül bizonyos erkölcsi normákat is követniük kell. A diploma megszerzése után a tanulás folytatódik, hiszen nagyon gyorsan változik körülöttünk a világ. Várjuk a kollégákat, nincs tiszti utánpótlási problémánk, aki az egyetemen végez, számukra helyet találunk. Biztos tudás nélkül ebben a szakmában sem lehet megélni.

A börtön egy drága üzem. Mit jelent ez a mindennapokban?

A veszélyes üzem fogalmába az is beletartozik, hogy rengeteg rendszabályt, technikai eszközt kell biztosítani, a börtön 24 órában működik. Ahhoz, hogy rendben menjen minden, ez komoly forrásokat igényel. A meg-

felelő személyi állománynak a nap 24 órájában rendelkezésre kell állni.

Történt-e szökés az elmúlt évben?

Tavalyelőtt világcsúcsot állítottunk föl, nem fordult elő szökés, magasra tettük a léceket. Tavaly három szökésünk volt, a fogvatartottak a munkahelyüket hagyták el önkényesen, mindhármukat rövid időn belül elfogták. Minden rendkívüli esemény rendszeres elemzése, értékelése, feldolgozása folyamatosan napirenden lévő kérdés.

A parancsnoki elvei változtak-e az évek során?

Inkább finomodtak az elveim. Egyedül semmire sem lennék képes, csapatban gondolkodom. A hitelesség és a személyes példamutatás elengedhetetlen a munkám során. Minden embert egyformán fontosnak tartok a rendszer működése szempontjából, mindenki munkájára egyformán szükség van.

„Magyarország szolgálatában a biztonságért”

DR. TOLLÁR TIBOR
tűzoltó vezérőrnagy, az Országos
Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
főigazgatója

A Határőrségnél, a Belügyminisztériumban, valamint a Pénzügyminisztériumban betöltött vezetői beosztásokban szerzett költségvetési, gazdálkodási és vezetői tapasztalatokat, amelyeket egy PhD-dolgozatban is összefoglalt, majd az OKF-nél a gyakorlatban is megvalósította az elképzeléseit. A vezérőrnagy úgy véli, ez a szervezet jó példája annak, hogy miként működhet egy költségvetési szerv optimálisan.

Hogyan kezdődött a szakmai pályafutása? Kérem, meséljen a kezdetekről!

A rendszerváltást követően, amikor átalakult a költségvetési szervek gazdálkodása, a rendvédelmi szerveknek is át kellett térniük a kettős számvitelre. Ez egy nagyon érdekes időszaka volt az életünknek. 1989-ben a Határ-

őrséghez kerültem, ahol műszaki területen dolgoztam. A vagyonszámláló leltár készítésekor úgy véltem: a szervezet nincs felkészülve arra, hogy válaszokat adjon a hatékony gazdálkodással kapcsolatos kérdésekre. Nem voltak ugyanis pénzügyi szakemberek. Ekkor iratkoztam be a Pénzügyi és Számviteli Főiskola esti tagozatára. Amit esténként megtanultam, azt napközben értelmeztem, a munkám során elkezdtem egymással ötvözni a gyakorlatot és az elméletet. Ekkor számos probléma került felszínre. Közben elkezdődött a feladatalapú költségvetés előkészítésének a kísérlete a Pénzügyminisztériumban, amelynek részese volt a Határőrség is, ahol szigorú szabályozók és normatívák mentén folyt a gazdálkodás, és egyszerűnek tűnt a feladatalapú tervezés megvalósítása.

A Pénzügyi és Számviteli Főiskola elvégzését követően Adyligeten lettem gazdasági helyettes, 1996-ban már a Határőrség Országos Parancsnokságának költségvetési főosztályvezetőjeként tevékenykedtem. Azon a nyáron a féléves értékelésen 800 millió forintot meghaladó hiány jelent meg a Határőrség költségvetésében. A Határőrség teljes hiányát 1999-re sikerült felszámolni, majd még ugyanezen év októberében a BM közgazdasági főosztályvezetője lettem. Ott szembesültem a minisztériumnak mint egységes szervezetnek a gazdálkodási problémáival, de akkor már volt egy kialakult elképzelésem. Újra erőteljesen jelentkezett a feladatalapú finanszírozási rendszer kérdése, megint mindenki ezzel kezdett el foglalkozni. Korábbi tapasztalataim alapján tudtam, hogy a módszer nem jó, nem tökéletes, így elkezdtem utánanézni, hogy mit mond erről az irodalom. Külföldi anyagokat tanulmányoztam, sikerült is egy alapos ismeretanyagot összegyűjtenem. Kézenfekvő volt, hogy ha már ennyit foglalkoztam a témával, akkor a tudományos területen is kamatoztatom az összegyűjtött ismeretanyagot. A tapasztalataimat feldolgoztam, és rávilágítottam

arra, hogy amíg nem tudjuk a feladatokat egységesen értelmezni, addig a gazdálkodás sem lehet egységes.

2010-ben Bakondi úr hívott az OKF-hez, ahol új szemléletű szervezetet hoztunk létre, kialakítottuk az ehhez szükséges működési feltételeket. Megoldásokat találtunk arra, hogy miként lehet egységesen kezelni a feladatokat, megvalósítottuk a feladatorientált működési struktúrát. Azt, amit elképzeltem és a tudományos munkámban kidolgoztam egy költségvetési szerv működéséről, itt az OKF-nél sikerült a gyakorlatban is megvalósítanom. Ez a szervezet jelenleg is be tudja mutatni, hogyan működhet egy költségvetési szerv optimálisan. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert éppen most kapunk meg egy 44,6 milliárd forintos uniós forrást is, amellyel a fejlesztéseinket be tudjuk fejezni, a felszabaduló forrásainkat pedig a napi működésre tudjuk fordítani. Van egy komplex szervezetünk, fontos feladatunk újra-gondolni a parancsnokok képességeit, felkészültségét, a parancsnoki és a végrehajtói állomány közötti kapcsolatokat, a képzésünket, a végrehajtó állomány új képzési rendszerének kimunkálását, felkészítését, új módszerek bevezetését, az önképzést, az e-learning bevezetését, a csapatmunka erősítését, a lojalitást, a szervezethez való kötődés erősítését. Legfőbb feladatunk a képzett állomány hatékony ötvözése a megújult technológiával.

A rendvédelmi szervek gazdálkodását továbbra is kutatja?

Igen, de most már inkább tapasztalati adatokat gyűjtök. Bizonyos területeken még nem történtek újabb változások. Ma a feladat és a szervezet a meghatározó, ezt az elvet próbálom mindenkivel megosztani, az elméleti és a gyakorlati szakemberekkel is. Mindenkinek feladata és a szervezetben fontos szerepe van, így nem mindegy hogyan áll hozzá a feladatok végrehajtásához. A gazdálkodásnak is erre kell épülnie. Gazdálkodás az a tevékenység, amikor a vezető a humán erőforrással, a rábízott technikával és a források, pénzeszközök segítségével feladatot old meg. 2010 óta sok év telt el több súlyos katasztrófával, de az elmúlt esztendő és az idei év nyugodtabb volt az életünkben, ez lehetőséget adott

arra, hogy az elméleti tudást, a kutatási eredményeket felhasználva véglegesítsük egy modern, hatékony katasztrófavédelmi struktúrát, működést, humán-, technikai és finanszírozás hátteret.

Az önkéntességnek fontos szerepe van az Önök munkájában is.

Igen, mert megsokszorozzák az erőinket, a kapacitásainkat. 530 körülire tehető azoknak az önkéntes tűzoltó egyesületeknek száma, amelyekkel együttműködési megállapodásunk van. Ennek alapján országszerte több mint 20 000 önkéntes segíti a 11 000 hivatásos tűzoltó munkáját. Az extrém, viharos időjárás okozta veszélyhelyzetek elhárításában kiemelt szerepük van. Jelentőségüket a kormány is elismeri, hiszen 600 millió forintos eszköz- és működési támogatást biztosított ezeknek az egyesületeknek. Ezt a keretet sikerült nagyon hatékonyan felhasználnunk. Az önkéntes tűzoltók velünk dolgoznak, mi képezzük, mi vizsgáztatjuk őket, így a tudásuk, képességük, technikai felszereltségük is kompatibilis a miénkkel.

Digitális technológiák és kommunikáció: ha jól tudom, az első stratégiai együttműködést az NMHH az OKF-fel kötötte.

Ma már egy fejlesztés megvalósítása elképzelhetetlen a modern informatikai megoldások nélkül, különösen igaz ez a katasztrófavédelem rendszerére. Az információ megfelelő időben, megfelelő helyen, megfelelő mennyiségben való rendelkezésre állása kulcskérdés, és az is, hogy egy információt lehetőleg csak egyszer rögzítsünk. Az informatikai rendszerünkben nagyon komoly fejlesztéseket hajtottunk végre, és mindezt 95%-ban belső fejlesztőkkel oldottuk meg. Van egy egységes, komplex rendszerünk. Az integrált részelemek kiegészítik egymást, az adatbevitelt, a különböző tartalmakat, a megjelenési formákat egységessé tettük. Ez a művelet-irányítástól a polgári védelmi rendszerinformációs bázison, a hatósági határozatokon át a döntéstámogatási rendszerig a teljes irányítási rendszert magában foglalja. Fontos szempont volt, hogy a kollégák széleskörűen

használhassák az információkat. A külső kommunikáció szükséges, sőt szinte kötelező. Ki kellett találni a felületeket, ahol információkat közölhetünk, ki kellett alakítani ennek a rendszerét: honlap, Facebook-oldal, mobiltelefonos alkalmazások, a VÉSZ, TAVIHAR applikációk, amelyeken keresztül fontos információkat oszthatunk meg. Átlagosan 2000-3000 információt osztunk meg, havonta 67 000-szer jelenünk meg a médiában. A 2006-os tűzijáték negatív tapasztalatai miatt megváltozott a tájékoztatási rendszerünk. Applikációink azért lettek kitalálva, hogy ilyen helyzetekben minél szélesebb körben információhoz jussanak az érintettek. Új jogszabály lépett hatályba 2011-ben a katasztrófavédelemről, amely új alapokra helyezte a rendszerünket, a tervezéstől a végrehajtásig mindent szabályoztunk.

A Magyar Rendészettudományi Társaságnak is tagja. Gyakran megfordul a rendezvényeiken?

Alapító tagja vagyok a Magyar Rendészettudományi Társaságnak. A megalakulásakor a közgazdasági tagozat munkájába kapcsolódtam be, ma már inkább csak támogatóként vagyok jelen a szervezet életében. Igyekszem segíteni a határrendészeti tagozat munkáját is.

A Rendkívüli Helytállásért Érdemjel Arany Fokozata elismerésben részesült.

Ezt az érdemjelet a vörösiszap-katasztrófa idején tanúsított helytállásomért kaptam.

Nemrégiben Erdélyben tűzoltókkal beszélgettem, akiknek az első gondolatuk az volt, hogy furcsa nálunk a katasztrófavédelem kifejezés, mintha védelemznénk a katasztrófát.

Ez nálunk is sokakat foglalkoztat, de a „disaster management”-nek nem igazán van más fordítása. A tűzvédelem kérdése is hosszú évszázadok óta létező fogalom, és nem a tüzet védjük, az árvízvédelemnél sem az árvizet. Bakondi tábornok úr szokta viccesen mondani, hogy a halászlé sem a halász leve. A tevékenységünket szabályozó jogszabály *A katasztrófák elleni védekezésről szóló*

törvény címet viseli, de a szervezetet természetesen nem lehetett így elnevezni. Tulajdonképpen az angol „disaster management” szóösszetétel katasztrófavédelmet jelent, és a világon mindenütt ezt a kifejezést használják minden olyan tevékenységre, amit mi is végzünk.

Gimnazista koromban polgári védelmi versenyeken vettem részt. Rendeznek még ilyen megmérettetéseket?

Igen, ezek a versenyek továbbra is zajlanak. Az ifjúságnevelés szintén egy nagyon fontos feladatunk. Sokszor a gyerekeken keresztül könnyebb elérni a családokat, a fiatalok sok témában tájékozottabbak. Nagyon fontosnak tartom az Alaptörvénynek a polgári védelemre vonatkozó kötelezettségének az ismeretét: „A polgári védelmi kötelezettség személyes kötelezettség az emberi élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében.” Ezt nagyon sokszor és sokan félreértelmezik, és csak nyűgnek tartják, mint például a köteles polgári védelem intézményét is. A napi problémák megoldásánál általában az önkéntesekre számítunk, de amikor tényleg nagy baj van, akkor kell olyan kötelezettség, ami alapján például segítő kezekre számíthatunk. Az ifjúsági versenyekkel a fiatalokat a tudatosságra neveljük, hogy tudatosabb felnőttekké váljanak. Az önvédelmi képesség fejlesztése lényeges kérdés, fontos, hogy a saját környezetünkben lévő kockázatokat felismerjük, hogy képesek legyünk a kockázatok kezelésére. Folyamatosan felhívjuk az állampolgárok figyelmét, hogy sokat tehetnek a saját biztonságuk érdekében. Ezen a területen azért jelentős előrelépés tapasztalható, mert az emberek már komolyan veszik a figyelmeztetéseket.

Ha jól tudom, a fővárosban a tizenötezer tűzoltói beavatkozásból minden harmadikat, közel ötezret a rendőrség közreműködésével hajtanak végre a tűzoltók. Az együttműködés kiváló a két rendvédelmi szerv között.

A fővárosban 1500 tűzoltó és 15 000 rendőr teljesít szolgálatot, és természetesen így a rendőri erők ha-

marabb érkezhettek egy-egy esemény helyszínére. Legtöbbször a rendőr kollégák segédkeznek a helyszín, a közlekedés biztosításában. Ma már egy integrált műveletirányítói központ működik azonos munkarenddel, szinte teljesen egységesen, ami stabilitást, biztonságot ad, hatékony fellépést, beavatkozást biztosít.

Magyarország szolgálatában a biztonságért! Mi mindent fémjelez a jelmondatuk?

A biztonság egy nagyon komplex fogalom. Nekünk a szubjektív és objektív biztonságérzetet kell megfelelő módon biztosítanunk az állampolgárok számára. Rendszerünk jellemzői a stabil működés, az alapos ismeret, a szakértelem. Mindenki számíthat ránk, mert felkészültek vagyunk, és szakmailag mindent megteszünk annak érdekében, hogy Magyarország biztonságos ország legyen. Az ipari üzemek működésének felügyelet alatt tartása is kiemelt feladatunk, hiszen egy-egy ipari üzem működése jelentős kockázatokat rejt. A 2011-es vörösiszap-katasztrófa világított rá és irányította a figyelmet arra, hogy milyen hiátus van az ipari üzemek felügyeletében, megmutatta továbbá, hogy milyen szétaprózott és felületesen megfogalmazott hatás- és felelősségi körök voltak korábban érvényben. A biztonság egy átfogó, komplex kérdéskör, amelyben a katasztrófavédelem nagyon széles körű jogosítványokkal rendelkezik, közel 400 hatósági jogkörrel, a vízügyi, vízvédelmi hatósági jogkörtől a hulladékszállításon át egészen a kéményseprésig. Alapvető feladatunk, hogy az általunk felügyelt területeken a működőképesség és a biztonság biztosított legyen.

A Nemzeti Közszerológati Egyetemen egy önálló, karoktól független intézetként, a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szakmai felügyeletével és fenntartásával alakult meg a Katasztrófavédelmi Intézet.

Idén végeztek elsőként azok a hallgatóink, akik már az egyetemi képzési rendszerben tanultak, ők még csak most állnak munkába, így a tényleges tapasztalatokról majd csak később beszélhetünk. Mindig is elégedettek voltunk a végzett hallgatókkal, mindenki megtalálta a helyét a szervezetünkben. Rektor úr is elégedett az intézet munkájával, ami elsősorban az ott dolgozókat dicséri. A tudományos fokozattal rendelkezők száma is messze az átlagot meghaladó nálunk, igyekeztünk mi magunk is támogatni mindenkit ebben a törekvésében.

Édesapám 22 éve polgármester, két árvízi hullám vonult végig az elmúlt évek során a településen.

Ilyenkor látható igazán, mennyire fontos a helyi védelmi bizottságok munkája is.

2012 után változott a védelmi igazgatás rendszere. Míg korábban a megyei közgyűlések elnökei voltak a megyei védelmi bizottságok vezetői és az adott település polgármesterei a helyi védelmi bizottságoké, a 2010-es borsodi árvíz idején bebizonyosodott, hogy ez a rendszer nem működik hatékonyan. Az új rendszerben a megyei kormányhivatal vezetője lett a megyei, míg

„A tudományos fokozattal rendelkezők száma is messze az átlagot meghaladó nálunk, igyekeztünk mi magunk is támogatni mindenkit ebben a törekvésében.”

a járási hivatal vezetője a helyi védelmi bizottság vezetője, melyben természetesen helyet kapnak az érintett települések polgármesterei is, hiszen a problémákat ott kell kezelni, ahol keletkeznek, a helyi viszonyokat a helyi emberek ismerik a legjobban. Bár a döntéseket nem ők hozzák, de a szervezési feladatokat a településeiken továbbra is ők látják el. Ahol általában komoly a veszélyeztetettség, ott települési mentőszervezeteket is létrehoztunk. A közbiztonsági referensek kiemelkedő szerepéről is érdemes szót ejteni, ezt a pozíciót a 2011-es, a katasztrófavédelemről szóló törvény hozta létre, azzal a céllal, hogy a polgármesterek felé megfelelő szakértelmet közvetítsenek. A közbiztonsági referensek folyamatos kapcsolatot tartanak fenn a rendőrséggel és a polgárőrséggel is.

A technikai eszközök időközben folyamatosan fejlődnek.

A már említett 44,6 milliárd forint összegű uniós forrásból 22,5 milliárd a járműpark fejlesztésére fordítható: 108 fecskendő, valamint erdőtüzek oltására alkalmas járművek és vízszállító járművek beszerzésére nyílik mód. Emellett fejleszthetjük a lakossági tájékoztató rendszert, erre 4,8 milliárd forint áll rendelkezésre, amelyet alapvetően a veszélyes üzemek környékére telepítünk. Az önkéntes tűzoltók eszközparkjának bővítésére és képességeik fejlesztésére 3,4 milliárd forint, míg tűzoltó laktanyák és őrsők építésére közel 10 milliárd forint lett elkülönítve. További források fordíthatóak a koc-

kázatelemzés és az iparbiztonság területén a képességek fejlesztésére.

Hogyan és mivel tudják vonzóvá tenni a tűzoltó hivatást?

Ebben szerencsések vagyunk, mert korábban is sok jelentkező volt. Az egyetemen lévő intézetünkbe óriási a túljelentkezés, a tűzoltó alapképzésre is tízszeres, egy 80-90 fős tanfolyamon közel 1000-1200-an szeretnének részt venni! Az egyéni előrehaladás szempontjából kiemelten fontosnak tartjuk a folyamatos képzést. Az életpálya bevezetése tovább erősítette a megtartó erőt. Mindig van és lesz utánpótlásunk.

„A tanulmányi eredmény a hallgató munkához való hozzáállását tükrözi”

DR. SORS LÁSZLÓ

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünydözési és nyomozóhatósági feladatok ellátásáért felelős helyettes államtitkára

Úgy vált a bünygyi szakterület kiválóságává, hogy közrendvédelmi szakra jelentkezett, de magas pontszámának köszönhetően a bünygyre nyert felvételt. Huszonöt évvel ezelőtt éppen akkor kezdte el a főiskolai tanulmányait, amikor a Vám- és Pénzügyőri Tanszék megalakult az intézményben.

1994-ben kiváló eredménnyel végzett a Rendőrtiszti Főiskola bünygyi szakán. Kérem, meséljen erről az időszakról!

A BRFK-n járőrként teljesítettem szolgálatot a vízi rendészetnél, amikor külső pályázóként felvételiztem, az akkori parancsnokom ugyanis nem támogatta a továbbtanulásomat. Közrendvédelmi szakra jelentkeztem, imádtam az egyenruhát. „Túl jól” sikerült a felvételem, ezért a bünygyi szakaszba osztottak be. Büszke vagyok

arra, hogy kiváló eredménnyel végeztem. Ebben az évben rendezték először a Budai Várban a tisztavató ünnepséget, amelyen sajnos nem tudtam részt venni, ugyanis Németországban voltam egy több hónapos tanulmányúton. Akkor már középfokú nyelvvizsgával rendelkeztem, előre hozott záróvizsgát is kellett tennem.

Akkoriban szigorúbb követelményrendszernek kellett megfelelni, de kellemes emlékeim vannak a főiskolás évekről. Az évfolyamparancsnokom Rosta Gábor volt, akit egy alkalommal Cserhalmi Pál helyettesített. Aznap hatalmas hó esett, én azonban mindig gyalog sétáltam fel a hegyre, és akkor elkéstem. Cserhalmi közölte, hogy a saját időmet vettem el a dolgozatírástól, de azért megengedte, hogy megírjam, és bár így kevesebb időm lett rá, mégis ötös lett.

Dénes Sándorra úgy emlékszem, hogy nagyon szigorú volt. Kratochwill Ferenc akkor halt meg, amikor elkezdtem a tanulmányaimat, Dános Valér, az új parancsnok a bemutatkozásakor arra emlékeztetett minket, hogy a tanulmányi eredmény pontosan azt tükrözi, hogy a hallgatónak milyen a munkához való hozzáállása. Rendkívül megérintett ez a gondolat, én magam azóta is ezt valloim. Ugyanakkor nem feltétlenül a kitűnő tanulókból lesznek a legjobb munkavállalók, de a tanulmányi átlagok általában az életben várható eredményeket vetítik előre.

Járőr, majd vizsgáló beosztást is kapott felszerelése után.

Akkoriban nem létezett számítógép. Egy fedél nélküli Optima írógéppel kezdtem el dolgozni, két ujjal pötyögve készítettem el a jegyzőkönyveket, minden adatszolgáltatáshoz külön szolgálati jegyet kellett írni. Az első számítógépek megjelenése forradalmasította a munkánkat, és egyszer csak az adatkérés is elektronikusan történt.

Pénzügyi ismereteket is szerzett nem sokkal később. A munkájához feltétlenül szükségét érezte a továbbtanulásnak?

A főiskola elvégzése után a BRFK Gazdaságvédelmi Osztályán kezdtem el dolgozni, szép sikereket értem el, később átkerültem az ORFK-ra, ahol rövid idő alatt nagy rutinra tettem szert. Óriási fejlődési lehetőséget jelentett szakmailag, amikor elkezdtem jogi egyetemi tanulmányaimat. Az adóhivatal bünyügyi szolgálatához kerültem át, ahol sikerorientált csapattal dolgoztam. Egyébként minden iskolai végzettségemet a mai napig használom, folyamatosan jogászskodom, szükség van a pénzügyi és rendőri szakmai ismeretek alkalmazására is. A pénzügyi nyomozás speciális terület, ismerni kell a kriminalisztikai alapvetéseket, komplexebb jogszabályismeretre és gazdasági ismeretre van szükség ehhez a munkához. Több oktatási formát is kitaláltunk a szervezeten belül, és létrehoztuk a Nemzetközi Pénzügyi Nyomozói Akadémiát is.

Megjárta a lépcsőfokokat: adónyomozó, hivatalvezető, bünyügyi főigazgató, majd a Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünyügyi elnökhelyettese lett. Melyik időszakban kellett a legtöbb szakmai kihívással megküzdenie?

Vezetői tapasztalat és képzett személyi állomány nélkül kezdtem a parancsnoki munkámat. Mivel lehetőséget kaptam tehetséges fiatal kollégák felvételére, három év alatt levittük az ügyszámot a felére, rendkívül büszke vagyok arra, hogy ez sikerült. A vezetői állományt is magam választhattam meg. Alkotni és építeni szeretek.

Sikerorientált leszek mindaddig, amíg az élet megadja nekem azt a lehetőséget, hogy jogszabályi keretek között az elérendő cél érdekében tevékenykedhessek. 2010-ben megkaptam azt a feladatot, hogy újjászervezzem a NAV bünyügyi szolgálatát. Komplex stratégiai tervem van a jövőre nézve is, amely legalább 16 pontból áll; a nem-

zetközi együttműködés, az értékelő-elemző kapacitás fejlesztése is a terveim között szerepel. A bűnüldözésben eltérő stratégiát követünk, mint más bűnüldöző hatóságok. Az egyik fő stratégiai elemünk az, hogy a hatáskörünkbe tartozó bűncselekmények elkövetését szeretnénk megelőzni. Kiemelten sikeres félét tudhatunk magunk mögött, a stratégiai gondolkodás gyakorlati végrehajtásának az eredményeként. Úgy érzem, egy rendkívül erős nyomozóhatóságot tudtunk felépíteni.

„Időnként érdemes megnézni az utat, ha odaérünk egy állomásra, fontos számot vetni önmagunkkal és kijelölni a további irányokat” – ezekkel a gondolatokkal köszöntötte a hallgatóinkat a Lónyay-díjátadón legutóbb. Milyen irányokat jelölne ki a hallgatóink számára?

Törekedjenek mindig a lehető legjobb eredmény elérésére! A hallgatónak nem lehet más célja, mint az érdeklődési körébe tartozó szakirányon, szakmában a legnagyobb odaadással megfelelni a követelményeknek. A mai világban azonban nem elégséges csupán a tananyag elsajátítása. Szerencsére vannak olyan hallgatóink, mint a Lónyay-díjasaink, akik tudományos értékű munkát tudnak letenni az asztalra, nyitott szemmel tekintenek a világra. Egyik frissen végzett kollégánk kezdő nyomozóként fokozott érdeklődést mutatott egy téma iránt, így megkapta annak a lehetőségét tőlem, hogy minden, a té-

mában megrendezett nemzetközi konferencián részt vehessen. Ennek a speciális szakterületnek két éven belül a szakértőjévé vált. Ki lehet tehát emelkedni egy ilyen típusú hozzáállással. Az a szakmai siker záloga, hogy a hallgató „csupán” a tananyag elsajátításá-

nál mindig többet akarjon.

Az Ön kezdeményezésére jött létre a már említett Nemzetközi Pénzügyi Nyomozói Akadémia, az ICOFI. Feltételezem, hogy fontosnak tartja hallgatóink részvételét a nemzetközi programokban.

„Nem elég elvégezni a napi feladatokat, folyamatosan keresni kell a fejlődés lehetőségeit, és ezt csak az NKE-vel tudom elképzelni.”

Természetesen. A pénzügyi nyomozás országhatárokon belül ugyanis elképzelhetetlen. A munkánk során folyamatosan fejlesztjük a nemzetközi kapcsolatokat, az ország és a nyomozóhatóság méretéhez képest Európában eddig is kiemelkedő volt az aktivitásunk. Ahogy a gyakorlati életben, az oktatásban is helye van a nemzetközi tapasztalatok megszerzésének.

Hol tart most az átalakítási folyamat a szervezetüknél?

Megközelítőleg félúton járunk. Most is egy államtitkári értekezletre sietek, amelynek az egyik napirendi pontja ez a kérdés: a NAV további átalakításának lehetséges irányairól értekezünk. Egy szervezet folyamatosan változik, ahogyan az élet és a feladatrendszer is. A hatékonyságra törekszünk, ezért az átalakítás soha nem fog befejeződni, hiszen folyamatosan alkalmazkodni kell a környezetünk változásaihoz.

Az RTK-n működő Vám- és Pénzügyőri Tanszék komoly segítséget kap a képzés gyakorlatiasabbá tételéhez. Erre a jövőben is számíthatnak a kollégák?

Nagyon szoros az együttműködésünk a tanszékkel, a legfőbb utánpótlási bázisunk továbbra is a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara. Az építkezési folyamathoz, a munkavégzés hatékonyságához csak a gyakorlatban is jártas, jól képzett kollégák tudnak hozzátenni. Ehhez igyekszünk minden segítséget megadni. Jövőnk záloga az, ha a leendő kollégáink megfelelő képzésben részesülnek. Nem elég elvégezni a napi feladatokat, folyamatosan keresni kell a fejlődés lehetőségeit, és ezt csak az NKE-vel tudom elképzelni. A végzett hallgatókkal maximálisan elégedett vagyok, nagyon gyorsan beletanulnak a szakmánkba.

„A haza szolgálata a legnemesebb célok egyike”

DR. BAKONDI GYÖRGY

ny. tűzoltó altábornagy, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság korábbi főigazgatója

Szakmai pályafutása során mindvégig a magyar emberek biztonságának megteremtéséért dolgozott. Két időszakban is vezette az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot, széles körű vezetői, parancsnoki ismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkezik. Számos, Európában soha nem látott katasztrófát követő helyreállítási és újjáépítési munkálatot irányított sikerrel. Életútja minden rendvédelmi dolgozó számára példaként szolgálhat.

A szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskola hallgatójaként határőr parancsnokként és általános iskolai tanárként diplomázott 1975-ben.

Az ott tanultak hogyan határozták meg a későbbi pályafutását?

Gyermekként az volt a vágyam, hogy ejtőernyős tiszt legyek, de ilyen szak akkor nem volt a főiskolán. Így lettem határőr, kitűnő eredménnyel végeztem, főhadnagyként avattak. Négyéves képzésben tanultam, amelynek komoly katonai, vezetői és határőrizeti elemei voltak. Ez pszichikailag és fizikailag is nehéz időszaka volt az életemnek. A gyakorlószolgálaton belső alparancsnoki tapasztalatokat szereztem, aztán századparancsnok, majd Szegeden a Kossuth Lajos Katonai Főiskola első évfolyamának parancsnokhelyettese lettem. Gyakran vettünk részt határőrizeti feladatok ellátásában, területzárásokon. Ez a képzés a leendő tisztek önálló parancsnoki képességeit, a gondolkodási készséget és a döntési, vezetésirányítási ismereteik elsajátítását fejlesztette.

1977–1982 között a József Attila Tudományegyetemen jogi végzettséget szerzett, a jogi szakvizsgát 1997-ben tette le. Akkoriban kevesen lettek jogászok, Önt mi motiválta, amikor jelentkezett?

A karrierutam következő állomása a Zrínyi Katonai Akadémia is lehetett volna, de én inkább jogi ismereteket akartam elsajátítani. 1978-ban változott a beosztásom, áthelyeztek a szegedi határátkelőhelyre parancsnokhelyettesi beosztásba. Kiemelkedően nagy átkelőhelyen végeztünk közúti, vasúti, légi és vízi határátléptetést is. Az itt elsajátított ismeretek nagy segítséget jelentettek későbbi határőrtiszti szolgálatom során. 1983-tól 1987-ig a Ferihegyi Repülőtér parancsnokhelyetteseként tevékenykedtem, amely akkor a legnagyobb átkelő volt Hegyeshalom mellett. Ebben az időszakban az addigi egységszintű forgalomellenőrző pontot átszervezték, parancsnoksági jogállásba került, és törzsfőnök, a parancsnok szakmai helyettese lettem. 1987-ben a Határőrség Országos Parancsnokságának Határforgalmi Osztályára kerültem. Ez az osztály a határátkelőhelyek munkájának szakmai irányításával foglalkozott, alosztályvezetői,

osztályvezető-helyettesi, majd osztályvezető beosztásban szolgáltam. A rendszerváltás után világossá vált, hogy az addig alkalmazott határforgalom-ellenőrzési módszertan már nem felel meg a kor kihívásainak. Ekkor kezdtem el egy új típusú ellenőrzési rendszerrel foglalkozni, bevezettük a szelektív, differenciált határforgalom-ellenőrzést.

1990-ben és 1992-ben az Amerikai Egyesült Államokban járt tanulmányutakon. Milyen ismereteket sajátított el?

Határforgalmi vezetők továbbképzésén vettem részt, tanulmányoztuk a mexikói határon zajló tevékenységet, majd Floridában és Washingtonban képeztek minket. A terrorcselekmények felszámolásának irányításával összefüggő ismereteket is elsajátítottam, megismertem a zöldhatárőrizet és a „kerítéses” módszer lényegét. Az idegenrendészet, a menekültkérelmek elbírálása, a naponta több száz határsértő megjelenése akkor számomra elképzelhetetlennek tűnt. Nem gondoltam volna, hogy később, évtizedek múlva Röszkénél lesz olyan nap, amikor tízezren lépik át a határunkat... Értékes nemzetközi szakmai kapcsolatokra tettem szert, megismertem azt a módszert is, amelynek alapján eljártak az elfogottakkal szemben, megismertem, milyen táborokban helyezik el őket, milyen jogorvoslati lehetőségeik vannak és hogy miként zajlik az idegenrendészeti eljárás. Tanulmányoztam az amerikai vízumrendszert, akkoriban ugyanis a magyar vízumrendszer is megújításra szorult.

A délszláv háborús helyzetben milyen feladatokat láttak el?

A határainkat elaknásították, sok ezer átlövés és behatolás nehezítette a munkánkat, jelentős erőket csoportosítottunk át a jugoszláv határra. Egy olyan szituációt kellett megoldanunk, amelyet a katonai akadémiákon nem tanítanak, ugyanis azzal mindenki tisztában van, hogy mi a teendő, ha háborús helyzet alakul ki egy szomszédos országgal, hogyan történik a mozgósítás, arról azonban nem volt ismeretünk, hogy milyen intéz-

kedéseket kell hoznunk akkor, amikor a határunkon két állam háborúzik, Horvátország és Szerbia, és egyikük sem lép fel ellenünk. Törvényt készítettünk elő a határőrizetről; Magyarországon akkoriban az 1974. évi 40. számú minisztertanácsi rendelet szabályozta a határőrizeti tevékenységet. A legfontosabb feladataink között szerepelt a jogalkotás, a jogállami kereteknek megfelelő működési mechanizmus, a képzési rendszer, a felvételi eljárások, a továbbképzés, az együttműködés, a megfelelő kommunikáció kialakítása és a nemzetközi kapcsolatok ápolása.

1999. július és november között irányította az 1700 települést érintő újjáépítést mint az Árvízi Újjáépítési és Helyreállítási Kormánybizottság vezetője.

Harminchárom milliárd forintos kár keletkezett. A helyreállítás megszervezésével nagy gyakorlatra tettem szert. Az újjáépítés során az emberek érezték, hogy a magyar nemzet összefogott értük.

Két időszakban is vezette az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot.

Először köztisztviselőként 1999. december közepén. A következő évben alakult meg az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, ennek lettem a parancsnoka. 2000. január 30-án bekövetkezett a tiszai cianidszennyezés, elpusztult a folyó élővilága. Európában még hasonló sem történt azelőtt. A parton lévő embereket és az élővilágot is mentenünk kellett, ezért például Szolnok vízellátását is megállítottuk. Ezt követően bekövetkezett az évezred tiszai árvize, mely rendkívüli vízmagasságokat produkált az Alföld térségében, különösen Szolnok fölött, több települést kellett kitelepítenünk. Újabb helyreállítás következett. Békés megyében a gázkútkitörést négy hónap alatt tudtuk elfojtani, nagyon kritikus volt ez a szituáció is. 2002 nyarán pedig a dunai árvíz jelentett óriási kihívást.

2003 és 2010 között ügyvédként és társtulajdonosként dolgozott egy ügyvédi irodánál, szakterülete elsősorban a közbeszerzés volt.

Sikeresen tudtam felépíteni egy ügyvédi irodát. Új szemlélettel, új módszerekkel kezdtem neki a civil életnek, a jogalkalmazásnak. Ez egy nagyon fontos állomása volt az életemnek.

A borsodi árvíz idején kormánybiztosként irányította a helyreállítási munkákat.

Egy elrontott, rossz védekezés után kezdtem neki a munkának, melynek során jelentős erő- és eszközhiánnyal küzdöttünk. 2010. június 15-én reaktiváltak vezérőrnagyként, majd július 1-től újra főigazgató lettem az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságnál. Világossá vált, hogy a katasztrófavédelem átfogó reformja nem halasztható. Olyan intézményrendszerre volt szükség, amely képes megelőzni a súlyos katasztrófákat. A tűzoltóságokkal kapcsolatos, kissé széttagolt rendszert áttekinthetőbbé kellett tenni, és a polgári védelem tevékenységrendszere is megújításra szorult.

A 2010 októberében bekövetkezett vörösiszap-katasztrófa után a kormány 2012. január elsejétől megnövelte a katasztrófavédelem hatás- és jogkörét. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Óriási mennyiségű lúgos víz ömlött ki a széttört tározóból. Tízen meghaltak, több mint kétszázan megsérültek, a természet is nagy károkat szenvedett, több települést romba döntött az áradat. Nyilvánvalóvá vált, hogy a veszélyes üzemekkel kapcsolatos hatósági jogköröket is átláthatóvá kell tenni, a szabályozás hatékonyságát növelni kell. A magyar országgyűlés új törvényt alkotott, amely létrehozta a ma is működő hivatásos katasztrófavédelmi szervezetet. A polgári védelem, az iparbiztonság, a tűzoltóság és a vízügyi hatóság tevékenységrendszere is megújult. Nem sokkal később történt Budapesten egy halálos kimenetelű diszkótűz, így még fontosabbá vált a katasztrófák megelőzése. 2013-ban nagy mennyiségű hó esett le, tizenhét megyében, több mint tíz vasúti szerelvény vesztegelt a nyílt pályán, három

megyében nem volt ivóvíz és áramszolgáltatás. Közel száz települést elzárt a hó, az M7-es autópályán száznál is több autó ütközött össze. A legnagyobb eredménynek azt tartom, hogy mindenkit meg tudtunk menteni. Ezt követte a dunai árvíz, ahol először vált nyilvánvalóvá, hogy a katasztrófavédelem működőképessége, mobilizálhatósága és logisztikai rendszere egy ilyen óriási kihívást is képes kezelni. Kiemelkedő, sikeres védekezést hajtottunk végre. Létrehoztunk egy központi rendeltetésű mentőszervezetet, mellyel később külföldön is példásan helytállva nyújtottunk segítséget.

2015 májusától miniszterelnöki megbízott, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója.

A fő feladatom a belbiztonsági kérdésekben történő szaktanácsadás. Szerteágazó területről van szó, hiszen a közbiztonságtól kezdve a nemzetbiztonságon át egészen a kritikus infrastruktúrák védelméig olyan kérdésekkel foglalkozunk, amelyek az emberek életét, biztonságát érintik. Magyarországon és Európában is nagy kihívást jelent a tömeges, erőszakos migrációs áradat feltartóztatása, melynek során rövid időn belül világossá vált, hogy szükségünk van egy jól működő

műszaki akadályrendszerre. Kiemelt feladatunkká vált az emberek biztonságát veszélyeztető terrorcselekmények felderítése és megelőzése is.

„Magyarországon és Európában is nagy kihívást jelent a tömeges, erőszakos migrációs áradat feltartóztatása...”

Sokszor hallunk a határőrség

újjászervezésének a gondolatáról. Ez valóban megoldást jelenthetne?

A határ rendjének fenntartása nem attól hatékony, hogy önálló határőrség látja-e el. Az erők, eszközök célirányos alkalmazásával a rendőrség irányításával is jól működik a határrendészeti tevékenység. Minden biztonságnak, a belbiztonságnak is alapvető kérdése, hogy az adott állam a szuverenitását kifejező államhatárt tudja-e őrizni. Képes-e kontrollálni, hogy kik jönnek be és milyen céllal, milyen az identitásuk, jogosultak-e menedékkérelemre, ezért a határbiztonság erősítése

a kormányzat szempontjából kiemelt prioritást kapott: komoly pénzeszközöket, élőerőt, technikai eszközöket rendszeresítettünk. A Készenléti Rendőrség állományába háromezren szerelnek fel még idén, és határőrizeti feladatokat látnak majd el.

Volt határőrként újra határőrizettel is foglalkozik. Hogyan jellemezné az akkori feladatokhoz képest napjaink határrendészeti tevékenységét?

A határőrizet minden időszakban más típusú tevékenységet igényel. Nem lehet például ugyanazokkal a módszerekkel irányítani egy határforgalom-ellenőrzést: háborús időszakban vagy illegális migrációs tömegmozgás esetén más az eljárás, más megoldásokat kell alkalmaznunk. Ma már a rendőrség is rendelkezik azzal a tudással, ami a migrációs nyomás kezeléséhez szükséges.

Még 2013-ban, a katasztrófavédelem leendő szakembereinek tartott előadásában nem könnyű, de szép hivatásnak nevezte mindazt, ami minden végzett hallgatóra vár majd.

Parancsnokként a Katasztrófavédelmi Intézetben gyakran találkoztam az oktatói és a hallgatói állománnyal. Minden alkalommal elmondtam, hogy a hivatásunk gyakorlása során nyolcórás munkaidő nem létezik. Az átlagember számára nem is látható, hogy a rendvédelmi szervek dolgozói milyen komoly és veszélyes feladatokat látnak el, ugyanis a haza szolgálata, a nemzet szolgálata a legnemesebb célok egyike.

Oktat és vizsgáztat egyetemeken és főiskolákon.

A Rendőrtiszti Főiskola, majd a Nemzeti Közszolgálati Egyetem címzetes egyetemi docense lett.

A Rendőrtiszti Főiskolán és a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán is oktattam, záróvizsgáztattam. Nagyon fontosnak tartom, hogy a jövőendő tisztai utánpótlásnak átadjuk a megfelelő ismeretanyagot, a gyakorlati tapasztalatainkat. Rendészetről, határőrizeti, katasztrófavédelmi

kérdésekről tartottam előadást tudományos konferenciákon is, legutóbb Pécsen, migrációs témában. Több mint harminc publikációm is megjelent az évek során.

A rendészeti felsőoktatás 45 éve kapcsán vissza tud-e emlékezni bármelyik vezetőnk tevékenységére?

Elkötelezettségében, munkabírázásában igazán figyelemreméltót alkotott Janza Frigyes tábornok úr, aki mindig is innovatív vezető volt, fogékony az új iránt, rendkívül jó szervező. A tisztképzésben mindenki arra törekedett, hogy fölkészítse azokat a tisztjelölteket, akik azt a munkát folytatják, amelyet mi már sok évtizede elkezdtünk.

Az NKE-n rendvédelmi szóvivő képzés indult. Mi a hatékony krízis- és válságkommunikáció legfőbb ismérve?

A katasztrófavédelem első számú vezetőjeként többször nyilatkoztam. Vannak pillanatok, amikor meg kell mondani az embereknek, hogy mit tegyenek, és elérni azt, hogy ne féljenek. A kommunikáció valóban egy külön szak indítására érdemes. Számos módszert alkalmaztunk a legválságosabb órákban, rendszeresen adtunk ki közleményeket, sajtótájékoztatókat tartottunk a helyszíneken is. Egy krízishelyzet esetén óriási érdeklődést tapasztalunk, azonban sok esetben a média képviselőit

is mentenünk kellett. A válságmenedzselésnek az egyik nagyon fontos szegmense a kommunikáció. A vörösiszap-katasztrófánál bejelentette a kormány, hogy újjáépítjük a házakat, de az emberek nem akarták ezt elhinni.

Sokat gondolkodtam, hogy mivel győzhetnénk meg őket. A károsultakat két busszal szállítottuk a Beregre, ahol 2001-ben nagy újjáépítés történt a gátszakadást követően. Nagy szeretettel fogadták őket, és megmutatták nekik a Makovecz Imre által tervezett házaikat. Végül egyik károsultnak sem kellett csalódnia. A hatékony kríziskommunikáció egy szakma.

Július 14. és 26. között példátlan terrorcselekmény-sorozat volt Európában, amelyben közel

„Kiemelt feladatunkká vált az emberek biztonságát veszélyeztető terrorcselekmények felderítése és megelőzése.”

százan haltak meg. Az emberek félelmet, bizonytalanságot éreznek, aminek rossz társadalmi, politikai és gazdasági hatásai vannak. Magyarországon biztonságban érezhetjük magunkat?

Az elmúlt másfél évben háromszáz emberéletet követeltek a terrorcselekmények, volt olyan időszak, amikor tizenkét nap alatt százan haltak meg. A magyar kormány álláspontja a kezdetektől az volt, hogy az illegális migráció összefügg a terrorizmussal, és hatékony határellenőrzés nélkül nincs belbiztonság Európában. Nagyon fontos, hogy a hatóságok tudják, kik jönnek Európába. A klasszikus terrorizmus, amely a hetvenes, nyolcvanas években volt jellemző, amikor túszoikat ejtettek, és azoknak a szabadon bocsátását valamilyen követelés teljesítéséhez kapcsolták, megszűnt létezni. Ma öngyilkos merénylőkkel állunk szemben, akik nem követelnek semmit, nem akarják túlélni a terrorcselekményt, csupán gyilkolnak és félelmet keltenek. Ezért joggal merülnek föl olyan vélemények a szakirodalomban, hogy ma már jellemzően háborút folytató katonai diverzáns alakulatokról van szó. Az ellenük vívott harc során Európában a titkosszolgálatok létszámát, a rendőrségeket, a rendvédelmi szervek technikai lehetőségeit folyamatosan fejleszteni kell.

A magyar hatóságok július 5-ével úgynevezett mély-ségi határőrizetet vezettek be. Azokat az elfogott

migránsokat, akikre nem tudnak bűncselekményt bizonyítani, visszakísérik a kerítésen található kapukig, és útba igazítják a legközelebbi tranzitzona felé.

A határőrizet során technikai eszközöket alkalmazunk, többvonalas, többlépcsős határőrizeti rendszereket működtetünk. Megfelelő felderítő tevékenységet folytatunk az embercsempészek mozgását is figyelve, egészen nyolc kilométeres mélységig.

Európa melyik szegletében tölthetnék el biztonságban, nyugalomban, félelem nélkül néhány napot?

Magyarországon. Bár száz százalékos biztonság soha nincs, az intézkedéseink hatására a turistaforgalom jelentősen növekedett, a biztonság minden ember számára óriási érték, egyúttal a jól működő gazdaságnak is az elsőrendű feltétele.

Elhúzódó válsághelyzetre kell készülni Európában?

Egészen biztosan. Belbiztonsági veszély alakult ki: tömeges, szervezett, agresszív és illegális a migráció. Tavaly Magyarországon 104 ország állampolgára, négyszázezer ember haladt át. Sajnos bőséges az utánpótlás Pakisztánból, Afganisztánból, Olaszországon keresztül pedig elsősorban afrikaiak, főként líbiaiak érkeznek nagy számban, az utánpótlásuk szinte beláthatatlan, több tízmillióra is tehető a becsült létszámuk.

„Korunk rendőrtisztjeinek meg kell tanulniuk nagyságrendekben gondolkodni”

DR. HATALA JÓZSEF
ny. rendőr altábornagy, a Nemzeti
Bűnmegelőzési Tanács elnöke, korábbi
országos rendőrfőkapitány

33 évesen döntött úgy, hogy felszerel a rendőrség állományába. Ha nem int búcsút az üzemvezetői beosztásának, a magyar rendőrség nagyon sokat veszített volna a munkája nélkül. Óriási élményt jelentett számomra a vele folytatott beszélgetés, kétségem sincs afelől, miért nevezték ki 15 év szolgálati idő elteltével dandártábornoknak, miért kapta meg három ország négy állami kitüntetését is. Az altábornagy igazi lokálpatrióta, ezer szállal kötődik Csepelhez. A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács elnökeként ugyanazzal a lendülettel kezdett neki a munkának, mint az eddigi beosztásai során bármikor.

Rendőrségi pályafutását 1983-ban kezdte a Budapesti Rendőr-főkapitányságon baleseti helyszínelőként, majd vizsgáló, osztályvezető, közle-

kedésrendészeti vezetőhelyettes, közrendvédelmi főosztályvezető lett.

1983. február 16-án léptem be a testületbe, ekkor 33 éves voltam. Már rendelkeztem egy műszaki diplomával, gépjármű-üzemeltetési szakon végeztem. A sorkatonai szolgálat letelte után visszamentem dolgozni oda, ahonnan bevonultam, a Csepel Vasműbe. Gépkocsivezetőként dolgoztam, fél éven belül viszont egy szállítási üzemnek lettem a vezetője, 24 évesen kétszáz ember irányításáért feleltem. A vezetési elveim hasonlóak voltak egész életutam során, csak a módszereim változtak. Az volt az alapvető elvem, hogy mindenki pontosan kezdje el a munkát, az eszközökkel helyesen bánjon, a rá bízott feladatokat végezze el. Hatgyerekes csepeli család gyermekeként, otthon megtanultam mindent a munkához való hozzáállásról és a kötelességtudatról.

Az vitathatatlan azonban, hogy a rendőrségen az állományilletékes parancsnoknak erősebbek a jogosítványai, mint a civil világban. Elindult egy változás a magyar társadalomban, amit akkor, 33 évesen nem érzékeltem ugyan, de azt éreztem, hogy fordulóponthoz érkeztem, ezért elkezdtem munkahelyet keresni, mert a műszaki végzettségemmel, a nyolcéves vezetői gyakorlatommal sem tudtam előrelépni. Ezért írtam egy kérvényt a belügyminiszternek, hogy rendőr szeretnék lenni a közlekedésrendészeti szakterületen, hiszen gépkocsivezetőként, szállítmányozással és üzemeltetéssel foglalkoztam, szakmai és vezetői tapasztalattal rendelkeztem. Kaptam egy értesítést, majd eljött hozzám egy rendőr zászlós a BRFK humán szolgálatáról, és megkérdezte, hogy fönntartom-e a kérésemet. Időpontot kaptam a BRFK személyzeti vezetőjéhez, akinek szintén megfogalmaztam, hogy közlekedésrendészettel szeretnék foglalkozni. A balesethelyszínelői és vizsgálati osztály vezetőjéhez, Dr. Váry László rendőr alezredeshez irányítottak, aki dicséretesnek tartotta az elképzeléseimet. Akkor

35 volt a felső korhatár, kérte, hogy gyorsan szereljek fel, majd a döntésem értelmében helyszínelő vagy vizsgáló leszek. Mivel az előbbi volt az alapja az utóbbinak, ezt választottam, ugyanis ezt a munkát is meg akartam tanulni, balesethelyszínelő rendőr főtörzsőrmesterként elkezdtem dolgozni.

Hogyan képzelhetjük el az akkori munkáját?

Egy idősebb járőrhez osztottak be, aki segítette a munkámat. 33 éves koromra azonban már megismertem az akkori gépkocsivezetői társadalom gondolkodásmódját, a járművek műszaki tulajdonságait és a gépjármű-üzemeltetésre vonatkozó szabályokat, műszaki rajzokat készítettem, így gyorsan megértettem a műszaki szakértők jelentéseit is, és mindez helyzeti előnyt jelentett a munkám során. Azt nem tudtam, hogyan kell egy balesetet felmérni, de pillanatok alatt rájöttem a logikájára. Csupán a gépelés, az akkori Optima írógéppel történő munkavégzés jelentett gondot, üzemvezetőként ugyanis nekem nyolc évig a titkárnőm gépelt. Itt azonban a jelentéseket saját magamnak kellett elkészítenem. Beleváló járőrtársat kaptam, akire a mai napig jó szívvel emlékszem: Béla nagyon gyorsan gépelt, de nem tudott szépen rajzolni. Így minden ügyet együtt vettünk fel, én rajzoltam, ő pedig gépelt. Jól kiegészítettük egymást, minden jelentést időben elkészítettünk. Mindketten szerettünk dolgozni.

Hat hónapig zászlós voltam, majd hadnagyként vizsgáló lettem. A jogi ismeretekkel hadilábon álltam, ugyanakkor a balesetek műszaki összefüggéseinek vizsgálata, a bizonyítási kísérletek lefolytatása a mérnöki előéletem miatt szintén gyorsan ment. Egy neves igazságügyi műszaki szakértőnek, Egyedi Lászlónak írtam egy kirendelésről szóló határozatot, melyben olyan kérdéseket tettem fel, amelyeket eddig soha senki. Egy hosszú fékúttal kapcsolatban vitattam a fölmérés pontosságát, azt kértem a szakértőtől, hogy csináljon hibahatár-számítást. A mérés technológiájában egyetlen mérés alapján ugyanis nem lehetünk pontosak. Akármilyen precíz

a műszer, van lehetőség a tévedésre, és ez egy nyolcvan méteres fékút esetében a balesetre elég jelentős kihatással van. Az irodámba megérkezett egyik napon egy elegáns, aranykeretes szemüveges, ősz hajú úr. Azt kérdezte tőlem, hogy honnan jutott eszembe ilyen kérdéseket föltenni. Azt mondtam, hogy jogosnak tartom a kérdést. Ő is, csupán azon aggódott, hogy mindenki feltesz majd neki ilyen bonyolult kérdéseket. Rövid időn belül csoportvezető vizsgáló, majd fővizsgáló lettem.

1984-ben diplomázott a Rendőrtiszti Főiskola bünyügyi szakirányán, nappali munkarendben.

Az első emlékem arról az időszakról az akkori parancsnokhoz, Györök Ferenchez kötődik. Már az első napon eligazítást tartott a hetven első évfolyamosnak. Szépen, érthetően beszélt a rendőrtisztek felelősségéről, a velük szemben támasztott elvárásokról. Nem ismerem a szakmai pályafutásának az állomásait, de az az előadásából kiderült, hogy elhivatott ember volt. Dolgoztam a fiával a későbbiek során, főigazgatóként hozzám tartozott a központi ügyelet, ő pedig az ORFK főügyeletének egyik váltásvezetője volt.

A főiskolai évek alatt rengeteget olvastam, imádtam a történelmet. A gimnáziumban szerettem a latint, a Római Birodalom korszakairól olvastam. Elmélyedtem a krimináltaktikában, a technikában, elsősorban a jogi tárgyak, főként a büntetőjog és a közlekedési bűncselekmények érdekelték. A szakértők munkájáról is sokat tanultam ebben az időszakban. Alaposan megismerkedtem az igazságügyi orvosszakértői véleményekkel, szakmai gyakorlatomat az Igazságügyi Orvosszakértői Intézetben töltöttem, itt megtanultam az ittas befolyásoltság számítását. Rengeteg, az éjszakai láthatósággal és fékúttal kapcsolatos kísérletet végeztünk. Nem fogadtuk el azt, hogy mi számít erős és gyenge lassulásnak. A szakértőkkel buszra szálltunk, és kísérleteket végeztünk. Dr. Völgyesi Miklós közlekedési bíró volt a Közlekedési Bírák Egyesületének az elnöke.

„Ha a bűnözés egy társadalmi tömegjelenség, akkor ellene társadalmi szinten kell fellépni.”

Dr. Komáromi Endre barátommal rendőrtisztként meghívást kaptunk az egyesületbe. Ott döntöttem el, hogy jobban fel fogom vértetni magam jogi ismeretekkel. Főhadnagyként végeztem, és 1985 szeptemberében el is kezdtem a jogi tanulmányaimat. Parancsnoki engedélyt kértem, majd felvételiztem az ELTE-re. Dr. Békés Imre professzor volt a felvételi bizottság elnöke. Elmondtam neki, hogy szeretem a munkámat, és az előmeneteletem segítené a képzés elvégzése. Tisztességgel végigtanultam az egyetemet. Közben alosztályvezető, osztályvezető lettem, amikor jogásszá avattak, már osztályvezető voltam, annak a kollégámnak a helyére kerültem, aki elindított a pályámon.

Majd a Mosonyi utcában lett a Közrendvédelmi Főosztály parancsnoka, ezer embert irányított.

Nem volt még rendőrségi törvényünk, szolgálati szabályzatunk; utasítások és ajánlások voltak a segítségemre a csapaterő kezelése során, sokat olvastam ebben az időszakban, meg kellett tanulnom ezt a szakmát is. Havonta, kéthavonta elismerésben részesültem, volt olyan év, amikor öt miniszteri kitüntetést kaptam. A magyar rendőrség talán egyik legjobban kereső főtisztje voltam. A Rendőri Ezred átalakítására aztán kinevezték főkapitányi biztosnak Orbán Pétert, akivel a mai Készenléti Rendőrség jogelőd szervezetét megszerveztük. Én voltam a Rendőri Ezred utolsó parancsnoka.

15 év szolgálatot követően kinevezték dandártábornoknak. Mit gondol, mivel érte el ezt?

Alázat, szorgalom, kitartás, lojalitás, nagy munkabírási jellem. A családi indíttatásom miatt mindig tiszteltem az embereket. Soha nem volt előítéletem senki iránt. A mai rendőrtiszteknek sok mindent meg kell tanulniuk lojalitásból, hűségből, és meg kell tanulniuk nagyságrendben gondolkodni. Bármilyen probléma került elé, gondolkodtam, hogy mi szolgálja az országot, a kormányt, a minisztériumot, a szervezet érdekét, az egyéni céljaim mindig az utolsó helyre szorultak. „Csak” azt teljesítettem a szolgálatom során, amire felesküdttem. Sokszor éjjel-nappal dolgoztam. Mindig jó emberismerő

voltam, ezt a képességemet az évek során folyamatosan fejlesztettem.

2006-ban, 55 éves korában aztán nyugállományba vonult.

Olyan döntés született, hogy modernizálják a magyar rendőrség vezetését, és csak egy helyettest neveznek ki. Nem fogadtam el az akkori beosztást, azt mondtam, hogy leszerellek. Az életutam elismeréseként a nyugállományba vonulásom alkalmából altábornagyi rendfokozatot kaptam.

Országos rendőrfőkapitányként eltöltött időszakára hogyan emlékszik vissza?

A rendőrség morális, szakmai válságban volt, a vezetők elvesztették a parancsnoki meggyőződésüket, az állomány egzisztenciálisan hitehagyott volt. Az ellenőrzési és az irányítási rendszerek sem működtek. Az első napokban elmondtam, hogy a római hadseregben a gyávaságért tizedelés járt, a hűtlenségért feloszlatus. Sajnos ezen elv mellett kellett ilyen döntéseket is hozni.

Mi hívta életre a Nemzeti Bünmegelőzési Tanácsot?

Ha a bűnözés egy társadalmi tömegjelenség, akkor ellene társadalmi szinten kell fellépni. A bűnözés sajnos mindig jelen lesz az életünkben, de a bűnalkalmak csökkentésével, a megelőzési tudatossággal rengeteg problémát meg lehet előzni. Az emberek figyelmét felhívjuk arra, hogy tegyenek a saját biztonságukért, ezt tudatosítjuk a gyerekekben, idősokban, középkorúakban is. A bünmegelőzési stratégia tíz évről szól, az első két év mérlegét vonhatjuk le.

A Police Coffee a közösségi rendészet felé vezető út fontos állomása.

A rendezvényen bünygyi, bünmegelőzési, rendészeti és igazgatásrendészeti szakterület rendőri vezetőivel, illetve kollégáival folytathatnak a lakosok kötetlen beszélgetést egy kávé mellett. A program szorosan kapcsolódik a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács által megfogalmazott egyik célkitűzéshez, melyben a lakosság szubjektív

biztonságérzetének fokozása a cél. A Police Coffee rendezvénysorozaton és lakossági fórumon a rendőrség munkatársai egyébként már közel ezer állampolgár véleményét hallgatták meg az országban.

Milyen sikerekről tud még beszámolni?

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, melyek segítségével eljuttathatják a bűnmegelőzési információikat a fiatalokhoz. Első bűnmegelőzési musicalünket Nyíregyházán mutattuk be, ennek zenei alapját gyermekek írták, hiszen úgy véljük, a kamaszokat legjobban a saját nyelvükön tudjuk megszólítani. Számos programot szervezünk hátrányos helyzetű gyermekeknek. A bűnmegelőzés fontosságát hirdetjük az iskolában, a pedagógusokat és az edzőket is felvértezzük bűnmegelőzési ismeretekkel, a sportnak is jellemformáló, személyiségformáló szerepet tulajdonítunk. A Testnevelési Egyetem tananyagában is szerepelnek majd a megelőzési ismeretek. 600 százalékos túljelentkezés a képzéseinkre, a bűnmegelőzés és az idegenforgalom kapcsolata témá-

jában konferenciát szerveztünk, mesekönyvet írunk a gyermekeknek bűnmegelőzési mesék címmel. Együttműködünk a rendőrséggel és a polgárőrséggel, oktatási intézmények, karitatív szervezetek a partnereink.

Vízimádó sportember hírében áll. Valóban 10-12 kilométert tett meg alkalmanként kenuval?

Egészen ötvenhat éves koromig minden hétvégén. A térsérülésem miatt kerékpározom, a nyári nyaralásom idején 300 km-t kerékpároztam Ausztriában, a hegyekben. A sport szellemileg, fizikailag, mentálisan mindig is karban tartott.

Milyen tervei vannak a jövőre nézve a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács elnökének?

Ezt a munkát nagyon megszerettem és nagyon élvezem, úgy érzem, hogy a tanács rengeteg olyan hasznos programot indított el, amely már két év elteltével is nagyon szép eredményeket hozott. A rendészeti munka és a megelőzés hihetetlen eredményeket képes elérni!

EGYKORI HALLGATÓK, JELENLEGI OKTATÓK ÉS VEZETŐK SZAKMAI ÉLETÚTJÁT BEMUTATÓ INTERJÚK

„Hivatás, szolgálat, karrier”

DR. POZSGAI ZSOLT
rendőr dandártábornok, személyügyi
országos rendőrfőkapitány-helyettes

Gyermekkorától rendőr szeretett volna lenni, számára ez a pálya mindig is hivatást, szolgálatot és karriert jelentett. Négy éven keresztül vezette a Humánigazgatási Szolgálatot az Országos Rendőr-főkapitányságon, kollégáival kidolgozták az új rendvédelmi életpályamodellt, mely a teljes karrieríven át biztosítja az előmenetelt, kitérít a karrierlehetőséget és biztosítja a magasabb beosztásba lépés lehetőségét az ál-

lomány számára. A kötet megjelenésekor már személyügyi országos rendőrfőkapitány-helyettként folytatja a megkezdett munkát.

Határőrtisztként és kollégiumi nevelőtanárként végzett. Milyen tervei voltak akkoriban?

Valóban ez volt az első diplomám, de már az érettségit követően eldöntöttem, hogy a rendőri pályát választom. 1987-ben egészségügyi ok miatt nem tudtam a rendőrséghez felszerelni, ezért egy év múlva a szentendrei katonai főiskola határőr szakára jelentkeztem. A határrendészet mellett pszichológiát, pedagógiát is tanultam, és az ott megszerzett ismereteket a későbbiek során is tudtam kamatoztatni. Mivel mindig is rendőr szerettem volna lenni, a főiskola elvégzését követően a Rendőri Ezredhez jelentkeztem.

Mindez huszonöt éve történt. Mi volt akkor a feladata?

1991. augusztus 20-án volt a tisztavetése, és ezen a napon kineveztek rendőr hadnagynak a Rendőri Ezredhez. Ennél a szervezeti egységnél az első beosztásom szakaszcsoficsnok volt. A mostani Készenléti Rendőrség (KR) jogelőd szervezetében – a katonai szervezeti felépítésnek megfelelően – szakaszok, századok, zászlóaljak működtek. Ebben a szervezeti struktúrában a legkisebb szervezeti elemnek, egy huszonöt fős bevetési alegységnek voltam a szakaszcsoficsnoka.

1994-ben elvégezte a Rendőrtiszti Főiskola közrendvédelmi szakát.

Levelező tagozaton, kétéves képzésben. Az ORFK régi székháza mellett zajlott az oktatás. Akkoriban sajátítottam el azokat a rendészeti ismereteket, amelyek a munkámhoz elengedhetetlenek voltak. A megszerzett közrendvédelmi és büntetőjogi tananyagot később jól tudtam hasznosítani a rendőri tevékenységem során, hiszen a Készenléti Rendőrségnél csapaterős tevékenységet láttunk el. Jó közösségben tanultam, kellemes emlékeim fűződnek ehhez az időszakhoz. Blaskó tábornok úr órái emlékeztetéseket maradtak számomra. Sallai János ezredes úr pedig tereptant tanított még a határőr szakon.

A Rendészeti Biztonsági Szolgálat Személyügyi Szolgálat vezetője is volt.

A személyügyi munka egy új lehetőségként adódott a pályám elején, ezt megelőzően a közrendvédelmi osztályon kiképzéssel is foglalkoztam, speciális csapaterős képzés szervezése és lökiképzés volt a feladatom. Majd átkerültem beosztottként a Személyügyi Osztályra, ahol előadó lettem, majd alosztályvezető. Amikor a Rendészeti Biztonsági Szolgálat megalakult, az elődöm elment nyugdíjba, akkor ajánlották fel nekem az ő beosztását. Ugyanazokkal az emberekkel foglalkoztam, akikkel előtte a képzések során is. Az állomány mindennapi életét segítettük, az új felvételeket intéztük, és amikor a kollégák az életpálya végéhez közeledtek, a nyugállományba vonulást is koordináltuk. Munkám része volt a humán erőforrásokkal való gazdálkodás, a személyzeti, munkaügyi, szociális, fegyelmi, valamint oktatási és képzési ügyek törvényes rendezése, az állományunk egészségmegőrzésének irányítása.

Az ORFK Humánigazgatási Szolgálat vezetőjeként hogyan kezdte meg munkáját?

2012 szeptemberében kezdtem meg itt az ORFK-n a szolgálatomat. A KR-nél dolgoztam hosszú évekig, de

a döntést meghozni nem volt nehéz, ugyanis ez a legmagasabb pozíció volt a szakmai sávomban, amit kihívásként kezeltem, és aminek szerettem volna jól megfelelni. A központi szervhez kerülni más jellegű tevékenységet igényelt minden tekintetben. Az új beosztásban lehetőség kínálkozott arra, hogy a döntések és az elért eredmények sokkal több munkatárs szolgálati viszonyát befolyásolja pozitív irányba. Örömmel érkeztem néhány kollégámmal együtt. Szakmai kihívásként kezeltem a feladatot, nagy alázattal kezdtem neki a munkának.

Kérem, meséljen az Utánpótlás-tervezési Osztály munkájáról! A rendőrség állományának utánpótlása folyamatosan biztosított?

Igen, természetesen biztosított. A Belügyminisztérium rendészeti szerveinek képzési rendszere komoly alapon nyugszik: egyrészt a tiszthelyettesi, másrészt a tiszti utánpótlási rendszer is biztosított, ez utóbbi a Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzésével valósul meg. A tiszthelyettesi és a tiszti utánpótláshoz az intézményi keretek rendelkezésre állnak, elsősorban a toborzás koordinálása és a humán erőforrások biztosításának előkészítése

az osztály fő tevékenységi köre.

A kiválasztás kulcsfontosságú, ezt igyekezett az osztály megfelelő követelményrendszer szerint irányítani országosan, és sokkal tudatosabban, a mai

„A rendvédelem és a bűnüldözés területén végzett munka nehéz, de sikert garantál.”

kor HR-módszereit alkalmazva toborozni a hivatásos állományt. A tiszti utánpótlás ilyen szempontból fő szabály szerint rendelkezésre áll, hiszen mindig nagy volt a túljelentkezés a kar képzéseire, a rendőri hivatás iránti érdeklődés folyamatosan jelentős a fiataloknál. Az osztályt egy éve hoztuk létre azzal a céllal, hogy hatékonyan népszerűsítse a rendőri szakmát, egy arculat mentén megjelenést biztosítson a médiában, hisz ennek a toborzások során és az utánpótlás tervezésében óriási szerepe van.

A rendőrség teljes személyi állománya 50 000 főt számlál, ebből 26 000 tiszthelyettes és 11 000 tiszt dolgozik a testületben. A hivatásos létszámokból adódóan az akár csak két-három százalékos fluktuáció is

700-1000 fős létszámfogyatékot jelent a rendszerből, amely mérték a versenyszférában természetes, de egy rendvédelmi szervnél egy ilyen utánpótlás biztosítása nagyon tudatos tevékenységet igényel. Az éves utánpótlási igény megközelítőleg ezer fő. A rendőri szervek állományából történik a Terrorelhárítási Központ és a Nemzeti Védelmi Szolgálat utánpótlása is. A fluktuáció azt is jelenti, hogy más rendészeti szervek állományába is áthelyezésre kerülnek a kollégáink. Elmondható, hogy az elmúlt egy évben átlagosan húsz százalékkal csökkent a tiszthelyetteseknél a jogviszony-megszüntetések száma, ami talán már az új életpályamodell hatása.

Ez tehát hosszú karrierívet lefedően biztosítja az előmenetelt.

Pontosan egy éve történt meg az új életpályamodell bevezetése, amely kitágítja a karrierlehetőséget, és biztosítja a magasabb beosztásba lépés lehetőségét is. Leegyszerűsíti és sokkal átláthatóbbá teszi az illetményrendszert, összehangolja a szervezeti elvárásokat az egyén életpályájával. A régi szolgálati törvény hatályba lépése óta eltelt húsz év, így az már nem felelt meg korunk elvárásainak. Időközben a nyugdíjkorhatár is megváltozott, aminek keretében egy negyvenéves életutat kellett az illetményrendszerben megjeleníteni, és figyelemmel lenni arra, hogy egy ilyen hosszú életszakaszon belül biztosított legyen az előmenetel és a bérnövekedés. Az állomány számára szolgálati időtől és a beosztástól függően összességében átlagosan ötven százalékos bérnövekedést eredményezhet 2019 januárjáig az új életpályamodell bevezetése. A munkatársaknak a fizetési fokozatban való előmenetele negyven évig folyamatosan biztosított lesz még akkor is, ha nem lépnek magasabb beosztásba. Ezt üdvözölte az állomány minden tagja. Új elem a teljesítményértékelési rendszer bevezetése is, amelyhez egy bérjellegű teljesítményjutatás társul évente, ha a munkatárs jól dolgozott. Egy belátható előmenetelt kínál tehát az új rendszer.

„Hivatást, szolgálatot és karriert választanak, ha csatlakoznak a magyar rendőrséghez.”

Milyen tulajdonságokkal kell feltétlenül rendelkezniük az RTK leendő hallgatóinak?

Hazaszeretet, hivatástudat, tisztesség, motiváltság, kifogástalan életvitel, fizikai, pszichológiai, egészségügyi alkalmasság.

A nappali munkarendű rendészeti képzésben részt vevő hallgatók az új tanévben tisztjelölti jogállásban tanulnak majd. Miért volt szükség erre az intézkedésre?

Július elsején lépett hatályba a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvénynek ez a rendelkezése. A hivatásos szolgálati jogviszony mellett egy új jogviszonyt alkottunk, amely biztosítja a jelentkezőknek egy szigorúbb rendben történő felkészülését a szolgálatra, a Rendvédelmi Tagozat kiképzőinek a segítségével. Mindemelllett az ösztöndíjrendszer és a juttatások köre is átalakult.

A tisztjelölteknek milyen szolgálati feladatai lehetnek?

Sokkal intenzívebb és koordináltabb lesz a rendvédelmi szerveknél töltendő gyakorlati szolgálatellátásuk. Meghatároztuk az igénybevételüknek kereteit, melyet a szervek az egyetemmel együttműködési megállapodásban rögzítettek. A tisztjelöltek szolgálatait katasztrófhelyzeteknél, bizonyos speciális helyzetekben sokkal intenzívebben és szervezettebben vehetjük igénybe.

Az egyetemmé alakulás folyamata során mit tapasztalt?

Az egyetem négy karának a célja közös: ez a közszolgálat és a haza iránti elkötelezettség. A mi tisztjeink mindezt a rendészet területén teljesítik, a Rendészettudományi Karon elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek alapján.

Mit üzen a pályaválasztás előtt álló fiataloknak? Miért csatlakozzanak a testülethez?

A mai fiatalok sikerorientáltak, sokkal tudatosabban választanak hivatást, fontos számukra a közösségi élet,

a csapatmunka, melynek részeként el tudják érni az egyéni céljaikat is. A rendvédelem és a bűnüldözés területén végzett munka nehéz, de sikert garantál. A szervezet létszáma magas ahhoz, hogy mindenki mindenkit ismerjen, de az egyenruha viselése, a közös feladat, a hi-

vatástudat szoros köteléket alakít ki közöttünk, ami nemcsak a kötelesség oldaláról, hanem a bajtársiasság, az egymáshoz tartozás oldaláról is összefűz bennünket. Hivatást, szolgálatot és karriert választanak, ha csatlakoznak a magyar rendőrséghez.

„Életem meghatározó éveit töltöttem a főiskolán”

DR. TAKÁCS TIBOR
rendőr vezérőrnagy, a Terrorelhárítási
Információs és Bűnügyi Elemző Központ
főigazgatója

Hivatástudata a Rendőrtiszti Főiskolán eltöltött évek alatt alakult ki. Az országos rendőrfőkapitány bűnügyi helyettese mindig az átlag fölött akart teljesíteni, pályája során folyamatosan a kihívások motiválták. A vezérőrnagyra a jövőben új feladatok várnak, az interjú után értesültünk arról, hogy a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ vezetőjeként folytatja több évtizedes rendőri pályafutását.

28 éve szerelt fel. Miért lett rendőr?

1987 szeptemberében sorkatonaként kezdtem el a Rendőrtiszti Főiskola bűnügyi szakirányán a tanulmányaimat. Általános iskolás koromban erdésznek készültem, a nagyapám és a nagybátyám is erdész volt, sokan vadőrként dolgoztak a családban, ezért erdésze-

ti szakközépiskolában tanultam tovább. Tizenöt éves koromban megingott ez a döntésem, eldőlt, hogy rossz választás volt, mert bár gyönyörű életem lett volna, de túl nyugodtan és lassan teltek volna az évek. Felsőcsatáron, Szombathely környékén az úttörőtáborban már diákként tolvajt fogtam, ugyanis az egyik társunk sajnos rendszeresen meglopott minket. Amikor kisurrant a közös helyiségünkéből, kimentem utána a mosdóba, ahol megtaláltam eldugva azt a húszforintost, amit elvett. Akkor még nem volt kellő rutinom, hiszen azt is gondolhatták volna, hogy én vagyok a tolvaj, de a legfontosabb, hogy lelepleződött. Középiskolás koromban is mindig az igazság oldalára álltam.

Egyik konferenciánkon elmondta, hogy pályája során folyamatosan a kihívások motiválták.

Amikor a Rendőrtiszti Főiskolán tanultam, 3,51-es átlagot kellett ahhoz elérnem, hogy a rendszerben maradhassak, különben mehettem volna vissza a katonaságra. Nagyon motivált, hogy ezt elkerüljem. És azt is megbántam időközben, hogy nem tanultam eleget az erdészeti szakközépiskolában, ezért eldöntöttem, hogy mindent csak jól akarok csinálni. A főiskolán és a gyakorlat során is mindig arra törekedtem, hogy legalább tíz százalékkal az átlag fölött teljesítsek. Arra is figyeltem, hogy ne égjek ki. Sohasem a karrier motivált, hanem az, hogy amit csinálok, azt jól csináljam. Nem is jelentkeztem semmire, soha nem ajánlkoztam, mindig kiválasztás útján kerültem a beosztásaimba. Amit vállalhatónak találtam, azt elfogadtam. Mind-egyik beosztásomhoz kellő tisztelettel és alázattal viszonyultam. Éjjel-nappal olvastam, folyamatosan beszámoltattam a munkatársaimat. A mai világban fejlődni kell, időnként ki kell szakadni a megszokott komfortzónából. Vas megyéből én is nehezen indultam el, először Győrbe, majd Budapestre vezetett az utam.

Hogyan emlékszik vissza a Rendőrtiszti Főiskolán eltöltött időszakra?

Gyönyörű évek voltak, nekem már volt kollégiumi és katonai tapasztalatom, hasonló mentalitású polgári pályázókkal kezdtem el a főiskolás éveimet, mely mindig is az életem meghatározó része marad. Sokat sportoltam, folyamatosan készültem az órákra, kiváló tanárok oktattak. Nagyon jó közösség volt, szerettem a gyakorlatokat, itt alakult ki a hivatástudatom is.

Elvégezte a Közép-Európai Rendőrákadémia egyik képzését is. Itt milyen ismereteket sajátított el?

1993-ban éltem egy kínálkozó lehetőséggel. Németből már középfokú nyelvvizsgával rendelkezttem. Kiemelt fővizsgáló voltam akkor, amikor a főkapitány úr felhívott telefonon. Az európai rendőrök kultúrájából sokat merítettem a fél év során.

24 évvel ezelőtt nyomozóként tevékenykedett.

Manuálisabb volt abban az időben minden munkafolyamat. Kezdként vagyoni elleni bűncselekményekkel foglalkoztam. Ahogyan a világ felgyorsult, az informatika fejlődésével több lehetőség kínálkozik a nyomozás során, de a hely- és személyismeret ugyanúgy elengedhetetlen maradt. Sokat dolgozunk az éj leple alatt is, ennek a különleges varázsa meg kell, hogy ragadjon egy nyomozót, hiszen ekkor nagyon sok új információra lehet szert tenni. Persze a nyilvántartások is nagy segítséget nyújtanak számunkra.

A regisztrált bűncselekmények száma csökkenő tendenciát mutat az elmúlt években. Ezáltal a lakosság szubjektív biztonságérzetének erősítése is megvalósul. Erre nagyon büszkék lehetünk. A 400 és 600 000 között ingadozó bűncselekményszám mára 300 000 alá szorult, folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Ezzel párhuzamosan az eredményességünk is nő.

Milyen bűncselekményeket követnek el a legnagyobb számban Magyarországon?

Tendenciózusan vagyoni elleni bűncselekményeket, de ez világszerte így van. Hiszen a bűnözés nagyrészt anyagi haszonszerzésre irányul.

Hogyan kerülhetik el az állampolgárok, hogy áldozattá váljanak?

Nyitott szemmel, körültekintően kell járniuk. Észre kell venni az átlagtól eltérő körülményeket, a vagyoni biztonságra, a vagyontárgyaink megóvására áldoznunk kell. Figyeljünk mások értékeire is, legyünk óvatosak, ha gyanús autót, embereket észlelünk.

Kérem, meséljen a Kiemelt Életellenes Ügyeket Felfedező Főosztály munkájáról! Mentálisan nem megterhelő ezen a főosztályon dolgozni?

Igazi szakemberek dolgoznak itt, akik nem élik meg az összes emberölés fájdalmát, ahogyan az orvos sem teszi ezt minden egyes műtétnél. A rendkívüli halálos esetek körülményeit vizsgálják. Folyamatosan monitorozzák a gyanús eltűnéseket, a fel nem derített ügyeket, az elévülés közelében állókat még egyszer átdolgozzák, átnézik, mielőtt megszüntetnék az ügyet.

„Kreatívnak kell lenni, problémamegoldónak. A nyomozó legyen nyugodt, időt nem kímélő, fáradhatatlan, együttműködő.”

Milyen kvalitások kellenek ahhoz, hogy valaki nyomozó legyen?

Kreatívnak kell lenni, problémamegoldónak. A nyomozó legyen nyugodt, időt nem kímélő, fáradhatatlan, együttműködő.

A BRFK Bűn- és Balesetmegelőzési Centrumát tavaly adták át.

Most már elengedhetetlen az, hogy a bűnmegelőzéssel foglalkozzunk. A 1990-es években került mindez előtérbe, és egyre aktuálisabbá vált.

Melyek az Ön előtt álló legfontosabb feladatok?

Évente 250 000 bűnüggyel foglalkozunk, szeretnénk tovább javítani az eredményeinken. Ezek megtartása sem kis feladat. A szubjektív biztonságérzet is növekszik ezáltal. Az emberek érzik és tapasztalják, hogy kevesebb bűncselekményt követnek el a környezetükben.

Mivel különösen nagy migrációs nyomás van Magyarországon, ennek a kezelése önmagában is sok energiába kerül. Ez a helyzet a közterületekről is elvon olyan erőket, amelyek a bűncselekmények számának csökkentésében, a hatékonyság növelésében nagy szerepet játszanak.

Pályája során mi volt a legmegrázóbb élménye?

Érzékeny ember vagyok, de az ügyek soha nem ráztak meg. Azonban most eszembe jutott két eset. Egyik este osztályvezetőként beléptem a munkahelyemre, és a kapus jelentette, hogy gyermekkorúakat vezettek elő. Befordultam a váróba, megláttam két vörösés hajú gyermeket, odamentem hozzájuk, ők őszinte tekintettel rám néztek. Az édesanyjuk bűnöző volt. Elmondták, hogy azért szöknek meg állandóan az intézetből, mert nagyon szeretik az anyukájukat, akiről nem tudták, hogy mindig

eldobta őket magától. Ez az eset könnyet csalt a szemembe. Az is megviselt, amikor bűncselekmény áldozataként egy gyermeket láttam a boncasztalon.

A bűnügyi igazgatási szak bűnügyi nyomozó és gazdaságvédelmi nyomozó szakirányaira volt a legnehezebb bekerülni idén. Mit gondol, miért ilyen népszerű a jelentkezők körében?

Egy fiatal számára ebben van a legnagyobb kaland. Nem tudják pontosan, mit jelent mindez a gyakorlatban, de a filmekből, a könyvekből előzetesen ismereteket szereznek a szakmáról.

Számomra megunhatatlan volt évekkel ezelőtt

a Columbo című sorozat. Ön nézett valaha hasonlót?

Természetesen, mindegyiket néztem és olvastam, a *Columbo* nekem is a kedvencem volt. Van valóságalapja, azt közvetíti, hogy a nyomozati cselekményeknél szükség van a logikus gondolkodásra. Általában a rendőri munka során mindent megteszünk az emberek védelméért, a gyengébbek pártolásáért. Aki szeretne mindezt tenni, és fizikálisan, mentálisan is felkészültnek tartja magát erre a hivatásra, itt a helye a testületben.

„A vezetéssel együtt jár a döntés”

DR. HALMOSI ZSOLT

rendőr vezérőrnagy, az ORFK rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettese

A Rendőrtiszti Főiskolán 40 éve végzettek számára megrendezett jubileumi évfolyam-találkozón számos érdekességet árult el az életéről a jelenlévőknek, melyeket részleteiben is megosztott az olvasókkal egy hosszú beszélgetés alkalmával. A testület legfiatalabb tábornoka volt egykoron, a szakmai alázat számára elengedhetetlen ebben a hivatásban. Úgy véli, egy sikeres rendőrség gondolkodó emberek nélkül elképzelhetetlen.

Hogyan lesz egy közlekedésepítő üzemmérnökből rendőr?

Gyerekkoromtól vadászpilóta szerettem volna lenni, de az orosz nyelvtudásom a felvételi során kevésnek bizonyult. Így elmentem a műszaki főiskolára tanulni, hogy legyen egy civil diplomám, mielőtt rendőr leszek. Így váltam okleveles közlekedésepítő üzemmérnöké. Első munkahelyemen, a Köröendi Városi Tanácsos műsza-

ki ellenőrként dolgoztam. A katonaévek letelte után azonnal jelentkeztem rendőrnek, 1986 októberében szereltem fel. Édesapám is ezt a hivatást választotta egykoron. Kezdetben vizsgálóként, majd baleset-megelőzési területen tevékenykedtem egészen 1991-ig. Akkor kért fel Orbán Péter az első vezetői beosztásom betöltésére. A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság közlekedési osztályán a fogdaellenőrzési alosztály vezetője lettem, ez akkor magasabb beosztásnak számított, mint egy kapitánysági osztályvezetőé.

1994-ig aztán közlekedérendészeti szakterületen dolgozott.

1989-ben kezdtem el a jogi tanulmányaimat, mert szükségét láttam annak, hogy jogi ismereteknek is a birtokában legyek: úgy éreztem, ennek hiányában nem lesz belőlem jó rendőri vezető. Az első rendőrszakmai végzettségemet 1996-ban, már jogászként szereztem.

Addigra már számos szakmai ismerettel felvértezte magát.

Műszaki beállítottságú emberként a feladatok megoldásán keresztül, autodidakta módon szereztem ismereteket, természetesen a parancsnokaim, vezetőim segítségével.

Mi volt a következő állomás a pályája során?

1994-ben az akkori szombathelyi rendőrkapitány felkért, hogy vállaljam el az igazgatásrendészeti osztály vezetői beosztását. Életem nagyon szép időszaka volt ez, mely egészen 1997-ig tartott. Akikkel abban az időben együtt dolgoztam, azokkal máig tartom a kapcsolatot. 1997-ben a megyei igazgatásrendészeti osztály vezetője lettem. Közben sikeresen jogi szakvizsgáztam. Nagyon jól használható ismereteket sajátítottam el, a tudásomat kamatoztattam is, ugyanis én lettem a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság jogtanácsosa.

Nem sokkal később a Szombathelyi Rendőrkapitányság vezetője lett.

Meglehetősen fiatalon. 36 éves voltam akkor, örülök, hogy megtapasztalhattam, milyen egy végrehajtó szervezet első számú vezetőjének lenni. 2003 októberében az akkori országos rendőrfőkapitány, Salgó László föl-kért, hogy vállaljam el a Hajdú-Bihar megyei rendőrfőkapitányi beosztást. Ez nemcsak munkahely-, hanem életmódváltást is jelentett, egy költözés ugyanis sok lemondással jár. A központi tiszti karnak már a tagja voltam, nem anyagi kérdések motiváltak. Sokkal inkább az, hogy az ország másik végén, ahol senkit sem ismer-tem, más feladatrendszerben, más léptékű felelősséggel megálljam a helyemet. Akkor negyvenéves voltam, tele lendülettel.

Rendőri szolgálatát tehát a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon kezdte, és végül, 21 év szolgálatot kö-vetően Ön lett ott a vezető.

A beiktatásomon elhangzott, hogy engem Hajdú-Bihar megyében szó szerint megsirattak, amikor eljöttem onnan. A mai napig sok pozitív visszajelzést kapok, bá-rátokat szereztem, számos sikerélményem kötődik ide, a mai napig úgy tekintek erre a megyére, mint a második otthonomra. 2007 novemberében nem volt egyszerű meghoznom azt a döntést, hogy visszamegyek Vas me-gyébe rendőrfőkapitánynak. A kislányom a középisko-lát, a fiam az egyetemet kezdte el a következő évben, a családommal együtt hoztuk meg a döntést. Éppen az integráció időszaka zajlott, melynek én lettem a fele-lőse. Megvalósítottuk a határőrséggel ezt a folyamatot. 2007-ben a főkapitányi kar megválasztott a Főkapitányi Klub elnökének. Vas megyében nagy megtiszteltetés volt Orbán Pétertől átvenni a stafétabotot, hiszen az első ve-zetői kinevezésemet is tőle kaptam.

A beszélgetésünk közben azon gondolkodtam, hogy vajon Ön mit tarthat a siker legfőbb titkának?

Az életem során sikernek értékelem, hogy nem kellett soha hátrafelé lépnem, nyílegyenesen végigjárhattam

a lépcsőfokokat. Büszke vagyok arra, hogy az irodám-ból a beosztottaim soha nem mentek ki úgy, hogy ne hoztam volna döntést. Papp Károly altábornagy úr szokta mondani, hogy a vezetéssel együtt jár a döntés, nincs vezetés döntés nélkül. A rossz döntés is jobb, mint a halogatás, a rendőri munkában nincs is erre lehetőség. Ugyanakkor magabiztos döntéseket csak az tud hozni, aki ismeri a szakmáját. Osztályvezetőként szabálysértési határozatokat is hoztam, főhadnagyként járőrökkel vol-tam szolgálatban. Ahhoz, hogy a rendőri munka során valaki elismert vezető legyen, felkészültnek kell lennie. Szükséges még hozzá szorgalom, empátia. Demokratikus típusú vezetőnek tartom magam, mindig kikérem a kol-légáim véleményét. A döntést viszont én hozom meg, és megkövetelem annak a végrehajtását. Mindig az újat kerestem a rendőri munkában, az egészséges kockázat-vállalás híve vagyok. Kollégáimmal közösen valósítottuk meg az objektív felelősség rendszerét. Komoly fejlesztési projekteket volt szerencsém menedzselni. Mindenben maximalista vagyok, mióta az eszemet tudom, nem tu-dok elképzelni félmunkát. De a szakmai alázat számom-ra elengedhetetlen ebben a hivatásban.

Szerencse is kell a sikerhez?

Az egész élethez kell, így a munkához, sikerhez is. Fon-tos, hogy legyen egy olyan vezetője az embernek, aki a te-hetséget felfedezi, gondolzza. Orbán Péter altábornagy úr mindig is komoly energiákat fordított arra, hogy a tehet-séges kollégákat felkarolja. Rendszeresen tartott nekünk vezetői képzéseket, úgy vélte, hogy vezető csak úgy lehet valaki, ha minden szakterületet megismer. És talán ide illik, ha idézek egy amerikai kosárlabdaedzőt, aki azt mondta, egyetlen hely van a világon, ahol a siker (success) megelőzi a munkát (work), és ez az angol szótár.

Ebhez milyen tudásra volt szükség? Műszaki, jogi, rendőrszakmai ismertekre?

Egy vezetőnek jó menedzsernek is kell lennie, de hasznát vettem a műszaki ismereteimnek is, hiszen szükség volt a racionális gondolkodásra, az összefüggések vizsgálatá-ra. Ha vicceskedni akarnék, akkor azt mondanám, hogy

soha nem gondoltam volna, hogy egyszer ilyen közel kerülök az utépítéshez, mert most manőverutat építünk a magyar–szerb határon.

Öt éve Ön a rendészeti főigazgató.

Büszke is vagyok erre! Ennek az időszaknak az egyik nagy sikerének tartom, hogy folyamatos javul a rendőrség bizalmi indexe, rendkívül jó a kapcsolat az önkormányzatokkal, az együttműködő szervezetekkel, az iskolákkal, egyházi vezetőkkel.

A rendszerváltás óta nem volt olyan magas a rendőrség bizalmi indexe, mint 2015-ben. Intézkedési kultúraváltás is történt, azt követeljük meg a rendőreinktől, hogy partnerként tekintsenek az állam-

polgárookra, hogy az intézkedések ne legyenek zaklató jellegűek. Hihetetlenül embert próbáló feladat volt a tavalyi migráció kezelése, az állományunk sok áldozatot hozott. Büszke voltam minden rendőrünkre, mert fegyelmezetten, pontosan, türelmesen, empatikusan, határozottan végezték a munkájukat. Volt olyan nap, amikor 3-4000 rendőr mozgott az országban: szállítottunk, regisztráltunk. Nagyon komoly szakmai feladatot hajtottunk végre, amiről Magyarország lakosságának a többsége elismerően nyilatkozott. Sikernek tekintem, hogy hatékonyabbá tettük a segélyhívások kezelését és a tevékenység-irányítás rendszerét a magyar rendőrségen. Bevezettük az elektronikus házi őrizeti rendszert, az intelligens közlekedési ellenőrzés rendszert (VÉDA). Nagy eredménynek tartom azt is, hogy a közterületen ismertté vált bűncselekmények száma 2010 óta hetven százalékkal csökkent, ami az emberek biztonságérzetét növeli.

Amikor kollégáinkat tragédia éri, szolgálatteljesítés közben elveszítjük őket, az nagyon nehéz pillanat egy parancsnok életében. Előfordult, hogy egy éjszaka két kollégámat veszítettem el, ezek nagyon szomorú pillanatok voltak. Ezt az ember mindig kudarcként éli meg, mert úgy érzi, hogy nem tudta ettől a szörnyűségtől megóvni őket, hiszen mindenki számára a legnagyobb

érték az élete. Mindig arra biztatom a munkatársaimat, hogy vigyázzanak magukra és egymásra.

Melyik irányítása alá tartozó főosztály munkája a legösszetettebb?

Mindegyik nagy leterheltséggel dolgozik, 28 000 rendőr tartozik a szakmai irányításunk alá. Állandó készenlétet jelent rendőri vezetőnek lenni, ez egy 24 órás szolgálat. Nem kapcsolhatom ki a mobiltelefonomat, a minden-

napokban bármikor hívhatnak a kollégák. Ez komoly teher a családomnak is. A sorrend a következő kell, hogy legyen az ember életében: az első a család, a második a munka, a harmadik a hobbi, mert szükség van egy helyre, ahol az ember feltöltődik. A mozgás

elengedhetetlen a fizikai aktivitáshoz, mely szellemi felfrissülést is biztosít.

Melyek a sorban harmadik helyet elfoglaló szabadidős tevékenységei?

Imádom a kertészkedést, ha tehetem, kimegyek a hétvégi telkemre, és egész nap megállás nélkül dolgozom. A másik hobbim a motorozás, nagy szerelmese vagyok minden eszköznek, ami sebességet produkál, és imádom repülni is. Sugárhajtású repülőgépet először három évvel ezelőtt vezethettem. Mindenre szeretnék fölülni, ami a levegőben van. Az a vágyam, hogy idősebb koromban legyen egy sárkányrepülőm. A motorozás hihetetlen koncentrációt igényel, a figyelem, az összpontosítás az életben maradás feltétele. Nem tudok ilyenkor másra gondolni, csak erre, és tökéletesen kikapcsolódom. Szeretek síelni is, három évvel ezelőtt a világ második legmagasabb hegy-csúcsán hódoltam ennek a szenvedélyemnek. Főiskolás koromban karatéztam. A küzdősportok a személyiségfejlesztés kiváló eszközei, fegyelemre, összpontosításra, lemondásra és fájdalomtűrésre tanítanak meg.

Nagyon mozgalmas az élete. El tudja képzelni, hogy egyszer csak nyugállományba vonul?

Pályafutásom során mindig az élet sűrűjében voltam, harminc évvel ezelőtt kezdtem ezt a pályát. 2000 óta vezető vagyok. Nyugdíjas koromban szeretnék majd jó egészségben hódolni a szenvedélyeimnek, és minél több időt tölteni a családommal. A rendőri munka sok lemondással jár, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy harminc év házasság után két évvel ezelőtt tudtunk a feleségemmel először elmenni kettesben nyaralni.

A VÉDA közúti ellenőrzőrendszer és a mobil traffipaxok együttes működtetésének milyen tapasztalatai vannak? Honnan ered a betűszó?

A VÉDA szanszkrit eredetű női név, jelentése bölcsesség. A fő célja a védelem: nem büntetni akarunk ugyanis, hanem jogkövető magatartásra próbáljuk bírni az állampolgárokat. Minden hónapban figyelem a baleseti statisztikákat, és rendkívül pozitív eredmény, hogy 2016-ban a személyi sérüléssel közúti közlekedések számának negatív tendenciája megfordult áprilistól, kevesebben haltak meg, mint a tavalyi év hasonló időszakában. Úgy vélem, ha ez a rendszer a nem jogkövető közlekedőket rákényszeríti, hogy bizonyos helyeken jogkövetők legyenek, az ehhez való viszonyulásuk javulni fog, és máshol is be fogják tartani a szabályokat. Világújdonságot alkottunk Magyarországon magyar mérnökökkel, magyar fejlesztőkkel. Léteznek ugyanis sebességellenőrző rendszerek, de a közhiedelemmel ellentétben ez nem egy szuper traffipax, hanem komplex közlekedésellenőrző pontok intelligens rendszere számos funkcióval. Nemcsak sebességet mérnek, hanem a forgalmi torlódástól kezdődően a forgalomszámláláson át a különböző objektív és nem objektív jogsértéseket is regisztrálják. Az Európai Uniótól tizenöt milliárd forintot kaptunk a fejlesztésre, ez egy olyan újdonság, ami majd máshol is hasznosítható lesz. Nagyon összetett a rendszer, a felépítése rendkívül sok munkával járt.

„Egy sikeres rendőrség gondolkodó emberek nélkül elképzelhetetlen.”

Szóba hozta az illegális migráció kezelését. Sajnos az európai belbiztonsági helyzet folyamatosan romlik.

Magyarország egy biztonságos ország, ahol folyamatosan végzünk kockázatelemzést. Száz százalékos biztonságot soha senki nem tud teremteni, de mi azon dolgozunk, hogy megvédjük az itt élőket, tartózkodókat. Sokan dolgozunk azért, hogy biztonságban érezhessük magunkat, szeretteinket. A világban a terrorizmus ellen folyamatos a küzdelem. Az ideológiák ellen, amelyeket képviselnek, nehezebb harcolni, mint emberek ellen.

A rendészeti felsőoktatás 45. évét ünnepeljük.

A Rendőrtiszti Főiskola közben egyetemi karrá vált.

Sokan küzdöttek azért, hogy egyetemi képzésben tanulhassanak a hallgatók. A rendészet tudományként való elismerése egyúttal a mi munkánk megbecsülését is jelenti. Egy sikeres rendőrség gondolkodó emberek nélkül elképzelhetetlen. Ahhoz, hogy fejlődjünk, eszközrendszerünkben, technikáinkban, metodikáinkban, módszereinkben még korszerűbbek legyünk, nagyon komoly „tudós” emberekre van szükség a szervezeten belül. Nagy szerepe van a jelenlegi migrációs viszonyok köze-

pette a rendészeti diplomáciának is. Az oktatóknak az egyetemen képesnek kell lenniük arra, hogy amit megrendelőként megfogalmazunk, arra reagáljanak. Ha vizsgáztatok a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen vagy előadást tartok egy konferencián, mindig arra biztatom a kollégákat, hogy a tanulást soha ne hagyják abba, ugyanis nincs az a tudás, amit ne kellene és lehetne fejleszteni. A magyar rendőrségen felkészültek, elkötelezettek a munkatársaink, akik áldozatokat vállalnak azzal, hogy a szervezet kötelékébe jönnek dolgozni, és ezzel hivatást választanak.

„Büszke vagyok a kollégáimra és a magyar rendőrségre!”

DR. BALOGH JÁNOS

rendőr vezérőrnagy, műveleti országos
rendőrfőkapitány-helyettes

Csaknem 20 éve lát el csapatszolgálati feladatokat a Készenléti Rendőrség és jogelőd szervezeteinek állományában. 6 éve vezeti a Készenléti Rendőrséget, ő a leghosszabb ideje regnáló parancsnok, mióta a lakत्या 140 évvel ezelőtt felépült. A szervezet a rendőrség állandó csapatajének bázisa, a budapesti, valamint vidéki alegységekkel együtt hatezer főt foglalkoztat. A feladatok teljesítésének elvárta színvonalát, eredményességét a készenléti rendőrök kiváló szakmai hozzáértése, törvényes, szakszerű, következetes és kiszámítható munkája szavatolja.

1991-től a rendőrség hivatásos állományú tagja, rendőri pályafutását a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság Soproni Rendőrkapitányság állományában, nyomozó beosztásban kezdte.

Pontosan a rendszerváltás időszakában, amikor elkezdett meginogni a rendőrség iránti bizalom. 1990-ben, a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán szereztem diplomát. Akkoriban a katonai pálya még inkább bizonytalannak tűnt. Nem akartam a véletlenre bízni a sorsom alakulását, így leszereltem, majd egy régi ismerőssel történt váratlan találkozásnak köszönhetem, hogy jelentkeztem a rendőrség állományába. Kezdő nyomozó, próbaidős rendőr törzsszázlós lettem. Nagyon kalandosnak tűnt a nyomozói munka, és időközben megismerkedtem az előző rendőri generáció tagjaival, akiktől nagyon sokat tanultam.

1995-ben a Rendőrtiszti Főiskola bünnügyi szakán diplomázott.

Levelezőn, másoddiplomásként végeztem, az utolsó olyan évfolyamra kerültem be, ami a jelenlegi átképzőt megelőzte. A kétéves, levelezős képzés során ugyanazt a tananyagot kellett elsajátítanunk, amelyet a nappali hallgatóknak. A büntetőjog záróvizsgámat például velük együtt abszolváltam Blaskó tábornok úrnál. Még ma is az emlékeimben él, hogy a szolgálati feladataim miatt nem sikerült megfelelően felkészülnöm a megmérettetésre, de csupán két tételt nem tanultam meg, az egyiket sajnos ki is húztam. Sikerült a vizsgám, de jobb eredményt akartam elérni, így az évfolyamomban egyedülként írtam egy kérelmet a tanulmányi osztály vezetőjének, hogy engedélyezze a javítóvizsgát, melyen újra Blaskó tábornok úrnál feleltem, de már nagyobb sikerrel. Végigtanultam a két évet, jó jegyeim voltak, és nagyon szerettem a büntetőjogot, ezért bántott a rossz eredmény. Az itt szerzett ismereteket a későbbiek során, a jogi egyetemen is kamatoztatni tudtam. A pszichológiát és a kriminalisztikát is nagyon szerettem, vidéken, egyszerű városi nyomozóként nem találkoztunk azokkal az eljárásokkal,

amelyekkel itt megismertettek minket. A megszerzett ismeretek segítették a munkánkat a gyanúsítottak kihallgatása és a kollégákkal való kommunikáció során is, melyhez való viszonyulásunkat jelentősen megváltoztatta az ismeretanyag, mely a parancsnoki gondolkodásmódot is formálta. Beosztottként sem vélekedtem soha másként, legfeljebb más logika szerint gondolkodtam.

Milyen vezetőnek tartja magát?

Következetesnek. Hat éve vezetem a Készenléti Rendőrséget, az állandó változások időszakában csak így lehet irányítani egy szervezetet. Ha kialakul az az értékrend egy parancsnokban, amelyet követendőnek tart, ahhoz mindig ragaszkodni kell. Nagyjából azonban ugyanazokat az elvárásokat fogalmazom meg ma is a kollégáimnak, mint öt-hat évvel ezelőtt.

1997. július 1-jét követően helyezték át a Készenléti Rendőrség jogelődje, a Rendőrség Különleges Szolgálat állományába, ahol kiemelt főreferensként, majd alosztályvezetőként látta el szolgálati feladatait.

Lassan húsz év telt el azóta. Hogyan tekint vissza erre az időszakra?

Egy nagyon erős identitással, önbizalommal és komoly fizikai erővel rendelkező egységhez kerültem. Főhadnagyként csináltam végig a hat hónapos alapkiképzést. Nagyon nehéz periódusa volt az életemnek, de sokat tanultam ebben az időszakban is, hasznos szakmai ismereteket sajátítottam el, amelyeket mind a mai napig tudok kamatoztatni. A hat hónap végén az akkori parancsnok beosztást ajánlott nekem, így már nem tértem vissza Sopronba.

Rendészeti mestervezető-képző tanfolyamot is végzett. Milyen ismereteket sajátított itt el?

Rendszerbe foglalta a korábban megszerzett ismereteimet. Tanultunk projektmenedzsmentet, a különböző kommunikációs gyakorlatok alkalmával sikerült önmagamra még jobban megismernem. Örömmel tapasztaltam és igazolni láttam, hogy helyes elvek mentén vé-

geztem a feladataimat. Folyamatosan próbálok tanulni, képezni magam, mindig jobb lenni, de az értékrendem nem változott az évek során.

2005. június 1. és 2007. szeptember 30. között a Belügyminisztérium, illetve a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium kiemelt főmunkatársaként látott el rendészeti felügyeleti és ellenőrzési szakmai tevékenységet. Mi volt a feladata?

Jogalkotással foglalkoztunk, ekkor a KRESZ-t, annak szabályrendszerét, jogszabályi háttérét még alaposabban megismertem. Ez az időszak igazi rendszerszemléletet adott számomra.

2007. október 1-től a Rendészeti Biztonsági Szolgálat terrorelhárító igazgatója, parancsnokhelyettese lett.

Szerettem a terrorelhárító munkát, az akkori vezetőmmel, Papp Károly tábornok úrral hasonló az erkölcsi és a szakmai hitvallásunk, ezért örömmel vettem részt a feladatok végrehajtásában. Nagyon jó felkészülést jelentett számomra ez az időszak. Papp tábornok úr nem hagyta elkülönülni az egyes szakterületeket egymástól, hiszen mindannyian közös célokért küzdöttünk. A kezdetektől részt vettem a csapatszolgálati feladatok végrehajtásában, majd egyre inkább fontossá vált a véleményem a végrehajtásoknál is. Nehéz időszak volt ez mindannyiunk életében, hiszen a szélsőségesen megítélt 2006-os eseménysorozat, a Zsanett-ügy és néhány más esemény miatt rossz társadalmi megítélés vette körül a szervezetet. Ez kihatással volt a munkatársaink mindennapjaira is, belső elbizonytalanodást okozott a szervezetben. Idővel aztán mindannyiunk meggyőződésévé vált, hogy ha betartjuk a jogszabályokat, végrehajtjuk, amire a vezetőink utasítanak minket és emellett hiszünk a munkánk eredményességében, úgy nem lehet nagyobb bajunk. Az aktuális kormányzat pedig érzékelte, hogy szükség van ennek az egységnek a megerősítésére, vidéki alegységeink szerveződtek, sikerült igazán szakmaivá, következetessé tenni ezt a csapatszolgálati tevékenységet, így 2010-ben már nem volt kérdés a Készenléti Rendőrség szerepe, szükségessége, jövője.

2010. szeptember 1-jén lett tehát a Készenléti Rendőrség parancsnoka. Magyarországi rendőri szervei közül a legösszetettebb speciális feladatokat a Készenléti Rendőrség látja el.

Kiváló szakemberekkel dolgozom együtt, minden munkatársam céltudatos, nyitott az innovatív megoldásokra, egymás iránt feltétlen bizalommal vagyunk. Széles körű a feladatrendszerünk, hiszen a levegőben és a vízben is vannak szolgálati feladataink, van bűvárunk és helikopterflottánk, foglalkozunk bombák hatástalanításával is, hazai és külföldi állami vezetők, fontos kormányzati objektumok védelmével, a legjelentősebb, legsúlyosabb bűncselekmények felderítésével, ki- és továbbképzésekkel, de például itt van az ország legnagyobb és egyik legjobb fűvőzenekara is. 2011-ben további ezer fővel bővült a szervezetünk. Ekkor olyan feladatokat vállaltunk, amelyek addig nem voltak jellemzőek. Elkezdtük a klasszikus értelemben vett rendőri szolgálatunkat is, a kollégáim azt érezték, hogy még hasznosabb tagjaivá váltak a szervezetnek, emberközelibbé vált ugyanis a tevékenységük. Az egyes kollégák sikere mindannyiunk sikere is. Az egyéni eredmények elérése magával hozta a kollektív siker elérését is, 2012-ben megkaptuk a csapatszázlót Magyarország miniszterelnökétől, Orbán Viktortól.

Büszke vagyok arra, hogy a kollégáim döntő többsége magabiztosan viseli a bordó sapkát. Olyan csapatszolgálati rendőrökkel dolgozom együtt, akik pontosan tudják, hogy a tömeg nem egyenmű, hiszen az egyénekből áll. Amikor a sorfalban dobálják, lökdösi őket, különbséget tesznek a velük szemben állók magatartása között, és annak alapján intézkednek. Sikerként értékelem, amikor 2014-ben a kollégáim békés eszközökkel állították meg az Ország-házba bejutni szándékozó tömeget, ezért nemzetközi elismerésben is részesült a Magyar Rendőrség.

A szervezet a rendőrség állandó csapateréjének bázisa, a budapesti és vidéki alegységekkel együtt 6000 főt foglalkoztat.

„Ha csak egy ember is gyenge a rendszerben, az egész rendszer azzá válik. Ez a csapatszolgálati tevékenységre fokozottan igaz.”

Ez a létszám újabb háromezer fővel bővül ebben az évben, határvadász feladatokat látnak majd el az új kollégák. Nagy lehetőség ez a szervezetünk életében, ugyanakkor lehetőség arra, hogy bebizonyítsuk, alkalmasak vagyunk a beosztásunkra. A most hasonló feladatot ellátó, közel 2500 fős állománynál jóval nagyobb létszám, 5500 határvadász és bevetési rendőr gondoskodik majd a jövőben arról, hogy a magyar emberek biztonságban érezzék magukat. A migrációs helyzet óriási terhet jelentett az állománynak, a határőrizeti tevékenység sok áldozattal, lemondással jár. Csak ilyen emelt számú élő

erővel tudjuk a jövőben is biztosítani ezt az eredményességet, amit eddigi tevékenységünkkel sikerült elérnünk. A technikai védelem megerősítése is előkészítés alatt van: manőverút és olyan kerítésvédelmi rendszer

épül ki a következő hónapokban, amelyek az élő erő fokozatos csökkentését teszik majd lehetővé. Jelenleg 99,6 százalékos eredményességgel tartjuk határon kívül az illegális migránsokat egy 17 kilométeres határszakaszon. Azonban készen kell állnunk arra, hogy az illegális határátlépések új módszereire azonnal reagálni tudjunk. Ez egy folyamatos elemző-értékelő munkát követelő tevékenység. A ránk nehezedő nyomás állandó, ha csak pici rés lenne a pajzsunkon, órákon belül óriási tömegek gyűlnének össze és áramlanának az ország területére.

A közbiztonság javítása, a lakosság biztonságérzetének növelése érdekében elsőként Szombathelyen, Győrött és Nyírbátorban, majd Budapesten, Pécsen és Kiskunhalason is új bevetési osztályok kezdtek meg működésüket, hozzájárulva a környező megyék közbiztonságának fenntartásához.

Amíg nem nehezedett ránk a migrációs nyomás, a vidéki bevetési osztályok a nagyobb fővárosi rendezvények biztosításában vettek részt, valamint a rendőri erőket erősítették az ország egész területén, növelve ezzel a közterületi jelenlétet. Az aktív rendőri jelenlét ugyanis növeli a lakosság szubjektív biztonságérzetét. 2012-ben az országos

rendőrfőkapitány úr bevezette az öt megyére kiterjedő közterületi szolgálatot. A legkritikusabb megyékben huszonnégy órás rendőri jelenlétet biztosítottunk. Már néhány hónap alatt látványos eredményeket értünk el, csökkent a közterületi bűncselekmények száma, a lakosság visszajelzése rendkívül pozitív volt. Ennek hatására az egész országra kiterjedően változott a szolgálatszervezés rendszere, majd intézkedési kultúráváltás következett be. Mindez mintát mutatott a helyi rendőri szervezetek is, akik átvették ezeket az új módszereket.

Csapatszolgálati felkészítést is tartanak a kollégái a Rendészettudományi Karon a hallgatóinknak.

Rendkívül elégedettek vagyunk a hallgatókkal, akik nagyon fegyelmezettek, és a képzés során megtanulnak az egyenruhás állomány tagjához méltóan viselkedni. A csapatszolgálati tevékenység egyéni intézkedések sorozatából áll, ugyanakkor az alakzatban mindig együtt kell mozogni. Ezt a felelősséget, egymásrautaltságot, az egymásért való felelősség érzését a gyakorlati példákon keresztül sajátítják el, ismerik meg. A 300 című filmben Leonidasz falanxról megfogalmazott gondolatait a magaménak vallom: a harcosnak nemcsak az a dolga, hogy saját magát megvédje és az ellenséget ártalmatlanítsa, hanem a társát is óvja. Ha csak egy ember is gyenge a rendszerben, az egész rendszer azzá válik. Ez a csapatszolgálati tevékenységre fokozottan igaz.

A területi rendőri szervek igényei alapján rendszeresen részt vesz rendezvények biztosításában, a közterületi szolgálat megerősítésében. A legnépszerűbb látvány-csapatsportág Magyarországon és a világban is a labdarúgás. A mérkőzések biztosítása óriási feladat az Önök számára.

„Büszke vagyok a kollégáimra és a magyar rendőrségre!”

Óriási és nagyon szép feladat is egyben. Eleinte a Készenléti Rendőrség megerősítő erőként vett részt ezeken a biztosításokon, és az illetékes megyei szerv alárendeltségében, az általuk szabott feladatok szerint jártak el. 2012-től azonban saját hatáskörben látjuk el a magyar válogatott mérkőzések, valamint a kiemelt minősítésű Ferencváros–Újpest mérkőzések biztosítását. Túl azon, hogy tisztáztuk, kinek mi a hatásköre, párbeszédet kezdtünk a rendezőkkel, a szurkolókkal, a szövetséggel és a klubokkal, és új alapokra helyeztük az együttműködésünket. A sporttörvény szigorított a belépéti rendszereken, így a változó jogszabályi környezet is segítette a munkánkat. Amit megígértünk a párbeszéd során, azt mindig betartottuk, így a klubok, a szövetség és a szurkolók is elkezdtek bízni bennünk. Csak akkor alkalmazunk erőszakot, amikor az elkerülhetetlen, ez egy végső megoldás. A magyar–román mérkőzésnél nagyobb szakmai kihívást sportrendezvénnel összefüggésben még nem tapasztaltam. A mérkőzés napján, 2015. szeptember 4-én csúcson volt az illegális migráció, és több ezer rendőrünk vett részt annak kezelésében, tehát ez egy extrém módon túlterhelt időszaka volt szervezetünk működésének.

A mérkőzés után az UEFA által delegált ellenőr, aki egykori rendőrtiszt volt, azt mondta nekem, hogy maximálisan elégedett volt rendőreink szakszerű munkájával.

Az utóbbi tíz év legtöbb kényszerítőeszközét ezen a napon vetettük be, mert a mérkőzést kissé távolabb, kivetítőn néző több ezer fős tömeg egy részét alkotó, úgynevezett ultrák összehangoltan, szervezeten támadták a rendőröket, így a végletekig próbára tették a türelmünket. A stadionban rend volt, a vendégszurkolóknak nem esett bántódása. Minden szakterületünk kivette a részét a munkából, és több ideiglenes megyei csapatszolgálati századdal együtt magas színvonalon látták el feladatukat. Büszke vagyok a kollégáimra és a magyar rendőrségre!

„Napjainkban a biztonság felértékelődött”

DR. TÖRÖK ZOLTÁN
rendőr dandártábornok, a Repülőtéri
Rendőr Igazgatóság igazgatója

A Repülőtéri Rendőr Igazgatóság kiemelt feladata a határforgalom ellenőrzése és a repülőtér területén a közbiztonság, a közrend folyamatos fenntartása, melyet utasbarát módon, szolgáltató jelleggel valósítanak meg a Budapest Liszt Ferenc nemzetközi repülőtéren Dr. Török Zoltán rendőr dandártábornok, igazgató vezetésével. 2006-ban a repterünk nem volt biztonságos, az elmúlt években azonban jelentős technikai fejlesztések történtek, elkezdték alkalmazni a legmodernebb technológiákat, mely így most már minden biztonsági követelménynek megfelel, az utasok tehát biztonságban érezhetik magukat.

32 éve került a rendőrség állományába.

Érettségit követően jelentkeztem a rendőri szolgálatra, 1984-ben szereltem fel. A szervezet 13. havi fizetést,

magas jövedelmet, kiszámítható életutat garantált. Akkoriban kevesen jelentkeztek érettségivel a testülethez, az állománynak csak a húsz százaléka rendelkezett vele, így egy teljesen más életút lehetősége is megnyílt előttem, ami garanciát jelentett a továbbtanulásra.

1992-ben végezte el a Rendőrtiszti Főiskolát.

1989-ben kezdtem meg a tanulmányaimat a Rendőrtiszti Főiskolán Dános Valér parancsnoksága idején. Ez az időszak a rendszerváltás idejére esett, ebben az időszakban demokratikus választások voltak Magyarországon. Egy teljesen új szemlélettel zajlott a rendvédelmi szervezetek átszervezése, átalakítása. Dános parancsnok úr gondolkodása szabadabb, kicsit civilebb volt, mint amit korábban megszoktunk. Az ő szellemisége hozzájárult ahhoz, hogy a főiskola nagyobb viharok nélkül tudott átalakulni, és folytathatta az oktatási tevékenységét. A rendszerváltás előtt a tanulmányaikat megkezdő hallgatók már egy teljesen új, demokratikus rendőrség tisztjeivé váltak, egy új esküt tettek le. Dános úr mindig gondolkodó ember volt, olyan hallgatókat akart kibocsátani az intézményből, akik megfeleltek a kor követelményeinek, és előre tudták vinni az egész szervezetet. Kiváló szakemberek tanítottak már akkor is a főiskolán, többen azóta alkotmánybírók, legfőbbügyész-helyettesek, jogtudósok lettek, volt lehetőségünk olyanoktól tanulni, akik a szakmájuk legelkötelezettebb képviselői voltak. Leginkább a jogi tárgyakat szerettem, a büntetőjog kifejezetten érdekelt. A Rendőrtiszti Főiskolán egy nagyon szigorú rend uralkodott, magunkba szívtuk a szervezeti kultúra elemeit. A bünygyi szakirányra külsős jelentkezők is bekerülhettek, ők nem a rendőrség kötelékében szolgáltak. A hivatásos állományú rendvédelmi dolgozók csak parancsnoki támogatással jelentkezhetek a főiskolára, majd felvételizniük kellett magyar és történelem tantárgyakból. Jó tanuló voltam,

minden tanáromat tiszteltem és szerettem. A főiskola után elvégeztem a jogi egyetemem is.

Öt évig szolgált rendőrként az RTF elvégzése előtt. Milyen ismereteket sajátított el ezalatt az időszak alatt?

Még a főiskola előtt elvégeztem egy tiszthelyettes- és egy zászlósképzőt, utóbbit levelezőn, így már voltak gyakorlati és elméleti ismereteim a rendvédelmi szakmáról. Akik a főiskolán végeztek, általában valamilyen parancsnoki beosztásba kerültek. Ha az ember már több évet dolgozott a gyakorlati munkában, megtanulhatta a szakma alapjait, gyakorlati fogásait és természetesen a tevékenysége dokumentálását is. A főiskolán a büntetőjog oktatása nagyon magas szintű volt, és a már említett parancsnoki tevékenységhez kapcsolódó tudás megszerzése is kiemelkedően fontos volt, megtanultuk, hogy miként kell parancsnokként viselkedni, hogyan kell embereket irányítani. Az iskola elvégzését követően a legnagyobb kihívást az emberek irányítása, önmagunk elfogadtatása jelentette azokkal a munkatársakkal szemben, akikkel korábban is együtt dolgoztunk. A parancsnoki elveim is folyamatosan formálódtak, az ember személyisége ugyanis egy folyamatos fejlődés eredménye, minden élethelyzetből tanulunk, melynek során átalakul az ember szemlélete és természetesen a vezetési, parancsnoki elvei is.

2006. december 1-jei hatállyal a Repülőtéri Biztonsági Szolgálat parancsnoka lett. Milyen feladatai voltak akkor?

A feladat tulajdonképpen hasonló volt a mostanihoz. 2006-ban csapatszolgálati vezető voltam az ORFK-n, amikor a korábbi parancsnok, Balogh József ezredes úr nyugállományba vonult. Dr. Dobozi vezérőrnagy úr a REBISZ parancsnokaként úgy gondolta, hogy én erre a munkakörre alkalmas lehetek, és felkért, hogy vállaltam el a Repülőtéri Biztonsági Szolgálat vezetését. Az itteni munka rendkívül speciális, ehhez az ért igazán, aki dolgozott valaha ezen a területen, máshol ugyanis ezt nem lehet megtanulni. Ebben az időszakban, az uniós

csatlakozásunkat követően történt meg a repülőtér első biztonsági ellenőrzése, és hamar kiderült, hogy nem felelünk meg az uniós biztonsági előírásoknak, így „nem biztonságos” minősítést kapott a repterünk. Az ORFK vezetése szorgalmazta a megfelelő minősítés mielőbbi megszerzését, amiben a rendőrségnek komoly szerepet szánt. Mindehhez olyan parancsnokra volt szükség, akit alkalmasnak tartottak arra, hogy következetes munkával biztosítsa a hiányosságok kijavítását. Akkoriban a repülőtéri határőrizet és határellenőrzést a határőrség látta el, ma már a határrendészeti és idegenrendészeti feladatok is hozzánk tartoznak, továbbá a rendőrség korábbi jogszabályi felhatalmazása a légit közlekedés-védelemmel összefüggő feladatok ellátásában sokkal szűkebbre szabott volt. Jóval kisebb volt a létszámunk is, 240 fős állomány látta el a feladatokat. A feladatrendszer összességében azonban hasonló volt.

Egy évvel később az ORFK Közrendvédelmi Főosztály vezetője lett. Milyen intézkedéseket tettek annak érdekében, hogy az állampolgárok szubjektív biztonságérzete növekedjen?

Ebben az időben is nagyon sokat tettünk a lakosság szubjektív biztonságérzetének a javításáért. Ehhez szükség van egy nagyon magas szintű objektív biztonságra is, valamint arra, hogy a szubjektív biztonságérzet ehhez a magas szintű objektív biztonságérzethez közeledjen. Ebben az időszakban növeltük a körzeti megbízottak létszámát is.

A legnépszerűbb látvány-csapatsportág Magyarországon és a világon is a labdarúgás. A mérkőzések biztosítása óriási feladat.

Valóban, a mérkőzések biztosítása már akkor is nagyon komoly feladat volt. 2000 és 2002 között a kormányzat vezetésével jelentős intézkedések születtek, komoly munka folyt, intenzíven bevontak minket a jogalkotási folyamatba is. A sporttörvény rendszettel foglalkozó részei jelentős mértékben a mi javaslataink figyelembevételével születtek meg, és a tervezett, horvát–magyar közös rendezésű labdarúgó Európa-bajnokság pályázatának rendészeti

részét is mi készítettük. Nemzetközi tapasztalatokat is gyűjtöttünk ebben az időben, tanulmányutak alkalmával. Megszületett a rendezvények biztonsági besorolásának a rendszere is az ORFK-n, a minisztérium és a sport területén dolgozó szervezetek szoros együttműködésnek eredményeként. Egyre inkább nyilvánvalóvá vált, hogy a rendőröket fel kell készíteni a tömeg- és sportrendezvényeken megjelenő rendbontások szakszerű kezelésére.

2010. szeptember 1-jei hatállyal kinevezték a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatójának. Milyen intézkedéseket tesznek a légiközlekedés védelme érdekében?

Ennek a feladatellátásnak három fő résztvevője van. A Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Hivatala felelős hatóságként jár el, közigazgatási eljárásokat folytat le, illetve számos feladatot lát el a légiközlekedés biztonságának szavatolásának érdekében. A repülőtér a Budapest Airport Zrt. üzemelteti, meghatározó, hogy ennek alkalmazottai ténylegesen végrehajtják a biztonsági ellenőrzéseket, valamint biztosítják a technikai, személyzeti, gazdasági és pénzügyi hátteret. A rendőrség egyre szélesebb körű jogszabályi felhatalmazással rendelkezik a légiközlekedés területén. Mi végezzük az utasbiztonsági ellenőrök tevékenységének fegyveres biztosítását és szakmai kontrollját, ellenőrizzük, hogy jól végzik-e a munkájukat, betartják-e a rájuk vonatkozó jogszabályi előírásokat. A rendőrség feladata az utasellenőrzési tevékenység uniós rendeletek alapján összeállított technológiai utasításainak jóváhagyása, számos ügyben szakhatóságként működünk közre, vizsgálztatjuk a védelmi ellenőröket.

Figyelünk arra, hogy az infrastruktúra és az utazók ellen ne következhesen be támadás. Ez a tevékenységünk a nemzetközi terrorizmus erősödésével egyre fontosabbá vált. Az uniós rendeleteknek, uniós elvárásoknak való

megfelelőség biztosítása is elengedhetetlen a munkánk során. Ezeket az elvárásokat a bizottság rendszerint háromévenként, de akár szűrőpróbaszerűen is ellenőrzi, auditokat tart, amelyek alapján értékeli a repülőtér biztonságát, és ha nem felelünk meg, annak súlyos negatív gazdasági, hatásai lehetnek. Nekünk az a legfőbb feladatunk, hogy az uniós elvárásoknak megfeleljünk, ennek megfelelően kontrolláljuk a Budapest Airport Zrt. biztonsággal kapcsolatos tevékenységét.

Milyen eszközeik vannak a közbiztonság, a közrend folyamatos fenntartására a repülőtér területén?

A rendőrségről szóló törvény és más jogszabályok által előírtakat a repülőtérén is alkalmazni kell, olyan intézkedési jogosítványaink vannak, mint bármely más rendőri szervnek. Azonban annnyival bonyolultabb helyzetünk, hogy itt speciális, a légiközlekedéssel összefüggő szabályszegések is előfordulnak. Általában ugyanolyan eszközeink vannak a rendfenntartásra, mint minden egyes rendőri szervnek, de szükség van még speciális helyismeretre és olyan jogosultságokra, melyek lehetőséget teremtenek számunkra a légiközlekedés védelmével kapcsolatos intézkedések bevezetésére, előírására. A repülőtérén működik egy fegyveres biztonsági őrség, amit mi felügyelünk és ellenőrizzük. Az igazgatóság

folyamatos kapcsolatot tart a római Légi Határok Központjával, az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökséggel, az Európai Bizottsággal, valamint a Repülőtéri Rendvédelmi Szervek Európai Hálózatával. Szerepet vállal az általuk szervezett nemzetközi akciókban, műveletekben.

Ha valaki meg akarja ismerni a határforgalom-ellenőrzést szabályozó jogszabálytömeget, nem kis feladatra vállalkozik.

„A parancsnoki elveim is folyamatosan formálódtak, az ember személyisége ugyanis egy folyamatos fejlődés eredménye, minden élethelyzetből tanulunk, melynek során átalakul az ember szemlélete és természetesen a vezetési, parancsnoki elvei is.”

Korábban a rendőrségre vonatkozó joganyag jóval szűkebb volt, a rendőrség végezte a klasszikus rendőrségi feladatokat, a határőrség a határőrizeti és határrendészeti feladatokat, könnyebb volt elsajátítani az ismereteket. Mostanra ez megváltozott, nagyon sok jogszabálynak, belső normának, feltételnek kell megfelelni. A klasszikus rendőri feladatok jogszabályi háttere egyre bonyolultabb, szerteágazóbb és gyakrabban is változik. Az EU-hoz, illetve a schengeni övezethez való csatlakozást követően, a Schengen-kódex bevezetésével a jogszabályi környezet még összetettebbé vált. Igazgatóságunkon a rendészetben belül alapvetően öt osztály működik: közrendvédelmi, utasbiztonsági, határrendészeti, idegenrendészeti osztály és az őrzött szállás. Nincs olyan rendőrségi szakterület, amely nálunk ne lenne megtalálható. Meglehetősen komplex terület a miénk, és a tevékenységünket már egy külön rendőri szakmának is tekinthetjük.

*A statisztikájukból kiderül, hogy a tavalyi első fél-
évben 1241 alkalommal használtak bilincset, idén
csupán 246-szor.*

A kényszerítő eszközök alkalmazása természetesen összefüggésben van a rendőri intézkedésekkel. Deportált, kitoloncolt, kiutasított személyek is érkeznek a reptérre, továbbá a migrációs céllal érkezők száma is meghatározó a személyes szabadság korlátozásában és a kényszerítő eszközök használatában. A migráció ránk is jelentős terhet ró, ugyanis igazgatóságunk jelentős erővel vesz részt az idegenrendészeti tevékenység rendőrségre háruló feladataiban. Ez az elmúlt évben olyan mértéket öltött, hogy feladatainkat már nem a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság székhelyén, hanem a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal objektumaiban, tulajdonképpen kitelepülve hajtottuk végre.

Természetesen a fokozódó-terrorveszély is érinti a munkánkat, egyrészt több alkalommal vezettünk be szigorító intézkedéseket, másrészt nagyobb és jelentősebb az az állomány, amely ilyen jellegű speciális feladatokat hajt végre, mint például a veszélyeztetett járatok ellenőrzése, felügyelete, védelme. A budapesti Liszt Ferenc nemzetközi repülőtéren mindenki biztonsá-

gban érezheti magát. A kockázatokat rendszeresen elemezzük, a biztonsági szintet a kockázati tényezőkhöz igazítjuk. Folyamatosan képzéseket tartunk az állomány részére, ezeken például oktatjuk azt, hogyan kell a kockázatot jelentő személyeket felismerni és kiszűrni. Az állampolgárok, az utasok maguk is sokat tehetnek a biztonságért, például felhívhatják a szolgálatot ellátó rendőrök figyelmét az általuk tapasztalt nem szokványos jelenségekre, viselkedési formákra, így például arra, ha valaki nem célirányosan közlekedik, csak nézelődik, nem természetesen viselkedik, figyelni a biztonsági rendszerek, kamerák működését, fényképeket, jegyzeteket készít. Ezek a szituációk már önmagukban gyanúsak lehetnek. Ha nem szokványos vagy elhagyott csomagot talál valaki, vagy éppen nem az időjárásnak megfelelő öltözetet viselőkkel találkozunk, akkor mindezt indokolt jelezni a folyamatosan jelen lévő rendőri egységeknek. Arra törekszünk, hogy olyan tárgy ne kerülhessen fel a gépek fedélzetére, ami a légiközlekedésre veszélyt jelenthet. Amikor magánemberként utazom, akkor is folyamatosan figyelem, hogy milyenek a repülőtéri biztonsági szabályok, és miként tartják be az előírásokat.

Azt is láttam a statisztikájukban, hogy feladott poggyászból lopás fele annyi volt, mint a tavalyi évben.

Ennek a számnak a csökkenésében nagy szerepe van annak, hogy a rendőrség számos intézkedést vezetett be a megelőzés érdekében. Szigorúan ellenőrizzük a repülőgépek rakodását, hiszen a lopások jelentős részét az itt dolgozó, rakodással foglalkozó személyek követik el. Az egész repülőtér be van kamerázva, csak a légi járművek rakodótere nincs, ezért járőröznünk a repülőgépek között is.

Év elején a tengerentúlról visszafelé utazva azt tapasztaltam, hogy a repülőgép mellett a helyiek élő zenével szórakoztatják az utasokat. Ez a jelenet jókedvre derített körülöttem mindenkit, engem viszont elkésértett. Nálunk ehhez hasonló elképzelhetetlen.

Ha komolyan vesszük a biztonsági előírásokat, akkor ez valóban nem normális. Sajnos a világ nagyobb részén

nem viselkednek a mi elveinknek, szabályrendszerünknek megfelelően. A fejlődő, felzárkózó és elmaradott régiókban a biztonság a mi értékítéletünk szerint nem létezik. Az európai és az angolszász kultúrkörben a biztonságot viszont nagyon komolyan veszik.

A repülőtéri rendészet területén eltöltött két időszak között milyen változásokat, különbségeket tapasztalt?

A legnagyobb különbség a következő: 2006-ban a repülőtér még nem volt biztonságos státuszú, most minden biztonsági követelménynek megfelel és biztonságos minősítéssel rendelkezik. Ha a rendőrség szervezetét vizsgáljuk, most van egy önálló osztályunk, amely a légiközlekedés-védelmet felügyeli, ezt a tevékenységet nagyon komolyan vesszük, 2006-ban ez nem létezett ezen formában. Jelentős technikai fejlesztések történtek

a repülőtéren, a legmodernebb technológiákat alkalmazzuk. Elkészült a repülőtér középső részén a Skycourt épületrész, azóta az utasbiztonsági ellenőrzések egységesen, egy helyen történnek, egy újonnan, speciálisan kialakított területen. Különleges kamerarendszereket állítottunk üzembe, nagyon sok építészeti átalakítás is történt. Sokkal képzetebbek, felkészültebbek az itt dolgozó emberek is, nagy hangsúly fektetünk arra, hogy a szakembereink egy sokkal magasabb szintű képzésben vegyenek részt. Az ellenőrzés technológiája is sokat változott. A tevékenységre, felügyeletre, ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás jelentős mértékben növekedett, azok egyre komplexebbé váltak. Napjainkra a világban a biztonság felértékelődött, mivel a veszélyeztetettség érzése is mindenhol jóval erőteljesebben jelentkezik.

„Negyvenhárom éve a rendőrség szolgálatában”

DR. KINCSES ILDIKÓ
rendőr dandártábornok, az Országos
Rendőr-főkapitányság főosztályvezetője

Kitüntetéssel, rendőr főhadnagyi rendfokozattal diplomázott a Rendőrtiszti Főiskola igazgatásrendészeti szakirányán. Mindenért nagyon megdolgozott, semmi sem hullott az ölébe. Nem futott be gyors karriert, évekig bizonyítania kellett. Negyvenhárom év szakmai tapasztalattal rendelkezik, nőként a rendőrségen elsőként lett dandártábornok 2007-ben. Kincses Ildikó imádja a szakmáját, szakvizsgázott jogászként tizenhat éve vezeti az Igazgatásrendészeti Főosztályt az ORFK-n, amit nem tud megunni a jogszabályok folyamatos változása és az új kihívások miatt sem. Fokozott felelősséget érez a nők iránt, a testületben tábornok aszszony mindannyiunk számára példakép lehet.

Édesapja rendőri, édesanyja büntetés-végrehajtási rendfokozattal rendelkezett.

Apu pénzügyi csoportfőnökséget vezetett okleveles közgazdászként, Anyu is pénzügyi területen tevékenykedett. Édesapám altábornagyi rendfokozatot ért el, szinte egészen a haláláig aktívan vezette a Budapesti Nyugdíjas Egyesületet, a közösség iránt mindig is felelősséget érzett. A szüleim mindig példaként álltak előttem.

Hogyan indult a pályája a rendőrségen?

1973-ban kerültem a Belügyminisztérium állományába, kezdetben közalkalmazott voltam, majd 1975-ben hivatásos állományba kerültem. Pályám során az igazgatásrendészettől sosem váltam el.

Mindig is rendőr szeretett volna lenni?

A pályaválasztásnál bizonytalan voltam. Korábban orvos, később matematikus akartam lenni, de mivel a tanári szakra nyertem felvételt, így inkább halasztottam, és elmentem az Igazgatásrendészeti Főcsoportfőnökségre dolgozni. Az Útlevel Osztály irattárában kezdtem a munkámat, mely igen felkeltette az érdeklődésem az igazgatásrendészet iránt, ezért jelentkeztem a Rendőrtiszti Főiskola nappali tagozatára, ahol kitüntetéssel végeztem. A jogi tárgyak voltak a kedvenceim, mert időközben rájöttem, hogy ebben is sok logika van, nemcsak a matematikában.

Ki volt abban az időszakban a parancsnok? Milyen emlékei vannak róla?

Györök Ferenc, aki mindig azt mondta, hogy a nap 24 órából és egy éjszakából áll. Nagy munkabírású volt, számos fejlesztés köthető a nevéhez. Az ő idejében bővült modern épületekkel a főiskola Farkasvölgyi úti objektuma. Igazán agilis parancsnokként óriási követelményeket támasztott, jó oktatói karral dolgozott, ezért is volt nagy megtiszteltetés számomra, hogy az RTF elvégzését követően ott marasztaltak.

Tíz évig, 1989-ig szabálysértési jogot tanított a Rendőrtiszti Főiskolán.

A Rendőrtiszti Főiskola Igazgatásrendészeti Szakcsoportjában dolgoztam, elsősorban szabálysértési jogot és más jogi tárgyakat oktattam. Tanszékvezetőim Beck György, Guttengéber Ádám, majd Tóth István voltak. Mindig szerettem emberekkel foglalkozni, ezért a Rendőrtiszti Főiskolán, ebben a speciális közegben nagyon jól éreztem magam. Közben elvégeztem a jogi egyetemet és folyamatosan képeztem magam. Oktatói munkám során sokféle módon segítettem a hallgatóimat az igazgatásrendészeti tevékenység szépségeinek felismerésében.

A főiskolán tíz év elteltével adjunktus lett. Miért döntött végül az ORFK mellett?

Már nem éreztem a megújulás lehetőségét, ezért kecsketetőnek tűnt egy olyan változtatás, melyben az eddigi tapasztalataim is kamatoztathatóak. A jogi szakvizsgán túl elvégeztem egy jogalkotási tanfolyamot, melynek azóta is nagy hasznát veszem. Az igazgatásrendészetnek minden munkafolyamatát megismertem az ott töltött évtizedek során, az állományomat a mai napig folyamatosan tanítom, képzem. Ez persze – bármilyen szinten levő – vezetőként a kötelezettségem is.

A technika vívmányai milyen változást hoztak az életébe?

Kezdetben még selyempapíron adtuk le a jelentéseket, melyeket több példányban, indigóval készítettünk. Ma már nagyon felgyorsult az életünk, sokszor lehetetlen határidőknek kell megfelelnünk a modern technika világában. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem örülünk a fejlődésnek.

Az NKE címzetes egyetemi docense. Mit jelentett Önnek az egyetemmé válás?

Nagyon időszerű volt, hogy egyetemi rangra emelkedjen a rendőrtiszti képzés. A jogrend legfőbb biztosítékai vagyunk, nagy szükségünk volt arra, hogy mesterképzésen is tanulhassanak a kollégáink. Az oktatásban mindent megkapnak a hallgatók, amit csak lehet, korszerű jegyzetek, tananyagok állnak rendelkezésre. Erre nagy szükségük is van, hiszen iszonyú mennyiségű joganyagot kell elsajátítaniuk.

Mi a jó oktató, előadó legfőbb ismérve?

Önmagában nem elegendő nagy tudással rendelkezni. Az érdeklődést ugyanis fönt kell tudni tartani, a tudást át is kell tudni adni. Ezek a készségek tanulhatók, fejleszthetők és a rutinnal ki is alakulnak. Jó kommunikációs készség szükséges, és szeretnie is kell az oktatónak azt, amivel foglalkozik. Ha tanítok, mindig nézem a szemeket, hogy figyelnek-e, illetve értik-e az anyagot a hallgatók. Ha nem, arra azonnal reagálok. Nem leszek attól kevesebb, ha mások is tudják, amit én, ezért akkor tartom magam eredményesnek, ha sikerül átadnom a tudásomat.

„Fontosnak tartom a példamutatást: a szakmai munkában, a közéleti szereplésben, a magánéletben, a megjelenésben egyaránt igyekszem mintául szolgálni.”

A tanítás milyen szerepet tölt be mostanság az életében?

Szakmai vezetőként gyakran vizsgáztattam, oktattam a Rendőrtiszti Főiskolán és a Rendészettudományi Karon is. Országos szakirányító szervnél fontosnak tartom azt, hogy megadjuk azokat az ismereteket az állománynak, amelyekkel egyszerűbben és hatékonyabban boldogulhatnak. Továbbképzési szisztémával rendelkezünk, módszertani útmutatókat adunk ki, elvárjuk, hogy ezeket kövessék. A kollégáim is előadásokat tartanak, sajtómegkeresésekre adnak válaszokat. Jó csapattal dolgozom, a munkatársaim rendkívül nagy rutint szereztek az évek során. Jómagam pedig – kezdetektől fogva – a rendőri állomány rendészeti szakvizsgáztatásában is aktívan közreműködöm, ami szintén segíti a szellem frissen tartását.

Mitől jó vezető valaki?

Értenie és szeretnie kell, amit csinál. A szaktudáson kívül szüksége van empátiára, emberségre és kitartásra egyaránt. Nekem a második családom a munkahelyem. A munkatársaim problémáit ismerem, bizalommal fordulnak hozzám. Mindig azt tanítom, hogy soha nem szabad a szakmánkat megunni, hogy álljunk ki a saját elveink mellett. Az embereim fontosnak érzik magukat, szeretik, amit csinálnak, és tőlem megkapják a megfelelő elismerést. Szigorú vezetőnek érzem magam, nem szeretem a trehány munkát. Fontosnak tartom a példamutatást: a szakmai munkában, a közéleti szereplésben, a magánéletben, a megjelenésben egyaránt igyekszem mintául szolgálni.

A rendőrségnél 1945 óta dolgoznak nők. Ez a tendencia hogyan alakult az évek során?

A háború után elsősorban ifjúságvédelmi feladatok elvégzésére vettek fel nőket, erre képezték őket. Majd közlekedési területen tevékenykedhettek, eleinte bűnügyi munkatársként nem is dolgozhattak. Ma a rendőrség személyi állományának egyharmada nő, a hivatásos területen pedig az utóbbi 20 évben arányuk 8%-ról közel 30%-ra emelkedett. Úgy gondolom, a nők már bebizonyították, hogy bármely munkaterületen képesek helyt állni.

Egy nőnek nehezebb érvényesülni a rendőrségen?

Édesapám sem tartotta nőiesnek ezt a pályát. Az én elvem ugyanakkor mindig az volt, hogy amit egy férfi meg tud csinálni, arra egy nő is képes. Nőként sokkal több feladatunk van életünk során, otthon is maximálisan eleget akartam tenni az elvárásoknak. Többször tett például szemrehányást a gyerekem, amikor bent túlóráztam. De én optimista és egyben maximalista vagyok, úgy vélem, mindig minden lehet jobb is. Hogy ezt bírjam, ahhoz fel kell töltődnöm, erre mindig igyekeztem időt szakítani. Szeretek utazni, a főiskolai oktatói éveim alatt rendszeresen mozogtam. Imádom az állatokat, két kutyám és négy macskám van, a húszéves cicámat most veszítettük el sajnos.

A Magyar Rendőrnők Szervezetének az elnöke. Mi hívta életre az egyesületet?

Hollandiában 1989-ben női belügyminiszter volt, aki támogatta az Európai Rendőrnők Hálózatának megalakítását, továbbá a rendőrré válás során pozitívan diszkriminálta a gyengébbik nemet. E nemzetközi szervezet magyar tagozataként alakítottuk meg 1993-ban a Magyar Rendőrnők Szervezetét, melynek azóta is az elnöke vagyok. Szívügyemnek tartom nőtársaim támogatását, esélyegyenlőségi konferenciákat, karrierfejlesztési szemináriumokat szervezünk számukra. Készült egy felmérés, melynek végeredménye az lett, hogy a nők többsége inkább férfi vezetőt választana. A nők elsősorban – a családi hagyományokból is eredően – a férfiakat támogatják, a férfiak pedig egymást. Így a nők nagyobb iskolázottságuk, szorgalmuk, kitartásuk, lelkiismeretességük ellenére könnyen háttérbe szorulhatnak, különösen a vezetői beosztásokban.

A Stop! Közlekedj jogosan! autós magazin szerzője volt.

Egy évig adták ki ezt a lapot, mely az ötletem nyomán készült. Elsősorban szabálysértési és közlekedési igazgatási tudnivalók voltak benne. Segíteni akartam a közlekedőket, illetve elsősorban az autósokat, hogy megismerhessék kötelességeiket és jogukat egyaránt, valamint tudomásuk legyen arról, hogy egy adott cselekmény elkövetése milyen szankcióval jár.

A lőfegyvertartási engedélyek nyilvántartása is igazgatásrendészeti feladat, mennyien tartanak ma lőfegyvert az otthonukban?

Az állampolgárok sportlövészet, vadászat és önvédelem céljából tartanak fegyvereket a lakásukban. Az országos központi fegyvernnyilvántartás adatai alapján az engedélyeseknek összesen közel 270 000 fegyvere van az országban, melyből 60 000 a viselési engedéllyel ellátott gáz- és riasztófegyver. De természetesen az engedély nélkül tartható fegyverekre nincs rálátásunk.

Milyen tulajdonságokkal kell feltétlenül rendelkeznie annak, aki az RTK igazgatásrendészeti szakirányára jelentkezik?

Jó kommunikációs készséggel, precizitással, igényességgel, határozottsággal, hiszen döntéseket kell majd hozniuk, ami nem mindig népszerű és könnyű feladat, és rendkívül felelősségteljes. Türelmesnek, pontos-

nak, nagy munkabírásúnak kell lenniük, mivel ezen a szakterületen a munkatársak rendkívül leterheltek, szigorú határidők kötik őket, és az állandóan változó jogszabályi környezetben nehezen alakulhat ki a rutin. Az igazgatásrendészet különösen összetett és heterogén tevékenység, de véleményem szerint nagyon szerethető.

„Nehéz az embereket megmenteni saját maguktól”

DR. VERECKEI CSABA
rendőr dandártábornok,
a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei
Rendőr-főkapitányság vezetője

Mindig is elkötelezett volt a rend, a fegyelem és a kiszámíthatóság iránt. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságot kilenc éve vezeti, azóta folyamatosan olyan teljesítményt nyújt az állománya, amelyet elvárnak tőlük az emberek. Rendkívül szereti a hivatását, de nagyfokú szerénység jellemzi. A sport fontos szerepet tölt be az életében, a futás jelenti számára az igazi kikapcsolódást. Feleségével a török maratonon is elindult, a sikeres célba éréssel egy nagy álma vált valóra.

Kérem, meséljen a pályája kezdetéről! Jogászként hogyan vált végül rendőrre?

Sorkatonaként teljesítettem szolgálatot, majd beadtam a jelentkezésemet a Miskolci Rendőrkapitányságra. Vizsgálóként kezdtem el dolgozni az Élet- és ifjúság-

védelmi Alosztályon, majd a Személyzeti Osztályra kerültem. Aktív rendőrként fejeztem be a még a sorkatonai szolgálat előtt elkezdett jogi képzést. Akkori parancsnokomnak megígértem, hogy az egyetem elvégzése után sem hagyom el a rendőrség kötelékét, ezt az ígéreteimet a mai napig betartottam, és időközben a szolgálat életem részévé, a hivatásommá is vált. Arról viszont soha nem álmodtam, hogy egyszer megyei rendőr-főkapitányként teljesíthetek majd szolgálatot.

A Rendőrtiszti Főiskolán felsőfokú rendőrszervező képesítést szerzett. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

1996-ban tíz hónapos képzésen vettem részt. A szervezeti kultúrával akkor ismerkedtem meg igazán, majd a szakmai ismeretek elsajátítása és a vizsgakötelezettségek teljesítése után megtörtént az első tiszti kinevezésem.

Tizenkét éve dolgozott már a rendőri pályán, amikor a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság bünyügyi igazgatója, egyben főkapitány-helyettese lett. Mit gondol, ezt mivel érdemelte ki?

A vizsgálói múltam szakmailag sokat adott számomra. Az átlagosnál lényegesen precízebben dolgoztam, és a már fiatalon is szívvel-lélekkel végzett munka számos sikert, eredményt hozott. Ekkor csatlakoztunk az Európai Unióhoz, több külföldi kurzus résztvevője lehettem, melyek szakmailag jelentős mértékben segítettek a munkámat. A jogi diploma, a nyelvtudás és a bünyügyi szakmai múltam segített az előmenetelben. A bünyügyi terület igazán rabul ejtett, a bünyügyi tudományok a jogi egyetemen is közelebb álltak hozzám. Akkoriban több pozíció betöltésére is lehetőség kínálkozott, hiszen nagyon sokan nyugdíjba mentek.

Említette, hogy több külföldi kurzuson részt vett.

Dr. Boda József nemzetbiztonsági vezérőrnagynak, az RTK dékánjának köszönhetem mindezt. A Belügy-minisztérium Nemzetközi Oktatási Központjában ismerkedtünk meg, amikor tíz évvel ezelőtt angol nyelvtanfolyamon vettem részt. Az ő szakmai pályafutását mindig is példaértékűnek tartottam, és felnéztem rá azért is, mert a sport fontos szerepet tölt be az életében. Később külföldön folytattam a nyelvtanulást. Egyik nagy álmom vált valóra, amikor az FBI Akadémiát elvégezhettem, ebben dékán úr támogatott. A három hónapos képzés során megtapasztaltam azt, hogy egy társadalomban mennyire megbecsült lehet egy rendőr. Amerikában szó szerint hősök a rendvédelmi dolgozók, elismerik és megbecsülik őket. Nem gondolom azonban, hogy felkészültebbek lennének, mint mi, magyar rendőrök. Rendőri szakmai tapasztalatokat szereztem még Rómában, Madridban, Hollandiában, ahol nemzetközi tanfolyamokon és konferenciákon vettem részt. Boda tábornok úr támogatásával az angol rendőrség nyelvtanfolyamán tanulhattam, melynek során a gyakorló rendőrök bentlakásos iskolájába jártam.

Mitől jó vezető valaki? Vezetőnek születünk vagy vezetővé válunk az évek során?

Emberség, szakmai felkészültség és tudás hiányában nem válhat senki sem jó vezetővé. Meggyőződésem, hogy az embereket nem lehet megtanítani minderre, szükséges egyfajta adottság, vezetői képesség, amelyet folyamatosan lehet fejleszteni és tökéletesíteni.

Mi volt a legmegrázóbb élménye a hivatása során?

Ha az áldozat olyan korú, mint a saját gyermekeim, az mindig nagyon megérint. Amit soha nem felejték el, az a magyar légiközlekedés legnagyobb katasztrófája. Tíz évvel ezelőtt, a hejcei légi katasztrófa idején bün-

ügyi igazgató voltam. Napokig irányítottam a helyszíni bűnügyi tevékenységet, sok határőr, tűzoltó is segítette a munkánkat. A rendőrség pszichológusai foglalkoztak az állomány tagjaival, hiszen az ott történtek őket is nagyon érzékenyen érintették.

Kilenc éve lett a főkapitányság vezetője, ennyi ideig senki nem volt még főkapitány a megyében.

A sikerem egyik titkának azt tartom, hogy a legmegfelelőbb embereket választottam ki, hiszen nem nekem kell a legjobb rendőrnek lennem egy adott szakterületen. Az én feladatom az, hogy menedzseljem, működtessem a szervezetet. A kollektív bölcsességben hiszek, kikérem a kollégáim véleményét. Azt vallom, hogy néha a rossz döntés is jobb, mint ha nem születik döntés, hiszen a parancsnoktól határozottságot vár el mindenki.

Mit tekint a legnagyobb eredményének?

Azok a munkatársak vesznek körül, akikkel a kezdetektől együtt dolgozom. Közösén olyan teljesítményt tudunk nyújtani, amelyet elvárnak tőlünk. Elégedetten nyilatkoznak az ország-

ban a rendőreinkről, szívesen látják őket bárhol, bármilyen beosztásban, ami az egész főkapitányság számára dicséret.

A megye közbiztonságának helyzete országosan is a figyelem középpontjában van. Mérhetetlen büszkeséggel beszélek mindig arról, honnan származom, és elsőként rögtön fel is teszik azt a kérdést, hogy valóban rossz-e a közbiztonság a környékünkön.

Sajnos én is gyakran tapasztalom ezt a sajnálkozást, amelyet a bulvármédia gerjeszt. Olyankor mindig azt kérem az emberektől, hogy győződjenek meg a saját szemükkel ennek valóságáról. Kivételes természeti adottságokkal megáldott környezetben élhetünk, így

szívesen jönnek ide az emberek, és láthatják, hogy jó a közbiztonság. A rendtelenség, a rend hiánya egyáltalán nem jellemzi ezt a környéket. A megyében több mint száz beszámoltót tartunk évente a képviselő-testületeknek. Mindenhol megköszönik a munkánkat, és konkrét javaslatokkal segítik a rendőreink tevékenységét. Olyan közbiztonságot szolgáltatunk, amelyet elvárnak tőlünk az emberek.

A rend minden társadalom számára a legfontosabb érték. Ki tehet a rendért?

Pár éve készítettünk egy felmérést, melynek során megkértük a települések polgárait, hogy jelöljék meg azokat a körülményeket, amelyek őket rossz érzéssel töltik el, negatívan befolyásolják a biztonságérzetüket. Tízből nyolc ok semmilyen kapcsolatban nem volt a rendőrséggel. A kutyaugatás zavarta őket a leginkább, és például szemetesnek tartották a játszótereket. Ezen problémák megoldása a helyi közösségek feladata, azonban mindig azokkal az ügyekkel kell foglalkoznunk, amelyek az emberek számára gondot okoznak. Ha nem nekünk kell eljárni, akkor is segítünk tanáccsal, közvetítő szereppel, részt vállalunk a felmerülő problémák megoldásában. Így is javulhat az emberek köz- és biztonságérzete. A megyénket a polgárórság bölcsőjének tartják, itt nagyon aktív a részvételük, segítik a munkánkat. A városi rendészet is komoly szakmai segítséget nyújt olyan esetekben, ahol nem szükséges a rendőri fellépés: tehermentesítik az állományt, így több idő jut a kifejezetten rendőrségi feladatok ellátására.

Melyek a legnagyobb kihívások Borsod-Abaúj-Zemplén megyében?

A nagyon sok apró település: egyik megyében sincs ennyi, 358 van összesen. Tíz rendőrkapitányságon sok feladatot kell ellátnunk, 25 rendőrőrsünk van, több mint kétezer fős állománnyal dolgozunk. Sokfelé kell eljutnunk, óvnunk, védenünk a közbiztonságot. A legkegyelmesebbekként is emlegethetjük a miénket negatív értelemben, főként a foglalkoztatottság, az iskolázottság, az egy főre jutó nemzeti jövedelem szempontjából.

Rendkívüli terhekkel bíró és nehéz mindennapokat megelőző megyéről és társadalmi közösségről beszélhetünk. Gyakran társadalmi, szociális vagy gazdasági problémákra is elsősorban rendészeti válaszokat keresnek vagy követelnek az emberek.

Milyen a lakosság szubjektív biztonságérzete ebben a megyében? Hogyan ítélik meg az itt élők a rendőri munkáját? Intézkedési kultúraváltás, az állampolgárokkal való közvetlen kapcsolat, párbeszéd is kialakult az elmúlt években. Ebben a megyében is érezhető a változás?

Egyre elismertebbek a rendőreink. Az intézkedési kultúraváltás a gyakorlatban is tetten érhető, és egyre több eredménye mutatkozik. Egy néni betelefonált a tevékenység-irányítási központba, hogy a boltból hazafelé tartva egy rossz benyomást keltő férfi figyeli. Még semmi nem történt, ami intézkedésre adhatott volna okot, mégis kimentek a járőreink, és azt tapasztalták, hogy az idős hölgyet a lakásában ez a férfi már bántalmazta és kirabolta. Tetten érésel akkor elfogtunk egy olyan rablót, aki egy idős, védekezésre képtelen állapotban lévő hölgyet rabolt ki. Ez az eset jól példázza azt, hogy próbálunk minden jelzésre odafigyelni, külön figyelmet fordítani az idősekre, gyermekekre vagy akik állapotuknál fogva sérülékenyebbek. Őket mindig kiemelten kezeljük.

Nemrégiben nyilatkozta: „Nehéz az embereket megmenteni saját maguktól...” Az emberek mit tehetnek a saját biztonságuk érdekében?

Nagyon sokat. A közlekedésbiztonság terén szinte lehetetlen az embereket saját maguktól megmenteni. Egy egészséges önvédelemnek ki kell alakulnia mindenkiben. Aki például tálcán kínálja az értékeit, nagyobb valószínűséggel válik áldozattá. Az idős emberek ugyanis még egy másik világban szocializálódtak, amikor nem kellett éjszaka bezárni az ajtót vagy a kertkaput. Azóta azonban átalakult a társadalom, az emberek is másképpen élik mindennapjaikat, másként viselkednek, és mindenkinek kell tennie a saját biztonsága érdekében.

Azt tapasztalom, hogy a rendszeres közterületi jelenlétnek visszatartó ereje van. Tudomásom szerint erre Ön is nagy hangsúlyt fektet.

Igen, egyértelműen visszatartó ereje van, és komoly hatást gyakorol a szubjektív biztonságérzetre. A közbiztonsággal kapcsolatos kritikák sok esetben csak az emberek fejében jelennek meg, ezt mindenképpen kezelni kell. Az egyenruhás rendőrök jelenléte biztonságot, megnyugvást ad. Ha szükség van rájuk, akkor ott vannak a közelben, és megvédik az embereket.

Az imént említett aprófalvakban hogyan tudják a rendszeres rendőri jelenlétet biztosítani?

Igyekszünk eljutni mindenhová. A településeken párbeszédet folytatunk az emberekkel, bemegyünk a polgármesteri hivatalba, ha jelzés érkezik hozzánk, hamarabb megoldást találunk a problémára.

Milyen bűncselekményeket követnek el a legnagyobb számban ebben a megyében?

A vagyon elleni bűncselekmények teszik ki az összes bűncselekménynek legalább a felét, ezen belül a kisebb értékre elkövetett lopások, melyek az emberek életminőségét rontják. Mióta a tulajdon elleni szabálysértések elzárással is sújthatóak, a szabálysértési őrizetet nagy számban alkalmazzuk. Éves szinten ezer és kétezer között van ezek száma, ami nagy terhet jelent, hiszen szállítási, eljárási, őrzési feladattal jár, viszont megtérül a befektetett energia: visszatartó ereje van ennek az intézkedésnek.

Valóban Miskolc a világ egyik legbiztonságosabb városa, mint ahogyan elhangzott egyszer egy nyilatkozatban?

Sokkal biztonságosabb, mint amit gondolnak az emberek. Miskolc esetében leginkább társadalmi és nem kriminális problémákról beszélhetünk.

Ha jól tudom, tervei között szerepel a kutyás rendőri szolgálat újraindítása.

Mindig is szívügyem volt a kutyás szolgálat. Néhány évvel ezelőtt hatvan szolgálati kutyánk volt, most hússzal ren-

delkezőnk, és számukat az idén szeretnék megduplázni. A lakosság is elvárja tőlünk és mindig jó szívvel fogadja a kutyás szolgálatot, ebben a megyében fel is értékelődik ennek a szerepe a földrajzi körülmények miatt.

Milyen elvárásai vannak a megyében dolgozó rendőrökkel szemben?

Olyanok, amelyeket magammal szemben is támasztok. Egyik hitvallásom a személyes példamutatás fontossága. A visszajelzések a mai napig büszkeséggel töltenek el: becsületesek, tisztességesek a rendőreink, az egyenruhához méltó módon teljesítenek szolgálatot. Vezető társaimmal minden évben közösen teljesítjük a fizikai állapotfelmérést Budapesten, a Rendészeti Szervek Kiképző Központjában, amikor együtt van a teljes menedzsment.

Az állomány tagjainak milyen lehetőségei vannak a sportolásra a megyében?

Az átlagnál jobbak. Kiképzőközponttal rendelkezünk a város határában, lőtérrel, kondicionáló teremmel, foci pályával, tenispályával, szaunával. Vezetéstechnikai kiképzőpályánk is van, ahol motoros és autózvezetői felkészítést is tartunk, saját kiképzőink segítségével. Próbálunk időt és pénzt megtakarítani, a képzéseket helyben megoldani.

Mit jelent az Ön számára a rendőri hivatás?

Mindent, egy folyamatos készenlétet. Főkapitányként napi 24 órában bekapcsolva tartom a telefonom. A bekövetkezett eseményekről az ügyelet folyamatosan küldi az e-maileket, éjjelente négy-öt levél mindig érkezik. Ez a hivatás kitölti az életemet, a lelkemet, az agyamat.

Sajtószóvivője is a padsorokban ül egyetemünk rendvédelmi szóvivő szakirányú továbbképzésén, melynek a szakfelelőse vagyok. A külső kommunikációra mindig is nagy hangsúlyt fektettek a kapitányságon? Fontosnak tartja a megfelelő tájékoztatást?

Főkapitányként másként élem meg a tájékoztatási kötelezettséget. Bűnügyes szakemberként inkább tehernek tekintettem ezt, aztán a szervezet működésének irányítása

során egyértelművé vált számomra, hogy az állampolgárok szubjektív biztonságérzete nagyban függ a jó kommunikációtól is. Az elvégzett munkáról tájékoztatni kell az embereket. Felkészült munkatársak nélkül lehetetlen teljesíteni ezt a feladatot, amely rendkívül összetett. Nem kis kihívás megtalálni a jó tollú embereket, akik hitelesen tudnak nyilatkozni is. Fontos, hogy a kamera is szeresse őket. Ez a terület még több kötöttséggel, igénybevétellel jár, hiszen folyamatos készenlétet jelent. Én felelek a szóvivőimért, minden, ami megjelenik, az én felelősségem is. Szabad kezert kapnak, csupán a kommunikáció irányait határozom meg a fajsúlyosabb ügyekben.

Egyik előadását volt szerencsém hallani a Miskolci Egyetemen. Egyértelművé vált számomra, hogy Ön igazi lokálpatrióta.

Ez valóban így van. Elsősorban a családom, a gyökereim kötnek ide, ezer szállal kötődöm a megyéhez. Másrészt pedig szeretek itt élni, az ország egyik legszebb vidékének tartom ezt a környéket.

Mi a hobbija? Mi tölti föl energiával?

Fiatalabb koromban kerékpároztam. Három éve hetente futok legalább negyven-ötven kilométert. Május végén a Balaton körbefutására készülök a főkapitányság csapataival. Mióta életmódváltásba kezdtem, elmaradhatatlan

a futás az életemben, tizennyolc kilótól szabadultam meg ennek köszönhetően.

A Törökországban megrendezett maratonon szép sikert ért el.

A feleségemmel indultam ezen a versenyen. Tavaly töltöttük be mindketten az ötvenedik évünket, úgy vágtunk neki, hogy most együtt százévesen futunk. Ez egy óriási kaland, élmény volt, 36 000 indulóval. A feleségem nagyon jó eredményt ért el, nekem sajnos az utolsó hat kilométernél begörcsölt a lábam, már alig mozdult, így öt óra alatt teljesítettem a távot. De azt tartom a legnagyobb eredménynek, hogy beértem a célba.

Milyen gyakran indul versenyeken?

Évente többször, a Bükkben, Miskolcon, Bánkúton, Tardcalon, a Balatonon.

Mit jelent az Ön életében a sport? Nélkülözhetetlenné vált az évek során?

A családdal együtt sportolok, ez tölt föl energiával, ez regenerál. Mivel nagyfokú pszichés terhelés ér a munkám során, a stressz oldásában is nagy szerepet játszik a sport: szellemileg frissen kezdek neki a munkának, ha előző este elmegyek futni, ezzel túlélem a mindennapok igénybevételét. A mozgás megfelelő életminőséget biztosít számomra.

„Rendészeti szakembereink nemzetközileg is rendkívül elismertek”

DR. BÁNFI FERENC

ny. rendőr vezérőrnagy, az Európai Rendőrákadémia, a CEPOL igazgatója

A CEPOL 28 ország irányítása alá tartozó decentralizált ügynökség, amely a tagországok egy-egy szavazati joggal rendelkező testületének a vezetése alatt áll, és az uniós tagországok vezető beosztású rendőrtisztjei számára nyújt együttműködési lehetőséget. Célja, hogy ösztönözze a határokon átívelő kooperációt a bűnüldözés elleni harc, a közbiztonság és közrend fenntartására irányuló tevékenységek terén. A magyar rendészet eddigi legnagyobb nemzetközi sikere, hogy a CEPOL Vezető Testülete igazgatónak választotta dr. Bánfi Ferenc nyugállományú rendőr vezérőrnagyot, aki több évtizedes, itthon és külföldön szerzett rendőri és vezetői tapasztalata mellett jelentős sikereket ért el a hazai és nemzetközi rendészeti oktatásban is. Igazi lokálpatrióta, aki soha sem felejtette el azt, hogy honnan indult.

1980. március 1-je óta szolgál a rendőrség hivatásos állományában.

Az volt a gyermekkori álmom, hogy focista és rendőr legyek. Másodosztályú labdarúgó voltam, amikor 23 évesen felszereltem a rendőrség állományába. Nem volt rendőr a családban, de mindig szerettem jó ügyeket szolgálni. Az egyenruha nem vonzott, ugyanakkor gyerekkoromtól nyomozó akartam lenni. A televízióban sok sorozatot néztem, mindegyik elvarázsolt. Huszonöt éves voltam, amikor világossá vált, hogy nem leszek a magyar labdarúgó-válogatott játékosa, nem lesz belőlem világhírű focista. Azt gondoltam, a rendőri szakmában viszont messzire eljuthatok. Aki úgy kezdi a rendőri hivatást, hogy nem szeretné semmire sem vinni, az vagy hazudik, vagy nem hivatást akar választani, csak megélhetés után néz. 1980. március 1-jén úgy szereltem fel, hogy tudtam, a munkám a hivatásom lesz, és minderre egy álom megvalósulásaként tekintettem. Rendőr őrmesterként kezdtem a munkámat a Szegedi Rendőrkapitányság vizsgálati alosztályán, bűnügyi vizsgáló beosztásban.

Szeged mellől, a háromezer lelkes Balástyáról származik.

Ez a település mindig nagyon fontos volt az életemben, láttam, hogy milyen keményen dolgoznak ott az emberek. Szeretem ezt a falut, a mai napig sokat jelent nekem. Édesanyám és a húgom miatt visszajárok ide, baráti kapcsolatokat is ápolok a településen, jó érzés ott lenni. Azt a házat, ahol felnőttem, szerettem volna visszavásárolni, ez azonban nem sikerült. De rendszeresen elmegyek oda, és megállok a ház előtt. Olyankor átgondolom az életemet, miközben nézem a kicsiny házat, és elgondolkodom, hogy innen indult minden és hová jutottam időközben. Soha nem felejttem el, hogy honnan indultam. Életem során tudatosan csináltam mindent, és igyekeztem ember maradni minden körülmények

között. Soha semmi nem ment könnyen, de arra büszke vagyok, hogy senkinek sem okoztam szándékosan bajt, rosszat. Ezeket az értékeket hoztam magammal, a családtól, a szüleimtől, nagy ajándék volt, hogy megadták a tanulás lehetőségét. A szüleim nem voltak tanult emberek, mégis azt szerették volna, ha többre viszem, mint ők. Én voltam az első a családban, aki leérettségizett, a szüleimnek nem volt lehetőségük tanulni.

Béren talált otthonra.

A kistelepülések máig elvárásznak, egy kicsiny Nógrád megyei faluban élek a családommal, Budapestet nem igazán szeretem, csak a munkám köt ide. Gyönyörű a város, de számomra élehetetlen, falun nőttem fel, nekem a vidék adja azt a biztonságot, amit másnak talán éppen a főváros, mindig is szükségem volt a közvetlen emberi kapcsolatokra.

1996. január 1-től a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője volt.

Pályafutásom során sokat költöztem, utaztam, Szeged után Békés megyében, Sarkadon voltam városi kapitány, a sorban Hajdú-Bihar megye, Debrecen következett, ahol megyei főkapitány-helyettes voltam, majd Salgótarjánba kerültem, ott Nógrád megyei rendőrfőkapitányként szolgáltam.

1997. január 6-i hatállyal nevezték ki az Országos Rendőr-főkapitányság közbiztonsági főigazgatójának.

Gyakorlatilag a közrendvédelem, a közlekedés- és igazgatásrendszet, az egyenruhás állomány szakmai irányítása volt a feladatom, prioritásként kezeltem a közösségi rendvédelem kialakítását, szervezését. Kevés időt kaptam erre, ugyanis ahhoz, hogy átfogó változásmenedzsmentet lehessen végrehajtani a rendvédelem területén, nagyon sok feltételt kell egyidejűleg biztosítani. Ezt követően egy évig Veszprém megyei főkapitány voltam, ez az időszak csodálatos volt, nagyon szerettem. Gyorsan sikerült beilleszkedni nemcsak a rendőri szervezetbe, hanem a civil társadalomba is, jól kijöttünk, megértettük egymást a politikai pártokkal és az önkormányzati vezetőkkel

egyaránt. Mindannyian akként gondolkodtunk, hogy nem fontos, milyen színű a macska, csak fogja meg az egeret.

Budapesten kezdtem el angolul tanulni 1998 augusztusában, szeptember közepén már alapfokú nyelvvizsgám volt. 1999-ben Angliában folytathattam tanulmányaimat egy nyelviskolában. Emellett heti két magánórát vettem, egy héten egyszer pedig a helyi rendőrségre mentem gyakorlatra. Járőrszolgálaton vettem részt az ottani kollégákkal, idővel a rendőrfőnök asszonnyal már heti egy órát beszélgettünk, így kilenc hónap alatt eljutottam a középfokú szintre, sikerült is a nyelvvizsgám. Tizenöt éve dolgozom nemzetközi környezetben, de még soha, sehol nem kérdezték meg tőlem, hogy van-e nyelvismeretet igazoló dokumentumom: csupán az a fontos, hogy beszél-e valaki a nyelvet vagy sem. Sokat tanultam, legalább négy évig minden este egy angol nyelvű könyvvel aludtam el.

2000. szeptember 1-jén Bukarestben a Délkelet-európai Együttműködési Szervezet (Southeast European Cooperation Initiative, SECI) rendőri összekötője lett.

1999-ben hazajöttem Angliából, majd a bukaresti SECI rendőri összekötője lettem, kint pedig megválasztottak az operatív osztály vezetőjének és a központ igazgatójának. Két munkakörben dolgoztam három évig, egyrészt a magyar rendőrség képviselője voltam mint összekötő, másrészt a szakmai terület vezetője. Ekkor túl voltunk a balkáni háborún, folyt a konszolidáció, intézkedések születtek a szervezett bűnözés, a korrupció visszaszorítására. Amerikai kezdeményezésre jött létre a központ, ahol a balkáni országokat, a korábbi ellenségeket próbálták egy szövetségbe tömöríteni, hogy közösen vívják a harcot a szervezett bűnözés ellen. Határon átnyúló akciókat szerveztünk, közösen léptünk fel az illegális fegyver- és kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem, az embercsempészet elleni harc során. 2001. szeptember 11. után a terrorizmus ellen is küzdöttünk. Nagyon szerettem ezt a munkát! Sokan nem hittek abban, hogy a balkáni szakemberek képesek együtt dolgozni, végül ez lett az egyetlen sikeresen működő nemzetközi

együttműködés, ami tizenkét balkáni és huszonnégy megfigyelő ország részvételével eredményesen működött. A szervezet nagy transzparenciával és hatékonyan folytatta tevékenységét, későbbi nemzetközi karrieremet itt alapoztam meg, az itt szerzett tapasztalatok alapján könnyebben boldogultam a későbbi időszakban.

Harminc év vezetői múlttal, tapasztalattal büszkélkedhet.

1982. december 1-jén neveztek ki Szegeden az ór- és járőrszolgálati alosztályvezető helyettesének, több mint harminc év vezetői tapasztalattal rendelkezőm. A vezetővé válás folyamatában sok mindent meg kell tanulni, és sokat kellett változni, amíg valóban vezetővé értem. Egy gyémánt is csak akkor lesz értékes, ha csiszolgtatják. Vannak bizonyos elemei ennek a munkának, amelyek végigkísérték az életemet, ilyen az emberközpontúság, ami vezérlőelv számomra. Ma azt vallom, hogy a vezetés a legrégebbi művészetek egyike, egyben a legújabb tudomány. Ha megnézzük az emberiség történetét, azok a vezetők, akik meghatározták az emberiség fejlődését, azt emberi kapcsolataikon keresztül érték el. Ha az életüket, pályájukat tanulmányozzuk, akkor azt látjuk, hogy másokat rá tudtak arra venni, hogy kövessék őket.

A kiemelkedő hatékonysággal működő vezetők mindig is művészei voltak az emberi kapcsolatok alakításának, sikereik alapvetően azon múltak, hogyan tudtak együtt dolgozni az embertársaikkal. A CEPOL-nál a magyartól eltérő intézményi kultúrában dolgozom, hiszen munkatársaim huszonegy országból érkeztek. A vezetési technikák is eltérnek multikulturális környezetben.

Másrészt objektívebben ítélik meg itt a munkámat, mint bármikor eddigi szakmai pályám során. A vezetési technikák, a szervezeti kultúrák folyamatosan változnak. Kellő időt töltünk a tervezéssel, a teljesítmény

mérésével annak érdekében, hogy lássuk, a kitűzött célok irányába evezünk-e. Elkötelezett vagyok abban is, hogy átadjam a tapasztalataimat azoknak a kollégáimnak Magyarországon, akik arra készülnek, hogy nemzetközi területen dolgozzanak. A magyar szakemberek már bizonyították rátermettségüket, jó hírünk van a világban, a partnereink szeretnek velünk együtt dolgozni. Elismert tagjai vagyunk a nemzetközi rendőri szervezeteknek, ennek is köszönhető, hogy a CEPOL központja itt lehet Budapesten.

Mitől jók a magyar szakemberek?

Megbízható együttműködők vagyunk, ez azt jelenti, hogy ha vállalkozunk egy közös tevékenységre, akkor abban a partnereink biztosak lehetnek, hogy kitartó munkánkkal elérjük a kitűzött céljainkat. A nemzetközi együttműködésben a legfontosabb a bizalom.

A jogi keretek, technikai feltételek nem hozhatnak eredményeket, ha nincs kölcsönös bizalom. Az akciók során minden pillanatban bizonyítjuk szakmai rátermettségünket. A tevékenységünk kormányzatokon átívelő, hiszen az 1970-es évekig visszamenőleg látszik, hogy ha részt veszünk a nemzetközi együttmű-

ködésekben, missziókban, a mögé a magyar kormány felsorakozik. A mindenkori kormányok mindig megadták a politikai, technikai, anyagi támogatást és az erkölcsi elismerést.

Hogyan emlékszik vissza a Rendőrtiszti Főiskolán eltöltött évekre? Ki volt akkoriban a parancsnok?

Levelező tagozaton végeztem közbiztonsági szakon 1983 és 1987 között. Jelessel, ugyanis meg akartam tanulni a szakmát, nem papírt akartam szerezni, igazán jó szerettem volna lenni, leginkább a legjobb.

„A magyar szakemberek már bizonyították rátermettségüket, jó hírünk van a világban, a partnereink szeretnek velünk együtt dolgozni. Elismert tagjai vagyunk a nemzetközi rendőri szervezeteknek, ennek is köszönhető, hogy a CEPOL központja itt lehet Budapesten.”

Több parancsnok is volt abban az időben, mert éppen egy váltás időszakát éltük, de akkoriban a meghatózó a mindannyiunk által nagyra becsült Kratochwill Ferenc volt. Én még abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy személyesen is ismerhettem, és később is volt vele szakmai kapcsolatom.

Mindenkinek azt tanácsolom: ha erre a pályára lép, akkor azt a legmagasabb szinten művelje. Abban a nemzetközi közegben, ahol én dolgozom, ez a felfogás teljesen elfogadott, a kollégáim folyamatosan képzik magukat, mert jók akarnak lenni. Az RTF-en Kemenes Miklós volt az egyik kedvenc tanárom, aki a mai napig tanít Győrben, 83 évesen korábban is! Szerettem a vezetéssel és a szervezéssel kapcsolatos tárgyakat.

A magyar rendészet az eddigi legnagyobb nemzetközi sikereként könyveli el, hogy a CEPOL Vezető Testülete igazgatónak választotta dr. Bánfi Ferenc nyugállományú rendőr vezérőrnagyot – adta hírül 2009-ben a Rendészeti Minisztérium.

A sikereknek mindig több oka van, több tényezőn múlik, természetesen kellett egyénileg is kvalifikálnom magam, de szükség volt a támogatásra. Amikor 2009-ben pályáztam, megkerestem a parlamenti pártok képviselőit, és arra kértem őket, hogy fontolják meg, érdemesnek tartanak-e arra, hogy támogassanak. Előfeltétele volt a sikernek, hogy minden oldalról megkapjam a támogatást. Aztán az írásbeli teszten, a meghallgatásokon már nekem kellett megfelelni. Az első négy év eltelte után a leadható 27-ből 26 szavazattal választottak újra további négy évre, ami azt bizonyította, hogy elégedettek a velem, méltónak tartottak arra, hogy folytassam a megkezdett munkát, és ez egyben a munkatársaim sikere is.

Önre várt a feladat, hogy megújítsa a rendőrképzést koordináló ügynökséget, kiaknázza a benne rejlő lehetőségeket. A CEPOL évente mintegy száz tanfolyamot, szemináriumot és konferenciát szervez. Milyen témaköröket ölelnek fel a rendezvények, képzések? Mennyi hallgatója van az akadémiának?

Ma már több mint 13 000 hallgatója van a képzéseinknek, tanfolyamainknak. 2018-ra 30 000 főre szeretnénk ezt a létszámot növelni, ehhez virtuális osztálytermet is kialakítottunk. 130 osztálytermi képzést tervezünk indítani, 600 főt szeretnénk bevonni az európai rendőrcsere-programba. Ez az ERASMUS-programhoz hasonlítható, a terrorizmus, a szervezett bűnözés területén dolgozó szakemberek vehetnek részt benne. Idén 500 fő részvételét terveztük, melynek során megismerhetik egymás szakmai területeit, a tapasztalataikról, a jó gyakorlatokról esszét írnak, amelyekhez hozzáférést biztosítunk a többi kolléga részére is.

2014-ben először kapott önálló alma matert az Európai Rendőrakadémia. Melyek az elmúlt évek tapasztalatai?

Az Európai Rendőrakadémia léte során ez egy mérföldkő, hiszen korábban két székhelyen működött: eredetileg Dániában volt a központja, majd az Egyesült Királyságban, ahol a nemzeti képzőszervvel volt egy bázison, és mint bérlő, korlátozottak voltak a lehetőségei. Itt, Budapesten évente mintegy ötven rendezvényt tudunk megszervezni anélkül, hogy azt bárkivel is egyeztetnünk kellene. Ez az objektum egy kis ékszerdoboz, kiváló földrajzi elhelyezkedéssel, megfelelő technikai háttérrel, felszereltséggel. A költségvetésünk megfelelő, nincsenek anyagi problémáink.

A Rendőrakadémia az Európai Uniótól kapja a működéséhez szükséges forrást, ez évente milyen összeget jelent?

Ebben az évben 8,6 millió euró, ehhez társul még 2,5 millió euró, ami egy többéves képességfejlesztő projekt végrehajtását szolgálja Törökországban, Tunéziában, Jordániában és Libanonban.

Milyen típusú képzéseken vesznek részt az érdeklődők?

Mi kezdőkkel nem foglalkozunk, a szervezett bűnözés és a terrorizmus témájában indítunk képzéseket. Mind-egyik tanfolyamnak része az alapvető emberi jogokhoz kapcsolódó ismertkör bővítése. Nemzetközileg kiemelt

tömegrendezvények – sport, kulturális, politikai – biztosításáról is folynak képzéseink. A missziókban szolgáltatást végző kollégáknak vezetési, stratégia szintű képzéseket biztosítunk. A vezetésfejlesztési programunk kiemelkedő jelentőségű, hiszen ezen vezetési technikák, vezetést támogató rendszerek fejlődése dinamikus, azok megismertetése fontos. Minden második évben megrendezzük az európai rendőrfőnökök szemináriumát, amely nem más, mint horizontális tapasztalatcsere, moderált környezetben. Fórumot szervezünk a nemzeti hatóságok személyzeti, illetve az akadémiák és egyetemek vezetőinek, ahol az elméleti és gyakorlati szakemberek megoszthatják tapasztalataikat, ütköztethetik véleményüket a képzés tartalmáról. Nemzetközi kontextusban is kihívás az elméleti és gyakorlati képzés optimális egyensúlyának megtalálása. Fiatal rendőri vezetők számára is indítunk kurzusokat, akik hazájukban már osztályvezetői, középvezetői beosztásban vannak, és akikről úgy vélik előljáróik, hogy a nemzeti rendőri hatóságok későbbi csúcsvezetői lehetnek.

Kik oktatnak a képzéseken?

Évente több mint 700 oktató segíti a munkánkat, meghatározó többségük EU-s országokból érkezik, de jönnek nemzetközi szervezetektől, az ENSZ-től, az Interpoltól, illetve kisebb számban harmadik országokból. Van egy adatbankunk, ebbe regisztrálhatnak a nemzeti kapcsolattartó pontokon keresztül az elméleti és gyakorlati szakemberek, akiket a szervezők erre felkérnek. Az oktatók között vannak rendőrök, rendőrakadémiai oktatók, rendészeti szakemberek, civilek, pszichológusok, kommunikációs szakemberek, stratégiai tervezést, stratégiai gondolkodást fejlesztő kollégák. A munkanyelvünk az angol.

Hogyan képzelhetjük el a CEPOL-ban zajló munkát?

A CEPOL testületi irányítás alatt működik, a vezető testület a Management Board, amelynek 27 tagja van, 26 EU-s ország és az EU Bizottsága. A képviselőket a nemzeti hatóságok jelölik ki, amelyek a tagországok álláspontját képviselik. Minden tagországnak egy szavazata van.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem hogyan kapcsolódott be a munkába?

A CEPOL-nak vannak keretszerződéses partnerei, jelenleg 59, amelyek képzéseket, tréningeket tartanak a CEPOL ernyője alatt. Ez az 59 tag pályázat útján nyeri el ezt a státuszt, Magyarországon két szervezet pályázott: a BM Nemzeti Oktatási Központ és az NKE kapott partneri státuszt. A tréningek megtartására egyénileg és konzorciumban jelentkezhetnek a keretszerződéses partnereink.

Egy álom megvalósulásának nevezte a Ludovikán a 13 európai tagállam együttműködésének gyümölcseként megvalósult mesterképzés elindítását.

Amikor pályáztam a CEPOL vezetői pozíciójára, a programomban szerepelt egy európai mesterképzés elindításának gondolata. Ahhoz, hogy a CEPOL égisze alatt ez létrejöjjön, szükség volt arra, hogy megfelelő akadémiai és szakmai tudással rendelkező partnereket találjunk, akik segítséget nyújthatnak az akkreditációhoz szükséges szakmai háttér biztosításában. Egyrészt meg kellett felelni a tudományos igényeknek, másrészt a rendvédelmi közösség jogos szakmai elvárásainak is. Ezt a sikert nem értük volna el a Nemzeti Közsolgálati Egyetem vezetőinek, különösen Kovács Gábor oktatási rektorhelyettesnek a munkája nélkül. Jövőre tartjuk az első diplomaosztót. Huszonnégy hónapos a képzés, amely hét panelből áll, az utolsó a diplomamunka elkészítése. Hat különböző uniós tagállamban zajlik az oktatás, az első panelt Magyarországon több képzési helyszínen rendeztük meg.

A nők elleni erőszak felszámolásáért fellépő férfiak mozgalmának, a Fehér Szalag Kampanyának a nagykövete is.

Több mint huszonhárman dolgozunk az Európai Unióban nagykövetségként, az a feladatunk, hogy minden alkalommal felemeljük a szavunkat a nőket sértő megnyilvánulások ellen. Szívügyemként kezelem ezt a kérdést: minden alkalommal, minden formában, kampányokhoz való csatlakozással, internetes bejegyzésekkel reagálok a nőket érő erőszakra. Ahhoz, hogy egy nő boldoguljon,

elismert legyen a szakmában, mindig többet kell teljesítenie és több problémával kell megküzdenie, hiszen sokszor durvábban, erőszakosabban lépnek fel velük szemben a férfiak. Itt a munkahelyemen is arra törekedtem, hogy a munkatársaim fele nő legyen, ők ugyanis a feladataikat nagyon szorgalmasan és kiemelkedő minőségben teljesítik.

Hogyan töltődik fel? Mit csinál szabadidejében? Jól tudom, hogy szereti a zenét?

Budapesttől 83 kilométerre, Béren egy családi éttermet üzemeltetünk, látványkonyhával, fűszerkerttel. A feleségem vezeti, a programok szervezésében azonban sokszor

magam is tevékenyen részt veszek. Szeretem a zenét, hétvégén például egy francia gitáros örvendeztet majd meg minket a muzsikájával. Szeretek táncolni, gyakran vadászom és a feleségemmel, gyerekeimmel együtt horgászom is. A feltöltődés nekem mindig aktív tevékenységet jelent. Összesen hét gyermekem van, a legidősebb már 36 éves, a legkisebb 4, és három unokám is született.

Mit jelent az Ön számára a rendőri hivatás?

Az életemet. 1980-tól, a pályám kezdetétől mindent ennek a hivatásnak rendeltem alá, azonban ma már az első helyen a családom áll, és második helyre szorult a hivatás.

„A Határőrségnél kezdtem el kiteljesedni”

GÖRBE ATTILÁNÉ DR. ZÁN KRISZTINA
rendőr alezredes, az NKE Egyetemi
Tudományos Ügyek Irodájának vezetője,
kiváló hallgató

Az NKE Egyetemi Tudományos Ügyek Irodájának vezetője 1990-ben kitüntetéssel végzett a Rendőrtiszti Főiskola igazgatásrendészeti szakán. Fő kutatási területe a migrációkezelés és az idegenellenesség. Az életútja példaként szolgálhat nőtársai számára, hiszen bebizonyította, hogy egy rendőrnő is érhet el sikereket a szakmában, kellő kitartással, akarattal, megfelelő családi háttérrel és persze szerencsével.

1984-ben végzett az ELTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban. Hogyan folytatódott az életútja?

1985 őszén, egy hideg, borongós délutánon Moszkvában a *Szovjet Kommunista Párt története* című tankönyvem fölött tanakodtam. Vajon tényleg arra vágyom, hogy elmélyüljek – oroszul – az ógörög, ószláv és latin nyelv szépségeiben, majd egyszakos orosztanári diplomával

itthon nyelvet tanítsak általános iskolás gyerekeknek? Ennél sokkal mozgalmasabb és izgalmasabb pályára vágytam. Így arra az elhatározásra jutottam, hogy elhagyom a családi otthon melegét, hazaköltözöm, a saját lábamra állok, és munkát keresek. 1986 elején szereltem fel a Budapest Rendőr-főkapitányság állományába. Elképzeléseim szerint az ősznek már az iskolapadban kellett volna találnia, de erre még egy évet várnom kellett. Abban az időben akkor tanult az ember, amikor küldték, nem pedig akkor, amikor szeretett volna. Nappali tagozatos főiskolai hallgatónak lenni kihagyhatatlan élmény, hát ha még ezt az ország egyetlen rendészeti felsőfokú oktatási intézményében teheti az ember! Mindenkinek csak azt tanácsolhatom, ne hagyja ki! Végzés után nem volt kétséges, hogy a küldő szervemhez megyek vissza dolgozni. Tíz nyugodt és boldog év következett, melynek során különböző szakterületeket ismertem, tanultam meg, és időközben megszületett a két kisfiam is.

Később a Határőrség Országos Parancsnokság Idegenrendészeti és Szabálysértési Főosztály kiemelt főelőadója lett.

Aggódtam, hogy az idegenrendészetre a „civilisítés” vár. Úgy éreztem, ideje váltanom, még mielőtt az én szakterületem és vele együtt a rendfokozatom is az átszervezés áldozata lesz. A változtatás kényszere nagyon megviselt, igyekeztem olyan helyet keresni, ahol legalább maga a rendszer és a szemlélet hasonló, mint amilyenben addig részem volt. Sikerült, csak a „kék véretem” kellett „zöldre” cserélnem, és utólag visszagondolva, életem legjobb döntését hoztam meg. Bár a rendőrségtől nagyon sokat kaptam emberileg és szakmailag, a mai napig úgy gondolom, hogy a Határőrségnél kezdtem el kiteljesedni. Mivel azért ez egy másik szakma, úgy éreztem tisztességesnek, ha ezt is a lehető legmagasabb szinten tanulom meg, hiszen már nem a végrehajtásban, hanem

a szakirányításban dolgoztam, ami sokkal felelősségteljesebb feladat volt. A határőr család – létszámából adódóan – talán még összetartóbb, de mindenképpen fegyelmezettebb és kötelességtudóbb volt, mint a rendőri. Nem volt nehéz nőként elfogadtatni magam, hiszen sok mindent letettem itt is az asztalra, és ezt még jobban és többre is értékelték, mint az előző szolgálati helyemen.

2004-ben elvégezte a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar Határrendészeti és -védelmi Vezetői szakát, majd 2010-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Doktori Iskolában PhD-fokozatot szerzett hadtudományokból.

Ha az előbb úgy fogalmaztam, hogy a Határőrségnél teljesedtem ki, akkor most azt kell mondanom, hogy a Nemzetvédelmi Egyetem az a hely, amelyikre a legszívesebben emlékszem vissza, hiszen itt találtam meg az igazi éneimet. Megtapasztalhattam, milyen érzés olyan helyen szolgálni, ahol szinte csak férfiak között kell megméretettni, és úgy gondolom, hogy ezt az akadályt is sikeresen vettem. Hadtudományi doktorandusz lehettem szinte egyedülként a hivatásos rendőrnök között.

2008. január elseje, a rendőrség és a Határőrség integrációja újabb fordulópontot hozott az életembe. A „zöld család” széthullott, de a „kék család” visszafogadott, és a tudományos élet szervezését bízta rám. Felemelő érzés volt egy 45 000 fős testület első embe-
rének a keze alá dolgozni, és egy közel 100 fős testület munkáját kiszolgálni. Időközben elértem az önmegvalósítás egyik legszebb állomását is, megszereztem

a hadtudományi PhD-fokozatot. A sors még mindig tartogatott számomra meglepetést. Ahová annak idején a szívem húzott, ennek az egyetemnek a jogutódjánál, a Nemzeti Közszerológiai Egyetemenél folytathatom jelenleg hivatásos pályafutásomat. Úgy gondolom, a véletlen folytán szép kerek élettörténet lesz az enyém, hiszen onnan megyek majd nyugdíjba, ahol elindult a pályafutásom.

Úgy érzi, jó döntést hozott azon a moszkvai napon?

Ha most egy esős, borongós őszi délutánon leülnék, és visszaemlékeznék arra a napra, azt mondanám, jó döntés volt és nem bántam meg. Sem azt, sem pedig az összes többi változást, változtatást, amit az élet produkált. Igyekeztem mindegyikben megtalálni a szépet és a jót, megfelelni a velem szemben támasztott követelményeknek, és ezt a szervezet valamilyen módon mindig

meg is hálálta. Idén lettem 50 éves, de még mindig vannak olyan vágyaim, amiket szeretnék megvalósítani. Nem tudom, hogyan alakul majd a jogszabályi háttér és mikor tudok elmenni nyugdíjba, de 30 év szolgálati viszony-
nyal még nem ez az életem egyetlen célja. Bár egy kicsit jó lenne feltöltődni,

„Szerettem volna bebizonyítani, hogy egy nő lehet sikeres a hivatásos szakmában, a férfiak világában is. Nem kell hozzá más, mint kitartás, akarat, jó párválasztás, biztos családi háttér és természetesen némi szerencse.”

hogy utána könnyebben menjenek újra a hétköznapiak, de meg vagyok győződve arról, hogy az élet tartogat még számomra sikereket. Az életutam során mindvégig igyekeztem arra törekedni, hogy példaként szolgáljak a fiatal nőtársaim számára. Szerettem volna bebizonyítani, hogy egy nő lehet sikeres a hivatásos szakmában, a férfiak világában is. Nem kell hozzá más, mint kitartás, akarat, jó párválasztás, biztos családi háttér és természetesen némi szerencse.

„Tudomány a bűnüldözés szolgálatában”

DR. GÁRDONYI GERGELY
rendőr ezredes, a Bűnügyi Szakértői
és Kutatóintézet Bűnügyi Technikai
Főosztályának vezetője, az igazgató
bűnügyi helyettese, egykori RTF
HÖK-elnök, kiváló hallgató

Az elmúlt időszakban a rendőrség központi bűnügyi helyszínelő egységét 120 millió forintból a legkorszerűbb eszközökkel szerelték fel: talajradar, háromdimenziós lézerszkennerek, speciális helyszínelő buszok és optikai nyomkutató eszközök segítik a bűnügyi helyszínelők munkáját. A magyar rendőrök szakértelmére külföldön is számítanak: nemrég egy 2001-es gyilkossági ügy megoldásában kérték a hazai helyszínelők segítségét. Dr. Gárdonyi Gergelyvel, a Rendészettudományi Kar külsős oktatójával az eszközbeszerzésről, a bűnügyi helyszínelők munkájáról, a nyomkutató eszközökről, a verziók felállításáról, a sikerekről és a jövőről beszélgettünk.

Miért volt szükség erre a fejlesztésre?

Az volt a cél, hogy legyen legalább egy olyan egysége az országnak, amely világszínvonalú, a csúcstechnológiát képviseli, és képes az eszközöket néhány órán belül az ország bármely pontjára a speciális helyszínelő buszokkal szállítani.

Mit tudhatunk a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézetéről?

Hazánkban a modern kriminalisztikai vizsgálatok széles körű bevezetése az intézet jogelődje, a Bűnügyi Technikai Intézet 1961-es megalapításával kezdődött. Ennek első igazgatója Kertész Imre volt, aki a kriminalisztika egyik nagyon elismert képviselője Magyarországon, a rendszerváltásig ő vezette az intézményt, melynek feladatköre a technikai fejlődéssel haladva fokozatosan bővült. 2010 óta vezetői döntés alapján az intézet az országos rendőrfőkapitány közvetlen irányítása alá tartozik, így a rendőrség saját független szakértőin keresztül, önköltségi áron tudja vizsgáltatni a nyomokat. 2011 februárjában kértek föl a Bűnügyi Technikai Főosztály vezetésére, ahol kiemelt helyszínelő egység jött létre. 2001-ben végeztem a Rendőrtiszti Főiskolán, azóta ezen a szakterületen dolgozom.

Miért ezt a hivatást választotta?

Hatéves koromban már rendőrnek készültem. Főiskolásként a nyári gyakorlatomon nyomozóként dolgoztam Siófokon. Amikor megnéztem az első helyszínt, akkor úgy döntöttem: ezt akarom csinálni. Kezdetben Budapesten voltam felelős a helyszíni szemlék lefolytatásáért. A munkám során a helyszínt egészében kellett látnom, tartottam a kapcsolatot a nyomozókkal, a társszervekkel, közben tartottam a helyszínbiztosítást.

Milyen adottságok elengedhetetlenek ennek a feladatnak az ellátásához?

Szakmai tudás, jogszabályok ismerete, határozottság és irányítási képesség.

Számos televíziós sorozat témájául szolgál a bűnügyi helyszínelés. Mivel foglalkoznak a helyszínelők?

A fő feladatunk az, hogy a tárgyi bizonyítási eszközöket, nyomokat, anyagmaradványokat megpróbáljuk felkutatni, rögzíteni és olyan állapotban csomagolni, hogy az később szakértői vizsgálatra alkalmas legyen. Összefüggéseket keresünk tárgyak, személyek és helyek között. Magyarországon háromszintű a helyszínelés. A több mint százötven városi kapitányság nyomoz az egyszerű bűncselekményekkel kapcsolatban, és a technikai csoportjuk helyszínel. 2012 óta minden megyei rendőr-főkapitányságon van bűnügyi technikai osztály, melyek a legegyszerűbb fizikai nyomkutató eszközökkel felszereltek. A mi szervünk az Országos Rendőr-főkapitányság helyszínelő egysége. Azokban az esetekben, amikor a Nemzeti Nyomozó Iroda vagy az Országos Rendőr-főkapitányság bűnügyi szerve nyomoz, a szemletevékenységet az intézetünk munkatársai végzik. Az összes magyarországi bűnügyi helyszínelő szakmai irányítása a Bűnügyi Technikai Főosztály feladata.

Ki lehet helyszínelő?

Hivatásos állományú rendőrtiszt vagy tiszthelyettes, akinek el kell végeznie egy három hónapos speciális szaktanfolyamot a Dunakeszi Oktatási Központban.

Milyen szakértők segítik a Bűnügyi Technikai Főosztály munkáját a Kutatóintézetben?

Kiemelten fontos jelentőségű a daktiloszkópiai, a genetikai szakértők, a biológus, fizikus, kémikus, a fegyverszakértők és a nyomszakértők munkája, akik a Szakértői Főosztályunkon dolgoznak. Kiemelt helyet foglal el a bűnügyi helyszínelő és a szakértő között a nyomozó. Az eljáró, nyomozó szerv a jogszabály alapján határozza meg, hogy az adott anyagmaradványt mely szakértőhöz rendeli ki. A mi dolgunk az, hogy szakértői vizsgálatra alkalmas módon felkutassuk és csomagoljuk az anyagmaradványokat. A kábítószerek hatóanyagtartalmának megállapítására

irányuló analízis, a ballisztikai és a genetikai vizsgálatok egy köre csak a főosztályunkon végezhető el.

Mit jelent az, hogy negatív nyom?

Ha az elkövető megfúr egy zárat, alatta a folyamat természeténél fogva fém, fa, vagy műanyag anyagmaradványnak kell lennie. Sok esetben azért nincs ott, mert az elkövető eltakarította a helyszínről. Nekünk ezekre a negatív jelenségekre is figyelemmel kell lennünk, hiszen informatívak számunkra.

Köztudomású a verziók felállítása a szemle során.

A bűncselekmény lefolyásával kapcsolatban a szemlebizottság verziókat állít fel. Ehhez szükség van a szemle eredményeire. Hogy milyen módszerrel kutatunk, azt is a meglévő verziók alapján döntjük el. Az adatokat elemezni, értékelni és a helyszíni nyomokkal alátámasztani kell.

Mennyi ideig tarthat egy helyszíni szemle?

Néhány perctől akár napokig is eltarthat.

Ha jól tudom, a magyar helyszínelők szakértelmére külföldön is számítanak.

Nemzetközi kapcsolatokon keresztül hírünk ment. Két országban is több alkalommal folytattunk talajradaros vizsgálatokat.

Történt olyan bűncselekmény, ami megrázta, érzelmileg megviselte a munkája során?

Nagyon megrázott egy 12 éves gyermek halála, akit az apja ölt meg, aki végül maga is öngyilkos lett. Így akart bosszút állni a feleségén. Nem a helyszínen viselt meg igazán, ott elfoglalt a munka. A televízióban láttam egy interjút, amelyet az anyukával készítettek, az nagyon megrázott érzelmileg.

Egyszer azt nyilatkozta, hogy jogi értelemben háromféle módon lehet meghalni. Mit értett ez alatt?

További rendőri eljárást nem igényel a természetes haláleset. Az úgynevezett rendkívüli halál esetében, ha idegenkezűség merül föl, büntetőeljárás indul. A rend-

örség a véletlen baleseteket és öngyilkosságokat igazgatási eljárás keretében vizsgálja.

Hozzá lehet szokni a bűncselekmény helyszínén talált feldúlt környezethez, zaklatott hozzátartozókhoz és az akár többhetes holttestek látványához?

Egyértelműen igen a válaszom.

Egy bűnügyi helyszínelő szabadidejében teljesen el tud vonatkoztatni a szakmájától? Ilyen jellegű könyvet olvas, híradásokat, filmeket néz?

A jó minőségű krimi szívesen megnézem. A szakmámtól teljesen el tudok vonatkoztatni. A *Columbo* a kedvencem, izgalmasnak tartom, a néző a nyomozás egészét látja a képernyőn.

Tudomásom szerint PhD-képzésben abszolutóriumot szerzett. A témája kapcsolódik a munkájához?

A kutatási témám a szemle szerepe a bizonyításban, a bűnügyi tudományok rendszerében megtalálható bizonyítási eszközökről írok. Különösen azzal foglalkozom, hogy a szemlén gyűjtött nyomok, anyagmaradványok, tárgyi bizonyítási eszközök később hogyan és mitől állják meg a helyüket a bíróságon, milyen szerepük van a bizonyításban, és ha ez nem sikerül, annak mi az oka.

A bűnügyi helyszínelők valódi tevékenységét tükrözik a televízióban látható amerikai sorozatok?

Az eszközök, amelyekkel dolgoznak, a valóságot tükrözik. De nem olyan szakértelemmel és sebességgel tevékenykednek, mint ahogyan szokás. Az amerikai és a magyar helyszínelő közötti fő különbség az, hogy nálunk a helyszínelő nem nyomoz.

Milyen fizikai és kémiai nyomkutató eszközökkel dolgoznak?

A 20. század eleje óta létezik a daktiloszkópiai nyomok felkutatásának módszere, mely alapvetően fizikai eljárás

volt, később jelentek meg a kémiai eljárások. Néhány éve már optikai úton is fel tudjuk kutatni ezeket a nyomokat, aminek kettős jelentősége van. A por fölvitele a felületre körülményes, nagy mennyiségben nem egészséges és nyomot hagy maga után, továbbá nagyobb a tévedés lehetősége. Az optikai módszerek forradalmi változást hoztak az életünkbe, hiszen ezáltal jobban tudjuk orientálni a fizikai és kémiai nyomkutatói tevékenységet, és az operatív eljárások alatt, a titkos szemlék során is használhatóak.

Szóba hozta a daktiloszkópiai nyomok felkutatá-

sának múltját. A bűnügyi technika hazai történetéről mit tudhatunk?

Amikor 1961-ben az intézetet megalapították, akkor kezdtek el először ellátni felszereléssel a bűnügyi technikusokat. A szemle már az 1843. évi

törvényjavaslatban is szerepelt. A dánosi rablógyilkosság volt az első olyan magyarországi emberölés 1907-ben, ahol ujjnyom alapján azonosították az elkövetőt. Pekáry Ferenc főkapitány-helyettes annak idején Londonban járt, és ott megismerkedett ezzel a rendszerrel, majd bevezette hazánkban is.

Ebben a korban minek a segítségével helyszíneltek?

Tárgyi bizonyítási eszközök és nyomok vezették el a rendőröket az elkövetőkhöz. Amikor a 18. században jószágokat hajtottak el, a patanyomokat követték, melyeket két faág alkalmazásával mértek meg. Szent László a törvényében deklarálta, hogy az állatok nyomait követni kell. Vannak történelmi előzmények, de a szemle a 20. században kapott lendületet.

Mi volt a legnagyobb siker, amit elért egy ügy kapcsán?

Egy idős hölgy meggyilkolásának felderítése tíz évvel ezelőtt. Fel sem merült esetében az emberölés gyanúja, amikor a helyszínre érkeztem. Nem volt külsérelmi nyom a záron, és sérülés sem volt látható a hölgyön. Azonban feltűnt, hogy a járókeret messzebb volt az ágyától, mint

ahogyan természetes lett volna. Soron kívüli boncolást rendeltünk el, melynek során világossá vált, hogy idegenkezűség történt.

Azzal, hogy leültem a fotelba, mennyi nyomot és anyagmaradványt hagytam itt?

Kriminálisztikai értelemben és kifejezéssel éve szagot, szag- és mikroméretű anyagmaradványt. A fizikai kölcsönhatás során a ruha is vesz át a székről, a szék is a ruháról elemi szálakat, melyeket szakértő vizsgál meg. Daktiloszkópiai nyom is keletkezik a karfa megfogásával, és DNS-anyagmaradványt is lehet rögzíteni.

Most már valóban retteghetnek a bűnözők Magyarországon ezen innováció miatt?

Sokkal nagyobb az esélye annak, hogy nyomokat kutasunk fel ezekkel az új technikai eszközökkel, mint ezt megelőzően.

Végezetül: hogyan emlékszik vissza a Rendőrtiszt Főiskolán eltöltött évekre?

Nagy várakozással kezdtem meg már a főiskolai alapképzést is. A közeg nem volt ismeretlen, hiszen a rendőr szakközépiskolában már végigcsináltam egy ilyen alapozó képzést. Büszke voltam arra, hogy sikerült bejutnom az ország egyetlen olyan felsőoktatási intézményébe, ahol a rendőrszakmát tanulhattam, és izgalommal vártam az oktatást. A kriminálisztika volt a kedvencem, bűnügyi szakosként ez érdekelt a legjobban. Szerettem e tantárgy oktatási struktúráját: adott témakörből meghallgattunk egy előadást, majd a szeminárium keretében szaktanárral beszélhettünk róla, ezt követően pedig krimináltechnikából még a gyakorlatban is kipróbálhattuk. Mégis, a teljes anyag csak a záróvizsgára állt össze a fejemben – akkor értettem meg igazán a nagyobb összefüggéseket. 15 éve vagyok a bűnügyi pályán, ma már oktatok is a szakmát, de még mindig gyakran visszaköszönnek, viszonyítási pontot jelentenek azok az alapismeretek, amelyeket a főiskolán tanultam.

A Rendőrtiszt Főiskola Hallgatói Önkormányzatának egykori elnöke ül velem szemben.

Már első évben elindultam a hallgatói önkormányzati választáson, amelyen a legtöbb szavazatot kaptam. Ettől egy kicsit megijedtem, hiszen még nem volt vége az alapkiképzésnek, azt sem tudtam pontosan, mit hol találok az objektumban, a hallgatókat, oktatókat sem ismertem. Épp ezért évfolyamtársaim és tanáraink unszolása ellenére sem vállaltam el az elnöki feladatokat, csak az alelnököt. Ebben az évben végül nem minden pont úgy alakult az önkormányzatban, ahogy gondoltam. Nekem kizárólag a hallgatók érdekeinek képviselése, a közösségi élet szervezése lebegett a szemem előtt. Ezért a következő évben is elindultam a választáson, de akkor már tudatosan az elnöki székért. Megszerveztem előre azt a csapatot, amellyel dolgozni szerettem volna. Elsőpró többséggel megnyertük a választást, és hozzáláttunk a munkához. Megreformáltuk a gólyabált, a Főiskolai Napokat, és markánsan képviseltük a hallgatói érdekeket a legfelsőbb fórumokon. Ekkor ismertem meg a főigazgató általános helyettesévé frissen kinevezett Virányi Gergelyt, akivel nagyon szerettem dolgozni. A kiváló képességekkel rendelkező tábornok fegyelmezett, szigorú, de konstruktív ember volt, aki szerette a hallgatókat, így az érdekképviselő is lehetővé vált. Erről az időszakról (1998–2001) egyébként is elmondható, hogy a reformáció és a józan, észszerű változtatások időszaka volt, amelyet olyan vezetők irányítottak, mint Janza Frigyes, Blasó Béla és Virányi Gergely. Velük keményen kellett dolgozni, sokszor iskola előtt és után is, de a racionális érveket józan kompromisszum követte, így nem éreztem hiábavalónak a küzdelmet. Harmadévben nem vállaltam már társadalmi munkát, rábízta a fiatalabbakra, az utolsó évben a tanulásra koncentráltam, OTDK-n vettem részt a rendőrség és sajtó kapcsolata témában. A főiskola alatt megismertem több olyan kollégát, akik a barátaim lettek, ezek a kapcsolatok máig tartanak, és sok olyan kollégát is, akikkel a munkánk során időről időre találkozunk. Ilyenkor régi ismerősként üdvözljük egymást. A Rendőrtiszt Főiskola életem egyik legjobb döntése volt: emberi élményeket, rendvédelmi gondolkodást, máig tartó szakmai zsinórmértéket és maradandó értékrendet adott.

„A túlélésről egy túlélőtől”

HORVÁTH SÁNDOR,
a Rendőrtiszti Főiskola
egykori hallgatója

Konfliktusövezetekben, nem mindennapi körülmények között élt évekig Horváth Sándor, aki a *Túlélés* című könyvét – amely békefenntartóknak, segélyszervezeteknek, utazóknak íródott – büszkén ajánlotta fel az egyetemi könyvtárnak, a Rendészettudományi Kar jogelőd intézményének, a Rendőrtiszti Főiskolának egykori, levelező tagozatos hallgatójaként. Mint rendőri békefenntartó a személyes biztonság témájában egyedülálló gyakorlati tapasztalatra tett szert hazánkban és a világ számos válságövezetében. Ellenőrző listát állított össze utazóknak, írt válságvezetési konfliktusokról, terrorizmusról, tűzhelyzetekben, gépeltérítés esetén javasolt viselkedésről, a terroristák gondolkodásmódjáról, embert próbáló körülményekről. A biztonságról, a filmek hamis illúziójáról, természeti katasztrófák

esetén javasolt teendőkről fogalmazott meg iránymutatásokat az írásában, és arra is felhívta a figyelmet, hogy elengedhetetlenül fontos a kommunikáció, a tájékozódás, a térképoltatás képessége, a biztonságos közlekedés.

Biztonságtudatosságra próbálja nevelni a fiatalokat és a felnőtteket.

A könyvem mellett most már egy olyan francia kártyával is, amely biztonsági tanácsokat tartalmaz minden utazó számára. A biztonságtudatosító kártyák az utazások során a játékelményen túl fejleszthetik vagy tesztelhetik a személyes biztonságot érintő kérdéseket számos területen, úgymint a közlekedés és járművezetés, a személyes biztonság, az elsősegélynyújtás.

Mikor fogalmazta meg, hogy misszióban vesz részt?

Mindig is úgy gondoltam, hogy bármilyen foglalkozást is fogok űzni, a legjobb próbálok benne lenni. Amikor tiszthelyettesenként felszereltem a Készenléti Rendőrséghez, az akkori Komondor Terrorelhárító Szolgálat-hoz jelentkeztem, ahol a Speciális Beavatkozó Osztályra kerültem, majd azt követően a Rendőrség Különleges Szolgálatához. A felvétel és a felvételt követő alapképzés nem volt egyszerű: katonai jellegű, embert próbáló, pszichésen megterhelő és a tengerészgyalogosok kiképzéséhez hasonló. Sokat segített az, hogy Szolnokon karatéztem a nyolcvanas évek közepén, amikor is Furkó Kálmán volt a trénerem. 1993-ban Kambodzsába indult a rendszerváltást követő első magyar ENSZ rendőri békefenntartó kontingens, és én jelentkeztem, mert nemzetközi környezetben is szerettem volna kipróbálni magam, és további tapasztalatokat gyűjteni. Akkor még csak alapfokon beszéltem angolul, ma már felsőfokon.

Öt misszióban vett részt. Melyik volt az Ön számára a legeredményesebb?

Mindegyik, mivel mindenki épségben térhetett haza. Kambodzsában ugyan sérültek meg kollégák, de komoly baj ott sem történt. Khmer szabadcsapatok megtudták, hogy hol vannak a magyarok által lakott házak, ugyanis saját magunknak béreltünk az ország különböző pontjain lakásokat, kivéve ahol a biztonsági kockázatok miatt egy helyen volt kötelező lakni. *Kambodzsá mint álom* címmel egyik kollégám, Porzsolt Ádám meg is írta azt az eseményt, amikor fegyveres támadás érte a magyarok lakta házat, ahol természetesen egy biztonságos részt is kialakítottak homokzsákokból az épület alsó szintjén, és megbeszélték, hogy ha támadás éri őket, akkor ott lesz a találkozási pont. Itt végrehajtoi misszióban szolgáltunk, így volt intézkedési jogkörünk, és kényszerítő eszközöket is alkalmazhattunk, míg a megfigyelő missziók során „csak” megfigyeltünk és jelentéseket készítettünk. A két támadó végül meghalt a tűzharcban, amelybe kollégáimmal keveredtek.

Az egyik magyar bajtársunk egy lápos, mocsaras területre menekült, és több órát töltött ott, amíg a helyzet normalizálódott. Én ekkor a vietnami határhoz közeli kihelyezési ponton tartózkodtam. Hárman-négyen laktunk egy lakásban, melyek cölöpökre épültek a sűrű esőzések miatt. Sokan a magyar zászlót is kirakták a házukra, de a kis településeken egyébként is mindenki tudta, kik laknak a lakásokban. A szegénység érezhető volt az országban, illusztrációképpen elmondható, hogy az egydolláros napi fizetés jónak volt mondható Kambodzsában, így a lakosok többsége szeretett volna elszegődni főzni, mosni, takarítani a nemzetköziekhez. Sajnos az is előfordult, hogy kisgyermeket löktek az ENSZ-gépkocsik elé azért, hogy kompenzációt kapjanak, és így jussanak pénzhez. Áldatlan állapotok uralkodtak, a választásokat követően növekedett a biztonsági kockázat is, amikor az ország kettészakadt, és megkérdőjelezték a választások tisztaságát is.

„Mindenkiben van egyfajta félelemérzet. Kerülhetünk olyan helyzetbe, amelyben még nem voltunk.”

Melyik volt a legveszélyesebb misszió?

Az angolai, ahol két évig szolgáltam. Az első esztendő után haza akartam jönni, hiszen az életkörülmények nem voltak mindennapiak. Egy vidéki kihelyezési ponton éltünk, ivóvíz, folyó víz, csatorna és áram nélkül. Amikor kérkeztünk a misszióba, az ország útjainak 90%-a taposóaknával volt aláaknázva, nem volt biztonságos a közlekedés. Minden este lövéseket hallottunk, minden kunyhóból előkerülhetett fegyver. Több mint 25 éven keresztül polgárháború dúlt az országban, és rengeteg fegyver megfordult ott. Megfigyelőként a csapatmozgásokat figyeltük, börtönöket, rendőrőrsöt látogatottunk, és tanácsadással szolgáltunk a helyi rendőröknek. A helyzet kaotikus volt, mert a nagyobb városokat a kormányerők uralták, míg a többi területet az ellenzék, akiknek a fegyveresei (UNITA) gerillaharcot folytattak.

A mi fennhatóságunk kiterjedt mindenhová, pártatlan megfigyelőként a szemben álló felek területein is dolgoznunk kellett. A családok szintén kettészakadva, egyik részük sokszor a városban,

a másik fele vidéken, és nagyon gyanakvóak voltak egymással szemben. Minden településen biztosították a területre bevezető utakat. Az ENSZ-nél van egy fontos biztonsági szabály, miszerint helyi lakost tilos fölvenni a gépjárműbe. Mi az egyik járőrözésünk során megszegtük ezt, mikor egy magányosan sétáló fiatalembert felvettünk, mert ugyanoda ment, ahová mi. A faluhatár előtt kiszállt, azzal, hogy megkeresi az elveszett óráját, de nem talált semmit. Amikor elindultunk, észrevettem, hogy az út mellett gránátvető lövegek voltak egy kupacba felhalmozva, fűvel álcázva. Akkor tudatosult bennem, hogy nem az óráját kereste, hanem azt nézte meg, hogy van-e kihúzva drót, ami élesítheti ezeket az eszközöket. Megmentett minket! Visszafelé menet jeleztük a látottakat a helyi tűzszerész alakulatnak, akik kicsit rosszállóan hangsúlyozták, hogy amikor megfordulunk, vigyázzunk, mert bárhol lehet taposóakna. Állandó veszélyforrások között éltünk. Az utak zöme nem volt járható, ezért

a légiközlekedés élvezett prioritást az ENSZ-nél és a kereskedelemben is, így az ország belső része rendkívül szegény volt. A kockázatot növelte az a tény is, hogy az egyik nap megtisztítottá nyilvánított úton már másnap rendre robbantak fel emberek.

Ezek a missziók gyanakvóvá teszik az embereket?

Igen, gyanakvóvá és elővigyázatosabbá. Az angolai misszió két éve során kétszer voltam itthon. Amikor kimentem, át kellett vennem az ottani élettritmust, és jobban figyelni a veszélyekre utaló jelekre. Amikor hazaérkeztem szabadságra, ugyanúgy, magasabb éberségi szinten voltam, mintha csak kint lettem volna. 1996–98-ban még internet és mobiltelefon sem volt. Az újságok, a hírek itthonról mindig késtek, így kezdtünk eltávolodni az ott-honiaktól. Levezetés útján értesítettem a családomat, oda-vissza két hónapos késéssel érkeztek meg a levelek.

A terrorizmus elleni harc taktikai eljárásának gyakorlatát is elsajátította.

A Rendőrség Különleges Szolgálatánál ez volt a munkám: a terrorcselekmények felszámolása, megszakítása, mely szigorú taktikai elemekhez kötött. Egy csapatnak az automatizmus szintjén kell együttműködni, például az épületek átvizsgálásánál, a repülőkhöz történő behatolásoknál. Amikor felállt a csoportunk, arra kellett berendezkednünk, hogy ha bármelyikünk „kiesett” a sorból, akkor is zökkenőmentesen menjen minden tovább, ezért mindenkinek ismernie kellett a másik szerepét. Nem egy meghatározott szerepnek, feladatnak kellett megfelelni, hanem a pozíció határozta meg a feladatot. Rendkívül sokszor és sokat gyakoroltunk.

Milyen speciális lövészet-i képzettsége van?

A felszámolások során, amikor az erőszakos megszakítás történik, a fegyverhasználat alkalmazása „sanszos”. Az átlagemberek és a nem speciális feladatokat végrehajtó rendőrök álló helyzetből nem mozgó célpontra lőnek, ezzel szemben nekünk mozgásból kellett célkiválasztással mozgó célpontra lőni. Egyébként alapfokú lökésképzést oktattam a koszovói rendőriskolán az EBESZ-misszió-

ban. Az iraki misszió felkészítési csapatában is részt vettem. „Simunition”, tehát gyakorló lőszerrel lőttek minket, miközben félmeztelenek voltunk, és célkiválasztással mozgásból kellett lőnünk éles fegyverrel. Mindezzel azt gyakoroltuk, hogy csak a feladatra fókuszáljunk, bármi történjen is, és hogy kizárjuk a környezetet. Részt vettünk személyvédelmi feladatokban is, így többek között a pápa biztosításában, amit az akkori Köztársági Őrezred hajtott végre. Ha nagyobb delegáció érkezett, besegítettünk. Az izraeli nagykövet védelmét is mi láttuk el. Volt szerencsém kijutni az USA-ba, Quantico-ba, és az FBI Akadémián egy terrorizmus elleni és egy speciális vezetési tanfolyamon részt venni. Az akadémián rendkívül jó technikai feltételek voltak, azt gyakoroltuk, hogy milyen ügy vezetni, amikor az autók pár centire vannak egymástól, megtanultuk a gépjármű megállításának a technikáját, olyan volt, mint amit a filmekben látunk.

Hogyan élte túl a missziókat?

Mindegyikre alaposan felkészültem. A megelőzésre törekedtem mindig, először információkat gyűjtöttem és elemeztem. A mindennapjaim során is, ha rendezvényre megyek, megnézem, hogyan végzik a biztonsági őrök a munkájukat, milyen az átvizsgálás, hiszen tudni szeretném, hogy egy esetleges menekítés során lehet-e rájuk számítani. A missziókban pedig óvatossá, előrelátó, megfontolt voltam.

Volt halálfélelme?

Fogtak rám fegyvert, de nem volt halálfélelmem. Angolában egy főútvonalra kanyarodtam, távolról jött egy autó, és behajtottam elé. Neheztelt rám, villogott, majd megállt mellettem, kiszállt az utasa fegyverrel a kezében, ittasan, rám fogta az ezüst színű, „Colt” típusú fegyvert, én pedig udvariasan elnézést kértem, de kész voltam az esetleges beavatkozásra. Közvetlen közlekedésről a fegyver elvehető a bizonytalan kézből, ezt is gyakoroltuk eleget. Minderre nem került sor, mert egy biztonsági őrök által védett objektum előtt álltunk, és a sofőr is kiszállt, hogy az utas lelkére beszéljen, így meggondolták magukat, és elmentek. Fontos szempont volt, hogyan pozicionálom

magam, ha elsüti a fegyvert. Egy ilyen szituációban csak az működik, amit sokszor gyakoroltunk, ami automatizmusként működik. Ilyenkor a stressz szintje megemelkedik, a gondolkodás és a cselekvés lelassulhat. Minden rendőr gyakorolja egyébként, hogy nem teljes testszélességgel áll szembe az elkövetővel, ezzel kisebb célfelületet mutatva és előnyösebb pozícióba hozva magát.

Fél valamitől?

Mindenkiben van egyfajta félelemérzet. Kerülhetünk olyan helyzetbe, amelyben még nem voltunk. Ha ünnepi beszédet kellene mondanom nagy tömeg előtt valahol, valószínűleg aggódnék, de ha fegyvert kell fognom, az kevésbé jelent stresszélményt. Adódhat olyan szituáció az életben, ami félelemre adhat okot, én sem voltam még minden élethelyzetben...

Sokszor hallhatjuk, hogy száz százalékos biztonság nem létezik.

A biztonság egy érzés, egy állapot, és ezt mindig egy adott élethelyzetben és pillanatban érezzük. Biztonságot ad, ha az országunkban van egy jól működő közigazgatási rendszer, egészségügy, áram, ivóvíz, folyó víz, rendőrség, kórházak, de a család vagy a szeretteink közelsége is. Egy misszióban ezek hiányoznak. Megromlott közállapotok uralkodnak, nincs közbiztonság, fegyveres csapatok bárhol előfordulhatnak, a közlekedés kaotikus, nem működik megfelelően. Egy baleset során a segélykérés sem egyszerű, és a mentők sem jönnek ki pár percen belül. Az elsősegélynyújtást meg kell tanulni, hogy túl tudj élni a missziót. Háromszor voltam maláriás, a megelőzésére ugyanis nincs gyógyszer. Nagyon veszélyes, maláriát terjesztő szúnyogfajta él Angolában és Kambodzsában is. Ezeken a területeken, ha lázas vagy, akkor maláriára kell gyanakodni, melyet vérteszt útján azonosítanak vagy zárnak ki. Az egyik brazil rendőr ismerősöm 12 óra alatt meghalt maláriától. Szürkülettől van kirajzás, de pirkadatig érdemes zárt ruházatot viselni. Mi a helyben árusított szúnyogriasztót is alkalmaztuk, de így sem tudtuk hermetikusan elzárni a testünket. A trópusokra jellemző faházakban élünk, nem zártak jól az ablakok,

szúnyogháló alatt töltöttük az éjszakákat. Minden este elalvás előtt megtörtént a szokásos rutinellenőrzés, azaz jött-e be szúnyog. Konzerves dobozba tettünk olajat, hogy a rovarok, hangyák beleessenek, és ezekbe tettük bele az ágy lábait.

Repülőekkel utazóknak is írt tanácsokat.

Nem szabad túlzóan gyanakvóvá válni és feltűnően nézni az embereket, de jó, ha szemügyre vesszük az utazókat. Keressük a szokatlant, az oda nem illő dolgot, tárgyat, ruházatot stb. Azt tanácsolom, hogy ha valaki a fedélzeten gyanús csomagot vagy személyt lát, a személyzetnek jelezze azt. A legtöbb nagy távolságba utazó gépen van „légi marsall”, azaz biztonsági tiszt.

Egy átlagembernek a GPS-ek világában fontos, hogy ismerje a térképet?

Angolában a GPS és a mobil technológia még nem volt elterjedt, és rendelkezésre álló digitális térképek sem voltak még, így csak a térkép működött. De akár manapság is előfordulhat, hogy lemerül a telefon, a GPS-készülék, vagy nem ériük el a térképszolgáltatást. A missziókban civil emberként jó, ha egy rendes közigazgatási térképet vesz az ember. Kaptunk NATO-térképeket is a missziókban, a koordinátákat mindannyian le tudtuk olvasni. Ha bajban vagyunk, rádión keresztül ugyanis csak így tudunk segítséget kérni.

Az évek során milyen stresszkezelési technikákat fejlesztett ki?

Sportolok. Kint ugyan az aknák miatt nem mindig volt lehetőség kültéren mozogni, a biztonsági kockázat miatt sem. Hobbim volt még a zenehallgatás, az olvasás, és tájképeket festettem.

Szerbiában kétszer is volt. Milyen változásokat tapasztalt?

A kétezres évek elején részt vettem az EBESZ vegyes etnikumú rendészeti képzési programjában Dél-Szerbiában, ahol akkoriban a bombázásokat követően nagy volt az el-lenszenv a NATO tagországaival szemben. Magyarként

és Horváth vezetéknévvel még nehezebb volt érvényesülnöm. A helyiekkel egy bizalomépítési folyamaton kellett átesnünk. Amikor 2006-ban másodjára visszamentem, a gazdasági fejlődés jól látható volt, az ország demokratizálódási folyamata is elindult, a rendőrség rendszere viszont nagyon merev lett, központilag irányított. Minden csak a belügyminiszter jóváhagyásával működött, így nehezebben tudtuk elfogadtatni a reformjavaslatainkat.

Egy utazás során az áldozattá válás esélyét hogyan csökkenthetjük?

A felkészülés a legfontosabb. Hogy pontosan hová megyünk, mivel közlekedünk, hol szállunk meg, milyenek a szálláskörülmények, milyen a biztonsági szint. Koszovóban a hotelekben például csak a hatodik emeletig tudtak felmenni a tűzoltók, fölötte nem volt érdemes szobát bérelni. A szállodákba is a második szintig érdemes beköltözni. Mindig meg kell vizsgálni, mekkora a szálloda forgalma, milyen a beléptetés, bűnügyileg mennyire fertőzött a terület.

A világ biztonságos?

Sajnos nem. A konfliktusok és azok intenzitása növekszik, valamint a terrorizmusnak is egy új, kegyetlenebb formája

jelent meg, a megtorló terrorizmus. De Magyarországon biztonságban érezhetjük magunkat.

Érkezett-e visszajelzés Önhöz, hogy valakinek az életét megmentette a könyve?

Használhatónak, praktikusnak tartják a könyvet, az összes katonai könyvtárnak is adományoztam belőlük néhány példányt. Nem hivatalos visszajelzésként néhány volt kollégától hallottam, hogy a TEK-nél is használják, a békefenntartási képzésekhez is ajánlott olvasmány lett, és a követségek biztonságáért felelős személyzet is forgatja az írásomat.

Mivel telnek a napjai?

A Baptista Szeretetszolgálat biztonsági tanácsadója vagyok, és a humanitárius feladatokból is kiveszem a részem.

Hiányzik a missziós tevékenység az életéből?

A végrehajtói szint nem vonz, de egy oktatás, képzés vagy szakértői munka, feladat mint lehetőség elgondolkodtatna. De ez már nemcsak az én döntésem lenne, hanem a feleségemé és a 16, valamint a 9 éves kislányomé is.

„Életem legszebb éveit töltöttem a főiskolán”

DR. SIMON ATTILA
rendőr ezredes, mesteroktató,
a Rendvédelmi Tagozat parancsnoka,
egykori hallgató

22 éve tanít szabálysértési jogot a Rendészettudományi Karon és annak jogelőd intézményében. Rendőri szolgálata során megtanult határozott, következetes, ugyanakkor ember-séges intézkedéseket végrehajtani az állampolgárokkal szemben. Elődei örökségét átvéve minden munkatársától elvárja a személyes példamutatást.

Hogyan lesz egy autóvillamossági szerelőből rendőr?

Édesapám foglalkozása is autóvillamossági szerelő volt. 14 évesen, a pályaválasztáskor logikus választásnak tűnt, hiszen többször segítettem neki a munkája során, és vonzóan tűnt a szakma. A szakközépiskolai évek alatt azonban rájöttem, hogy nincs jövőm ezen a pályán, meglehetősen messze álltak tőlem az elektronika, a fizi-

ka és egyéb szakmai tantárgyak. Az utolsó évben jöttek toborozni az iskolába a rendőrségtől, és úgy döntöttem, hogy megpróbálkozom vele. Ezt egyáltalán nem bántam meg az elmúlt 30 év során.

A BM Rendőrtiszthelyettes Iskolában szerzett rendőri végzettséget. Milyen ismereteket sajátított el akkor?

Tulajdonképpen azokat, amiket most a rendészeti szakközépiskolában tanulók, csak nem két év, hanem 10 hónap alatt. Természetesen több tantárggyal mi még nem találkoztunk: Robotzsaru, informatika, számítástechnika, hiszen ezek akkor még ismeretlenek voltak. A jelentéseket még írógéppel készítettük. A tantárgyak alapvetően a közterületi szolgálat ellátásának szabályait tartalmazták, természetesen a kapcsolódó jogi ismeretekkel együtt.

1994-ben végzett a Rendőrtiszt Főiskolán. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Bátran vállalom, hogy életem egyik legszebb korszaka volt a főiskolai 3 év, ugyanis nappali tagozaton végeztem. Hivatásosként kezdtem a tanulmányaimat, így az elvárt magatartás már nem volt szokatlan 5 év szolgálati jogviszonnyal a hátam mögött. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy könnyebb helyzetben voltunk, mint a mostani hallgatók. Kevesebb tantárgyunk és kevesebb óránk volt, általában délután egy órakor már végeztünk. Kiváló tanáraim voltak, többen a mai napig a karon dolgoznak, és ma már kollégáimnak mondhatom őket: Blaskó Béla, Schubauer László. A mi időnkben alakult meg a Hallgatói Önkormányzat, nagyon sok programot lehetett szervezni rajtuk keresztül. Néha csodálkozom is, amikor erről beszélek a hallgatóknak, mert látom rajtuk, hogy nem értik, mit lehet a tanulói éveken szeretni.

Közlekedési járőrként forgalomellenőrzés, forgalomsegítés volt a feladata a Budapesti Rendőr-főkapitányság állományában.

1988-ban húszévesen, a tiszthelyettesi képző után kezdem meg a szolgálatomat a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály Forgalomellenőrzési Osztályán mint közlekedési járőr. Az első szolgálatom előtt remegett a lábam, majdnem elájultam az idegességtől, annyira izgultam. Egy nyugdij előtt 5 évvel álló törzsszázlós volt a járőrparancsnokom, aki rögtön a szárnyai alá vett, szinte fiaként kezelte. Tőle tanultam meg a rendőri hivatás szakmai fortélyait. Szép fokozatosan vezetett be a rendőri intézkedésekbe, az igazoltatásba, az ellenőrzésekbe, a forgalomirányításba, a balesetek helyszínelésébe, a jelentések, illetve feljelentések készítésébe. Megtanultam határozott, következetes, ugyanakkor emberséges is lenni a polgárokkal szemben.

Majd szabálysértési előadó lett. Ezt a tantárgyat oktatja jelenleg is. Hogyan változott az oktatás módszertana az elmúlt években?

Talán úgy tudom jellemezni, hogy dinamikusabb lett. Sokkal több oktatástechnikai eszköz áll rendelkezésre a szemléltetéshez. Egyszerűbb hozzájutni a tananyaghoz elektronikus formában is, a jogszabályok is könnyebben elérhetők az internetnek köszönhetően. Mi még közlönyökből, illetve onnan fénymásolt anyagokból dolgoztunk, a módosításokat kézzel vezettük át – ez a mostani hallgatók számára szerintem elképzelhetetlen.

A rendészeti felsőoktatás huszonnégy éve van rálátása. Az egykori parancsnokokról milyen emlékei vannak?

Amikor hallgatóként jártam ide, Kratochwill Ferenc volt a főigazgató. Mint az elnevezés is mutatja, ő nem parancsnok volt. Róla egy szó jut eszembe, a humánus. Dános Valérrel már mint oktató dolgoztam együtt, következetes, nagy munkabírási parancsnok volt. Ugyanez

igaz Fazekas Attilára is. Blaskó Béláról először a szigorúság ugrik be és az, hogy rettentően megkövetelte a személyes példamutatást a hivatásos oktatóktól. Sárkány István rövid ideig a közvetlen vezetőm volt, róla is csak jókat tudok mondani.

„1994-ben végeztem, a mi évfolyamunk volt az első, melyet a Budai Várban avattak. A mai napig libabőrös leszek, amikor visszaemlékszem az avatásunkra, felemelő pillanat volt.”

A tisztavátások hogyan élnek az emlékezetében?

1994-ben végeztem, a mi évfolyamunk volt az első, melyet a Budai Várban avattak. A mai napig libabőrös leszek, amikor visszaemlékszem az avatásunkra, felemelő pillanat volt.

A tisztavátásra készülve

mindig azt hangsúlyozom a hallgatóknak, hogy ne mások, hanem önmaguk miatt hajtsák végre a legjobb tudásuk szerint a feladatot, élvezzék ki minden percét, hiszen az a nap csak róluk szól, őket figyelni mindenki. Az LGT egyik számát szoktam idézni: „Neked szól a gitár, neked csörög a dob.”

Már hetedik éve nemcsak nézőként, hanem felkészítőként és narrátorként is részt veszek az avatáson. Belülről tudom nyomon követni, hogy a felkészítés kezdetétől milyen hatalmas változáson mennek keresztül a hallgatók, hogy napról napra jobban teljesítsenek, és természetesen a csúcspont maga az ünnepélyes tisztavátás. Nem tagadom, a díszmenet végrehajtásakor minden alkalommal meghatódom, de természetesen ez nem látszik, igyekszem ezt leplezni.

Oktatóként a rendészeti kiképzők vezetőjeként is tevékenykedik. Mennyire összeegyeztethető ez a két beosztás?

Nehezen, de idáig sikerült. Vezetőként nagyon sok olyan feladattal találkozom, ami számomra a kezdetekben ismeretlen volt. Elsősorban azonban oktatónak tartom magam, és nem szeretnék ettől elszakadni. Blaskó tábornok urat tudom idézni, aki azt mondta: a vezető egy eltávozáson lévő oktató.

A Rendvédelmi Tagozat parancsnokaként milyen új feladatai lettek?

Egy teljesen új szervezetet kellett kialakítani a rendvédelmi szervekkel szoros együttműködésben. Konszenzusra jutottunk számos kérdésben, meg kellett alkotni a Rendvédelmi Tagozat Szolgálati Szabályzatát, sok adminisztratív feladat is jelentkezett. Szerencsére teljes mértékben támaszkodhatok a kollégáim segítségére.

A tisztjelölti jogállás bevezetése mit jelentett a Rendvédelmi Tagozat számára?

Elsősorban többletfeladatot, mint már említettem. Természetesen az elvárások is nagyobbak lettek, hiszen a rendészeti szocializációban központi szerepet tölt be a tagozat, és emellett az oktatást segítő, azt kiegészítő kiképzést és gyakoroltatást is biztosítanunk kell.

A hallgatói állomány hogyan változott az évek során?

Sajnos ezen a téren nincsenek jó tapasztalataim. A hozánk jelentkező hallgatók nincsenek mindig tisztában azzal, hogy mire vállalkoztak, hogy hivatást választottak. Egyre kevesebben vannak azok, akiken érződik, látszik, hogy a rendvédelemnek kívánják szentelni életüket, és egyre többen azok, akik csak diplomát akarnak szerezni.

Önéletrajzában készségként a következőket jelölte meg: megbízhatóság, kitartás, önfegyelem. Hogyan jellemezné magát?

Alapvetően kiegyensúlyozott, szorgalmas, nyitott és megbízható embernek tartom magam. Igyekszem mindenkinek megadni a tiszteletet, próbálok kerülni a konfliktusokat, a konszenzusra próbálok törekedni. A rám bízott feladatokat a legjobb tudásom szerint végzem, és mindenkinek próbálok segíteni a problémája megoldásában. Szeretem a humort, sokat viccelődöm, talán túl sokat is, és imádok focizni.

„Egy tudós annak a területnek válik a szakértőjévé, amelyet évtizedek óta kutat”

DR. HALLER JÓZSEF
egyetemi docens, az MTA doktora,
a Rendészeti Magatartástudományi Intézet
vezetője

Fél éve irányítja a Rendészettudományi Kar Rendészeti Magatartástudományi Intézetét. A biológus végzettségű tudós harminc éve kutat az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében, ahol a Magatartás Neurobiológiai Osztályt vezeti. Szakterülete a magatartás neurobiológiája. Kutatási témái között szerepel az agresszió, a szorongás neurobiológiája, az abnormális agresszió hormonális és idegrendszeri szabályozása. Úgy véli, mindenki annak a területnek válhat a szakértőjévé, amelyet évtizedek óta kutat.

Hogyan került kapcsolatba a biológia tudományával?

Mindig is érdekelt az állatok viselkedése, édesapámmal sokat jártam az erdőbe, volt alkalmam megfigyelni őket. Az első „tudományos cikkemet” tizenkét éves koromban írtam az iskolám lapjába. Egy *Kutató kisbiológus* néven

meghirdetett programban vettem részt, a hangyák viselkedésének vizsgálatáról írt munkámmal első helyezést értem el. Azt kutattam, hogyan találják meg a táplálék felé vezető optimális útvonalat két pont között. Megállapítottam, hogy a hangyák szaglása rendkívül jó.

Időközben a magatartás neurobiológiája vált a szakterületévé.

A szakterületem a magatartás, elsősorban az agresszió, a szorongás és a traumás zavarok kutatása, valamint ennek neurobiológiai alapjai. A kutatócsoportommal modellezni kezdtem az emberi pszichopátiás jelenségeket. Az egyik általunk modellezett jelenség az agresszivitással járó pszichopatológiákhoz kapcsolódik. Korábban ezeket a kórképeket egyszerű laboratóriumi tesztekkel vizsgálták. Mi voltunk az elsők, akik rájöttünk, hogy ha az emberi pszichopatológiák kiváltó tényezőinek (etiológiai faktorainak) tesszük ki az állatokat, abnormális agresszió alakul ki náluk, amelynek egyik legfontosabb sajátossága a fajra nem jellemző agresszió, például a sérülékeny testfelületek (fej, torok, has) támadása. Munkánk nyomán több kutatócsoport is saját fejlesztésbe kezdett. Jelenleg két modellel dolgozunk. Az egyik az antiszociális személyiségzavarra jellemző ún. „hidegvérű” agresszió, a másik az időszakosan jelentkező, explozív zavarra jellemző fokozottan emocionális agresszió. Mindkét zavarnak köze van az erőszakos bűnözéshez, de más okokra vezethetők vissza (ezeket az okokat modelleztük), eltérő környezetben jelennek meg, és eltérnek a kezelési lehetőségeik is. Jelenleg ezen abnormális viselkedések mechanizmusait sejt- és idegsejtszinten próbáljuk tisztázni. Olyan mechanizmusokat tanulmányozunk, amelyek kutatása néhány éves múltat tekint csupán vissza. Azt is vizsgáljuk, hogy az állatoknál megfigyelt jelenségek milyen mértékben alkalmazhatók az emberi abnormális (pszichopatológiás) agresszióra. Engem leginkább mindig az ember érdekelt.

Azért foglalkoztam állatokkal, mert rajtuk sokkal több minden vizsgálható, mint az emberen. A humán kutatás nehezebb, több pénzbe kerül, bonyolultabb az engedélyeztetési eljárás, ami lassítja a munkát.

Mit kutat jelenleg?

A traumák viselkedési következményeivel foglalkozom. Ez olyan stressznek az átélését jelenti, amelynek hosszú, akár évtizedekig zajló következményei lehetnek, és komplex zavart okoznak: szorongást, depressziót, pszichózist, skizofréniaszerű tüneteket, alvászavart; és agresszivitás komponense is van.

Ha valakit trauma ér, mindenképpen jelentkeznek ezek a tünetek?

Nem feltétlenül. A poszttraumás stressz első leírása a nemi erőszakot átélt nők vizsgálata során született meg, azonban ez a hetvenes évek elején nem kellett olyan nagy feltűnést. Ám amikor Vietnamból hazatértek a háborús veteránok, a poszttraumás stressz okozta viselkedési problémák olyan méretűvé váltak, hogy speciális kórházakat kellett felállítani

a kezelésükre. Ekkor kezdték el tudományosan is vizsgálni a kérdést. Azóta már kiderült, hogy sok minden okozhat poszttraumás stresszt: akár az állás elvesztése, ha reménytelen helyzetbe kerül valaki vagy amikor életveszélyes betegség jelentkezik a családban. Egy háborús trauma az emberek harminc-negyven százalékánál idéz elő problémát, egy halálos betegség a családban, egy állás elvesztése csupán három-négy százalékuknál. Egyes emberek kiheverik, de vannak, akik nem tudnak túllépni rajta. A kezelésük nagyon nehéz és hosszú ideig tart. A Vietnamban megjárta katonák esetében, akiknél öt év eltelté után is fennállt ez a zavar, örök életükben meg is maradt. A betegség kezelésére kétféle terápia létezik: az egyik a pszichoterápia, a másik a gyógyszeres kezelés.

Ezek tüneti kezelések, és az okokat nem tudják megszüntetni. A kutatásunk arra irányul, hogy azonosítsuk azokat az idegrendszeri elváltozásokat, amelyek a trauma következtében kialakulnak, és így olyan gyógyszeres kezeléseket lehessen kifejleszteni, amelyek nemcsak a tüneteket képesek kezelni, hanem meg is szüntetik ezt az állapotot. Ez egy intenzíven kutatott terület, amelynek az az oka, hogy folyamatosan vannak háborúk, de traumát okoz a migráció is, a migránsoknak ugyanis megváltozik a pszichikumuk.

Oktatott az ELTE-n, a SOTE-n, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, valamint a Szent István Egyetem Biológiai Intézetében. Hogyan kapcsolódott be a Rendészettudományi Karon végzett munkába?

Ennek az volt az előzménye, hogy 2013-ban a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központjának

vezetője, Farkas István ezredes megkeresett, aki azt szeretné, hogy a kiképzésre érkező rendőröknek csak egy része teljesít jól szélsőségesen stresszes körülmények között. Az is érdekelt, hogy ez előre jelezhető-e. Na-

gyon megtetszett a téma, felkeltette az érdeklődésemet. Először videofelvételekkel és szívritmus-regisztrációkkal dolgoztam. Ennek során a viselkedés és a szívritmus között érdekes összefüggéseket találtam. Azt tapasztaltam, hogy a kiképzés extrém stresszhelyzetei egyes embereknél szívritmuszavart okoznak, ami befolyásolja viselkedésüket. Pályázatot nyújtottunk be, amelynek a segítségével a jövőben is aktívan folytatjuk ezt a rendkívül érdekes munkát.

Milyen kutatási témákat, irányokat jelölt ki a Rendészeti Magatartástudományi Intézetben?

Olyan kutatási irányokat indítunk el, amelyek szorosan kötődnek a hallgatóinkhoz. A kollégákkal közös

„A kutató fontos jellemzője, hogy olyan mélységekig merül el a valóság valamely aspektusában, ami a kívülálló számára már túlzásnak tűnhet. Szükséges továbbá egyfajta vonzalom a rendkívül alapos és sokirányú tudás iránt.”

fejlesztésekbe kezdünk. A létszám- és eszközfejlesztésre is nagy hangsúlyt fektetnek a jövőben.

Az egyetem fontos jellemzője a kutatás. Ön szerint mi a kutató legfőbb jellemzője?

Alapvetőnek tartom a fegyelmezett gondolkodást, aki ugyanis nem képes rendet tartani a fejében, más foglalkozást űzhet ugyan, de kutató nem lehet. A kutató fontos jellemzője, hogy olyan mélységig merül el a valóság valamely aspektusában, ami a kívülálló számára már

túlzásnak tűnhet. Szükséges továbbá egyfajta vonzalom a rendkívül alapos és sokirányú tudás iránt. Már egyetemista koromban kutató akartam lenni. Amikor elolvastam egy fejezetet az egyetemi jegyzetekből, nem a tudás érzése alakult ki bennem, hanem kérdéseim támadtak, amelyeket szerettem volna tisztázni. A kérdések egy részére választ kaptam más könyvekben, néha azonban a választ csak kutatással lehetett megtalálni. Ezért lettem kutató. Megjegyzem, a tudás, amelyet szereztem életem során, kutatóként soha nem lehet számomra elegendő.

„Minden feladatomat küldetésnek tekintem”

VERHÓCZKI JÁNOS

rendőr ezredes, a Rendészettudományi Kar
Tanulmányi Osztályának vezetője

22 évvel ezelőtt, harmincévesen kezdett el oktatni egy olyan időszakban, amelyet a határőrizetben rendszerváltozásként éltek meg a szakma résztvevői. A jelenlegi oktatási dékánhelyettesnek tanára volt egykoron, az oktatási rektorhelyettes pedig szakasziparancsnok volt a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán, ahol rendszerszemlélet tanult, és megismerte a parancsnoki gondolkodásmód alapvető szabályait.

A Kossuth Lajos Katonai Főiskola határőr parancsnoki szakán végzett. Milyen ismereteket sajátított el, amelyek meghatározták a későbbi szakmai pályafutását?

Meghatározza a szemléletemet a munkám során. Az, amit a KLKF-en tanultam és a pályafutásom során folyamatosan hasznosítottam, az a parancsnoki munkasorrend, az információk kezelése, értékelése, a szervező-

készség, a csapatszellem, az „együtt nevetünk, együtt sírunk” elve, a rendszerszemlélet, a beosztottakról való gondoskodás, a felelősségérzet, a közösségi érdek előbbre való állása az egyéni érdekekkel szemben, a parancsnoki látásmód és a fokozatosság elve.

A rendészeti felsőoktatás 22 éve van rálátása, csaknem húsz évig oktatott. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Viszonylag fiatalon, 30 évesen kerültem a katedrára, a hátam mögött 7 év szakmai tapasztalattal egy olyan időszakban, amit a határőrizetben rendszerváltozásként éltek meg a szakma résztvevői. A sorállománnyal történő határőrizetről akkor tértek át a hivatásos állományú határőrizetre, és ezt a friss gyakorlati tapasztalatot kellett behozni az oktatásba. Két érzés keringett bennem: Mit keresek én itt? Hogy kerülök én be egy ilyen nagynevű intézménybe, mint a Rendőrtiszti Főiskola? Hiszen a szakmáról mindent tudok. Ahogy elmélyedtem az oktatásban, a második érzésről nagyon hamar kiderült, hogy leginkább csak a kérdéseim szaporodnak azzal, hogy az órákra készülök, beszélgetek a hallgatókkal és a szakirodalmat olvasom. Természetesen szépen lassan összejöttek a kérdésekre a válaszok is, és tíz év oktatói tapasztalat után már az első kérdés sem izgatott. Ekkorra éreztem azt, hogy helyem van ebben az intézményben. Természetesen ezt az időszakot folyamatos tanulással, kutatással és publikálással töltöttem el.

A parancsnokokról milyen emlékei vannak?

A vezetőimmel nagy szerencsém volt. Mindegyiküket tiszteltem, a kapcsolatunk konfliktusoktól mentes volt, valamint kölcsönös tiszteleten alapult. Nagyra értékeltém őket, mindannyian maradandót alkottak. Az első szakasziparancsnokom hallgatóként a Kossuthon Dr. Kovács Gábor volt, aki jelenleg az egyetem oktatási

rektorhelyettese. Három tanszékvezető közül, akikkel volt szerencsém együtt dolgozni, ketten a rektorhelyettesei lettek az RTF-nek, egyikük rövid időre az NKE rektorhelyettese is volt. Mindkettőjükre jellemző, hogy nagy jelentőséget tulajdonítottak a beosztott oktatók folyamatos fejlődésének. Virányi tábornok úrnak az egyetemi diplomámat, Fórizs tábornok úrnak a nyelvvizsgámat köszönhetem. Varga ezredes úr pedig folytatta elődei hagyományait. Szólnom kell egykori hallgatómról, Dr. Hautzinger Zoltánról is, aki most dékánhelyettesi beosztást tölt be a Rendészettudományi Karon.

Nem hiányzik az oktatás az életéből?

De, természetesen nagyon. Tanszékvezető-helyettesként a tanterem volt az, ahol a napi gondokat elfelejtettem és megnyugvást találtam. Élveztem, hogy a mondanddómmal sok embert le tudok kötni, szerettem a hallgatók friss, előítéletektől mentes szellemét, láttam a folyamatos előrehaladást, a szemléletük változását, a gyakorlatokon, a TDK-munkában nyújtott teljesítményüket. Figyelemmel kísértem a karrierjük előrehaladását, mindig elégedettséggel töltött el egy-egy sikerük. A tanulmányi osztályvezetői beosztás viszont teljes értékű embert kíván. Nem engedhetem meg magamnak, hogy az egyik munkám miatt ne nyújtsak a másik területen teljes értékűt. A hallgató számára az óra megismételhetetlen, azt semmilyen indokkal nem szabad lerontani.

A Magyar Rendészettudományi Társaság (MRTT) titkára 2008-tól. Milyen feladatokat jelent ez az Ön életében?

A feladatot küldetésnek tekintem. Az MRTT a rendészettudomány létrehozásának civil lábát alkotta az elmúlt 11 évben. Ez a társaság fogta össze azokat az elhivatott szakembereket, akik annak idején azt vizionálták, hogy a rendészettudomány egy önálló tudományterület lehet. Remélem, hogy a társaság hozzá tudott járulni ehhez. Eredményként említeném, hogy jelenleg az egyetemen ebben az évben volt először a Rendészettudományi Doktori Iskolába felvételi eljárás. A titkári teendők leginkább a társaság szervezeti kereteinek folyamatos

működtetésére irányulnak: tagfelvétel előkészítése, tagnyilvántartás, kapcsolattartás a tagsággal, munkaterv, beszámoló, elnökségi ülések, közgyűlés, tisztújítás előkészítése, rendezvények, konferenciák megszervezése.

2012. április 1-től lett a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Tanulmányi Osztályának (TO) vezetője. Milyen feladatai vannak, mennyiben változott az oktatás az elmúlt évtizedekben?

A tanulmányi adminisztráció az utóbbi időszakban önálló szakmává vált, és több önálló szakterületté bontható. A tanulmányi igazgatás jelentős jogszabályi megalapozottsággal és az ehhez kapcsolódó egyetemi szabályzók-kal rendelkezik. Arról sem szabad elfeledkeznünk, hogy időközben létrejött egy új egyetem, ami eltérő tanulmányi adminisztrációs feladatokat jelent. Oktatóként már az NKE létrehozása során, egy évvel a beosztás elnyerése előtt részt vettem az Oktatási Előkészítő Bizottság munkájában. Az előző tanulmányi igazgató, Dr. Dercze László egy felkészült tanulmányi osztályt hagyott rám, ezért neki köszönettel tartozom. A munkatársak szakmai hozzáértését, a feladatokhoz való pozitív hozzáállását sikerült megőrizni a személyi változások ellenére is. A tanulmányi osztályon csak több éves szakterületi gyakorlattal és fejlődési készséggel lehet eredményes munkát végezni. Fontos feladatunk a képzésfejlesztés, a tantervkészítés, az órarendszerkesztés, a felvételi eljárás, a NEPTUN-rendszer üzemeltetése, a felvételik kommunikációja, a statisztikák készítése, a hallgatói tanulmányi eredmények nyilvántartása, a hallgatói tanácsadás, a hallgatói kérelmek kezelése.

A tanulmányi osztály valamennyi, az NKE-re vonatkozó törvényben meghatározott jogállások szerinti hallgatóval foglalkozik. Négy rendvédelmi szervvel, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatallal is kapcsolatot tart az ösztöndíjas, a tisztjelölt hallgatók felvételi és tanulmányi ügyei miatt. Az alapképzésekre négylépcsős felvételi eljárás és életvitel-ellenőrzés után lehet bekerülni, aminek összehangolása, szervezése a TO feladata. Az osztály vezetőjeként mindig egy száguldó

vonat lépcsőjén érzem magam, ahol erősen kell kapaszkodnom, hogy venni tudjam az igen sűrű váltók okozta döccenéseket, miközben biztatom a mozdonyvezetőt, hogy gyorsítson.

Megtanultam, hogy ebben a beosztásban bármihez nyúlok, annak következménye lesz. A legnagyobb probléma az, hogy nem azonnal jönnek a következmények, hanem akár több év múlva. Tehát amellet, hogy én magam generálom a változásokat, nagyon előre látónak és óvatosnak kell lennem. A TO-ra háruló feladatok – a képzési struktúra bővülésével és a hallgatói létszám növekedésével – folyamatosan nőnek. Jövőre a két új bűnügyi és rendészeti alapszak, a nemzetbiztonsági alapszak és a kriminalisztikai mesterszak indulása fogja a munkánk mennyiségét növelni.

Hogyan élte meg az egyetemmé válást?

Leginkább katonai szemlélettel. Kezdetben a tanulmányi osztály mint a folyamatosság képviselője, mint régi szervezet rendkívül sok feladatot kapott, amiért most már önálló munkakörök és szervezeti egységek felelnek. Az ebből származó könnyebbiséget az egyetem megalkulása utáni második évben már lehetett érezni, és most már normál ügymenetben halad az egyetem.

A tisztjelölti jogállás bevezetése milyen terheket rótt a tanulmányi osztályra?

A fizikai, pszichikai, egészségügyi alkalmassági vizsgálatok, a pályaaorientációs beszélgetés és az életvitel-ellenőrzés előkészítésében már volt gyakorlatunk. A rendvédelmi szervekkel csak azt kellett pontosítanunk, hogy a jogszabályi előírások miatt mi lesz a menetrend a felvételi eljárásban, milyen okmányokat kell a pályázóknak a rendelkezésre álló rövid idő alatt a rendvédelmi szervhez eljuttatniuk, hogy a szerződés az első nap aláírható

legyen. Tisztázni kellett, hogy a tisztjelöltek ellátása során mi az egyetem és a rendvédelmi szerv feladata.

Az illegális migráció kezelésének elmélete és gyakorlatát kutatta. Milyen megállapításai voltak akkoriban?

Sajnos az, amit a szabályozatlan migrációval kapcsolatban tíz évvel ezelőtt sejteni lehetett, bekövetkezett.

Néhány évvel ezelőtt is ismert volt, hogy Görögországban jelentős tömegek gyűltek össze a Nyugat-Európába utazás szándékával. Az akkori vélemények viszont azt sugallták, hogy ezeket a tömegeket ott lehet tartani. Ez a tétel napjainkra megdőlt. Az új elem, hogy a vándorló tömegek nem

foglalkoznak az államok által kialakított szabályrendszerekkel, és tömegükönél fogva rendészeti eszközökkel kezelhetetlenné váltak. Szó szerint lerohanják azokat az országokat, amelyek az útjukban állnak. A nyugat-európai jogrendszer alapját jelentő emberi jogi és menekültügyi szabályok miatt a védekezés korlátozott, leginkább lehetetlen. A tranzitországok azzal foglalkoznak, hogyan lehetne a legnagyobb veszteség nélkül megszabadulni tőlük. A célországok próbálkoznak a migránsok integrálásával, kiutasításával, határaikon kívüli védőgyűrű felállításával. A szabályozatlan migráció esetében nem tartozom az optimista emberek közé. Jelentős társadalmi átalakulások előtt állunk. Az egyszínű Európa a múlté. Az emberek vándorlása ugyanis szükségszerű történelmi jelenség. A jelenlegi vándorlást az életminőségek közötti szakadékszerű különbség és ennek a tömegtájékoztató eszközök, internet által közvetített azonnali, sokkoló látványa okozza. A különbségek megszüntetése nélkül a vándorlás megállíthatatlan. A párhuzamos társadalmak kialakulása rövid időn belül prognosztizálható. Az európai modell még kialakulóban van. A gyorsan beáramló, nagy létszámú szabályozatlan migráns a szociális rendszer amúgy is ingatag létét várhatóan rövid időn

belül felborítja a szociális juttatások gyors és radikális csökkentése nélkül. Ezek csökkentése viszont várhatóan a bűnözés gyors növekedését fogja okozni. A jelenlegi keresztény tolerancia, a vallásszabadság nem tud gátat vetni a radikális iszlám terjeszkedésének. A most érkező tömeg módszeresen hozza magával a leendő vezetőit is. A kiszolgáltatott migránstömeg a célországban nem a központi hatalomnak, hanem a helyi etnikai hatalomnak fog engedelmesskedni, amely hatalma fenntartásához fegyveres szervezeteket fog fenntartani.

A schengeni együttműködés még működik, de rogyadozik. A belső határokon az ellenőrzések egyre gyakoribb bevezetése szétveri a munkaerő szabad áramlását, és lassítja az árukét is. Ezzel hihetetlen strukturális és pénzügyi károkat okoz. A szabályozatlan migránsok uniós kvóta szerinti szétosztása lázalom. Jelenleg az életszínvonal és a szociális juttatások az unión belül is jelentős különbséget mutatnak. A schengeni rendszerben a migráns nem fog abban az országban maradni, amit kijelöltek neki, mert az állam nem tudja ott tartani – és a szegényebb európai országokban nem is akarja, hogy ott maradjon. A migránsok emberi jogainak csökkentése, adminisztratív úton kijelölt lakóhely elrendelése

és annak rendészeti eszközökkel történő kikényszerítése a várható nagy tömeg miatt csak jelenleg embertelennek nevezett eszközökkel lenne megvalósítható, és a schengeni rendszer teljes szétesését okozná. A probléma sajnos Európában marad. Az unió erőfeszítései azonban sikert hozhatnak, ha a szabályozatlan migránsok nagy részét a határokon kívül tudjuk tartani. A migránsoknak nyújtott lakhatási, képzési, nyelvtanulási támogatások miatt a helyzet talán nem radikalizálódik.

Melyek a legaktuálisabb megoldandó feladatok?

Ebben az évben az intézményi és a programakkreditációból származó feladatok és a tisztjelölti jogállás bevezetése jelentették a legnagyobb kihívást. Az új képzések esetén a tantervek és a felvételi eljárás előkészítése még előttünk van. A Kossuthon az én évfolyamom volt az első, amely nem négy, hanem három év alatt fejezte be a határőrparancsnoki tanulmányait. Örömmel tölt el az a tudat, hogy lehetőségem van közreműködni abban, hogy a képzés ismét négyéves időtartamú legyen, és a Nemzeti Közszerológati Egyetem egy jogilag, szakmailag, erkölcsiileg felvértezett, vezetői készségekkel ellátott rendészeti szakembergárdát bocsáthasson ki.

„Mindig is híve voltam az egyetemmé alakulásnak, a rendészet tudománnyá válásának”

PROF. DR. SALLAI JÁNOS
rendőr ezredes, tanszékvezető egyetemi tanár

32 éves oktatói tapasztalattal, végtelen munkabírással és kutatói kedvvel, fiatalos lendülettel bír. A rendészet elméletével és történetével kapcsolatos dokumentumokat irodájában kincsként őrzi. A rendészettudomány kronológiáját és részterületeinek adatait pedig akkor is képes pontosan felidézni, ha álmából keltik fel.

Határőrből lett rendőr. Pályája során szinte mindvégig vezetőként dolgozott.

A főiskolán a határőrtisztai tanulmányaim során vezetővé képeztek, majd őrsparancsnok-helyettesek, őrsparancsnokok lettünk. Rábefűzesen őrsparancsnok-helyettesként kezdtem a tiszti pályámat, majd századparancsnok-helyettesként, oktatóként folytattam, és a vezetőképző-institútnál dolgoztam. Az egész családom rendőr volt, csak én lettem határőr. Amikor a határőrség integrálódott a rendőrségbe, akkor már nyugdíjas voltam, és a Kodo-

lányi János Főiskolán tanítottam államhatár-történetet és biztonságpolitikát. A Rendészettudományi Karra már rendőrként érkeztem vissza.

32 éve oktat. Melyik időszak volt a szívének legkedvesebb?

A tiszti pályafutás során a legszebb időszakom 1982–84-re tehető, az őrsi szolgálatom idejére. Majd az 1989–92-es akadémiai időszak páratlan lehetőséget jelentett számomra, az akadémiai tanáraitól sokat tanulhattam, elkezdtem kutatni az államhatár-történetet. A tanári pályám döntően a Kossuth Lajos Katonai Főiskola határőr tanszékéhez kötődött, majd a Rendőrtisztai Főiskolához, ahol kutatóként, vezetőként, tanárként tevékenykedhettem.

Hogyan élte meg az egyetemmé válás időszakát az RTF-en?

Mindig is híve voltam az egyetemmé alakulásnak, a rendészet tudománnyá válásának. Az egyik nem lett volna a másik nélkül, ez egy nagyon fontos lépcsőfok volt az életünkben. Az RTK lett az igazi kutatási és oktatási helyszíne ennek a tudománynak.

Kinek a parancsnoksága alatt került a főiskolára?

2000-ben, a Rendvédelmi Vezető-, Továbbképző és Kutatóintézet (RVTKI) létrehozásakor, Blaskó Béla főigazgató úr idejében kerültem az RTF-re. Akkoriban én a rendészeti tudományszervezésért feleltem. Az RVTKI ekkor a Zrínyi utcai objektumban volt, ahonnan Adyligetre költöztünk. A főiskolától viszonylag elkülönülten, önállóan működünk.

Miért tartotta fontosnak, hogy a rendészet elméletével foglalkozó tanszéke rendészettörténettel is foglalkozzon?

1990-től az államhatár-történetet a térképtörténettel kiegészítve kutattam. Már abban az időben kialakult bennem az a meggyőződés, hogy minden embernek ismernie kell a szakmája történetét. A közigazgatás-tudomány és a rendészettudomány is tapasztalati tudományterület. Ahhoz, hogy helyes döntéseket hozzunk, a leendő hallgatókat fel tudjuk készíteni, szükségük van arra, hogy a múltból, a szakma történetéből meríthesse- nek példákat.

A rendészeti felsőoktatás elmúlt 45 évét is kutatta.

Több mint 45 évet! Az elmúlt száz évet, mert 1920-ban került először szóba a rendészeti felsőoktatás. Ekkor államosították a rendőrséget. Korábban csak a fővárosi rendőrség és a határrend-
őrség volt állami szerv. 1920 után közös igénnyel lépett fel a Belügyminisztérium és a m. kir. állami rendőrség, hogy a tisztviselői kar tagjai felkészült felügyelőkké, fogalmazókká és detektívekké váljanak. Mindehhez egy minőségi, egységes képzés elindítására volt szükség. Ezt a folyamatot kutattam a két világháború közötti, majd a későbbi, 1947 utáni rendőr-akadémiai időszakra vonatkozóan, továbbá az 1971-ben megalakult Rendőrtiszti Főiskola történetét. 1945 után a két világháború között képzett és foglalkoztatott szakembereket elbocsátották, szükség mutatkozott egy új rendészeti, rendőri tisztképzésre, ez valósult meg a Rendőrákadémián.

Mindennek a magasabb szintre emelése történt meg 1971-ben, amikor is a Művelődési Minisztérium és a Belügyminisztérium közös intézkedésével létrehozták a Rendőrtiszti Főiskolát, mely egy minőségi képzés megteremtését eredményezte. Azóta is egy folyamatos fejlődés tapasztalható. Ha megvizsgáljuk az 1922-es belügyi rendeletekben leírt, a felügyelőkre és fogalmazói karra vonatkozó anyagokat, azt láthatjuk, hogy közel kilencvenöt százalékban azonos tantárgyakat tanítottak az 1920-as és az 1970-es években.

Mi a kedvenc kutatási témája?

Az államhatár-történet és a térképtörténet jó alapul szolgált a többi kutatásaimhoz, és elvezetett a rendészettudomány-történethez, amelynek kutatása, publikálása és oktatása a mai napig kitölti a szabad- és munkaidőm nagy részét.

Szabadidejében határkövekhez látogat el. Mióta hódol ennek a szenvedélyének?

Lehetőségeimhez képest mára az Európában fellelhető határköveket felkutattam és lefotóztam. Az 1990-es évek elejétől a régi térképeket gyűjtöttem, melyeken a határ-jelek jelenítik meg az államhatárt, fizikailag a terepen pedig a határkövek. Régi kutatói álomom volt a határ-

kövek felkutatása, és amikor lehetőségem nyílt többet utazni, ezt végre sikerült valóra váltanom. Több mint százhusz típusú határkőről készítettem fotókat, de vannak olyanok is, amelyeket volt hallgatóim fényképeztek

le nekem a missziós tevékenységük során. Rendelkezem egy internetes gyűjteménnyel is. Nagy vágyam, hogy eljussak a kínai nagy falhoz.

Túrávezetőként tíz éve minden második hétvégén úton van.

Túrázóként viszont húsz éve minden hétvégén úton vagyok a hegyekben. Tájfutóként szerettem meg a természetet és a térképeket. A Katonai Főiskolán tereptant tanultam, majd később tanítottam is. Mikor Újpestre kerültem 1989-ben, akkor kezdtem el még aktívabban túrázni, és sorra bebarangolni hazánk legszebb tájait.

Milyen tárgyakat tanított eddigi pályája során?

Katonai tereptant, határőrizetet és annak történetét. Később biztonságpolitikát, politikaföldrajzot, államhatár-történetet több egyetemen is, így Debrecenben, a Károlin, a Kodolányin, a Rendőrtiszti Főiskolán, a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán és a Zrínyi Miklós

Nemzetvédelmi Egyetemen. A rendészettudomány történetével a Rendészettudományi Karon ismertetem meg a hallgatóimat.

Gyakran kutat a könyvtárakban. Milyen kincseket talált legutóbb?

Az Országos Széchényi Könyvtárban a *rendőr* szó forrását, eredetét kerestem, amikor rábukkantam Karvasy Ágostonnak egy 1845-ben kiadott művére, melyben szerepel a rendészettudomány, a rendőrtudomány fogalma is. Karvasy már akkor leírta a rendőrség területi felépítésének a rendszerét is, ugyanakkor korábban mindenki 1848-ra datálta az országos rendőrség létrehozását, Szemere Bertalan és Hajnik Pál korára. Ezt a dokumentumot lemásoltam, így mindenki számára elérhetővé vált a könyvtárunkban.

A Rendészettudományi Doktori Iskola megalakulására 171 évet vártunk.

A rendelkezésre álló források azt igazolják, hogy a belügyi és a rendészeti vezetők mindig is folyamatosan törekedtek arra, hogy megfelelő rendészeti elméleti tudást biztosítsanak a szakembereik számára. Ám a rendészettudomány akkreditációjáig hosszú út vezetett.

Rendészettudományi Kollégium is alakult, melynek a tagjaként tevékenykedik.

Múlt év decemberétől a Rendészettudományi Karon és az egyetemen folyó rendészeti kutatások irányát egy szűkebb csoport igyekszik folyamatosan meghatározni, ebben a részvételt megtiszteltetésnek tartom.

A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei című könyvének mi a legfőbb mondanivalója?

Egy olvasó azt írta nekem, hogy elsőként vett a kezébe érdeklődő tudományos művet a migrációról. A szerzőtársamat is idézném: olvassuk el és higgyünk a szemünknek. A kötetben elhatároltuk egymástól a menekült, a migráns és a bevándorló fogalmát. Leírtuk a kialakult helyzet folyamatát, megpróbáltunk egyfajta megoldást, megoldási lehetőséget is javasolni.

Melyek a legfőbb vágyai az elkövetkezendő években?

Remélem, hogy tíz év múlva Németországban az unokámat viszem majd túrázni, és úgy megyek el nyugdíjba, hogy a Rendészettudományi Doktori Iskolában a fiatal kollégák mint törzstagok, MTA nagydoktorok viszik tovább a „lángot”.

„Igazi korszakváltást eredményezett az egyetemmé alakulás”

DR. POLT PÉTER

legfőbb ügyész, a Rendészettudományi Kar Büntetőjogi Tanszékének vezetője

A 65. életévét betöltött Prof. Dr. Blaskó Béla ny. rendőr vezérőrnagytól vette át a tanszék irányítását. Pályája kezdetéről, a tudományos gondolkodás legfőbb jellemzőiről osztotta meg gondolatait, valamint arról, hogy milyen változásokat tapasztalt az egyetemmé válás, karrá alakulás folyamatában, és azt is megtudhattuk, hogy milyen a jó vezető. Polt Péter középiskolásként még kifejezetten a reáltudományok iránt érdeklődött, de a családban fellelhető jogászok hatással voltak a pályaválasztására is. Már az egyetemi évei alatt kötődött a korábbi Rendőrtiszti Főiskolához Sárkány István tanítványaként, aki a büntetőjog felé terelgette. Ennek hatására jelentkezett tudományos munkatársnak az Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézetbe, amelynek ma már legfőbb ügyészként látja el a felügyeletét.

Mi volt a pontos feladata az Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézetben (OKKRI)?

Az akkori OKKRI nemcsak a kriminológiai tudományokkal foglalkozott, hanem a kriminalisztikával is. Bakóczi Antallal dolgoztam együtt, kutatási témám a fehér galléros bűnözés volt, ezen belül is a számítógépes csalás érdekelt igazán, ami akkor még nem létezett hazánkban; senki nem kutatta, hiszen nem szolgált háttérként hozzá a számítástechnikai fejlettség. Ezért nem merültek fel a dogmatikai problémák sem, hogy hogyan lehet egy számítógépet becsapni, a csalás törvényi tényállása ugyanis ezen alapul, hogy valakit tévedésbe ejtünk vagy tévedésben tartunk. Itthon senkinek sem volt elképzelése arról, hogy ezt a számítógéppel hogyan lehet megtenni. Mindig is szívesen kutattam, de azt az elvet vallottam, hogy nem elég csak elméletileg művelni a tudományt, hanem arra is figyelni kell, hogy ez a gyakorlati életben hogyan hasznosítható. Legfőbb ügyészként nagyon szorgalmazom, hogy az OKKRI ne csak egyszerűen magas szintű szellemi produktumokkal legyen jelen a magyar és a nemzetközi tudományos életben, hanem közvetlenül is segítse azt a jogalkalmazói munkát, amit a magyar ügyészek végeznek. Ha a kettőnek kialakul egy jó egyensúlya, az mindenki számára hasznos lehet.

A kutatás kezdettől fogva fontos része az életének, PhD-fokozatot is szerzett.

Milyen hozzáadott értéket jelent az életében a tudományos gondolkodás?

Nagyon sokat adott nekem. A tanulmányok, könyvek, cikkek olvasása, írása, a tudomány művelése önmagában kreatívabbá teszi az embert, más szemmel tudja nézni a világot. Egy kicsit jobban tud fókuszálni fontos pontokra, logikusabb lesz a gondolkodása. Mindig olyan területet választottam, ami nagy fontossággal bírt

a tudományban. Ahogyan említettem, a számítógépes család volt a kutatási témám, majd nemzetközi büntetőjoggal kezdtem el foglalkozni, ami akkor Magyarországon, a szocializmusban nem volt nagyon frekvenciát ága a büntetőjogi tudománynak. Abban az időben egy gyanús kapitalista terméknek tűnt. Ugyanakkor a rendszerváltás után a nemzetközi büntetőjog nemcsak mint tudomány értékelődött fel, hanem a gyakorlati kérdései is nagyon fontossá váltak, gondoljunk csak a háborús vagy népellenes bűntettek elkövetőinek lehetséges felelősségre vonására, az igazságtételre. A PhD-értekezésemet mentelmi jog témában írtam. Ezt mind a mai napig egy olyan fontos közjogi kérdésnek tartom, amely nem az íróasztalfiókok-

nak írt tanulmányokban realizálódik csak, hanem a napi életben, legyen szó Magyarországon a mentelmi jogról mint büntethetőségi akadályról vagy pedig nemzetközi szintén, hiszen Magyarországnak

is van olyan mentelmi ügye, ami európai parlamenti képviselőt érint. Nagyon fontos, hogy tisztában legyünk az elvekkel; ne csak a szabályokkal, hanem azok gyakorlati alkalmazási lehetőségeivel is. A kutatási eredményeimet mindig tudtam hasznosítani a gyakorlati munkám során, és egyfajta gondolkodási többletet jelentett, amit aztán a jogalkalmazási helyzetekben is tudtam alkalmazni.

Most ismét egy olyan témát kutatok, amely aktuális. Ez az Európai Unió pénzügyi érdekeinek a védelme. Ezzel összefüggésben az európai ügyész intézményének létrehozatala is napirenden van az unióban: 2013 óta ismert az Európai Bizottságnak az a javaslata, hogy az EU működési szabályzatának alapján létrehozzák az európai ügyész intézményét. Ezzel kapcsolatban több tervezet látott már napvilágot. Gyakorlati szakemberek és tudósok részletesen foglalkoznak ezzel a bonyolult, fontos elméleti és nagyon nehezen feloldható gyakorlati kérdéseket felvető intézménnyel.

*„Mindig is szívesen kutattam,
de azt az elvet vallottam,
hogy nem elég csak elméletileg
művelni a tudományt, hanem arra is
figyelni kell, hogy ez a gyakorlati életben
hogyan hasznosítható.”*

Nemzetközi joggal kapcsolatos tudását külföldi posztgraduális képzéseken igyekezett elmélyíteni. Úgy tudom, hogy részt vett ilyenén a Strasbourg-i Egyetemen és a Hágai Nemzetközi Jogi Akadémián. Milyen speciális ismereteket sajátított el?

A Strasbourg-i Egyetemen egy jog-összehasonlítás témájú posztgraduális képzésen vettem részt, ahol a nagy európai jogrendszereket hasonlítottuk össze: azt, hogy milyen módon alakultak egymás mellett, egymást építve és egymással kölcsönhatásban, kezdve a római jogtól a kontinentális jogrendszeren keresztül egészen az angolszász jogig. Áttekintettük, hogy a kezdetektől napjainkig hogyan fejlődtek, hogyan hatottak egymásra és akkor, a nyolcvanas években milyen kölcsönhatásban voltak egymással. Abban az időben még létező volt a szocialista típusú jogrendszer. Ennek a jellemzőit is neves előadóktól hallhattam. A Hágai Nemzetközi Jogi

Akadémián alapvetően nemzetközi jogi stúdiumokat ismerhettem meg a nemzetközi bíróság épületében. A nemzetközi jog fejlődését tanították, különös figyelemmel azokra az esetekre, amelyeket a bíróság elbírált, és amelyek rendkívül fontosak voltak egész Európa, sőt a világ számára is.

A kutatás mellett mindig is tanított, először az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Büntetőjogi Tanszékén, illetve a Rendészettudományi Kar jogelőd intézményében is. Mit jelent manapság az oktatás az életében?

1984 óta tanítok a Rendőrtiszti Főiskolán, ahová Békés Imre professzor úr meghívására érkeztem. Mindig szívesen oktattam itt, mert ebben az intézményben jobban a napi gyakorlathoz lehetett igazítani a büntetőjog oktatását. Ma ugyanazokban a termekben oktatok az RTK-n, mint a nyolcvanas években.

Milyen változásokat tapasztalt az egyetemmé válás, a karrá alakulás folyamatában?

Történt egy igazi korszakváltás, mert a főiskola irányvonala és az egyetemé csak részben egyezett meg. Önmagában az a tény, hogy alapképzésben és mesterképzésben is folyik az oktatás, más minőségű tanítást kíván meg.

Ez a fokozatosság azt is lehetővé teszi, hogy a többszintű képzés révén a gyakorlatban is más szerepet szánjunk azoknak a hallgatóknak, akik az alapképzést végzik el, és ehhez tudjuk igazítani a tananyagot is.

Az egyetemi képzésnek nagyobb elméleti megalapozottsága van, mint korábban a főiskolainak. Az alapképzés arra nyújt lehetőséget, hogy a megszerzett elméleti szint alapul szolgáljon egy magasabb, tudományos jellegű képzéshez, ami ilyen értelemben nem volt meg a főiskolán. Jobban hasznosítható ez a rendszer a gyakorlatban is, jobban orientál, jobb alapokat nyújt egy nagyobb elméleti tudás megszerzéséhez.

Ebben a tanévben vette át a Rendészettudományi Kar Büntetőjogi Tanszékének vezetését. Milyen elképzelései vannak a tanszék jövőjéről?

Szeretném, ha a kollégák minél magasabb szinten oktatnák a tárgyakat, ehhez fontosnak tartom, hogy a tanszéki munkatársak képezzék magukat, ezáltal biztosított lesz a hallgatók magasabb szintű büntetőjogi képzése is. Szeretném azt, ha a képzés kicsit koherensebb lenne, az elmélet és a gyakorlat jobban kiegészítené egymást. Viszonylag csekély óraszám esetében azon általános elvek tanítását szükséges előtérbe helyezni, amelyek nélkülözhetetlenek. Szeretném, ha a képzésben sokkal hangsúlyosabban tudnánk alkalmazni a számítástechnikai eszközöket. A tudományos teljesítmény kiemelt helyen kell, hogy szerepeljen ezen a tanszéken is. A hallgatók és az oktatók között egyetértésnek kell kialakulnia ab-

ban, hogy a büntetőjog egy fontos tárgy, amit jó oktatni és hallgatni is.

Mi a legfontosabb, legspeciálisabb büntetőjogi ismeret, amelyet egy leendő rendőrnek feltétlenül el kell sajátítania?

„A büntetőjog tele van garanciális elvekkel, egy vezetőnek, parancsnoknak is mindig tudnia kell, hogy melyek a korlátok és a lehetőségek. Ez utóbbiakat ki kell használni, a korlátokat viszont nem lehet átlépni.”

A legfontosabbnak azt tartom, ha egy hallgató sikeresen abszolválja a tárgyat, akkor a későbbiekben, amikor az élete során találkozik egy-egy jogdogmatikai problémával, ismerje fel azt, és tudja, hogy a megoldást merre kell keresnie. Büntetőjogi szakemberek segít-

hetnek ebben, ugyanakkor tudni kell, hogy mit és miért kérdezőnk, hogy mit szeretnénk vele elérni.

Most készül az új büntetőeljárási törvény. Legfőbb ügyészként milyen elvárásai vannak a törvénnyel kapcsolatban?

Alapvetően azt várom, hogy a büntetőügyek gyorsabban, hatékonyabban és az anyagi igazságnak megfelelően oldódjanak meg. Az új büntető-eljárásjogi kódex legfőbb jellemzői a maitól eltérően az legyen, hogy nagyobb teret adjon az egyszerűsítésre, ugyanakkor a garanciális elemeket tartsa meg, de egy gyorsabb és hatékonyabb büntetőeljárást tegyen lehetővé. Az intézményrendszer, a hatáskörök és az eljárási szabályok kialakulóban vannak. Különösen fontosnak tartom a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazását, az így nyert adatoknak a bizonyításba való beépítését, bizonyítékként való felhasználását. Szükség van változtatásra, amely – a garanciális elemek megtartása mellett – egy jobb felhasználhatóságot tenne lehetővé. Egy bizonyítékok körét szélesítő szabályozást tudnék elképzelni. Nagyon fontosnak tartom annak eldöntését, hogy az érdemi bizonyítás hol történjen, mert azt nem tartom jónak, hogy mind a nyomozati, mind a bírósági szakban teljes körű bizonyítás folyik. Ez a hatékonyság és a gyorsaság rovására megy.

Az RTK-n leendő parancsnokokat nevelünk. Mit tanácsolna számukra? Ön szerint milyen a jó vezető? Milyen alapelveket követett vezetőként élete során?

Az ügyészség hierarchikus szervezet, de más típusú természetesen, mint a rendőrség, a rendvédelmi szervek. Ma már, a XXI. században az ilyen függelmi viszonyokon alapuló szervezet irányítása, vezetése is egyfajta menedzserszemléletet igényel. Irányítani, vezetni egy szervezeti egységet vagy egy szervezetet csak akkor lehet, ha azt átlátja a vezető, és egy minimális szinten tisztában van azokkal a feladatokkal, amelyeket

a beosztottak, alárendeltek látnak el. Persze nem neki kell mindent megoldania, hanem azt kell biztosítani, hogy a szervezetben megoldódjanak ezek a kérdések. Ez egy más szemléletet igényel, mint amikor valaki úgy gondolja, hogy minden problémát csak személyesen ő oldhat meg. Ez egy más jellegű tudást igényel, más típusú büntetőjogi tudást is. A büntetőjog tele van garanciális elvekkel, egy vezetőnek, parancsnoknak is mindig tudnia kell, hogy melyek a korlátok és a lehetőségek. Ez utóbbiakat ki kell használni, a korlátokat viszont nem lehet átlépni.

„Az RTK a rendészettudomány fellegvára lett”

DR. HABIL. KOVÁCS GÁBOR
rendőr dandártábornok, tanszékvezető
egyetem docens, az NKE oktatási
rektorhelyettese

27 éve oktatja a jövő tisztjeit. Végigjárta az oktatói beosztásokat és a rendfokozati lépcsőket. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem megalapítása óta oktatási rektorhelyettesként kiemelkedő munkát végzett. Az RTK Rendészeti Vezetéstudományi Tanszékén oktatói és tanszékvezetői feladatokat is ellát. Tábornok úr az elmúlt négy év eredményeit sikertörténetként éli meg, ugyanis megítélése szerint az intézményre a nemzetközi partnerek is példaként tekintenek.

A Kossuth Lajos Katonai Főiskola Határőr Szakán határőrtiszt és általános gépész üzemmérnöki oklevelet szerzett 1987-ben.

A négyéves határőr tisztképzés utolsó évfolyamán végeztem, velünk párhuzamosan tanultak az akkor új, hároméves képzésben részt vevő határőrtiszt hallgatók is – per-

sze ők már nem kaptak mérnöki diplomát. 1987-ben dupla évfolyam végzett, alig fértünk el a tiszttavatáson a Kossuth Téren. Ez a szak a határőr őrsparancsnoki beosztásra készített fel bennünket. Visszatekintve nagyon jó iskola volt a Kossuth Főiskola, azon belül a Határőr Tanszék.

1989-ben a Kossuth Lajos Katonai Főiskola Határőr Tanszékén, a Katonai Szakcsoportban a tanszék oktatója, később szakcsoportvezetője lett, ahol a határőrharcászat és a lökiképzés oktatásával foglalkozott.

Frissen végzett tisztként a Győri vagy Soproni Határőr Kerületparancsnoksághoz szerettem volna kerülni, de nekem első tiszti beosztást csak a Nagykanizsai, a Zalaegerszei és a Pécsi Határőr Kerületnél ajánlottak. A legjobb barátom nagykanizsai volt, ezért esett erre a választásom. Így az első tiszti beosztásomat a Nagykanizsai Határőr Kerületnél, a Rédcis II., Dedeskecskés határőrőrsön teljesítettem parancsnokhelyettesi beosztásban. Már főiskolai hallgatóként is tetszett az oktatói munka, de az akkori tanszékvezetőm és osztályfőnököm nyilvánvalóvá tette számomra, hogy a diplomaszerezés után először gyakorlati tapasztalatot kell szereznem. Így kerültem a határhoz, ahol 10 hónapig parancsnokhelyettesként dolgoztam, majd az évfolyamunkból az elsők között őrsparancsnoknak neveztek ki. Két nagyon mozgalmas év elteltével újra találkoztam a már említett tanszékvezetővel, aki megkért, hogy pályázzak az oktatói helyek egyikére, amelyet a Határőr Tanszéken meghirdettek.

A szüleim is pedagógusok voltak, gyermekkoromban szinte minden időmet az iskolában töltöttem, hiszen szolgálati lakásunk az iskolában volt. Már akkor megtetszett nekem ez a hivatás. Nagyon szeretek tanítani, a hallgatók is kedvelnek, bár szigorú és követelményteremtő vagyok. Az oktatói munka hallgatói értékelésén folyamatosan jó eredményeket érek el.

Mikor visszakerültem a Határőr Tanszékre jelez-
ték, hogy az oktatókkal szemben elvárás a pedagógiai
végzettség. Magam is vallom azt, hogy a szakmai fel-
készültség önmagában esetenként kevés lehet az oktatói
munka során, elengedhetetlenek a pedagógiai és didak-
tikai ismeretek. Hasznos dolgokat tanultam, amikor
elvégeztem a kollégiumi nevelőtanári szakot.

1992-ben jelentkeztem a Zrínyi Miklós Katonai
Akadémia határőr törzstiszti
tanfolyamára. Ennek elvégzése
után folytattam az egyetemi
tanulmányaimat, melyet 1995
júliusában kiváló eredménnyel
fejeztem be, így megszereztem
a magasabb képesítésű hadmű-
veleti-harcászati tiszti végzett-
séget is.

Ezt követően – folytat-
va a munkámat a tanszéken –
a katonai szakcsoport vezetője
lettem, ahol kollégáimmal a határőrharcászat és a löki-
képzés oktatásával foglalkoztam. Ebben az időszakban
alakultak a határőrségnél a határvadász akciószázadok.
Számos felkészítő tanfolyamot szerveztünk, és mun-
katársaimmal kidolgoztuk az alkalmazásuk elméleti
alapjait.

A ZMNE Hadtudományi Doktori Iskola elvégzését
követően, 2002-ben elkészítettem a doktori disszertá-
ciómat, *A határőrségi csapaterő határrendészeti alkal-
mazásának szükségessége, elvei, módszerei és lehetőségei*
címmel.

***1991 és 1992 között hallgatói századparancsnok be-
osztást töltött be a határőr hallgatói századnál.***

Igen, fiatal tisztként a hallgatók mindennapi életének
a szervezésével is foglalkoztam, ez is kiemelkedően ér-
dekes és szép feladat volt.

***2008 szeptemberétől a Rendőrtiszti Főiskola Vezetés-
elméleti Tanszékén – egyetemi docensi beosztásban –
oktatási feladatokat látott el.***

*„Az elmúlt négy és fél évet én
sikertörténetként élem meg,
mindenki megfeszített tempóban
dolgozott, és az eredményeket látva
megérte. Európában is egyedülálló
egyetem jött létre néhány év alatt,
mindenhol jó példaként tekintenek
az intézményünkre.”*

A tudományos diákköri munkámat is *Az őrsparancsnok
vezetési stílusát meghatározó elméleti és gyakorlati kérdé-
sek* címmel írtam, már akkor is érdekelték a vezetésem-
leti problémák. A határőrségnél, a jugoszláv határ mellett
egyedül én voltam hivatásos a 25 sorkatona mellett. Meg
kellett tanulnom, hogyan állítsam az embereket magam
mellé ahhoz, hogy eredményesen őrizzük az államhatárt.
Az életünket saját magunknak szerveztük meg, telje-
sen önellátóak voltunk.

Mindent meg kellett ta-
nulnom az étrendszer-
készítéstől a leltározásig,
a szolgálati állatok ellá-
tásáig... Egy jó örökséget
vettem át az elődömtől,
sokat tanultam tőle, a ve-
zetésem mellett megőriz-
tük, növeltük az alegység
korábbi jó hírnevét.

***2010. május és 2011. november között Ankarában
egy európai uniós, ún. Twinning projekt keretében
18 hónapig hosszú távú szakértői tevékenységet vég-
zett. Az ezt megelőző időszakban egyébként együtt
dolgoztunk a tanszéken is, emlékeimben él a kiutazá-
sának pillanata.***

Már korábban is dolgoztam Törökországban szakértő-
ként egy határőr tisztképzési projekten, ahol a spanyol
kollégákkal dolgoztunk együtt. Itt a török integrált
határellenőrzési rendszer létrehozása volt a fő cél. Az ala-
poktól kezdtünk el építkezni. A török államhatár ren-
dészetében részt vevő szervezetek gyakorlatilag nem
kommunikáltak egymással. Nagyon nehezen indult
a projekt, de a végére eredményes volt, az együttműködő
szervezetek felismerték a közös munkában rejlő siker le-
hetőségét. Minden anyagot előkészítettünk, ami a török
határőrség létrehozásához szükséges volt, az állomány-
táblától kezdve a határőrizeti törvényen át a hosszú távú
stratégiáig. Az akkori politikai viszonyok azonban nem
tették lehetővé a szervezet létrehozását. Ebben az idő-
ben zajlott az iraki háború, forrongások voltak a szír

határnál. Szakmailag hasznos időszaka volt az életemnek, számos uniós szakértővel dolgoztam együtt, és persze a török parti őrség, csendőrség, rendőrség, vámőrség, hadsereg vezetőivel és munkatársaival.

Szakértői szemmel mi a véleménye a jelenlegi törökországi helyzetről?

Véleményem szerint Törökországban az európai uniós elveknek megfelelő határőr szervezet egyhamar biztosan nem szerveződik. Amikor szakértőként ott dolgoztam, akkor is hetente robbantások és merényletek nehezítették az emberek életét, de most még rosszabb a helyzet. A projekt lezárását követően egy alkalommal megpróbáltam munkatársaimat felkeresni, de már egy év elteltével sem találtam a helyükön a régi kollégákat: addigra már majdnem mindenkit áthelyeztek, leváltottak.

Az RTK Rendészeti Vezetéstudományi Tanszékén tanszékvezetői feladatokat lát el. Miről folytat tudományos kutatást mostanában?

Vezetéstudományi és határrendészeti témakörökben kutatok, a tömeges méretű illegális migráció kérdése nagyon aktuális. A határrendészetre ható általános és speciális elvekkel is foglalkozom, amit kevesen kutatnak. Ezek mellett a rendészeti vezetési kultúra kérdése a kedvenc témám. Érdekes lenne megvizsgálni a Nemzeti Közszerületi Egyetem szervezeti kultúráját, hiszen itt különböző hivatásrendek dolgoznak együtt. Az egyetem megalakulásának kezdetén az oktatási rektorhelyettesi értekezleteken előfordult, hogy egy-egy feladatot mindenki másként értelmezett, azokat más minőségben hajtották végre. Ma mindenki érti, mit szeretnék elérni, a követelmények pedig mindenkinek egyformák, legyen az civil vagy egyenruhás kolléga!

A vezetési elvek, módszerek, amelyeket már évek óta tanítok, a gyakorlatban is jól működnek. Nagyon fontosnak tartom az előrelátó és pontos tervezést. Erre rá kell szólni az időt! Az oktatási rektorhelyettesi szakirányítás éves és havi tervezési rendszer alapján végzi a feladatokat. A havi munkaterv a titkárságon, a faliújságon látható, mindenki látja a szervezet, a saját és mások feladatait, ná-

lunk ez a munkamódszer vált be. Ha egyszer átadom ezt a beosztást valakinek, könnyű dolga lesz, mert csak előveszi az oktatási rektorhelyettes éves és havi munkatervét, és abban ott szerepel minden, a tanévet, az oktatást érintő feladat. Csak meg kell szervezni a végrehajtását – ami nem egyszerű dolog!

Szakirányfelelőse a rendészeti vezető mesterképzésnek.

Kiemelten kezelem azt, hogy a képzési dokumentumok korszerűek legyenek, és megfeleljenek a hallgatói és a képzést megrendelő szervezetek igényeinek. Több felmérést végeztünk ezzel a céllal a hallgatók körében, ezek eredményeként a korábbi években többször átdolgoztuk a tematikát. Ezt a mesterképzést az egyik legmeghatározóbb képzésnek tartom az egyetemen.

2012 februárjától az NKE oktatási rektorhelyettese lett.

Az egyetem továbbfejlesztette és meghaladta az elődintézmények eredményeit, hiszen az itt végzett oktatói és kutatómunka nemzetközi mércével mérve is megfelel a velünk szemben támasztott magas elvárásoknak. Mindenkor feladatunk az egyetem tudományos-szellemi központ jellegének erősítése, a közös, illetve összehangolt kutatások, a tudományos kutatás gyakorlatorientáltságának és hatékonyságának fokozása. Át- és továbbképző programjainkkal biztosítjuk az élethosszig tartó tanulás periodikus, célorientált lehetőségét. Az elmúlt négy és fél évet én sikertörténetként élem meg, mindenki megfeszített tempóban dolgozott, és az eredményeket látva megértte. Európában is egyedülálló egyetem jött létre néhány év alatt, mindenhol jó példaként tekintenek az intézményünkre.

A Rendészettudományi Karnak mi a szerepe a Nemzeti Közszerületi Egyetemen?

A rendészet tudományként történő elismerése óriási lépcsőfok volt az életünkben, a doktori iskolában minőségi képzést folytatunk, erre a témavezetők és Kerezi Klára professzor asszony a garancia. Mi, oktatók hozzájárulunk

a rendészettudomány minőségi fejlődéséhez, megélénkült a publikációs tevékenység is a karon, jó úton haladunk afelé, hogy a rendészettudomány fellelőjére legyen az egyetem Rendészettudományi Kara. A kar jelenlegi teljesítménye már messze túlmutat az akkori Rendőrtiszti Főiskolán. Nagyon elégedett vagyok az RTK oktatói állományával, értik az egyetem vezetőinek az elvárásait.

Az NKE évek óta nagy sikerrel részt vesz az Educatio kiállításon.

Igen, minden évben új arculattal jelenünk meg, nagyon népszerű a standunk, ez a rendezvény jó fórum arra, hogy bemutassuk egyetemünket, és új hallgatókat toborozunk.

A közszolgálati gyakorlatokat évek óta vezeti.

A szívemnek nagyon kedves ez a gyakorlat. Amikor a határőrharcászat szakcsoport vezetője voltam, olyan gyakorlatokat vezettem, melynek végrehatása során a tiszti hallgatók voltak a parancsnokok, az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola tanulói pedig a végrehajtó állomány tagjai. Csobánkán a tisztjelöltek és a tiszthelyettes tanulók közösen dolgoztak egy-egy feladat gyakorlati megoldásán. Abban az időben az informatikai technika

nem volt még a mostani szinten, de az egyik mobilszolgáltatótól kölcsönbe kaptunk negyven készüléket. Egy program segítségével – a cellainformációk alapján – be tudtuk mérni a mobiltelefonok tartózkodási helyeit. Egy másik alkalommal a gyakorlat során a déli határra küldtem a hallgatóimat, én pedig a budapesti vezetésirányítási központban tájékozódtam, hogy a magyar–szerb határon a határőrizeti zárás hol helyezkedik el.

A megszerzett gyakorlati tapasztalataimat is hasznosítva kezdtem el munkatársaimmal szervezni az egyetemi közös közszolgálati gyakorlatokat. Legutóbb öt országból érkeztek hozzánk a külföldi tanintézetek oktatói, hallgatói, akikkel közösen hajtottunk végre feladatokat, az összegyűjtött tapasztalatokat magyar és angol nyelvű tanulmánykötetben jelentetjük meg. A *Vadvíz 2013* egy árvízi helyzetet dolgozott fel, a *Végvár 2014, 2015* egy tömeges méretű migrációs helyzetet kezelte, a *Vihar 2016* pedig egy természeti katasztrófát modellezett.

A jövő évi gyakorlat előkészítése folyamatban van, várom a Fenntartói Testület állásfoglalását a témában. Fontosnak tartom, hogy a hivatásrendek megismerjék egymás tevékenységét, hiszen békében és veszély idején is közösen kell végrehajtani a feladatokat, szolgálni hazánkat és a magyar nemzetet!

„Egy kiváló szellemű főiskola megbecsült tagja lehettem”

PROF. DR. FINSZTER GÉZA
ny. rendőr ezredes, a Nemzeti
Köszolgálati Egyetem professor emeritusa

A Rendőrtiszti Főiskola megalapításának pillanatától emblematisz mővelője a rendészettudománynak, az elmőlt évtizedek során elévőlhetetlen érdemeket szerzett rendészettelméleti kutatásaival. A professzor a visszaemlékezéseiben felidőzte, hogy nyugat-európai színvonalú jogi képzés folyt a főiskolán. Üdvözli az egyetemmé válást, azonban úgy véli, az integráció csak akkor lehet hatékony, ha a karok meg tudják őrizni szakmai integritásukat, önállóságukat és autonómiájukat.

1968-ban szerzett jogi diplomát az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán.

Már a gimnáziumi éveim alatt úgy döntöttem, hogy a jogi egyetemen folytatom a tanulmányaimat. A nap-pali tagozat elvégzése után lettem rendőr, de engem igazán nem a büntetőjog vonzott, a polgári jog sokkal

inkább. A későbbiekben a közigazgatási jog is egyre inkább elkezdett érdekelni, de a számomra vonzó terület továbbra is a polgári jog maradt, ami azért messze esik a rendészettől. A rokonaim között volt egy nagyon érdekes személyiség, aki úgy végezte el a jogi egyetemet, hogy közben a Ludovika Akadémián is tanult. Vele beszélgetve már gyermekkoromban megismerhettem a jognak azokat a rejtelseit, amelyeket csak az tudhat, aki jogi tanulmányokra adja a fejét.

Rövid bírósági gyakornoki munka után, 1968-tól 1997-ig szolgált hivatásos tisztként, a BM Vizsgálati Osztályának beosztottja, aztán vizsgáló, majd alosztályvezető lett.

A jogi egyetem elvégzése után évfolyamunkból huszonhárman voltunk, akik a fogalmazói kinevezésüket várták, ugyanis a bírói szakvizsgához ezen a pozíción át vezetett az út, és a fogalmazói fizetések sem voltak rosszak akkoriban. Mikor azonban a Pesti Központi Kerületi Bíróságon kihirdették, hogy mindenki keressen magának munkahelyet, mert ennyi fogalmazói állás nincs, akkor szükségserővé vált a pályamódosítás. Segítséget kértem a jogi egyetem államigazgatási tanszékének vezetőjétől, akinél korábban demonstrátorként tevékenykedtem. Ő arról tájékoztattott, hogy a Belügyminisztérium Állambiztonsági Szolgálatának Vizsgálati Osztályára jogot végzett munkatársakat keresnek, ez akkor egy megtisztelő beosztás volt. Jelentkeztem a meghirdetett állásra, és felvételt nyertem. Majd részt vettem egy, a Rendőrákadémia által szervezett, három hónapos rendőrszakmai átképzésen. Ez a kurzus azoknak a jelentkezőknek volt rendszeresítve, akik valamilyen egyetemi végzettséggel rendelkeztek. A képzésen a jog alapjait sajátítottuk el: államigazgatási jog, az államszervezet ismerete, büntető anyagi jog, büntető eljárásjog tárgyaink voltak. Az átképzésben résztvevők közül jogásként másodmagammal

később a tanításba is bekapcsolódtunk. Az oktatással ekkor kerültem először közelebbi kapcsolatba.

A Nemzetbiztonsági Hivatal szakszolgálati igazgatója, majd a BM rendészeti helyettes államtitkárság főosztályvezetője is volt.

A rendszerváltást követően, amikor felmerült a feladat, hogy meg kell szüntetni a III/III-as csoportfőnökséget, és újjá kell szervezni az akkori Nemzetbiztonsági Szolgálatot négy szolgálat létrehozásával, akkor felkértek, hogy a technikai csoportfőnökségnek mint önálló igazgatóságnak legyek a vezetője. Ebben a pozícióban csak bő fél évet töltöttem, majd átkerültem a Belügyminisztériumba, a rendészeti helyettes államtitkárság főosztályvezetői beosztásába, ezt a helyettes államtitkárság megszűnéséig, 1993-ig töltöttem be.

A Belügyminisztérium megbízásából szakértő volt az Európa Tanács rendőrségi szakbizottsága mellett Strasbourgban.

Amikor 1990–1991-ben a helyettes államtitkárságon dolgoztam, akkor lettem szakértője az Európa Tanács rendőri szakbizottságának. Több nemzetközi ajánlás kidolgozásában vettünk részt, mint például az emberi jogok és a rendőrség, a rendőrség etikai kódexe. Nagyon érdekes szakasza volt a pályafutásomnak ez az időszak, mely jó alkalmat teremtett a nemzetközi irodalom megismerésére, idegen nyelvű publikációk írására, valamint a nyelvgyakorlásra is.

1984-ben védte meg kandidátusi értekezését, és lett a Belügyi Szemle című folyóirat főszerkesztője.

A mostanival hogyan tudná összehasonlítani a lapot?

Ha valaki most megnézne például egy 1984-es lapszámot, akkor azt tapasztalná, hogy egy nagyon erősen tagolt belső rovatrenddel rendelkező újság volt, amely interjúkat, közlekedési, bűnügyi, technikai rovatokat tartalmazott. Mindehhez egy nagyon komoly apparátusra volt szükség: az újságot egy tizenkét tagú, szak-

emberekből álló szerkesztőség irányította. Szakmailag egy nagyon színvonalas lap volt, de a pártállami sajtó részeként bizonyos tartalmaknak kötelezően meg kellett jelennie, így erősen át volt politizálva. Mindemelllett a szakmai problémákat nagyon bátran, nyíltan, őszintén fogalmazták meg a szerzők. A *Belügyi Szemlé*be egyébként a szolgálati út kikerülésével is lehetett írni. Mostanra a lapban, az írásokban az elmélet, a tudomány vált meghatározóvá. A Magyar Tudományos Akadémia 2004-ben a legmagasabb, „A” kategóriás elméleti folyóiratok sorába emelte a lapot, a benne megjelenő elméleti cikkeket nagyon rangos szerzők jegyzik.

A Rendőrtiszti Főiskolán a hetvenes évek elejétől tanított óraadó tanárként.

Ahogy említettem, a Rendőrtiszti Főiskolán már 1974-től órákat adtam. Kratochwill Ferenc tanár úr volt a büntető eljárásjog tantárgy oktatója a főiskolán, akko-

riban a jogi egyetemek legjobb tanárai oktattak nálunk. Kratochwill tanár úr szemináriumára még joghallgatóként jártam. Mivel tudta, hogy a vizsgálati

„Vannak olyan szakmák, ahol az alapokat a mindennapi gyakorlatban lehet igazán elsajátítani.”

osztályon dolgozom, így jól ismerem a büntető eljárásjog gyakorlati oldalát, felkért, hogy legyek főiskolai óraadó tanár, ami nagy megtiszteltetés volt számomra. 1974-től 1984-ig ezt a tárgyat tanítottam, kizárólag az állambiztonsági tagozatos osztályoknak. Nagyon élveztem ezt a tevékenységet, mert egy kiváló szellemű oktatási szakcsoportnak lehettem a megbecsült tagja. A főiskolára annak idején külsősök nem jelentkezhettek, ez egy igazi szakiskola volt, az itt tanuláshoz szakmai előéletre volt szükség. Általában 4-5 éves szakmai gyakorlattal kellett rendelkezni, és a jól teljesítők közül kerültek ki a hallgatók, akik nagyrészt már harminc éven felüliek voltak. A legszebb tanári élményeim ebben a korszakban éltem át. Minden héten a napi gyakorlatot vittem be az órákra, a hallgatók pedig, akik mögött hosszú évek tapasztalatai álltak, a legizgalmasabbnak az elmélet gyakorlati jogi értelmezését találták. Nagyon nyitott és érdeklődő volt

a hallgatóság. Vannak olyan szakmák, ahol az alapokat a mindennapi gyakorlatban lehet igazán elsajátítani. A rendőri szakma tipikusan ilyen. Az 1990-es évek elején véleményt mondhattam a rendőrképzés jövőjéről, és ezt ezekre a régebbi tapasztalataimra építettem, miszerint meg kellene őrizni a szakiskolai jelleget, és bizonyos gyakorlat után, a gyakorlati szelekciót követően kezdhetnék meg a hallgatók felsőfokú tanulmányaikat.

A parancsnokok tevékenységére vissza tud emlékezni?

A legtöbb időt Györök Ferenc parancsnoksága alatt töltöttem el a főiskolán, akinek 20-25 éves gyakorlati, rendőri vezetői tapasztalata volt. Nagyon nagyra értékelte és mélységesen tisztelte az elméleti tudást, ezért is csábította el a tanári kar legnagyobb részét a jogi egyetemekről. Ízig-vérig rendőr volt, példás katonai fegyelmet követelt meg és óriási munkabírással rendelkezett. Körültekintően törekedett az oktatás elméleti és a gyakorlati elemeinek optimális kialakítására. 1991-ben egy nemzetközi vizsgálat megállapította, hogy kiemelkedően magas szintű, nyugat-európai színvonalú jogi képzés folyik a főiskolán, ami Györök parancsnok úr következetes munkájának volt köszönhető.

Kratochwill Ferenc parancsnok úr időszakában is tanítottam az intézményben. Feri bácsi bebizonyította, hogy igazi felsőoktatási intézményt tud létrehozni, úgy, ahogyan ezt Miskolcon is tette, ahol felépített egy jogi kart és megszervezte annak működését. Mindezt a főiskolán is szeretne volna megvalósítani, de ebben egyrészt megakadályozta betegsége, másrészt állandó viták folytak arról, hogy milyen legyen egy felsőoktatási rendőr szakiskola, amely problémára abban az időben sem a tudománynak, sem a szakmának, sem a közvéleménynek nem volt igazán válasza. Kratochwill Ferenc egyedül nem tudta a csatákat megvívni. A végtelen humán

volt rá jellemző, ez a szellemiség hatotta át a főiskolát is, és bár rövid ideig volt parancsnok, ez az időszak meghatározóvá vált az intézmény életében.

A Rendőrtiszti Főiskola tudományos főigazgató-helyettese is volt. A főiskolán megalapított rendészeti kutatóintézet vezetőjeként is tevékenykedett.

1993 és 1997 között töltöttem be ezt a pozíciót, Dános Valér és Fazekas Attila vezetése idején. Az intézetvezetői tevékenység összefüggött a tudományos főigazgató-helyettesi beosztással. Az intézet kialakítása Kratochwill Ferenc ötlete volt, a vezetéselméleti tanszékét akarta átalakítani egy kutatóintézetté. 1990-ben a főiskolán megszűnt a vezetőképzés, és 1995-ben az újonnan alapított rendészeti kutatóintézetre hárult a feladat, hogy újjászerveze, újra elindítsa a vezetőképzését, elsősorban az Országos Rendőr-főkapitányságon. Akkor szerveztük a kapitányságvezetői tanfolyamokat, amiből később egy szélesebb körű

„Alkotmányos rendszerben a rendőrség nem működhet rendőrségi törvény nélkül, a jogalkotásnak az elméleti alapját is meg kell teremteni a nemzetközi irodalom tanulmányozásával, a hazai rendészeti szakirodalom újrafelfedezésével, a tapasztalatok feldolgozásával...”

továbbképzési rendszer lett, majd az intézet átköltözött Adyligetre. Több kutatási megbízást is kaptunk, legfőbb megrendelőnk az Országos Rendőr-főkapitányság volt. Rövid, de nagyon érdekes időszaka volt ez az életemnek. 1997-ig vezettem az intézetet, majd átkerültem az Országos Kriminológiai Intézetbe, az OKRI-ba.

1997 és 2010 között részt is vett az intézet új arculatának kialakításában. Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai Intézetének igazgatójaként is tevékenykedett.

Az OKRI eredetileg 1961-ban úgy jött létre, mint Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézet. Időközben azonban kiderült, hogy a kriminalisztika művelése a nyomozati gyakorlattal közvetlen kapcsolatot, továbbá laboratóriumi háttérrel feltételez, ami ugyan létezett, de annak tevékenysége csak nagyon szűk területre

korlátozódott. Egyre inkább egyértelművé vált, hogy a kriminalisztikának itt nincsenek meg a tárgyi és humán feltételei. Az volt tehát a feladat, hogy a kriminalisztikával foglalkozó területeket leválasszam, és mindez átkerült a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézetbe. Ezek után az OKRI fő arculata a kriminológia maradt. A rendszerváltás idején a BSZKI igazgatója is voltam egy rövid ideig, bár ide inkább természettudományos ismeretekre volt szükség, amivel az intézet tekintélyes igazgatója Kertész Imre korábban rendelkezett. Mielőtt azonban a természettudományos ismereteim bővítésébe kezdtem volna, jött a rendszerváltás, és a hírhedt Dunagate-botrány miatt, ahol az ügyet vizsgáló bizottság tagjának kértek fel, kénytelen voltam megválni az intézet igazgatói pozíciójától.

Az MTA doktora címet a rendészet elméletéről írt tanulmánya alapján, 2007-ben szerezte meg.

Ez egy nagyon érdekes munka volt, ezt a témát 1990 óta kutattam. A tanulmányom középpontjában a következők álltak: alkotmányos rendszerben a rendőrség nem működhet rendőrségi törvény nélkül, a jogalkotásnak az elméleti alapját is meg kell teremteni a nemzetközi irodalom tanulmányozásával, a hazai rendészeti szak-

irodalom újrafelfedezésével, a tapasztalatok feldolgozásával. Nem lehet a rendőrséget ugyanolyan struktúrában, szervezetben működtetni, mint a pártállam idején. A harmadik elméleti tétel az volt, hogy a törvényesség és az eredményesség ellentmondás a rendőrségnél. Mindezt elméleti alapon dolgoztam fel. Azt vallom: a tudománynak az a dolga, hogy a legkényesebb kérdéseket is feltegye.

Hogyan élte meg az egyetemmé válást?

Ez egy rangos elismerés, melyhez hozzájárult a mester szak elindítása. Ugyanakkor én az integrációval nem tudok teljes mértékben egyetérteni, mert a polgári, a katonai és rendőri erőknek csak kivételes esetekben kell együttműködniük. Ez a mostani integráció csak akkor lehet hatékony, ha a karok meg tudják őrizni szakmai integritásukat, autonómiájukat, önállóságukat.

Hogyan képzelem el a rendészeti felsőoktatást ötven év múlva?

Lehetséges tartom a jelenlegi struktúra hosszú távú továbbélését, akkor, ha az előbb említett feltételek közül két feltétel, a szakmai integritás és a kari autonómia megmarad.

„Hét évtized a bűnüldözés szolgálatában”

In memoriam PROF. DR. KATONA GÉZA
rendőr dandártábornok, jogász, az MTA
doktora, címzetes egyetemi tanár

Rendőri nemzedékek tanítója, kiváló parancsnok, a bűnüldözés nemzetközi hírű szakértője, a bűnügyi technika hazai fejlesztésének egyik kiemelkedő személyisége, aki 71 éve szerelt fel a rendőrségre. A bűnügyi tudományok gyakorlatát minden jelenleg is aktív tábornok az ő szakkönyveiből tanulta. Kivételes tehetségű tudós, akinek az életpályája a testület minden tagja számára példaértékű lehet. A tábornok 90 évesen is változatlan érdeklődéssel és töretlen lendülettel folytatta kutatói és publikációs munkásságát, a cikk megírásakor is egy tanulmányon dolgozott, melynek részleteibe is beavatott. Akkor még nem is sejtettem, hogy élete utolsó interjút én készíthettem vele.

A professzor életpályájának meghatározó évei voltak azok, amelyeket a Sárospataki Református Gimnázium-

ban töltött el. A magas színvonalú képzésnek köszönhetően angolul és németül is megtanult, a tudományos irodalomban így idegen nyelven is kiismerte magát, előadásokat tartott – többek között – a négyévenként megrendezett nemzetközi kriminalisztikai szimpóziumokon is. Nagy örömmel vette tudomásul, hogy a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Nagykönyvtárát egy amerikai szaklap a leggyönyörűbbek közé sorolta, hiszen őt is számos élmény fűzi a rendkívül ismert intézményhez. Elmondása szerint fiatalossága éveire nagy örömmel gondol vissza, a háború borzalmai ellenére is.

Az érettségit követően a Közgazdaság-tudományi Egyetemre jelentkezett, amely a negyvenes években népszerű felsőoktatási intézmény volt. Keresztféléves képzés keretében párhuzamosan tanult a jogi egyetemen is. 1945-ben szerelt fel a rendőrségre, a jogász végzettséget már hadnagyként szerezte meg, emlékei szerint abban az évben négyen végeztek: két pap és két rendőr. A későbbiek során, amikor a bűnügyi-technikai szakértői munkához elengedhetetlenek voltak a természettudományos ismeretek, elvégezte a vegyipari technikumot is.

A kriminalisztika tudománya iránti vonzalma a szolgálatellátás során alakult ki. Így emlékezett a kezdetekre: „A háború után alakult Sárospatakon a rendőrség, előzőleg ugyanis a csendőrség tartotta fenn a rendet. A Tokaj-Hegyalja borvidék településein, ha a vadorzók lelőtték egymást vagy betörés, lopás történt, és megérkezett az akkor még igencsak rutintalan és megfelelő felszerelés nélküli rendőrségre a feljelentés, a vezetőnk ráírta az aktára, hogy a nyomozó csoportnak nyomozásra kiadom. A tettes többnyire nem került elő, így túl sok ismeretet nem sajátítottam el a pályám kezdetén. Én viszont meg akartam találni a tetteseket, és rájöttem, hogy ahhoz bizonyítékok kellenek. Helyszíni szemle szervezetszerűen nem létezett, de már akkor elkezdtem porral, cigarettahamuval dolgozni a saját elképzeléseimnek

megfelelően. Egyre inkább elkezdtem érdeklődni a kriminalisztika tudománya iránt.”

A kivételesen tehetséges fiatal rendőrtiszt rövid, de annál hasznosabb parancsnoki gyakorlat után a jövő rendőreit oktatta, később pedig a mind rangosabbá váló belügyi szakfolyóirat szerkesztőjeként tevékenykedett. 1961-ben Dr. Kertész Imre – aki a Szovjetunióban jogi diplomát, majd kandidátusi fokozatot szerzett – vette át a Bűnügyi Technikai Osztály vezetését. Kettőjüket tekinthetjük az osztály, később az intézet alapítóinak. Itt válhatott Katona Géza is a kriminalisztika gyakorlatának és elméletének nemzetközi rangú művelőjévé. A professzor szerint a technika fejlődése az 1960-as évek elején vált igazán intenzívvé, ekkor több szakterület tudósaival kezdett el dolgozni, új irányokat akart kiépíteni.

Számtalan publikációt, monográfiát írt. A szakmai gyakorlatot kutatási forrásnak tekintő rendőrtiszt igen rövid idő alatt a hazai kriminalisztika legismertebb szerzői sorába emelkedett. 1961-ben jelent meg *A nyomok azonosítási vizsgálata a büntetőeljárársban* című monográfiája, amivel kandidátusi fokozatot szerzett, 1972-ben pedig a *Bizonyítási eszközök a XVIII–XIX. században: A kriminalisztika magyarországi előzményei* című disszertációja, amivel akadémiai doktor fokozatot szerzett. Az elmúlt évtizedek terméséből kiemelendő az öt európai ország kriminalisztikai irodalmába bevezető kötete és a bűnüldözés hazai gyakorlatának ötvenéves múltját felidéző személyes hangvételű visszaemlékezése, *A bűnüldözés fél évszázada*. Az eljárásjog elméleti kérdései iránti vonzalma kriminalisztikai kutatásai során erősödött, aminek egyik legértékesebb összefoglalását a *Kriminalisztika és a bűnügyi tudományok* című művében olvashatjuk. Ilyen alapozás mellett nem csoda, hogy az írástudók felelősségével hívta fel a figyelmet az igazságügyi szakértői terület 2005-ös szabályozásának súlyos fogyatékoságaira, amelyek kijavítására úgyszólván szellemi mozgalmat indított, és ennek során még eredményeket is elkönnyvelhetett. Időközben a Magyar Rendészettudományi Társaság tiszteletbeli elnöke is lett.

Életútjának egyik jellemző vonása az a felismerés, hogy a rendőrségi gyakorlat nem fejleszthető az elmé-

let nélkül, de az elmélet művelésétől tartózkodjék az, aki a közrendvédelem és bűnüldözés gyakorlatát nem ismeri. Katona Géza vezetői teljesítményében és tudományos eredményeiben a gyakorlat és az elmélet különleges ötvözete jelenik meg. Mindig is úgy vélte, hogy a rendészeti igazgatás megértése interdiszciplináris megközelítést igényel. Katona professzor kutatási területei között a kriminalisztika mellett jól megfért a kriminológia elmélyült művelése és a büntető anyagi és eljárásjogi dogmatikában való imponáló jártasság. A múlt alapos ismeretét elengedhetetlennek tartotta. Katona professzor hosszú évtizedeken keresztül szinte egyedül támaszkodott a magyar közjog évszázados hagyományaira. A rendészet kontra rendvédelem vitában azért tudott vezető szerepet vállalni és újat alkotni, mert nálánál jobban senki nem ismerte azokat a hazai és nemzetközi forrásokat, amelyek a demokratikus jogállami rendészet alapjait teremtették meg.

Az aktív szolgálat megkoronázásaként a rendőrség bűnügyi szolgálati ágának egyik országos szintű irányító posztjáról vonult nyugdíjba, jóval túl az akkor szinte mindenre kötelező felső korhatáron. Nem csupán parancsnokként mutatott kiemelkedő képességeket, de Katona professzorban tisztelhetjük az 1945 után felnőtt bűnügyi szakember gárda első számú nevelőjét is. Nincs aktív rendőrtábornok, aki a bűnügyi tudományok gyakorlatát ne az ő szakkönyveiből tanulta volna. Ez a pedagógiai teljesítmény is elismerést kapott Katona Géza tábornoki kinevezésében.

A rendészettudomány alapfogalmainak a tisztázása is fontos volt számára, ezért nagy örömmel tapasztalta a Rendészettudományi Doktori Iskola megalakulását. „Fontos elvi kérdések vetődnek fel mind a mai napig a rendészettudományban, melyeket tisztázni szükséges, hiszen bizonyos kérdésekben kevés előrehaladás tapasztalható. Ennek tisztázása a jövő kutatóinak a feladata lesz.”

Katona Géza tábornok változatlan érdeklődéssel és töretlen lendülettel folytatta kutató- és publikációs munkásságát, amit már eddig is szakkönyvek és tanulmányok hosszú sora igazolt. Az interjú készítésekor is egy publikáción dolgozott a bűnügyi tudományrendszer

fejlődése a 21. század kezdetén témában, mely érinti a dokumentumok digitalizálását, az informatika tudományra gyakorolt hatását is. A technika fejlődésével élete során folyamatosan lépést tartott, az internet adta lehetőségekkel is élt. „Elvi kérdésekkel foglalkozom még ma is, mindazok foglalkoztatnak, amelyek végigkísérték az egész életemet. Megpróbálom áttekinteni a tudomány fejlődésének a mozgatórugóit, a szakosodás folyamatát, amelynek során újabb és újabb tudományágak alakultak és alakulnak ki, ezek koordinálása nagyon izgalmas kérdéseket vet föl számomra. A kriminalisztika tudományának innovatív megoldásait is figyelemmel kísérem, például a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet új helyszínelő buszát és a talajradart is alkalmam volt megnézni.”

Felesége, Mária vegyész, vegyészszakértőként dolgozott a Bűnügyi Technikai Intézetben, majd 17 éven

át a Rendőrtiszti Főiskolán krimináltechnikát tanított, ezt követően az ORFK Bűnügyi Technikai Osztályának a vezetője volt. Elmondása szerint nagyon szeretett tanítani, a hallgatókkal foglalkozni. Az ORFK Dunakeszi Oktatási Központjában a mai napig képzik a bűnügyi technikusokat. A magánéletben és a szakmai hivatásban is társra, partnerre találtak egymásban Katona professzorral, aki arra a legbüszkébb, hogy a nyomok központi értékelését, a központi laboratóriumok létesítésének folyamatát a kezdetektől támogatta és kezdeményezte, mely az intézet fejlesztése során az egyik legnagyobb eredménynek tekinthető. A kutatóknak azt tanácsolta, hogy a tények megállapításának rendszeres, tudományos elveit dolgozzák ki, tisztázzák a vizsgálatok elvi alapjait, az azonosítás elméletét, hiszen ez nemzetközileg is fontos kérdéssé vált, és az ő egész életét is végigkísérte.

Az interjúkat készítette és a szöveget írta

A riportalanyokkal Dr. Tóth Nikolett Ágnes rendőr őrnagy, a Rendészettudományi Kar egyetemi adjunktusa beszélgetett, aki rendkívül büszke abaúji gyökereire, ezért írásai a vidék értékeinek is köszönhetően személyes hangvételűek. Sajtó- és kommunikációs felelősként több éve népszerűsíti a kart az egyetemi lapban, a *Bonum Publicumban* és az RTK internetes felületén, ötszáznál is több rövidebb és hosszabb anyaga jelent meg. Szakfelelőse az egyetemen folyó rendvédelmi szóvivő szakirányú továbbképzési szaknak, ennek keretében a rendőrségi közlemények célszerű és szabatos megfogalmazását támogató kötet elkészítésében rendőrségi szakértőként működött közre. 2014-ben a Rendőrtiszti Főiskola egykori parancsnoka, Kratochwill Ferenc által alapított Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán a *Sportjog mint sajátos szakjog* című disszertációjával szerzett Phd-fokozatot. Kedvenc kutatási területe a sportrendészet.

A Dialóg Campus Kiadó
a Magyar Szak- és Elektronikus Kiadók
és Szerzőik Egyesülésének tagja.

Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó • www.dialogcampus.hu • www.uni-nke.hu • 1094
Budapest, Márton utca 19. • Telefon: (1) 608 1488 • E-mail: info@dialogcampus.hu • A kiadásért felelnek:
dr. Bázing Zsuzsanna és Petró Ildikó ügyvezetők • Kiadói szerkesztő: Jordán Gergely • Tördelés:
Stubnya Tibor • Nyomdai kivitelezés: Mester Nyomda Kft. • Felelős vezető: Anderle Lambert

ISBN 978-615-5376-78-8

A kiadvány célja, hogy a rendészeti felsőoktatásról, a jogelőd Rendőrtiszti Főiskola és a jogutód Rendészettudományi Kar parancsnokainak életútjáról, szakmai pályafutásáról és az intézmény történetéről méltóképpen megemlékezzon. A kötet több szempontból is hiánypótló, valamenyny egykori vezető és rendvédelmi parancsnok gondolatát megjeleníti a rendészeti felsőoktatás múltjáról és jelenéről. Életútinterjúk így, egy csokorba kötve még soha nem jelentek meg. A kötetet egykori és jelenlegi hallgatók, oktatók, vezetők gondolatai is színesítik.

ISBN 978-615-5376-78-8

9 786155 376788

A kiadvány a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001
„A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés”
című projekt keretében került kiadásra.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE